

QUA-

19-20

núm. 19-20
abril-desembre 2004

DERNS

DEL



Consell
de l'Audiovisual
de Catalunya

CAC

www.audiovisualcat.net

11-14-M: la construcció televisiva

E-mail: quadernsdelcac@gencat.net

Editor:
Joan Manuel Tresserras

Consell editorial:
Joan Botella i Corral, Victòria Camps i Cervera, Núria Llorach i Boladeras, Jaume Serrats i Ollé

Director:
Josep Gifreu

Cap de redacció:
Martí Petit

Coordinació general:
Sylvia Montilla

Redacció:
Soledat Balaguer (Revista de revistes i Revista de llibres), Mònica Gasol, Sylvia Montilla (Revista de webs)

Elaboració del monogràfic: Carles López i Cao (coordinador de l'Informe); Andreu Casero, Anna Estrada, Carme Ortín, Carmina Puig, Laura Rodas, Isabel Sánchez (analistes); Carles Abian, Susana Castro, Gerard Durantes, Albert Frigola, Joana Marquilles, Cristina Méndez, Ester Pujantell, Daniel Quintas, Antònia Ramon, Àngels Soto, Isabel Teixidor (visionadores i visionadors)

Impressió:
Grinver, S. A.

Assessorament lingüístic:
Meritxell Cucurella-Jorba

Dipòsit legal: B-17.999/98
ISSN: 1138-9761

Consell de l'Audiovisual de Catalunya

President: Francesc Codina i Castillo
Vicepresidenta: Victòria Camps i Cervera
Conseller secretari: Jaume Serrats i Ollé
Conseller adjunt a la presidència per a afers internacionals: Joan Botella i Corral
Conselleres i consellers: Núria Llorach i Boladeras, Antoni Bayona i Rocamora, Josep Maria Carbonell i Abelló, Fernando Rodríguez Madero, Domènec Sesmiló i Rius, Joan Manuel Tresserras
Secretari general: Manel Feu i Manso



Consell
de l'Audiovisual
de Catalunya

Generalitat de Catalunya

Entença, 321
08029 Barcelona
Tel. 93 363 25 25 - Fax 93 363 24 78
audiovisual@gencat.net
www.audiovisualcat.net

Sumari

■ Presentació	2
■ Tema monogràfic: 11-14-M: la construcció televisiva	
Els idus de març: crisi política, crisi dels mitjans? Joan Botella	3
Els mitjans de comunicació davant l'11-M: la construcció d'un 'cas excepcional' Andreu Casero	7
Metodologia i processos de disseny de l'informe sobre els atemptats de l'11-M a Madrid Carles López i Cao	13
Programació televisiva de l'11 i el 12 de març Carmina Puig	19
La informació televisiva els dies 11 i 12 de març Laura Rodas	27
La programació i la informació televisives del dia de reflexió Isabel Sánchez	37
Els actors en la pantalla: anàlisi dels actors, polítics i no polítics, i del temps de paraula, en cada cadena al llarg de l'11, 12 i 13 de març Anna Estrada	47
La informació dels resultats del 14-M Carme Ortín	73
Consideracions del Consell de l'Audiovisual de Catalunya sobre el tractament televisiu de l'atac de Madrid del dia 11 de març de 2004 i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions del dia 14	79
Annex: Les informacions televisives de l'atac de Madrid del dia 11 de març de 2004 i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions espanyoles del dia 14 de març. Graells de programació	87
■ Observatori	
Wi-fi. L'oportunitat per a una amplada de banda mundial Martí Petit	205
Política científica i tecnològica de Finlàndia. Noves tecnologies i societat de la informació a Finlàndia Fernando Carderera Soler	211
■ Agenda	223

Presentació

L'atemptat a Madrid de l'11-M de 2004, a quatre dies de les eleccions espanyoles del 14-M, provocà una situació d'excepcionalitat tant en el sistema polític com en el sistema mediàtic. El debat sobre l'impacte dels tràgics fets en el comportament dels grans mitjans de comunicació i la seva incidència en la mobilització de l'opinió i del vot continua ben viu. Com a conseqüència de l'atemptat, els partits polítics donaren per tancada el mateix dia 11 la campanya electoral. L'atemptat obria un període dramàtic de 72 hores en què l'opinió pública espanyola es mantenia expectant sobre les conseqüències i l'autoria dels fets tràgics i alhora preparant la decisió de vot del 14-M. Els mitjans de comunicació, i molt especialment els grans canals de televisió, es veieren obligats a afrontar la situació excepcional per tenir informats els seus públics. En aquest sentit, l'excepcionalitat atorgà una preeminència absoluta a les fonts del Govern espanyol en el subministrament de la informació. Al costat dels altres mitjans, les grans cadenes de televisió assumiren un protagonisme indiscutit en la construcció pública del relat de la tragèdia humana i del conflicte polític, així com en l'adjudicació de responsabilitats per la gestió de la informació disponible.

El Consell de l'Audiovisual de Catalunya va presentar al Parlament de Catalunya el 6 d'abril de 2004 l'informe titulat *Les informacions televisives de l'atemptat de Madrid del dia 11 de març i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions espanyoles del dia 14 de març*. També presentà unes consideracions valoratives sobre el tractament televisiu de l'atemptat i dels fets posteriors fins a la nit electoral del 14-M, en què el PSOE es proclamà guanyador de la contesa electoral. Vista la transcendència dels atemptats de Madrid sobre la informació i la programació televisives, el CAC procedí immediatament a l'enregistrament, la catalogació i la classificació de les programacions de les cadenes estatals TVE-1, Antena 3 TV i Tele-5, i de l'autònoma catalana TV3. Aquest material documental, que conformà la base empírica de l'informe i de la valoració del CAC esmentats, ha servit per preparar una explotació analítica més àmplia i sistemàtica, que ara publiquem en aquest número doble de *Quaderns del CAC*. No dubtem que aquest esforç dels serveis del CAC serà d'utilitat per als analistes, estudiosos i professionals interessats.

Així, doncs, aquest número 19-20 de *Quaderns* és també excepcional perquè ha estat íntegrament elaborat pels serveis del CAC. El monogràfic s'obre amb un article de contextualització política del conseller del CAC Joan Botella ("Els idus de març: crisi política, crisi dels mitjans?"), i continua amb dos articles de contextualització teòrica i metodològica, a càrrec, respectivament, d'Andreu Casero ("Els mitjans de comunicació davant l'11-M: la construcció d'un 'cas excepcional'") i de Carles López ("Metodologia i processos de disseny de l'informe sobre els atemptats de l'11-M a Madrid"). Els dos articles següents, a càrrec de Carmina Puig i de Laura Rodas examinen el comportament de les cadenes els dies 11 i 12 de març pel que fa a la programació ("Programació televisiva de l'11 i el 12 de març") i a la informació ("La informació televisiva els dies 11 i 12 de març"). En els tres últims articles, Isabel Sánchez centra l'anàlisi en el dia de reflexió ("La programació i la informació televisives del dia de reflexió"), Anna Estrada en l'aparició dels actors ("Els actors en la pantalla") i Carmen Ortín en la nit electoral del 14-M ("La informació dels resultats del 14-M"). Finalment, la secció 'Observatori' inclou l'article de Martí Petit sobre "Wi-fi. L'oportunitat per a una amplada de banda mundial" i un informe de Fernando Carderera, "Política científica i tecnològica de Finlàndia: noves tecnologies i societat de la informació a Finlàndia".

Josep Gifreu
Director

Els idus de març: crisi política, crisi dels mèdia?

Joan Botella

■ *"A la República romana, els 'idus de març' festejaven el déu Mart; segons la tradició, la revolta contra Juli Cèsar tingué lloc en aquesta data"*

Els fets esdevinguts a Espanya entre l'11 i el 14 de març del 2004 seran en el futur objecte d'anàlisi i estudi des de múltiples perspectives. La directa posada en relació entre els atemptats a les estacions de Madrid i la mobilització ciutadana que els va seguir, la reorientació electoral a les urnes o la redefinició política que se n'ha derivat plantegen multitud de preguntes entorn de qüestions essencials, des de la seguretat interior fins a la política internacional espanyola, passant per l'impacte electoral dels atemptats o les característiques de l'opinió pública del nostre país.

I entre aquestes qüestions essencials, un dels interrogants capitals serà el de mesurar el paper i el pes efectiu jugat pels processos d'elaboració i difusió de la informació al llarg de tota la crisi. (Evito deliberadament referir-me aquí als *mitjans de comunicació*, ja que un dels elements clau d'aquells dies, com després es discutirà, va ser precisament l'abolició del model lineal d'influència unidireccional, "estímul-resposta", des dels mèdia cap als ciutadans i ciutadanes.)

Els materials continguts en aquest número de *Quaderns del CAC* exploren exhaustivament l'actuació dels mitjans de comunicació a partir dels atemptats del dia 11 de març. En aquest text, ens centrarem en dues qüestions íntimament lligades però distingibles en termes intel·lectuals i analítics: el procés de construcció d'un *relat mental compartit* (i les seves immediates conseqüències polítiques), i l'existència o

no d'espais de *neutralitat política* en una societat democràtica.

Probablement, en aquest moment ja no ho recordem, però la percepció social va anar fluctuant de manera considerable al llarg dels quatre dies de març, al compàs dels "inputs" que rebia l'opinió pública. No es recorda suficientment que la primera autoritat que va prendre la paraula el dia 11, en una roda de premsa improvisada a les 09.30 hores, va ser el lehendakari Ibarretxe per condemnar els atemptats i subratllar com les reivindicacions del poble basc no es podien defensar amb la violència. En altres paraules, es tractava exactament del discurs estereotipat que s'aplica des del nacionalisme basc hegemònic davant de les accions d'ETA. La deducció era inequívoca: el Govern basc estava (sense dir-ho) atribuint l'atemptat a ETA.

I aquesta interpretació no resultava inversemblant: feia pocs mesos havia estat interceptada i detinguda una camioneta en una carretera de Cuenca que circulava en direcció Madrid i que transportava una quantitat important d'explosius. Així, s'especulava amb la possibilitat de la reiteració d'un atemptat en algun gran espai públic de Madrid, similar a la bomba de la plaça de Callao pocs mesos abans. Fins a tal punt era versemblant la hipòtesi d'una acció que el mateix dia 11 de març, a les 10.00 hores, l'emissora radiofònica pública líder de Catalunya emetia una entrevista en directe amb Josep Lluís Carod-Rovira en què, en un moment donat, l'entrevistador pregunta a Carod: "S'atrevirà a anar als funerals?"

Possiblement, l'element clau del que va passar en els quatre dies de març va ser el de la reconstrucció mental, per part de milions de ciutadans, dels fets, de les seves interpretacions i, sobretot, de les successives versions que se'n donaven. La pregunta que es feia a les manifestacions era "¿Quién ha sido?", que conduïa des de l'interès i l'angoixa inicials fins a la desautorització moral de qui

Joan Botella

Membre del Consell de l'Audiovisual de Catalunya

estigués dissimulant l'autoria dels crims. Amb independència del que puguin ser les investigacions formals de caràcter judicial, o els resultats de la comissió d'investigació parlamentària, l'opinió pública espanyola es va formar ràpidament un veredicte: podia haver-hi dubtes sobre qui havia estat, però en tot cas el Govern espanyol apuntava en una direcció diferent de la que assenyalaven, de forma aclaparadora, multitud de pistes. L'existència d'una gran pluralitat de mitjans va ser decisiva: recurs a Internet, a la premsa estrangera (de nou!); en canvi, no hi va haver rumors, aquelles onades de mitges veritats que de vegades s'apoderen de les opinions públiques.

De la mateixa manera, no es van registrar reaccions agressives o violentes contra les comunitats musulmanes existents a Espanya, ni tan sols van sentir-se crits de venjança, manifestacions *patriotes*, alçaments de bandera o actes similars. L'opinió va reaccionar, sobretot, en clau de solidaritat amb les víctimes i els seus familiars i, en segon lloc, en clau de pregunta ("Qui ha estat?"). Quan les respostes que es rebien xocaven frontalment amb les evidències, les preguntes es van transformar en indignació.

Els atemptats van tenir un impacte electoral? Per descomptat que sí. Però refem la pregunta: el que es vol dir, molt sovint, és si els atemptats i els fets que els van seguir van desequilibrar les preferències electorals dels espanyols, i van transformar la previsible victòria del PP en un èxit socialista. Quina és la resposta a aquesta pregunta?

Amb algunes petites fluctuacions, els diversos estudis pre-electorals mostraven un avantatge del PP sobre el PSOE, que s'havia anat reduint al llarg de l'any 2003. L'enorme canvi en l'ambient polític respecte de l'anterior legislatura (on havien coincidit una conjuntura econòmica extraordinàriament favorable i una majoria relativa del PP que l'havien conduït, vulguis o no, a una entesa amb els nacionalistes perifèrics) havia generat una situació on el PP s'havia quedat sense possibles socis de coalició: per tant, el repte electoral del PP era l'assoliment de la majoria absoluta, ja que no semblava fàcil que pogués recuperar bones relacions amb cap altra força política (exceptuant, potser, la Coalición Canaria). I aquest era el punt on les enquestes prèvies no definien un pronòstic clar: la victòria del PP es descomptava, però el que no estava clar era el marge d'aquesta victòria. El PP podia assolir una victòria amb una majoria suficient per governar sol? Aquestes eren les

especulacions entorn de les últimes enquestes publicades els dies 7 i 8 de març.

Les dimensions de les incerteses, però, eren considerables. En primer lloc, la renovació dels liderats dels diversos partits polítics havia portat a l'aparició de cares noves al front de la gran majoria de les candidatures, tant a escala espanyola (Rajoy, Rodríguez Zapatero o Llamazares) com catalana (amb l'aparició de Montilla, Puigcercós o Herrera), amb incerteses al voltant de l'atractiu dels uns i dels altres. De fet, els comportaments d'Aznar en l'última etapa dels governs del PP es poden interpretar en clau electoral, assumint totes les responsabilitats de l'etapa política anterior per deixar el terreny net per a un candidat d'aparença més "simpàtica" com Rajoy.

En segon lloc, tot i que les mobilitzacions populars molt massives no tenen, necessàriament, traducció electoral (perquè, en ser mobilitzacions molt transversals, afecten de manera més o menys similar tots els diversos electorats), l'escàndol en l'opinió pública generat per la participació espanyola en la guerra d'Iraq va sotragar fortament les consciències, i vam assistir a fenòmens de mobilització poques vegades (o mai) vistos.

En aquest context, les eleccions municipals de maig del 2003 havien tingut uns resultats ambigus. Per descomptat, el PP les va presentar com una victòria, ja que va mantenir totes les seves posicions rellevants i va aconseguir guanys simbòlicament importants (com la reconquesta del Govern de les Balears). L'única victòria socialista, la possible coalició d'esquerres al govern de la Comunitat de Madrid, es veuria frustrada pocs dies després per la defecció de dos diputats socialistes corruptes.

Però agregadament, i per primera vegada en unes eleccions des del 1993, el PSOE obtenia més vots que el PP; per primera vegada el PP, tot i guanyar tant a Madrid capital com a la Comunitat, ho feia sense majories absolutes. De la mateixa manera, s'havia dit que malgrat la catàstrofe del *Prestige*, el PP havia seguit guanyant les alcaldies de la costa gallega, inclosa la de Muxia, on la marea negra va ser més dramàtica; però es deia poc que a Muxia el PP havia passat del 78% dels vots al 51%.

És a dir, si es rastrejava amb detall el conjunt dels resultats de les eleccions municipals i autonòmiques del 2003 s'apreciaven algunes esquerdes en les bases de suport de l'electorat popular.

De manera similar, en el període anterior a les eleccions de març del 2004, la superioritat del PP en termes d'intenció de vot es veia acompanyada d'un conjunt d'indicadors que manifestaven la fragilitat d'aquest pronòstic. Així, per citar un exemple entre molts, l'institut Opina detectava (en una enquesta realitzada entre el 27 de febrer i el primer de març, amb una mostra de $n = 4.000$) que efectivament el PP era el partit preferit per un 42% dels possibles votants, mentre que el PSOE tenia una intenció de vot del 38%. De manera similar, la qualificació que obtenia Rajoy era lleument superior a la de Rodríguez Zapatero (5,0 per 4,8, en una escala de 0 a 10); i, finalment, gairebé dos terços dels electors (65,7%) anticipaven una victòria electoral popular, per només un 11,6% que creien en la possibilitat de la victòria del PSOE.

Però al costat d'aquestes informacions se'n trobaven d'altres. Per exemple, més de la meitat dels enquestats afirmaven la necessitat d'un canvi de govern (55,2%), mentre que menys d'un terç (30,4%) manifestaven el seu desig de continuïtat. Molt pocs enquestats, el 12%, creien les afirmacions d'Aznar sobre l'existència d'armes de destrucció massiva a l'Iraq, afirmacions que gairebé un 80% negaven. D'altra banda, el canvi en el "número u" es feia sentir, però de forma limitada: el 64,5% dels enquestats declaraven que també Rajoy era responsable de la intervenció espanyola en la guerra, mentre que menys d'una quarta part, el 23,3 %, ho negaven.

I, finalment, si poca gent declarava que la guerra d'Iraq hagués d'influir sobre el seu vot (només el 37,5% dels enquestats), hi havia una neta preferència per Zapatero per davant de Rajoy: un 37,6% dels enquestats declarava que volia la victòria electoral del líder socialista, mentre que només un 33,8% preferia la victòria de Rajoy¹.

Per tant, tot i que els indicadors més simples d'intenció de vot eren favorables al Partit Popular, un conjunt d'indicadors més fins mostrava una certa precarietat en aquesta posició i l'existència d'alguns elements que apuntaven en la direcció del canvi, així com una clara preferència per Rodríguez Zapatero per davant de Rajoy.

Naturalment, això no vol dir que tot estigués decidit *a priori*, ni que la victòria estigués descomptada abans dels atemptats de Madrid, però vol dir que els processos de formació de l'opinió pública i de mobilització de nous sectors socials que es van posar en marxa a partir del dia 11 de

març van tenir lloc en un context actitudinal que ja s'inclinava cap a la hipòtesi d'una victòria socialista (o, potser, cap a una derrota del PP).

Això ens porta cap a la segona dimensió anunciada: els corrents de difusió de missatges en aquells dies. De fet, ja tot l'any precedent s'havia registrat un fenomen nou i d'importància gran: la creixent presència de missatges polítics a través de mitjans no convencionals. Si agafem com a punt de partida el dia de novembre del 2002 en què es va produir el naufragi del *Prestige*, s'estava assistint en el conjunt d'Espanya a una intensa mobilització de sectors "nous", des dels pescadors gallecs fins a la gent del cinema, que utilitzava àmpliament instruments alternatius als mitjans de comunicació de masses dominants. Ràdio, premsa i televisió quedaven curts davant l'explosió d'adhesius, pàgines web, missatges SMS als telèfons mòbils o, fins i tot, la recuperació de la vella idea del "cinema guerrilla" amb la producció i exhibició militant d'un film documental sobre l'experiència del govern Aznar (*Hay motivo*).

Aquesta explosió comunicativa s'haurà d'estudiar més extensament, i no és aquest el lloc per fer-ho. Però m'atreveixo, a tall d'hipòtesi, a aventurar un procés de pèrdua de rellevància i fins i tot de credibilitat per part dels mitjans dominants similar al que s'ha detectat als Estats Units tot al llarg del procés electoral de l'any 2004. Els nous mitjans es poden permetre ser més analítics (com les pàgines web publicades pel professor Vicenç Navarro, de la UPF) o més contundents (poques consignes tan expressives com el "Nunca mais" que va seguir el naufragi del *Prestige*). Però anant d'un extrem a l'altre, els nous mitjans posen en relleu com els mitjans convencionals pequen de tímidesa, de manca de gruix analític i d'excessiu protagonisme dels seus professionals. A la inversa, els nous mitjans mobilitzats (i mobilitzadors) són essencialment plurals, anònims, es plantegen com una paleta d'instruments que cada ciutadà pot utilitzar al seu gust i, en definitiva, són en bona mesura interactius i per tant bidireccionals. El "¡Pásalo!" dels telèfons mòbils en la nit del 13 de març il·lustra bé totes aquestes característiques.

Per sota d'això, repeteixo, la qüestió que es planteja és si aquest conjunt de fenòmens constitueix un element nou, incorporat al paisatge comunicacional, o bé si es va tractar d'un episodi excepcional i, en definitiva, passatger. Respondre aquesta pregunta requeriria una complexa estratègia

investigadora que no hem pogut desenvolupar aquí, però el caràcter extremadament generacional de molts d'aquells fenòmens permet, almenys, la sospita que es pot tractar de quelcom que no desapareixerà fàcilment. (De fet, les eleccions catalanes de novembre del 2003, situades de ple en el context descrit, van registrar també una presència considerable de mecanismes comunicacionals alternatius i un notable increment de la participació electoral. Els resultats van tenir un to marcadament *antiestablishment*, amb retrocessos importants dels dos primers partits, CiU i PSC, i un fort creixement dels partits més innovadors i "juvenils", ERC i IC-V.)

En tercer lloc, i ara referint-nos estrictament a l'escenari de les candidatures electorals, els esdeveniments de març van posar de manifest una paradoxa. En la campanya electoral, s'entén que tots els candidats tenen el dret i la llibertat d'expressar-se sobre qualsevol problema i en qualsevol direcció. Ara bé, els atemptats del dia 11 van dur els partits polítics a donar per acabada la campanya electoral i a entrar en una fase de silenci: la possible crítica dels intents d'aprofitar en clau electoralista la mort i el dolor era suficient per fer callar les veus. En altres paraules, s'instaurava un període de reflexió molt més llarg que l'habitual jornada prèvia a la votació.

Però la situació era asimètrica: en règim parlamentari, el Govern segueix en el seu lloc, en plenitud de funcions i drets², però a la vegada és part en el joc electoral, ja que es tracta d'un govern de partit i que és candidat en el procés electoral. El PP, doncs, no feia campanya, però a la vegada el ministre de l'Interior compareixia, oferia rodes de premsa i avançava hipòtesis sobre l'autoria dels atemptats. Per això va ser extraordinària la compareixença del senyor Rajoy la nit del dissabte 13 per condemnar els encerclaments de les seus del PP per grups de manifestants, ja que en aquell moment Rajoy no era ministre, sinó només cap de llista de les candidatures del PP. El problema d'ordre públic, en cas que s'hagués produït, era un afer de la competència del Govern; els candidats a l'elecció no tenien cap responsabilitat ni cap atribució en la seva solució. La identificació partit-govern, escenificada en la roda de premsa de Rajoy, pot haver sigut un element clau en la cristallització definitiva de l'opinió pública.

Però a la inversa, si passem del pla empíric al pla normatiu, sembla clar que es produïa una situació que caldria regular millor de cara al futur (i sense necessitat, tot al contrari, que

es tornin a produir fets tràgics). El període de reflexió, i tant se val una jornada com tres dies, requereix *silenci*. Per tant, les mesures habituals del *pluralisme polític* són irrellevants; encara més: no és just que hi hagi reclamacions per part de forces polítiques demanant més presència per contraposar les declaracions formulades pel Govern. I la raó és, precisament, que qui s'expressa és el Govern, i no un partit polític.

Ara bé, això és difícilment creïble. És més, amb raó o sense, les eventuals aparicions de portaveus governamentals durant períodes de reflexió sempre serà utilitzada per les forces polítiques exteriors al Govern com una justificació per reclamar una major possibilitat d'expressió. En altres paraules, es planteja la necessitat de promoure espais i actors de comunicació creïblement independents i plurals per poder intervenir amb autoritat i des de fora del procés electoral en els problemes rellevants que puguin sorgir en aquest tipus de moments. Ens manca la tradició i l'experiència democràtica que permeti distingir, en tota intervenció governamental, allò que és interès de part i d'allò que és acció institucional; és més: encara que hi hagi la major bona voluntat, els oponents sempre poden fer córrer el dubte i titllar de partidista tota intervenció per part dels titulars dels poders públics. Òbviament, aquesta problemàtica depassa de llarg l'objecte d'aquestes notes i, per tant, convé deixar-ho aquí.

Notes

- 1 L'enquesta esmentada es pot consultar a la pàgina web www.opina.es. Les altres enquestes publicades en les setmanes anteriors a les eleccions del 14 de març, així com l'enquesta preelectoral del CIS, constataven fenòmens similars; vegeu-la a www.cis.es
- 2 Cal esmentar aquí l'extraordinari fet que el Consell de Ministres va aprovar, l'endemà dels atemptats de Madrid, el "Plan Técnico Nacional" de la televisió digital terrestre local. No solament xoca que en el terrible context d'aquells dies el Govern utilitzés les seves energies en establir el mapa dels "múltiples" de la TDT local, sinó que recorda de manera significativa les adjudicacions fetes exactament el mateix dia quatre anys enrere, el divendres anterior a les eleccions generals del 2000.

Els mitjans de comunicació davant l'11-M: la construcció d'un 'cas excepcional'

Andreu Casero

■ *Un fet excepcional és aquell que sacseja els fonaments d'una col·lectivitat per la seva gravetat, transcendència i la forta ressonància que assoleix enfront de l'opinió pública. Posa en qüestió les definicions de la realitat socialment establertes i obre un període de transformacions, tant en la nostra visió del món com en el sistema de valors que la sustenta. Ens proposem, aquí, analitzar els trets bàsics d'aquesta modalitat d'esdeveniments i el paper que hi juguen els mitjans de comunicació en la seva caracterització social.*

Un vell concepte molt actual

A principis dels anys vuitanta, fruit del segrest i posterior assassinat del polític italià Aldo Moro a mans de les Brigades Roges, Giorgio Grossi plantejà la noció de 'cas excepcional' amb la voluntat d'explicar el paper jugat pels mitjans de comunicació en situacions de forta crisi política i social. Dues dècades després, el concepte continua plenament vigent en l'inici d'un nou segle que ha vist com les teories de la "societat del risc" han tingut manifestacions tan macabres com ara l'11-S a Nova York o, més recentment, l'assalt de l'escola de Beslan, a Ossètia del Nord (Rússia). Totes elles, i especialment per la seva proximitat, els atemptats de l'11-M a Madrid, són exemples de la transcendència que han pres el conflicte i els fets-ruptura en el món actual.

Andreu Casero

*Doctor en comunicació per la Universitat Pompeu Fabra.
Membre dels Serveis Tècnics del CAC*

En aquest article ens proposem revisitar les línies fonamentals de la proposta de Grossi (1981, 1985a), tot adaptant-les al context actual i aplicant-les als fets ocorreguts l'11-M. La teoria del 'cas excepcional' constitueix encara el marc de referència i l'horitzó de partida per analitzar els fenòmens imprevistos i extraordinaris, ja que permet comprendre els mecanismes essencials de la seva configuració informativa. Les bases cal buscar-les en la sociologia fenomenològica, forjada per Alfred Schütz (1974, 1977) i continuada per Berger i Luckmann (1968, 1997), que veu la realitat com un producte que es construeix a partir de les múltiples accions protagonitzades pels éssers humans. D'entre aquestes, les dutes a terme pels mitjans de comunicació prenen una importància fonamental per la seva posició central en la mediació simbòlica de les experiències i pel seu rol, socialment reconegut i legitimat, de fornidors d'esquemes públics de referència (Grossi, 1985a). Això els configura com una de les instàncies que més decisivament influeixen en la conformació de la nostra percepció del món, ja que ens subministren interpretacions sobre els esdeveniments que ocorren, tot oferint-nos-en una representació simbòlica.

L'11-M: un 'cas excepcional'

L'11-M constitueix un veritable 'cas excepcional', ja que es tracta d'un esdeveniment dotat d'una forta incidència que, per la seva gravetat, la seva magnitud i l'elevat grau de ruptura que comporta, afecta tots els àmbits de la dinàmica social. En aquest sentit, sacseja les bases de tota la col·lectivitat, posant en qüestió els esquemes de referència, els significats i els valors socialment compartits. Concerneix, així, problemes com ara la legitimació institucional, el control social, la lluita política o la identitat comuna. És a dir,

va més enllà d'una mera desviació d'allò establert, per passar a activar tot un seguit de processos que poden comportar la modificació dels marcs cognitius i normatius en els quals se sustenta la nostra visió del món. Per aquest motiu, assoleix una ressonància prominent per a l'opinió pública, que veu com el sistema social és sotmès a una sotragada de conseqüències imprevistes.

La dimensió pública i referencial que un fet excepcional, com ara l'11-M, obté vers el conjunt de la ciutadania es deu en gran part, a més de pel seu evident abast, a la centralitat estructural que tant els mitjans de comunicació com el sistema polític li atorguen. Per tant, es tracta d'una modalitat d'esdeveniment que socialment es construeix, sobretot, a partir de la informació periodística, que apareix com la font simbòlica fonamental que ens permet conèixer el nostre entorn. Actua com a element de referència que ens permet orientar-nos, en especial en aquells moments de grans trontollades, i que fa que no perdem la connexió amb la realitat. Naturalment, no ens ofereix una còpia exacta d'allò que ha succeït, sinó una representació, una versió concreta, determinada per diversos factors entre els quals sobresurten les rutines i les pràctiques productives del periodisme.

Els mitjans de comunicació, i, especialment, la televisió, elaboren, així, una forma de realitat, que podem denominar informativa o mediàtica, que tendeix a substituir la realitat mateixa en la definició d'esdeveniments que els individus no podem experimentar de manera directa, al lloc dels fets. La producció de sentit conformada per les organitzacions comunicatives pren aquesta consideració fruit del creixement de les experiències i els 'paquets' de realitat que els ciutadans i ciutadanes ens veiem impossibilitats de definir en el marc de la nostra vida quotidiana. L'accés a aquestes franges es duu a terme, majoritàriament, mitjançant la mediació simbòlica operada pels mitjans, ja que la seva naturalesa els permet superar l'aquí i l'ara concrets i posar al nostre abast, a disposició del públic, tot un seguit de continguts i significats heterogenis, molts dels quals, d'altra manera, restarien ignots.

El periodisme es configura, per tant, com a instància especialitzada en la construcció de la realitat social. Mitjançant les seves pràctiques productives rutinitzades confecciona una representació simbòlica del món que ens envolta. Tot i la seva potència, els sentits i significats elaborats pels

mitjans no són els únics presents en l'àmbit social, ja que el públic també gaudeix de la possibilitat de conformar-se la seva pròpia realitat subjectiva fruit de les seves experiències individuals, del contacte amb altres persones, dels coneixements acumulats i, fins i tot, de les exposicions anteriors als aparells comunicatius. Cadascun de nosaltres posseeix unes imatges d'allò que ens envolta que ens serveixen per confrontar-les amb les que ens proveeixen la televisió, la xarxa, la ràdio o la premsa. D'aquest contrast, en surt, com a resultat final d'un procés d'interaccions i negociacions constants i diverses, el que anomenem realitat social.

Com actuen els mitjans de comunicació? La lògica de construcció del 'cas excepcional'

Però, concretament, què fan els mitjans quan es troben davant d'un 'cas excepcional' com ara l'11-M? El fort trencament que implica aquesta modalitat d'esdeveniment fa que els esquemes de definició i tractament de les notícies emprats pels periodistes siguin qüestionats i perdin, momentàniament, la seva vigència. Davant del xoc amb l'atipicitat en el seu màxim grau, les formes habituals d'elaboració de la informació, basades en la repetició i la tipificació, queden desfasades. Sense la cuirassa que suposen les rutines, la funció bàsica de les organitzacions mediàtiques rau en la re-contextualització del fet-ruptura de la manera més ràpida possible. És a dir, fer-lo compatible amb el món quotidià dels individus, tot reduint l'elevada complexitat que comporta i facilitant la seva interiorització. No cal oblidar que un 'cas excepcional' suposa un desafiament per a la realitat socialment establerta i, per evitar que s'esquerdi, és necessari reintegrar adequadament els nous significats. Com afirmaren Berger i Luckmann (1968: 89), qualsevol desviació radical de l'ordre institucional apareix com una digressió de la realitat que cal re-contextualitzar per tal d'orientar i salvaguardar la seva validesa política i cultural, impedit, així, que es deteriori el marc de referència socialment acceptat i col·lectivament compartit.

La re-contextualització dóna lloc a una doble dinàmica de transformació i conservació. Per una banda, es difonen nous significats, derivats de la reintegració d'allò atípic, que introdueixen modificacions en el coneixement acumulat

socialment, que veu ampliada la seva estructura. S'avança, així, cap a una transformació de les definicions assentades de la realitat social, que passen a abraçar més parcel·les de l'experiència humana. No obstant això, paral·lelament, en mitigar el perill que suposa qualsevol fet-ruptura, les notícies faciliten el manteniment de l'ordre institucional i del marc general de referència de la nostra vida quotidiana. En aquest sentit, els mitjans de comunicació acompleixen la comesa institucional de tendir a mantenir l'estabilitat de l'entorn social, tot defugint el seu possible trencament.

Comptat i debatut, davant un esdeveniment com ara l'11-M, els mitjans de comunicació veuen com, primer, trontollen els seus esquemes de treball, que s'han d'adaptar a una situació extraordinària, i com, en segon lloc, s'han d'abocar a re-contextualitzar què ha succeït, per fer-nos-ho comprensible i compatible amb el marc de les nostres experiències socials. Com a conseqüència d'això, es veuen obligats a construir simbòlicament la realitat, posant a l'abast del públic, mitjançant la informació, els significats associats a una situació singular. Per fer-ho, empren una lògica específica basada en la concatenació d'uns 'fets primers' i uns 'fets segons'. Els primers constitueixen l'origen de l'esdeveniment, ja que es tracta de l'incident que li confereix la condició atípica i suposa la seva caracterització inicial. L'atemptat terrorista als trens de rodalies de Madrid apareix com el 'fet primer' de l'11-M entès com a 'cas excepcional'. A més de contenir tots els esquemes propis de la ruptura, un altre aspecte el distingeix: l'esforç informatiu que implica el seu processament. Les organitzacions comunicatives han de posar en marxa totes les seves potencialitats productives per fer front a una conjuntura imprevista intentant arribar a cobrir totes les cares de la notícia.

En dies posteriors, s'assisteix a una multiplicació de 'fets segons' que encara que ja no gaudeixen d'una naturalesa excepcional, s'inscriuen dintre del mateix clima d'opinió. Les hipòtesis sobre l'autoria, l'evolució del nombre de víctimes, les investigacions policiaques o el debat polític sobre la gestió de la crisi, entre d'altres qüestions, són exemples d'aquests successos col·laterals que complementen els 'fets primers', introduint noves dades, matisos i detalls. Es tracta d'esdeveniments que expliquen altres esdeveniments i que actuen, en tant que fonts vicàries, substituint, progressivament, l'incident originari pel que fa al seu tractament informatiu. La major part d'aquests no es generen de manera

esporàdica i fortuïta, sinó que es produeixen voluntàriament.

Qui, predominantment, dóna forma als 'fets segons' és el sistema polític, que elabora de manera artificial un seguit de successos dotats de sentit amb la finalitat de recuperar el control de la situació, de concertar noves definicions de la realitat i d'activar un procés d'autolegitimació per preservar el seu paper en tant que instància dipositària del poder. Gràcies al fet que els mitjans tendeixen habitualment a privilegiar els esquemes interpretatius de la política, i més encara davant de processos de ruptura que cal re-contextualitzar de seguida, aquests 'fets segons' es converteixen en notícies. D'aquesta manera, el sistema polític accedeix a la construcció simbòlica de l'esdeveniment excepcional.

Les conseqüències d'aquesta dinàmica es concreten en dos punts. En primer lloc, s'assisteix a una sobrerrepresentació de la política en la informació periodística. S'activen, així, lògiques autorreferencials (Marletti, 1985: 56). Fruit d'aquestes, els actors polítics se serveixen de les notícies per establir un diàleg entre si, posant-se com a objecte i subjecte de la comunicació. A través de les informacions es llancen apel·lacions, s'articulen valoracions polítiques i es posen en circulació significats diversos que competeixen per influenciar el contingut de la realitat mediàtica.

El segon efecte té a veure amb la co-definició del 'cas excepcional'. La incorporació del sistema polític a la construcció simbòlica d'aquesta modalitat d'esdeveniment fa que la interacció entre els seus actors i els de la comunicació es converteixi en un ingredient fonamental. Tots dos sistemes, travessats per relacions mútues d'interdependència, conflueixen en una dinàmica compartida d'estructuració de la realitat atípica. La negociació s'erigeix com a paradigma d'aquest procés, que atorga a la informació periodística la condició d'arena política. És en aquest lloc públic on mitjans i polítics despleguen múltiples intercanvis, tant cooperatius com competitius, que desemboquen en l'elaboració conjunta dels significats i els sentits atribuïts als fets polítics de caire excepcional. Per tant, la representació simbòlica d'aquest tipus de successos apareix com una producció negociada de la realitat.

Els trets del 'cas excepcional'

Juntament amb l'existència d'una lògica de construcció

específica, marcada per l'articulació d'uns 'fets primers' i uns 'fets segons', un esdeveniment excepcional es distingeix per la concurrència d'un conjunt de trets característics que es poden concretar en diversos punts que, tot seguit, passem a desglossar.

En primer lloc, com hem apuntat abans, amb motiu d'un 'cas excepcional', s'assisteix a la pèrdua de vigència de les rutines i les pràctiques productives dels periodistes que guien la construcció de la realitat. Tot i que aquesta és momentània i la seva recuperació va associada a l'aparició dels 'fets segons', la discordança entre els esquemes mediàtics d'estructuració dels esdeveniments pre-existents i les noves necessitats informatives, derivades de la irrupció d'un succés inesperat i excepcional, és evident. La reacció de les organitzacions comunicatives s'orienta a l'augment dels nivells d'atenció vers allò extraordinari que provoca una sobreabundància d'informació. L'alteració de la programació televisiva amb especials informatius, extenses connexions en directe amb el lloc dels fets i espais monogràfics que es registrà durant l'11-M n'és una bona mostra. Aquesta dilatació de la cobertura periodística de l'esdeveniment té conseqüències sobre la redundància i la reiteració de missatges. La maquinària mediàtica porta, així, cap a una saturació d'elements excepcionals en els continguts comunicatius.

En segon lloc, i derivat del punt anterior, els mitjans de comunicació atorguen al 'cas excepcional' el màxim grau de rellevància en els seus esquemes de tractament de la informació. Aquesta modalitat d'esdeveniment assoleix una posició cardinal dintre de l'espai mediàtic i acapara una elevada dosi d'atenció. La forta transcendència política i la notable incidència pública que els caracteritza fa que superin sense objecció el sedàs de la selecció periodística en sentit estricte incorporant-se de manera gairebé automàtica al flux comunicatiu. El conflicte es referma, així, com un dels principis que governa les lleis de l'atenció periodística (Luhmann, 2000: 44). Més que incloure'l o excloure'l, la funció dels periodistes rau en la classificació comunicativa de l'esdeveniment. És a dir, els mitjans, davant d'un succés atípic, se centren en la seva jerarquització, en la seva prioritització dintre del terreny informatiu. La multiplicitat de sentits i accions associades a un fet insòlit cal que sigui reduïda per ser comunicada eficaçment, tot redimensionant la seva complexitat inherent. Aquesta

reducció pot comportar una simplificació de la realitat, ja que la jerarquització actua restringint els significats en circulació, en detriment de la riquesa de possibilitats oferta pel fet excepcional, i té com a conseqüència una pèrdua de la qualitat expressiva de les notícies.

En tercer lloc, la irrupció d'aquesta classe d'esdeveniment atípic desperta un elevat interès social. Aquesta circumstància provoca un augment dels nivells de consum i d'implicació col·lectiva per part del públic. Davant l'ampliació considerable de l'oferta mediàtica, els ciutadans recorren de manera més emfàtica als mitjans de comunicació. L'anàlisi de les xifres d'audiència de l'11-M ho corroboren. La data de l'atemptat a Madrid, vuit dels deu programes més vistos foren espais informatius. D'aquests sobresurt, en l'àmbit estatal, Telediario 1 de Televisión Española (TVE), que comptà amb 4.857.000 espectadors, segons Sofres, i va registrar un augment d'un 38% respecte a l'edició del dia anterior. Resultats similars obtingueren les cadenes de ràdio generalistes, amb increments del 24,1% en el cas de la COPE i del 16% pel que fa a la SER, que arribà als 5.702.000 oïdors, segons dades de l'EGM. A Catalunya, l'espai informatiu de televisió més vist fou el *Telenotícies Vespre* de TV3 que, amb una alça de més d'un 46% en la seva audiència, fou seguit per 794.000 espectadors. Pel que fa al mitjà radiofònic, Catalunya Ràdio, amb 639.000 oïdors, encapçalà les preferències del públic. La informació referma, així, la seva condició d'element orientador per als individus, que l'empren com a via principal per conèixer allò que s'ha esdevingut.

Com acabem d'afirmar, a més de la pujada del consum mediàtic, un 'cas excepcional' promou la implicació col·lectiva per part dels ciutadans i ciutadanes. La reacció davant d'un fet que sacseja els fonaments d'una comunitat afavoreix la mobilització de tota la societat. En aquest sentit, les manifestacions de repulsa arran de l'atemptat de l'11-M comptaren amb la participació de gairebé onze milions i mig de persones arreu de l'Estat espanyol. En conseqüència, la repercussió i ressonància que aquest tipus de succés contreu respecte a l'opinió pública és extremadament forta i infreqüent, fet que explica la seva importància en la construcció simbòlica de la nostra visió del món.

Aquest emplaçament nuclear s'afegeix a la fragilitat en què queda immers el sistema de valors i els esquemes normatius. Aquest quart tret del 'cas excepcional' implica

que es produeixi una confrontació de diversos universos simbòlics i de significats que van més enllà de l'esdeveniment singular, i passa a involucrar la totalitat dels àmbits i aspectes que integren la realitat social. En aquest procés, es pot assistir a una re-classificació del quadre de referència general on s'assenta la nostra vida quotidiana. Fruit d'aquesta circumstància, el succés atípic pren la naturalesa d'un conflicte simbòlic que abraça totes les dimensions d'una col·lectivitat. Per tant, no pot eludir el seu tractament per part dels mitjans de comunicació, que elaboren una interpretació, una reconstrucció dels fets, que es concreta en l'articulació d'un seguit de representacions i imatges de caire simbòlic que tenen efectes tant en el plànol cognitiu com en el normatiu.

Finalment, un 'cas excepcional' porta enllaçada una multiplicació de l'acció política. Tot i que el seu origen és extern a la política, aquest sistema redobla la seva activitat amb motiu d'aquests esdeveniments insòlits. Com hem sostingut anteriorment, la interacció entre actors polítics i organitzacions mediàtiques, que es troba en la base del procés de construcció d'allò atípic, és un dels elements distintius d'aquests fets-ruptura. Entre d'altres avantatges, els subjectes de la política, en assolir el paper de font primària en les notícies, es beneficien, així, de la possibilitat de propagar les seves definicions de la realitat amb la voluntat que siguin acceptades com a vàlides tant pels mitjans de comunicació com, en última instància, per la ciutadania.

Conclusions: el pes de les estratègies polítiques

Un dels axiomes que es posa de manifest amb tota la seva intensitat durant l'evolució d'un 'cas excepcional' és aquell que sosté que l'atipicitat d'un esdeveniment és proporcional a la seva rellevància per al control del mercat polític (Grossi, 1985a: 76). És a dir, aquesta modalitat de succés, en estar dotada d'un elevat grau de ruptura, es configura com un vehicle d'expressió de les estratègies polítiques, tant de les articulades pels aparells comunicatius com de les sostingudes pels actors del sistema polític. En conseqüència, es concep més com un mitjà que com un missatge, ja que les organitzacions periodístiques el fan servir per intentar imposar les seves definicions de la realitat, per instaurar o re-classificar imatges i valors socials i per potenciar o

devaluar determinats subjectes polítics en detriment o en profit d'uns altres. D'igual manera, els polítics miren de treure partit de la conjuntura extraordinària per tractar d'implantar les seves diverses interpretacions dels fets amb la finalitat de satisfer els seus objectius partidistes. Cal entendre, per tant, el 'cas excepcional' com el moment per excel·lència on es desenvolupa una activitat de tipus preeminentment estratègica.

L'ús polític de les situacions crítiques, desplegat particularment pels mitjans de comunicació, instaura el predomini de la valoració sobre l'explicació en el discurs informatiu. L'esforç simbòlic que això comporta s'orienta vers l'acompliment de tres objectius bàsics per part dels aparells comunicatius. En primer lloc, desenvolupar una acció d'autolegitimació del seu propi rol que els refermi en tant que constructors de la realitat i proveïdors del sentit social. En segon lloc, exercitar una activitat política a l'interior del mercat polític, tot portant a la pràctica els seus propòsits i interessos institucionals i corporatius. I, finalment, dotar-se de capacitat d'influència tant vers l'àmbit polític com, especialment, vers el conjunt de l'opinió pública.

Fruit de la utilització d'estratègies polítiques, els mitjans de comunicació deixen de ser mers canals de difusió d'informació, per configurar-se com a co-productors relativament autònoms de la realitat política, ja que no es limiten a transmetre-la, sinó que contribueixen decisivament a definir-la, condicionant, fins i tot, les seves modalitats de funcionament. Els mitjans passen d'instruments supletoris a infraestructures funcionals de la vida política que influeixen, de forma determinant, la seva representació simbòlica (Grossi, 1985a: 140). Conseqüentment, podem afirmar que, amb motiu d'un 'cas excepcional', es radicalitza la centralitat que la comunicació assumeix respecte de l'activitat política.

Els mitjans de comunicació no són espectadors del fet atípic, sinó que hi participen activament en la seva definició simbòlica juntament amb el sistema polític. Els aparells mediàtics, especialment la televisió, s'afirmen com a variables fonamentals de les situacions de ruptura, on juguen, com hem posat de manifest, un paper essencial estructurant la percepció de la realitat política i social.

Bibliografia

BERGER, P. L.; LUCKMANN, T. *La construcción social de la realidad*. Buenos Aires: Amorrortu editores, 1968.

BERGER, P. L.; LUCKMANN, T. *Modernidad, pluralismo y crisis de sentido. La orientación del hombre moderno*. Barcelona: Paidós. 1997.

GROSSI, G. "Professionalità e casi eccezionali" A: *Problemi dell'Informazione*. Bologna: Il Mulino, 1981, vol. VI, núm. 1.

GROSSI, G. *Rappresentanza e rappresentazione*. Milano: Franco Angeli, 1985a.

GROSSI, G. "Professionalità giornalistica e costruzione sociale della realtà" A: *Problemi dell'Informazione*. Bologna: Il Mulino, 1985b, vol. X, núm. 3.

IDOIAGA, P.; RAMÍREZ DE LA PISCINA, T. *Al filo de la (in)comunicación. Prensa y conflicto vasco*. Madrid: Fundamentos, 2002.

LUHMANN, N. *La realidad de los medios de masas*. Barcelona: Anthropos, 2000.

MARLETTI, C. *Prima e dopo. Tematizzazione e comunicazione politica*. Torino: RAI/ERI, VPT, 68, 1985.

SCHÜTZ, A. *El problema de la realidad social*. Buenos Aires: Amorrortu editores, 1974.

SCHÜTZ, A.; LUCKMANN, T. *Las estructuras del mundo de la vida*. Buenos Aires: Amorrortu editores, 1977.

Metodologia i processos de disseny de l'informe sobre els atemptats de l'11M a Madrid

Carles López i Cao

■ *Aquest número de Quaderns del CAC analitza les estratègies de programació i, en particular, d'informació, de quatre cadenes de televisió davant dels atemptats terroristes de l'11 de març de 2004 a Madrid, en una situació que el Consell ha qualificat com "d'exigències especials"¹.*

Sense deixar de banda altres temes, els articles aborden des de vessants diferents aquells aspectes que tenen a veure amb el respecte del pluralisme social i polític i que, hipotèticament, van incidir en la decisió del vot en les eleccions generals del dia 14 de març.

Aquest article intentarà fer entenedora la metodologia seguida en l'informe 27/2004 Les informacions televisives de l'atac de Madrid del dia 11 de març i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions espanyoles del dia 14 de març, que el CAC va presentar amb data 6 d'abril al Parlament de Catalunya i que constitueix la base empírica d'aquest Quaderns del CAC.

Pensem, però, que aconseguir aquest objectiu requereix anar més enllà de la presentació d'un recull de definicions operatives o de l'enumeració de les eines d'anàlisi emprades. Prèviament s'imposen unes reflexions sobre la premetodologia, sobre els processos que tenen lloc en un organisme públic com el CAC, que per llei té atribuïda la funció de vetllar pel respecte dels continguts audiovisuals segons la legislació vigent (la qual cosa inclou el pluralisme

social i polític), enfrontat a un fet de l'abast dels atemptats de l'11-M. L'explicació del procés de gènesi de l'estudi contribuirà tant a entendre el resultat final com la mera relació d'una sèrie de conceptes metodològics.

És per això que en aquest article ens ocuparem, en primer lloc, de les dinàmiques que es generen en els serveis tècnics del CAC, passades les 8 del matí del dia 11 de març, davant un fet excepcional i imprevist com van ser els atemptats de Madrid; com es plantegen les qüestions d'investigació (*què mirem?*) i s'accepten i es rebutgen unes o altres en funció de les directrius del Consell; de la necessitat d'establir els paràmetres d'anàlisi (*com ho mirem?*); de la tensió entre la urgència en el lliurament de dades i la fiabilitat de l'informe. Finalment, exposarem les eines metodològiques emprades que han de permetre la comprensió correcta dels conceptes presents en la resta d'articles d'aquest *Quaderns del CAC*.

Cal no oblidar, a més, el context polític del moment dels atemptats: la campanya electoral de les eleccions generals, la qual cosa té unes implicacions especials pel que fa al paper de les televisions en la difusió de la informació política.

"A ver si nos aclaramos lo que está sucediendo esta mañana en Madrid, porque se están sucediendo bastantes explosiones en lugares diferentes. Para empezar, cronológicamente, sabemos que en la estación de Atocha se ha producido una explosión (...) y que había un número indeterminado de muertos. Además, casi simultáneamente se ha producido una explosión en tres trenes diferentes en la estación de cercanías de Santa Eugenia también en Madrid. Pero el servicio de bomberos acaba de informar que se ha escuchado una explosión en la Asamblea de Madrid".

Tele-5, 8.08 hores del dijous 11 de març

Carles López i Cao

Coordinador de l'Informe

"A Atocha aquest matí s'ha enregistrat una de les quatre explosions que s'han pogut sentir. Estem parlant en aquests moments i tenint en compte que les informacions que van arribant són bastant desordenades i encara prou caòtiques, podríem parlar de 40 morts en aquesta estació".

TV3, 8.59 hores del dijous 11 de març

1. "Què mirem?"

L'11 de març havia de ser el penúltim dia de campanya electoral de les eleccions generals. Pels serveis tècnics del CAC, una campanya electoral repercuteix de dues maneres: d'una banda, suposa un increment del volum de feina de l'equip d'anàlisi de pluralisme (es fa una anàlisi quantitativa de les intervencions de les formacions polítiques en la programació televisiva); de l'altra, implica un calendari de lliurament dels informes específics sobre el tema molt exigent (cada dia el Consell rep les dades corresponents). Si habitualment s'estableix una sistemàtica de treball molt definida, en període electoral les rutines es fan més estrictes, atès que el flux constant de dades fa que qualsevol entrebanc pugui trencar el pla de treball.

És en aquest context que comencen a arribar les informacions sobre un possible atemptat terrorista a Madrid. Les primeres notícies, al voltant de les 8 del matí, parlen d'unes explosions en un tren de rodalies a Madrid. Com és habitual en aquests casos, les cadenes opten per no donar cap hipòtesi com a certa i no aventuren possibles xifres de víctimes si no estan contrastades. Amb diferències de format i de *timing*, cap a les 9 del matí, les proporcions dels fets comencen a ser evidents i totes les cadenes (en aquest article ens referim a TV3, TVE-1, Tele-5 i Antena 3 TV) modifiquen les seves programacions tot i que amb estratègies diferents (vegeu l'article *La programació televisiva de l'11 i el 12 de març*).

No era la primera vegada que el CAC s'enfrontava amb un esdeveniment que el Consell considerava "crític" per al paper de les televisions i que podia requerir una atenció especial. L'inici de la guerra a l'Iraq (i el seguiment de les primeres 72 hores d'informació²), el tractament de les informacions sobre la retenció d'alumnes en una escola a l'Hospitalet de Llobregat (18/11/02)³ o l'accident d'un autocar a Huelva (14/11/01)⁴ havien suposat, en el seu moment,

la modificació de les rutines de treball per focalitzar els esforços en un fet concret i amb terminis de lliurament immediats.

Hi ha, però, una diferència notable entre l'11-M i aquests precedents: en els casos de l'Hospitalet i de l'accident de l'autocar a Huelva els objectius de l'anàlisi (respecte a la intimitat dels menors d'edat i el tractament de les tragèdies personals, respectivament) no admetien dubte; d'altra banda, l'estudi sobre la guerra d'Iraq, en qualitat de guerra anunciada, havia permès una planificació prèvia.

Per contra, l'11 de març, a les 9 del matí, la pregunta era: "què mirem?", o, en termes més acadèmics: quin és l'objecte de l'estudi? El tractament de la informació des del punt de vista de les tragèdies personals?⁵ La reacció informativa de les cadenes de TV? La incidència dels fets en la campanya electoral? Certament, la hipòtesi d'una anàlisi que abastés *tots* aquests aspectes per a *totes* quatre cadenes i amb terminis de lliuraments curts era, a la pràctica, impossible.

La perspectiva que dona el pas del temps, coneguda la naturalesa i les repercussions polítiques dels atemptats, ha mostrat molt clarament que l'informe havia de tractar, preferentment, el respecte al pluralisme polític de les informacions. Durant el període que comença amb els atemptats de Madrid i acaba amb la nit electoral del 14 de març l'objecte d'estudi no era, en absolut, obvi.

Segons les anotacions preses en aquells dies sobre els processos de disseny de l'informe, a les 11 del matí del dia dels fets es convocà el personal del servei d'anàlisi a una reunió de *crisi*, per tal de lliurar el quadern de procediments. D'aquesta reunió en sorgeix un primer equip de 3 analistes i 11 visionadors/res, que posteriorment seria modificat, en nombre i composició. En aquell moment els serveis tècnics reben l'encàrrec del Consell de realitzar una anàlisi extensiva de la programació del matí del dia 11-M, per tal d'elaborar una primera aproximació al comportament de les televisions. A partir d'aquí, es podria avaluar amb un criteri més fonamentat quins eren els punts preferents objecte de l'anàlisi. En conseqüència, les rutines pròpies d'una campanya electoral quedaven interrompudes.

2. "Però, com ho mirem?"

Segons el primer quadern de procediments, lliurat a les 11

del matí, l'objectiu de l'informe era analitzar "l'atenció informativa i la presència d'actors polítics i no polítics", i s'establien com a paràmetres d'anàlisi el temps de notícia sobre els atemptats, les fonts d'informació citades en el relat dels fets i el temps de paraula dels actors. L'univers d'estudi eren "totes les cadenes en obert" i s'estructurava en tres franges horàries: de 7.30 a 9 h, de 9 a 11 h i d'11 a 24 h del dijous 11 de març.

L'informe final va patir dues modificacions parcials de les normes de procediment, el divendres 12 de març i, definitivament, el dimecres 17 de març.

De manera resumida apuntarem que la primera modificació va delimitar les variables que havien de ser objecte d'atenció a partir de les 9 hores del dia 11 de març i durant els dies 12 i 13 de març (s'elimina la referència a les fonts d'informació i s'introdueixen els de *declaració* i *compareixença*) i es limita temporalment als dies 11 a 13 de març. El disseny definitiu, sobretot amb la perspectiva de l'accidentada jornada de reflexió, va acabar de focalitzar l'informe en l'estudi del respecte del pluralisme.

Deixant de banda l'evolució lògica de l'estudi a la llum dels esdeveniments que s'anaven succeint, és interessant d'analitzar la capacitat *estructural* del CAC per tal d'elaborar uns paràmetres d'anàlisi entre les 9 i les 11 d'aquell matí i començar a treballar de manera immediata. La reflexió, a posteriori, posa de manifest certes condicions que ho ajuden a explicar:

- L'existència de conceptes operacionalitzats prèviament i assajats de manera repetida en estudis anteriors. Així, per exemple, els conceptes *temps de paraula*, *temps de notícia*, *actor polític* o *agrupació*, manllevats dels informes sistemàtics sobre pluralisme. Les anàlisis de *resposta informativa* (celeritat en informar sobre un fet), pròpies d'estudis com els dedicats a la guerra d'Iraq o a la cobertura televisiva de l'assassinat d'Ernest Lluch.

- Les experiències prèvies en situacions d'anàlisi d'esdeveniments puntuals i excepcionals han creat, en el si del CAC, un *modus operandi* per a situacions de crisi.

- El caràcter eminentment descriptiu dels informes elaborats pels serveis tècnics del CAC afavoreixen, a més, la creació d'unes rutines de visionat vàlides per a informes molt diferents.

Tots tres factors apunten cap a una mateixa direcció: en el decurs de la seva existència, el CAC ha desenvolupat un

conjunt d'eines metodològiques que permeten aplicar certs protocols d'anàlisi amb celeritat i fiabilitat contrastada. Unes eines, i aquesta és la seva peculiaritat, que es basen en un seguit de reflexions teòriques caracteritzades per la seva orientació cap a l'aplicabilitat immediata.

Per contra, l'11 de març concorren una sèrie de factors que dificulten la concepció i el desenvolupament de l'informe.

En primer lloc, i com s'ha avançat, la coincidència dels atemptats amb la campanya electoral. Donar prioritat a l'informe sobre els fets de Madrid implicava deixar de banda, ni que fos temporalment, els informes de seguiment sobre la campanya electoral.

En segon lloc, tot i l'existència de conceptes ja definits, les primeres anàlisis van fer palesa la necessitat de definir dos nous conceptes (*declaració* i *compareixença*) com a indicadors de l'atenció informativa de les cadenes a les institucions públiques de l'Estat i a les diferents formacions polítiques.

En tercer lloc, l'estat anímic de l'equip dels serveis tècnics, obligat a veure i a descriure hores d'informació sobre els atemptats. El que teòricament és una tasca d'observació no participant (el visionat i l'anàlisi dels continguts televisius) va acabar en una observació *emocionalment* participada. L'11 de març no era, precisament, l'ambient més propici a la reflexió metodològica.

L'estructura final de l'informe *27/2004 Les informacions televisives de l'atemptat de Madrid del dia 11 de març i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions espanyoles del dia 14 de març* és fruit, doncs, de tots aquests factors favorables i desfavorables i del context explicat. Aquest número dels *Quaderns del CAC* no és limita a parcel·lar i distribuir en articles la informació avançada en l'informe, sinó que ha volgut reexaminar i reestructurar moltes de les dades presentades. Els articles aborden els fets des de la modificació de la programació dels dies 11 i 12 de març arran els fets de Madrid (*La programació televisiva dels dies 11 i 12 de març*), dels diferents apropaments des del gènere informatiu a la tragèdia (*La informació televisiva els dies 11 i 12 de març*) i des de la presència dels actors pel que fa al temps de paraula (Els actors en la pantalla). El dia de reflexió de les eleccions generals del dia 14 de març mereix una atenció individualitzada (*La programació i la informació televisives del dia de reflexió*), així com el seguiment de la

nit electoral (*La informació dels resultats del 14 de març*).

Tots els articles segueixen la metodologia que ara s'exposa.

3. Mètode d'estudi

3.1. Univers d'estudi

Els continguts emesos per TV3, TVE-1, Tele-5 i Antena 3 TV els dies 11, 12, 13 i 14 de març, en les hores següents:

- Dijous 11 de març: de 7.30 a 24 hores
- Divendres 12 de març: de 8 a 24 hores
- Dissabte 13 de març: de 8 a 1.30 hores (diumenge 14 de març)
- Diumenge 14 de març: informació electoral a partir de les 19.40 h

3.2. Definició de conceptes

Temps de notícia

És el temps resultant de la suma total de la durada de les notícies (en teletinformatius, especials informatius i resta de programació) referides als atemptats de Madrid.

Temps de paraula

És el temps resultant de la suma total de la durada de les seqüències on un actor intervé, com a subjecte, fent un insert (inserció d'imatges i veu d'un actor polític o no polític, sense que hi intervingui cap mena de locució per part del mitjà). Per tant, aquest temps mesura la presència directa dels actors, amb la seva veu i la seva imatge, en l'espai mediàtic.

Freqüència d'intervencions

És el nombre de vegades que apareix un actor als teletinformatius, especials informatius i resta de programació.

Actor

Personatge que apareix en la programació amb temps de paraula. En el cas dels teletinformatius, es consideren actors totes les persones que hi intervenen mitjançant un insert. En la resta de la programació es registren els representants d'associacions, partits polítics i institucions públiques.

Les agrupacions d'actors

Les agrupacions són grans categories que permeten la ubicació, en el seu si, de diversos actors que s'ajusten als criteris definidors. D'aquesta manera, els actors, a més d'individualment, apareixen en grups i ens permeten conèixer dades referents a les diverses agrupacions que s'han establert.

Així, s'estableix una primera gran categoria que agrupa els actors polítics. Es poden distingir, però, dos tipus d'agrupacions d'actors polítics: les agrupacions d'actors polítics institucionals –Govern de l'Estat, Administració de l'Estat espanyol, Parlament de Catalunya, etc.– i les agrupacions d'actors polítics de partits o formacions polítiques que actuen a Catalunya i a l'Estat espanyol –PP, PSOE, IU, PSC, CiU, ERC, PPC, ICV, etc.

La segona gran divisió que s'estableix pel que fa a les agrupacions d'actors afecta els actors no polítics. Aquests actors s'agrupen en les categories següents: Actors culturals; Actors del món sanitari; Actors econòmics; Actors esportius; Associacions de veïns; Associacions i col·lectius professionals; Església catòlica; Experts; Món associatiu; Organitzacions empresarials; Religions i esglésies no catòliques; Sindicats; Universitat i ensenyament, i Altres.

Format de la informació

Estructura de la informació, ja sigui des de plató, amb imatges en directe dels fets ocorreguts o amb connexions telefòniques. Aquesta variable s'aplica a la franja horària de 7.30 a 9 hores del dia 11 de març.

Font de la informació

Origen de la informació proporcionada. Aquesta variable s'aplica a la franja horària de 7.30 a 9 hores del dia 11 de març.

Declaració

Intervenció d'un actor com a subjecte amb temps de paraula en la programació televisiva, independentment de si pren el format d'insert o d'entrevista.

Compareixença pública

Convocatòria expressa de la premsa per part d'un actor polític que pertany a una agrupació institucional o de partit.

Informació de testimoni

L'operacionalització del concepte ha definit informació de testimoni en els teletinformatius com les notícies estructurades al voltant de les declaracions de les víctimes dels atemptats, dels seus familiars i persones properes, així com de tots els actors ocasionals que intervenen en les informacions per expressar el seu estat anímic, vivència i solidaritat amb les víctimes. A l'efecte d'aquest informe s'inclouen en aquesta categoria les informacions en què almenys el 75% dels inserts corresponen a aquesta descripció.

Els dos conceptes següents s'han utilitzat, únicament, en l'article que es refereix a la informació sobre la nit electoral.

Connexions en directe

Es produeixen quan un o una periodista de la cadena s'ha desplaçat al lloc dels fets, en aquest cas les seus electorals o els centres de dades de l'Estat i de la Generalitat, per poder fer el seguiment de la notícia en directe. Les imatges de les seus electorals enregistrades no han estat analitzades en aquest informe.

Candidatures

El concepte candidatura s'ha introduït excepcionalment per tal d'agrupar el temps de paraula de les agrupacions polítiques que donen suport a un mateix candidat a la presidència del govern de l'Estat.

4. La difusió de l'informe

L'informe 27/2004, *Les informacions televisives de l'atemptat de Madrid del dia 11 de març i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions espanyoles del dia 14 de març*, va ser aprovat pel Ple del Consell el dia 7 d'abril de 2004.

En el visionat i anàlisi de l'informe havien treballat, en diferents moments, fins a 6 analistes i 11 visionadors, amb un cost conjunt de 1.100 hores de treball.

Els informes van ser tramesos, d'ofici, al Parlament de Catalunya, al Govern de la Generalitat i als operadors analitzats. A més, va ser posat a disposició pública a la web del CAC⁶.

Notes

- 1 *Consideracions del CAC sobre el tractament televisiu de l'atemptat de Madrid del dia 11 de març de 2004 i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions del dia 14.*
- 2 Informe i4/2003 *Anàlisi quantitativa del tractament informatiu de la guerra a l'Iraq durant les primeres 72 hores del conflicte*
www.audiovisual.net/recerca/informe 28-03-03.pdf
- 3 Informe i19/2002 *El tractament informatiu de la retenció d'alumnes en una escola de l'Hospitalet de Llobregat el dia 18/11/02*
www.audiovisual.net/recerca/informe 19-02.pdf
- 4 Informe i28/2001 *El tractament informatiu de l'accident d'un autocar a Villarrasa el dia 14/11/01*
- 5 El Consell ha elaborat unes recomanacions sobre el tractament informatiu de les tragèdies personals (21/2/2001)
www.audiovisualcat.net/recerca/recomanacions1.html
- 6 Entre el 8 d'abril de 2004, data de publicació, i el 30 de juny, s'han comptabilitzat 4.711 descàrregues del document.

Programació televisiva de l'11 i el 12 de març

Carmina Puig

- *L'explosió de deu artefactes col·locats a quatre combois de la línia de rodalies de Madrid el dia 11 de març va donar lloc a un període excepcional que, en el cas de la televisió, es va reflectir en una alteració de les dinàmiques normals de funcionament. Les cadenes de televisió es van haver d'adaptar als esdeveniments que anaven succeint i totes van dedicar una gran part de la seva programació a informar sobre els atemptats. No obstant això, cadascuna va reaccionar de manera diferent als fets ocorreguts, i tant l'estratègia de programació com el tractament de la tragèdia van variar. Com s'explica en l'article Els mitjans de comunicació davant l'11-M: la construcció d'un 'cas excepcional', l'11-M pot ser considerat un cas excepcional deguda la forta incidència que va tenir, i per la gravetat i la magnitud de l'esdeveniment.*

La situació, ja de per si complexa, es complicava amb la proximitat de les eleccions generals i la funció que la televisió havia de tenir, en condicions normals, els dos últims dies de campanya així com en el dia de reflexió, objecte de l'article *La programació i la informació televisives del dia de reflexió*. La campanya electoral es va donar per finalitzada, cosa que afectava els blocs electorals establerts als teletinformatius, que van desaparèixer. Les graelles de programació de totes les cadenes es va omplir de programes informatius especials sobre el tema o bé es van emetre els programes habituals centrats en la tragèdia.

Carmina Puig

Membre dels Serveis Tècnics del CAC

En aquest article s'analitzaran les graelles de programació de TV3, TVE-1, Tele-5 i Antena 3 TV durant l'11 i el 12 de març, tenint en compte els models de programació que es van adoptar, la tipologia de programes que es van emetre, l'agilitat en informar sobre els atemptats i connectar amb el lloc dels fets (resposta informativa), el temps d'informació sobre els atemptats i l'ocupació publicitària.

Primeres informacions sobre els atemptats i connexions amb el lloc dels fets

Des de les 7.40 hores del dia 11, hora en què va explotar el primer artefacte, les cadenes de televisió van començar a donar les primeres informacions sobre els atemptats i a reaccionar amb més o menys celeritat. Tele-5 va ser la primera cadena que va donar la notícia (7.45 hores), cinc minuts després del primer atemptat; Antena 3 TV la va donar a les 7.58 hores i TVE-1 tres minuts més tard (8.01 hores). TV3 la va donar a les 8.10 hores, mitja hora després de la primera explosió.

En el moment d'informar sobre l'atemptat, totes les cadenes analitzades emetien els seus noticiaris de matí:

Taula 1. Primeres informacions sobre els atemptats i primeres connexions

Cadena	Hora 1a informació	Hora 1a connexió
Tele-5	7:45	7:54
Antena 3 TV	7:58	8:29
TVE-1	8:01	8:12
TV3	8:10	8:58

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Blocs 3/24 (TV3), *Telediario matinal* (TVE-1), *Informativos Telecinco matinal* (Tele-5) i *Las noticias de la mañana* (Antena 3 TV). TV3, Tele-5 i Antena 3 TV van incloure la notícia d'última hora dins els seus programes, mentre que TVE-1 va aprofitar l'inici del seu teleinformatiu per incloure la notícia al bloc de titulars. Totes les cadenes se centraven a donar la notícia dels atemptats, fer un possible balanç de víctimes, apuntar la possible autoria d'ETA i connectar amb periodistes de la cadena o testimonis dels fets. Atès que en un primer moment encara no disposaven d'imatges, les cadenes van optar per mantenir en pantalla un mapa de la zona dels fets. A TVE-1 el primer insert d'un actor polític va ser a les 9.32 hores, amb l'entrevista a plató de José Luis Rodríguez Zapatero (que era el convidat del dia a *Los desayunos de TVE*) i a TV3 i Tele-5 va ser a les 9.35 hores, quan van connectar amb la compareixença en directe de Juan José Ibarretxe (9.35 hores). Tot i que Antena 3 TV també va retransmetre aquesta compareixença pública, a les 9.07 hores ja entrevistava Jesús Caldera, portaveu del PSOE (convidat del dia a *La respuesta*), i a les 9.08 hores entrevistava telefònicament Eduardo Zaplana.

La primera informació es va anar repetint i actualitzant des de plató a mesura que apareixien noves dades i no va ser fins que les cadenes van desplegar els seus equips, que van poder oferir imatges o connexions telefòniques. En la capacitat de reacció va haver-hi diferències significatives. En aquest sentit, Tele-5 i TVE-1 van ser les més ràpides, ja que 9 i 11 minuts, respectivament, després de la primera notícia sobre l'explosió, van connectar telefònicament amb el lloc dels fets. Antena 3 TV va tardar 31 minuts a connectar-hi i TV3, 48 minuts.

Val a dir que l'Oficina de Defensa de l'Audiència del Consell de l'Audiovisual de Catalunya durant el matí del dia 11 de març va rebre tres trucades de telespectadors que es queixaven que TV3 estigués emetent el *Bon dia Catalunya* i parlés de temes culturals amb el director de Publicacions de l'Abadia de Montserrat mentre les altres cadenes ja connectaven amb els llocs dels fets i començaven a mostrar-ne imatges.

Tele-5 donava la primera notícia a les 7.45 hores i a les 7.54 connectava telefònicament amb les estacions de tren. Allà hi havia el sotsdirector dels serveis informatius de la cadena, que havia sigut testimoni de les explosions i que explicava què havia succeït i què anava veient. Van con-

nectar diverses vegades amb ell i amb un altre periodista de la cadena. Aquestes connexions telefòniques encara no incloïen imatges del lloc dels fets i només es mostrava un mapa de la zona; a les 8.31 hores es van emetre les primeres imatges de l'estació d'Atocha.

TVE-1 informava dels fets a les 8.01 hores i a les 8.12 connectava telefònicament amb un testimoni de les explosions; moments després parlava amb un altre testimoni i més tard amb una periodista de la cadena. Cap de les connexions incloïen imatges i només es mantenia en pantalla un mapa de la zona; a les 8.51 hores es van emetre les primeres imatges fixes d'Atocha.

Antena 3 TV va tardar 31 minuts (a les 8.29 hores) a connectar amb quatre periodistes de la cadena que o bé s'havien desplaçat a la zona o bé havien estat testimonis de les explosions; van parlar per telèfon amb dos testimonis i a les 8.44 hores van mostrar les primeres imatges fixes d'Atocha.

Per la seva part, la primera connexió de TV3, a les 8.58 hores, ja incloïa imatges de l'estació com a fons de l'explicació de la presentadora de l'*Avanç informatiu*; més tard es connectava telefònicament amb un corresponsal de la cadena a Madrid al qual se li posaven de fons imatges del plànol de la zona, de l'estació i, per primera vegada, de víctimes dels atemptats.

Enllaçant amb la capacitat de reacció, també cal destacar l'agilitat en la inclusió del crespó negre a les pantalles. Totes les emissores de televisió van fer un comunicat unànim de rebuig als atemptats que van fer públic a les 18:00 hores, alhora que anunciaven que mantindrien en pantalla un crespó negre en senyal de dol que no desapareixeria fins al dia 12, en concloure la manifestació a Madrid. TVE-1, Tele-5 i Antena 3 TV el van sobreimpressionar a les 18.00 hores (sobre un fons de la bandera espanyola) i TV3 ho va fer a les 18.19 hores (llaç negre sense fons).

Programació de les cadenes televisives durant l'11-M

Amb les primeres notícies dels atemptats i veient la magnitud de l'atemptat, els operadors van adoptar diferents estratègies per tal coordinar tota la informació que anava apareixent sobre el tema amb les graelles de programació.

En un primer moment, totes les cadenes van adoptar un mateix patró, el d'inserir la notícia de l'atemptat a la graella habitual de programació. Atès que, com ja s'ha dit, estaven emetent l'informatiu de matí, la tasca es va solucionar incloent la notícia al bloc informatiu. A partir d'aquest moment els operadors van resoldre de diferent manera la tasca de coordinar notícia i graella de programació, la qual, amb algunes particularitats, es podria englobar en dos models: la modificació de la graella de programació i la modificació del contingut de la programació. En tots dos casos s'obtenia una programació monotemàtica.

TV3 i TVE-1 van apostar per modificar la graella habitual i emetre només especials informatius i els teletinformatius habituals; en canvi, Tele-5 i Antena 3 TV van seguir emetent gran part de la programació prevista, però modificant-ne el contingut i convertint-la en monogràfic dels atemptats.

Després dels informatius matinals, TV3 i TVE-1 van començar a emetre els seus habituals programes de tertúlia, *Bon dia, Catalunya* i *Los desayunos de TVE*, que es van centrar en els atemptats. A mesura que anaven arribant notícies i s'anava veient la magnitud dels fets, ambdues cadenes van optar per tallar les dues tertúlies (TV3 a les 9.00 hores i TVE-1 a les 9.43 hores) i donar pas als especials informatius. A partir d'aquest moment i durant tot el dia 11, TVE-1 va modificar tota la graella de programació i només va emetre especials informatius i teletinformatius, aquests últims de durada superior a l'habitual. TV3 va adoptar la mateixa estratègia amb l'excepció del programa magazín de sobretaula *La columna*, el qual va ser monogràfic dels atemptats a Madrid.

Tele-5 i Antena 3 TV van adoptar l'altre model, és a dir, van mantenir una gran part dels programes de la graella però en van modificar el contingut i el van adaptar al tema de dia, transformant-los, així, en monogràfics dels atemptats a Madrid. Totes dues cadenes van mantenir els programes de magazín i *talk-show*, i van suprimir els programes amb continguts poc adaptables al comentari dels atemptats, com els concursos, els programes del món rosa, la televisió-realitat, els dibuixos animats i la ficció. En aquest sentit, Tele-5 va suprimir *Aquí hay tomate*, *Gran Hermano Vip*, *Allá tú!* i *Pecado original*, mentre que Antena 3 TV no va emetre *Como la vida*, *Háblame de ti*, *Los Simpson*, *Diario de una boda*, *El diario de Patricia*, *Pasapalabra* i *Hay trato*. En canvi, Tele-5 tenia en antena, i amb els presentadors

Taula 2. Programació de TV3 i TVE-1 entre les 7.30 h i les 24 h de l'11 de març

Cadena	Hora inici	Hora final	Programa
TV3	--	08:30	Bloc 3/24
	08:31	09:00	Bon dia, Catalunya
	09:00	13:54	Avanç informatiu
	14:01	14:27	Especial informatiu
	14:31	16:03	TN Migdia
	16:13	18:25	La Columna
	18:31	20:23	Especial informatiu
	20:30	22:02	TN Vespre
	22:08	23:52*	Especial informatiu
TVE-1	--	09:31	Telediario matinal
	09:31	09:43	Los desayunos de TVE
	09:43	14:59	Especial informatiu
	14:59	16:29	Telediario 1
	16:29	20:53	Especial informatiu
	20:57	22:40	Telediario 2
	22:40	24:00	Especial informatiu

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

habituals, *La mirada crítica*, *Día a día*, *A tu lado* i *Crónicas marciales*, espais que mantenien la supraestructura habitual, però que adaptaven l'estructura interna i els continguts als atemptats a Madrid. Per la seva part, Antena 3 TV va mantenir *Las noticias de la mañana*, *Sabor a ti* i *7 días, 7 noches*, basats també en els atemptats i que, en totes dues cadenes, esdevenien programes-apèndix dels teletinformatius de la cadena.

Com a singularitats cal destacar que Tele-5 va ser l'única emissora que l'11 de març no va emetre cap programa *Especial informatiu* sobre els atemptats (tot i que va prolongar el seu informatiu de vespre) i també l'única que va optar per programar una sèrie de ficció durant el *prime time* nocturn (*Los Serrano*). Aquest fet, força comentat en una jornada on des de la televisió es va intentar deixar de banda tota informació que no estigués relacionada amb els atemptats, va ser justificat pels directius de la cadena dient que "no hem de donar als assassins el plaer de veure complert el seu objectiu d'interrompre per complet la vida ciutadana"¹. Les dades d'audiència aporten el següent: a Catalunya, l'episodi de *Los Serrano* va ser el segon programa més vist del dia (792.000 espectadors) i a Es-

Taula 3. Programació de Tele-5 i Antena 3 TV entre les 7.30 h i les 24 h de l'11 de març

Cadena	Hora inici	Hora final	Programa
Tele-5	--	09:17	Informativos Telecinco matinal
	09:24	11:12	La mirada crítica
	11:12	14:28	Día a día
	14:28	15:33	Informativos Tele-5
	15:39	19:59	A tu lado
	20:01	22:01	Informativos Tele-5
	22:08	23:51	Los Serrano (durant l'emissió hi ha dues connexions amb els serveis informatius que sumen aproximadament 5 minuts)*
Antena 3 TV	23:56	24:00	Crónicas marcianas
	--	14:55	Las noticias de la mañana
	14:55	15:47	Noticias 1
	15:59	19:33	Sabor a ti
	19:33	20:31	Especial informatiu
	20:31	21:45	Noticias 2
	21:57	23:55	Especial informatiu
	23:55	24:00	7 días, 7 noches

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

* Ombrejat el programa el contingut del qual no gira entorn dels atemptats terroristes a Madrid.

panya va ser l'espai líder de la jornada (6.637.000 espectadors)².

El dia dels atemptats terroristes a Madrid el consum televisiu es va disparar, segurament com a resposta a la necessitat de la ciutadania de mantenir-se informada del que anava passant al llarg del dia. Així, les dades de Taylor Nelson Sofres indiquen que el dia 11 de març el teleespectador català va consumir una mitjana de 255 minuts de televisió i l'espanyol 262 minuts, respectivament 30 i 35 minuts més que el dijous anterior³.

De les dades anteriors s'observa que els dos models de programació corresponen als dos tipus de titularitat dels operadors, de manera que les cadenes de titularitat pública (TVE-1 i TV3) basen la seva programació en els programes informatius (ja siguin especials informatius o teleinformatius), mentre que les cadenes de titularitat privada (Tele-5 i Antena 3 TV) segueixen la seva pròpia graella (*talk-shows* i tertúlies) tot encabint-hi la informació del dia.

Aquesta programació amb un contingut monotemàtic

provocat per la magnitud i les característiques de l'atemptat terrorista deixa una graella amb un contingut totalment diferent a l'habitual. Així, tant TV3 com Tele-5 i Antena 3 TV emeten més de 13 hores d'informació sobre els atemptats terroristes a Madrid, i TVE-1 gairebé 16. Si es comença a calcular a partir de les 7.30 hores del matí i fins a les 24 hores del mateix dia (és a dir, 16 hores i 30 minuts), s'observa que el temps d'informació de l'atemptat és de més del 80% del total de la programació de TV3, Tele-5 i Antena 3 TV, i del 95% a TVE-1.

Igualment, la publicitat durant el dia 11 de març va variar respecte dels altres dies. Com es veu al quadre 4, TVE-1 va ser l'única emissora que va optar per no emetre espots (els 4 minuts i 10 segons de publicitat corresponen a les 7.55 hores del matí, és a dir, moments abans que s'emetés la primera notícia dels atemptats). A partir d'aleshores, TVE-1 no va emetre cap espai publicitari. La resta d'operadors van optar per reduir-ne el nombre però no renunciar-hi. Després de la notícia dels atemptats a Madrid, TV3 i Tele-5

Taula 4. Temps de notícia sobre els atemptats i temps d'espots publicitaris entre les 7.30 h i les 24 h de l'11 de març (16 h i 30 m)

Cadena	Temps d'informació atemptats		Temps espots publicitaris	
	Total (h:min:s)	%	Total (h:min:s)	%
TVE-1	15:48:05	95,8	00:04:10	0,4
Antena 3 TV	13:42:14	83,1	01:56:36	11,8
TV3	13:39:38	82,8	01:26:22	8,7
Tele-5	13:11:20	79,9	02:32:15	15,4

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Taula 5. Programació entre les 8 h i les 24 h del 12 de març de TVE-1

Cadena	Hora inici	Hora final	Programa
TVE-1	08:00	09:31	Telediario Matinal
	09:31	15:00	Especial informatiu
	15:00	16:34	Telediario-1
	16:34	20:57	Especial informatiu
	20:57	22:32	Telediario-2
	22:32	24:00	Pel·lícula <i>Shakespeare in love</i> *

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

* Ombrejat el programa el contingut del qual no gira entorn dels atemptats terroristes a Madrid.

van emetre el seu primer spot publicitari a les 8.20 hores; en canvi, Antena 3 TV no ho va fer fins a les 13.53 hores.

Programació de les cadenes televisives durant el 12-M

La programació televisiva del divendres 12 de març va seguir la línia del dia anterior, malgrat que la improvisació no va tenir un paper tan important. Les cadenes analitzades van ajustar la programació als atemptats de Madrid. Això no obstant, el volum informatiu, tot i ser encara molt elevat, va descendir respecte el dia anterior. El tema principal de la informació, i gairebé l'únic, seguia sent els atemptats a Madrid i el que se'n derivava: autoria, estat de les investigacions, balanç de víctimes, mostres de suport, manifestacions, etc. Tots els operadors menys TVE-1 (que fins al vespre només va emetre teletinformatius i especials informatius) van optar per mantenir alguns programes de la

graella habitual i farcir-los d'informació referent als atemptats i eliminar-ne d'altres. El dia 12 només les emissores públiques van prolongar la durada dels seus teletinformatius de migdia i vespre.

La graella de programació de la primera cadena pública estatal la van conformar únicament les tres edicions del Telediario (*Telediario Matinal*, *Telediario-1* i *Telediario-2*) i els especials informatius, amb una única variació: la pel·lícula *Shakespeare in love* programada durant el *prime time* nocturn. L'emissió d'aquest film el divendres en comptes de dissabte (tal com estava programat) va desencadenar una gran polèmica que s'explica amb més profunditat a l'article *La programació i la informació televisives del dia de reflexió*.

La resta de les cadenes van optar per eliminar alguns programes de la graella i mantenir-ne d'altres, el contingut dels quals versava sobre l'11-M. A més, a diferència del dia anterior, tant TV3 com Tele-5 i Antena 3 TV van optar per emetre espais *enllaunats* que no tenien res a veure amb el tema del dia. Malgrat tot, el volum informatiu sobre els

Taula 6. Programació entre les 8 h i les 24 h del 12 de març de TV3, Tele-5 i Antena 3 TV

Cadena	Hora inici	Hora final	Programa
TV3	08:00	08:30	Notícies 3/24
	08:30	11:00	Bon dia, Catalunya
	11:00	11:48	Avanç informatiu 3/24
	11:49	12:19	Avanç informatiu
	12:24	13:18	Bonanza*
	13:18	13:21	Videoclips
	13:35	13:44	Viure a Catalunya
	13:51	14:00	Avanç informatiu
	14:00	14:19	TN Comarques
	14:19	14:25	Espais El Temps, Agenda i Medi Ambient
	14:30	16:02	TN Migdia
	16:08	17:55	La Columna
	18:01	20:22	Especial informatiu
	20:30	22:09	TN Vespre
	22:16	24:00	Coses que passen
Tele-5	08:00	09:19	Informativos Telecinco matinal
	09:27	11:02	La mirada crítica
	11:02	14:29	Especial Día a día
	14:29	15:33	Informativos Tele-5
	15:39	18:47	A tu lado
	18:47	20:51	Especial informatiu
	20:58	21:59	Informativos Tele-5
	22:00	00:00	Pel·lícula <i>Forrest Gump</i> (durant l'emissió hi ha dos avanços informatius que sumen aproximadament 3 minuts)
Antena 3 TV	08:00	09:09	Noticias de la mañana
	09:16	10:00	La Respuesta
	10:16	13:47	Como la vida
	13:58	14:55	Los Simpson
	14:56	15:47	Noticias 1
	16:00	18:48	Sabor a ti
	18:48	20:30	Especial informatiu
	20:31	21:36	Noticias 2
	21:50	24:00	Pel·lícula <i>El hombre de la máscara de hierro</i>

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

* Ombrejats els programes el contingut dels quals no gira entorn dels atemptats terroristes a Madrid.

atemptats terroristes va seguir sent molt elevat.

TV3 va farcir la seva graella amb programes informatius (*Notícies 3/24*, *Avanç informatiu*, *TN comarques*, *TN migdia*, *TN vespre* i *Especial Informatiu*) tot i que va mantenir els programes de tertúlia de matí i de sobretaula (*Bon dia, Ca-*

talunya i *La columna*), que eren monogràfics dels atemptats. Just abans del teletinformatiu de migdia (que, igual que el de nit durava més de l'habitual), va inserir tres espais d'entreteniment: la sèrie *Bonanza* (de quasi 1 hora de durada), *Videoclips catalans* (3 minuts) i un capítol de la

sèrie de reportatges *Viure a Catalunya* (9 minuts). A la tarda va emetre un *Especial informatiu* sobre les manifestacions i els moments previs. Durant el *prime time* nocturn, TV3 va ser l'única emissora que no va emetre una pel·lícula sinó que va programar l'habitual *Coses que passen* però variant-ne el tema de debat. Així, aquesta edició es titulava *Què ens està passant?*, en clara referència als últims atemptats i on una sèrie de personalitats i experts analitzaven el terrorisme en la seva globalitat.

La graella de Tele-5 del dia 12 va ser gairebé idèntica a la del dia 11, en la qual s'eliminaven i es conservaven els mateixos programes. Per tant, l'única variació eren els convidats a les tertúlies informatives i el contingut de la informació, que, malgrat que seguia sent sobre els atemptats terroristes, ara ja se centrava en les conseqüències. Tampoc es van eliminar de la graella els dos programes estrella de matí i de sobretaula (*Día a día* i *A tu lado*), que van ser monogràfics sobre els atemptats amb entrevistes a testimonis i familiars de víctimes, tertúlies a plató, connexions amb els serveis informatius, connexions amb compareixences públiques i petits reportatges sobre el dia després. I al *prime time* nocturn, l'emissora va tornar a programar un espai de ficció, aquest cop una pel·lícula. L'única diferència amb el dia anterior va ser l'emissió d'un *Especial informatiu* centrat en les manifestacions de rebuig als atemptats.

Antena 3 TV també va mantenir els programes de tertúlia de matí (*La respuesta* i *Como la vida*) i el de la tarda (*Sabor a ti*) centrats en els atemptats terroristes. El programa *La respuesta* va diferir dels altres dos en el to i el tractament i les úniques persones que van tenir temps de paraula van ser personatges polítics, ja fos a través de compareixença pública o amb entrevistes telefòniques o a plató. *Como la vida* i *Sabor a ti* serien comparables a *Día a día* i *A tu lado* de Tele-5, tant pels convidats de les tertúlies com pel domini d'una informació de testimoni sobre els fets. Igual que la resta d'operadors, Antena 3 TV va fer un *Especial informatiu* de les manifestacions arreu d'Espanya. Després del teleinformatiu *Notícies 2*, també va optar per emetre un film.

Tant els operadors públics com els privats van tenir durant el dia 12 un espai comú: l'emissió de les manifestacions que es van fer arreu d'Espanya contra el terrorisme. A Catalunya, les van seguir per televisió un total d'1.358.000 persones, 557.000 de les quals van escollir TV3 pel seu seguiment

Taula 7. Ocupació publicitària entre les 8 h i les 24 h del 12 de març (16 hores)

Cadena	12 de març
TVE-1	0:00:00
TV3	1:43:35
Tele-5	2:33:10
Antena 3 TV	2:48:08

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

(35,3% de quota de pantalla); la segona opció va ser TVE-1 (321.000 i un 19,3%), seguida d'Antena 3 TV (257.000 i un 13,6%) i, finalment, Tele-5 (177.000 i un 9,7%)⁴.

Tot i això, el divendres 12 de març els teleinformatius van ser els programes líders d'audiència, a diferència del dia anterior, que va triomfar la sèrie *Los Serrano*. En aquest sentit, a Catalunya els programes més vistos van ser el *TN vespre* (981.000 espectadors) seguit del *TN migdia* (771.000) i a Espanya va ser el *Telediario 2* (4.738.000) i el *Telediario 1* (4.385.000)⁵.

Quant a l'ocupació publicitària, cal destacar que TVE-1 va ser l'única emissora que no va emetre cap minut de publicitat en tot el dia, seguint així la línia del dia anterior. TV3 i Tele-5 van emetre més publicitat que el dia anterior i Antena 3 TV, que el dia 11 l'havia reduït significativament, va augmentar el nombre d'espots.

Síntesi

Aquest breu repàs a la graella televisiva dels dies 11 i 12 de març permet fer-nos una idea de les conseqüències que van tenir en el mitjà audiovisual els atemptats terroristes a Madrid. Són poques les vegades que la programació de totes les cadenes queda completament alterada, només una raó flagrant en pot ser la causa. Els atemptats de l'11-M van ser-ne una. Des del moment en què es va fer palesa la magnitud dels esdeveniments, tots els operadors van optar per bolcar-se a la gran demanda informativa i adaptar la seva graella de programació a la cobertura dels fets. En donar-se per finalitzada la campanya electoral de les eleccions generals, van desaparèixer els blocs electorals dels teleinformatius.

Les cadenes van desplegar amb més o menys agilitat tots els mitjans tècnics i humans de què disposaven per emetre ininterrompudament informacions relatives als fets del dia. Així, Tele-5 va ser la primera emissora a donar la notícia, cinc minuts després del primer atemptat, i també va ser la primera a connectar amb el lloc dels fets nou minuts després. La segona a donar la notícia va ser Antena 3 TV, seguida per TVE-1 i TV3. L'agilitat en la connexió amb el lloc dels fets va estar encapçalada, com hem dit, per Tele-5, seguida de prop per TVE-1 i més enrere per Antena 3 TV i TV3.

Les estratègies dels operadors van ser diferents: TV3 durant el dia 11, i TVE-1 l'11 i el 12 de març van optar per modificar completament les seves escaletes per donar pas a teletinformatius i especials informatius; Tele-5 i Antena 3 TV, en canvi, van conservar els programes de debat i *talk-show* i els van farcir de continguts sobre els atemptats. En ambdós casos, però, el repte era informar. Tele-5 va ser l'única emissora que durant el dijous 11 va emetre un programa de ficció que no tenia res a veure amb els atemptats terroristes. El programa va ser líder d'audiència del dia al conjunt de l'Estat espanyol i segon a Catalunya.

El volum informatiu va descendir el 12 de març tot i que les informacions sobre els atemptats seguien omplint les graelles de totes les cadenes. Durant el dia totes les emissores, exceptuant TVE-1, van emetre algun espai de ficció. Al *prime time* nocturn tots els operadors menys TV3 van optar per programar una pel·lícula. L'opció de la primera cadena pública catalana va ser la d'emetre un programa de debat centrat amb el tema dels atemptats a Madrid i el terrorisme en general. Tant el dia 11 com el 12, la publicitat es va reduir substancialment i fins i tot va desaparèixer a TVE-1. Les dades d'audiència de Catalunya i del conjunt de l'Estat espanyol indiquen que el consum televisiu es va disparar i que la ciutadania va estar tot el dia pendent de la pantalla per seguir la successió d'esdeveniments.

Notes

- 1 Extret del comunicat que l'emissora va enviar el dijous 11 a les 21.50 hores.
- 2 Font: diari *Avui* del 13/03 amb dades de Taylor Nelson Sofres.
- 3 Font: diari *Avui* del 13/03 amb dades de Taylor Nelson Sofres.
- 4 Font: diari *El Punt Barcelona* del 16/03 amb dades de Taylor Nelson Sofres.
- 5 Font: diari *El Punt Barcelona* del 16/03 amb dades de Taylor Nelson Sofres.

La informació televisiva els dies 11 i 12 de març

Laura Rodas

- *Dues característiques específiques de l'atemptat múltiple que va tenir lloc a Madrid el dia 11 de març fan especialment interessant l'estudi del tractament informatiu que en van fer les diferents emissores de televisió. En primer lloc, la dimensió, sense precedents en la història d'Espanya i, en segon lloc, el moment en què es va produir, coincidint amb el final del procés electoral a les Corts Generals. Efectivament, els atemptats van obrir un període complex des del punt de vista informatiu. Els mitjans de comunicació havien de garantir el dret constitucional dels ciutadans i ciutadanes a rebre informació sobre els fets ocorreguts però intentant no interferir en el desenvolupament normal del procés electoral. "El compliment d'aquests dos requisits no esdevé, però, fàcil quan resulta evident que el contingut de la informació, tot i complir els requisits mínims d'objectivitat i veracitat, no té un efecte neutre sobre la formació de l'opinió pública i, en conseqüència, també sobre la imminent intenció de vot" ¹.*

L'article anterior, on s'analitza detalladament l'impacte que els atemptats van tenir sobre la programació de les diferents emissores durant els dies 11 i 12, posa de manifest l'enorme atenció informativa que totes les emissores de televisió van dedicar als atemptats. Partint d'aquí, aquest article pretén analitzar alguns aspectes de la nombrosa informació que les emissores van oferir a la ciutadania durant els dies 11 i 12 de març. En primer lloc, es resse-

gueixen les primeres declaracions de cada partit a les diferents emissores. Posteriorment, s'examinen les principals compareixences públiques que es van produir durant aquests dos dies. També s'analitzen en profunditat els canvis estructurals patits pels teletinformatius dels dies 11 i 12 i es compara el tractament donat a alguns continguts rellevants per part de les diferents cadenes. Finalment, s'intenta determinar l'estratègia informativa que cada emissora va adoptar en els seus respectius teletinformatius.

Primeres declaracions de cada partit

Malgrat la transcendència dels fets ocorreguts el matí de l'11-M, la proximitat de les eleccions feia especialment important el respecte, en la mesura del que fos possible, al pluralisme polític i a la proporcionalitat de temps en antena entre les candidatures. L'anàlisi de l'ordre i l'hora en què les diferents emissores van emetre la primera declaració de cada partit en relació amb els atemptats ofereix dades interessants en aquest sentit. El concepte de *primera declaració* cal entendre'l en un sentit ampli (entrevista, compareixença o insert) i no s'ha d'assimilar exclusivament al concepte de compareixença pública que s'estudia en el següent apartat. A més, entre les primeres declaracions d'un determinat partit i les d'un altre, poden haver-se emès declaracions institucionals o noves declaracions del primer partit.

El partit polític del qual s'emeten declaracions en primer lloc varia segons l'emissora que analitzem. Així, mentre TV3 va emetre primer declaracions d'ERC (09.47 hores), TVE-1 i Antena 3 TV en van emetre del PSOE (09.32 i 09.07 hores, respectivament) i Tele-5, per la seva banda, del PP (11.56 hores). El format d'aquestes primeres declaracions tampoc no és homogeni en totes les emissores. A TV3, les primeres

Laura Rodas

Membre dels Serveis Tècnics del CAC

Taula 8. Primeres declaracions dels partits polítics. 11 de març de l'11 de març (16 h i 30 m)

Cadena	TV3		TVE-1		Tele-5		Antena 3 TV	
Declaracions	Hora	Actor	Hora	Actor	Hora	Actor	Hora	Actor
1a declaració PP	11:55	Mariano Rajoy	11:55	Mariano Rajoy	11:56	Mariano Rajoy	11:54	Mariano Rajoy
1a declaració PSOE	11:10	Diego López Garrido	09:32	J. Luis Rodríguez Zapatero	13:43	J. Luis Rodríguez Zapatero	09:07	Jesús Caldera
1a declaració IU	21:13	Gaspar Llamazares	15:49	Gaspar Llamazares	21:23	Gaspar Llamazares	10:01	Gaspar Llamazares
1a declaració Sozialista Abertzaleak	15:18	Arnaldo Otegi	--	--	14:12	Arnaldo Otegi	--	--
1a declaració PSC	10:08	Carme Chacón	--	--	--	--	--	--
1a declaració CiU	10:04	J. Antoni Duran i Lleida	15:48	J. Antoni Duran i Lleida	--	--	15:31	J. Antoni Duran i Lleida
1a declaració ERC	09:47	J. Lluís Carod-Rovira	--	--	21:23	J. Lluís Carod-Rovira	--	--
1a declaració PPC	10:32	Dolors Nadal	--	--	--	--	--	--
1a declaració ICV	09:57	Joan Herrera	--	--	--	--	--	--

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

declaracions d'ERC corresponen a una entrevista telefònica a Josep-Lluís Carod-Rovira. TVE-1 i Antena 3 TV van emetre dues entrevistes a plató que, de fet, estaven programades amb anterioritat als atemptats: a TVE-1 es va entrevistar J. L. Rodríguez Zapatero en el programa *Los desayunos de TVE* i a Antena 3 TV, Jesús Caldera, portaveu del PSOE, en el programa *Notícies de la mañana*. Les primeres declaracions d'un partit polític a Tele-5 són les que Mariano Rajoy va fer en la seva primera compareixença pública per parlar dels fets.

Al llarg de l'11 de març, TV3 va emetre declaracions de nou forces polítiques, tant de Catalunya com de la resta d'Espanya. No obstant això, en primer lloc (abans de les 11.00 hores) es van emetre les declaracions dels partits polítics catalans i després les dels partits de la resta d'Espanya. Les declaracions de partits catalans van ser fetes per les següents persones i en el següent ordre: Josep-Lluís Carod-Rovira (ERC), Joan Herrera (ICV), J. A. Duran i Lleida (CiU), Carme Chacón (PSC) i Dolors Nadal (PPC). Pel que fa als partits de la resta d'Espanya, les primeres declaracions que es van emetre a TV3 van ser les de Diego López Garrido (PSOE), seguides de les de Mariano Rajoy (PP). Més tard, ja dins del *TN Migdia*, TV3 va emetre

declaracions d'Arnaldo Otegi (Sozialista Abertzaleak). Finalment, dins del *TN Vespre*, TV3 va emetre les primeres declaracions de Gaspar Llamazares (IU).

TVE-1 va emetre declaracions de quatre forces polítiques. Com ja hem dit, el PSOE va ser la primera força política de la qual es van recollir declaracions, mitjançant una entrevista al seu secretari general. En segon lloc, TVE-1 va connectar en directe a les 11.55 hores amb la primera compareixença pública de Mariano Rajoy. Ja al migdia, TVE-1 va emetre declaracions del dirigent de CiU, Josep Antoni Duran i Lleida, i del coordinador general d'IU, Gaspar Llamazares, en el marc del *Telediario 1*.

A Tele-5 trobem declaracions de cinc forces polítiques. Aquesta emissora no va emetre declaracions de cap partit polític fins a les 11.55 hores, en què va connectar amb la compareixença pública de Mariano Rajoy. Més tard va connectar amb una altra compareixença pública, la de J. L. Rodríguez Zapatero. A les 14.12 hores Tele-5 va emetre unes declaracions enregistrades d'Arnaldo Otegi (Sozialista Abertzaleak). A l'últim es van emetre, en l'edició del vespre d'*Informativos Telecinco*, declaracions de Gaspar Llamazares (IU) i de Josep-Lluís Carod-Rovira (ERC).

Com hem vist, Antena 3 TV va emetre en primer lloc una

entrevista a plató a Jesús Caldera, convidat del programa Noticias de la mañana. En segon lloc trobem, dins del mateix programa, una entrevista telefònica en directe a Gaspar Llamazares. El fet que les declaracions del coordinador general d'IU apareguin en segon lloc (a les 10.01 hores) constitueix una novetat ja que la resta de cadenes van emetre les primeres declaracions d'IU en l'últim o el penúltim lloc pel que fa a l'ordre d'aparició. Després, es va connectar amb la compareixença de Mariano Rajoy (11.56 hores). A l'últim, Antena 3 TV va incloure unes declaracions de Josep Antoni Duran i Lleida en el teleinformatiu *Noticias 1* del migdia.

La lectura de la taula 8 revela alguns aspectes interessants. Pel que fa a la presència dels partits polítics de Catalunya a les emissores d'àmbit estatal, TVE-1 i Antena 3 TV només van emetre declaracions de CiU, mentre que Tele-5 tan sols va difondre declaracions d'ERC. Les tres emissores van optar per emetre les declaracions dels partits polítics catalans en l'edició del migdia dels seus respectius informatius i, en tots els casos, dins d'una bateria de declaracions d'altres partits o institucions. Per altra banda, també resulta destriable el fet que només dues emissores, TV3 i Tele-5, difonguessin declaracions d'Arnaldo Otegi. Finalment, destaca la coincidència de totes les emissores a connectar en directe amb la compareixença pública que Mariano Rajoy va fer al voltant de les 11.55 hores.

Compareixences públiques durant els dies 11 i 12

La compareixença pública² és un format d'intervenció en els mitjans que combina la voluntat de l'emissor d'emetre un missatge amb la decisió de l'emissora de recollir-lo o no. A més, el fet que un mitjà emeti una compareixença en directe afegeix un plus de voluntat d'atenció informativa als fets retransmesos. En aquest sentit, l'estudi de les compareixences públiques que es van produir els dies 11 i 12 i del tractament que se'n va fer ens proporcionarà una visió interessant sobre el seguiment que les emissores van fer de les reaccions polítiques generades arran dels atemptats.

El dia 11

Durant la jornada de l'11 de març es van produir nombroses compareixences públiques ja que, davant la magnitud dels fets, la majoria d'institucions i partits van voler condemnar públicament els atemptats. Les emissores de televisió, al seu torn, van emetre la majoria d'aquestes compareixences públiques en directe i, gairebé sempre, íntegrament. De fet, resulta lògic que les cadenes optessin per aquesta fórmula ja que la informació referent als atemptats va monopolitzar les graelles televisives del dia 11 de març³ i totes les emissores s'afanyaven a oferir qualsevol novetat que hi hagués.

D'altra banda, la taula 9 revela algunes conductes que cal

Taula 9. Principals compareixences públiques. 11 de març

Actors	Hora compareixença	TV3	TVE-1	Tele-5	Antena 3 TV
Juan José Ibarretxe	09:35	Directe	15:51	Directe	Directe
Joaquim Nadal	s/d	10:34	--	--	--
Joan Clos	s/d	11:15	--	--	--
Ernest Benach	s/d	12:32	--	--	--
Pasqual Maragall	s/d	12:34	--	21:23	--
Mariano Rajoy	11:54	Directe	Directe	Directe	Directe
Ángel Acebes	13:32	Directe	Directe	Directe	Directe
J. L. Rodríguez Zapatero	13:43	15:08	13:59	Directe	Directe
José María Aznar	14:40	Directe	Directe	Directe	Directe
Ángel Acebes	20:19	Directe	Directe	Directe	Directe
Rei Joan Carles I	s/d	20:37	20:30	20:25	20:30

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

comentar. En primer lloc, les dades recollides posen de manifest que TVE-1 va ser l'única emissora que no va emetre en directe la compareixença pública del president del govern basc Juan José Ibarretxe. En segon lloc, resulta evident que TV3 va ser, gairebé en exclusiva, l'única emissora que va emetre les compareixences dels actors polítics d'àmbit català. A l'últim, es pot comprovar com quasi totes les compareixences d'actors polítics d'àmbit estatal van ser emeses en directe per la majoria de les cadenes.

Pel que fa al primer apartat esmentat, cal puntualitzar que la compareixença pública de Juan José Ibarretxe va ser la primera del dia 11 de març (09.35 hores). El discurs del president basc condemnava els fets i apuntava obertament ETA com a autora dels atemptats alhora que defensava els valors de la societat basca. Com ja s'ha dit anteriorment, les paraules d'Ibarretxe van ser retransmeses en directe per totes les cadenes a excepció de TVE-1. Aquesta cadena no va fer cap referència a la compareixença d'Ibarretxe fins a les 15.51 hores, en el marc del *Telediario-1* i al final d'un recull de declaracions d'altres personalitats polítiques.

Quant al segon punt esmentat, representants de diverses institucions d'àmbit català (Joaquim Nadal i Pasqual Maragall en nom del Govern de Catalunya, Ernest Benach, en nom del Parlament, i Joan Clos en nom de l'Ajuntament de Barcelona) van comparèixer al llarg del matí del dia 11 per condemnar els atemptats. TV3 va emetre totes aquestes compareixences. Les cadenes d'àmbit estatal, en canvi, gairebé no en van emetre cap. Únicament Tele-5, en el seu teleinformatiu del vespre, va emetre un petit fragment enregistrat de la compareixença de Pasqual Maragall. També en aquest teleinformatiu es van oferir unes declaracions de Josep-Lluís Carod-Rovira condemnant els atemptats. La resta de cadenes d'àmbit estatal no van emetre aquestes declaracions malgrat la crisi generada un mes abans, quan es va tenir coneixement de la reunió entre Carod-Rovira i membres d'ETA.

Gairebé la totalitat de les compareixences públiques de polítics d'àmbit estatal van ser retransmeses en directe per les diferents emissores. Únicament es va emetre en format enregistrat, tant a TV3 com a TVE-1, la compareixença de J. L. Rodríguez Zapatero. Per tal d'il·lustrar aquesta conducta generalitzada s'ha estudiat, per ordre estrictament cronològic, la presència de les principals compareixences públiques de polítics d'àmbit estatal a les diferents cadenes.

A les 11.54 hores Mariano Rajoy, secretari general i candidat a la presidència del Govern del PP, va fer una breu compareixença pública que va ser retransmesa en directe per totes les emissores. Com ja hem comentat en l'apartat anterior, les declaracions fetes per Rajoy en aquesta compareixença van constituir les primeres d'un dirigent del PP a totes les cadenes. Es tractava d'un missatge de condemna dels atemptats i on s'anunciava la suspensió de la campanya electoral per part del Partit Popular. Mariano Rajoy no va esmentar ETA en les seves declaracions.

El Govern de l'Estat va fer la seva primera compareixença pública, en la persona del ministre de l'Interior, Ángel Acebes, a les 13.32 hores. Aquesta compareixença, donat el seu interès informatiu, va ser retransmesa en directe per totes les emissores. A més de solidaritzar-se amb els familiars de les víctimes i fer un balanç aproximat de morts i ferits, Ángel Acebes va apuntar directament ETA com a responsable dels atemptats i va criticar unes declaracions d'Arnaldo Otegi negant aquesta possibilitat. Aquestes declaracions d'Otegi, corresponents també a una compareixença pública que s'havia produït a les 11.50 hores, aproximadament, només es van emetre en els teleinformatius del migdia de TV3 i Tele-5.

El secretari general del PSOE, J. L. Rodríguez Zapatero, va ser el següent líder polític a comparèixer públicament, per bé que ja s'havia manifestat a TVE-1 mitjançant el format de l'entrevista. La compareixença de Zapatero des de la seu del PSOE es va produir a les 13.43 hores i va ser retransmesa en directe per les dues emissores de titularitat privada, Tele-5 i Antena 3 TV. En canvi, TVE-1 va retransmetre aquesta compareixença uns minuts més tard, concretament a les 13.59 hores, mitjançant un enregistrament. Finalment, TV3 en va emetre un fragment en el *TN Migdia* (15.08 hores).

A les 14.40 hores totes les cadenes van emetre en directe la primera compareixença del president del Govern, José María Aznar. A TV3 i a Tele-5 aquesta retransmissió va tenir lloc en el decurs dels teleinformatius del migdia. En aquesta compareixença, el president del Govern va condemnar els fets, es va solidaritzar amb les víctimes i va convocar manifestacions de rebuig als atemptats arreu d'Espanya però en cap moment va esmentar explícitament ETA.

A les 20.19 hores va tornar a comparèixer el ministre de

Taula 10. Principals compareixences públiques. 12 de març

Actors	Hora compareixença	TV3	TVE-1	Tele-5	Antena 3 TV
Juan José Ibarretxe	10:33	Directe	--	13:09	12:39
José María Aznar	11:21	Directe	Directe	Directe	Directe
J. L. Rodríguez Zapatero	13:13	14:43	Directe	Directe	Directe
Mariano Rajoy	13:35	14:43	Directe	Directe	Directe
Ángel Acebes	18:15	Directe	Directe	Directe	Directe

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

l'Interior, Ángel Acebes. Novament, es tracta d'una compareixença que totes les cadenes van retransmetre en directe. No obstant això, mentre les emissores d'àmbit estatal van emetre tant el discurs del ministre com la posterior roda de premsa, TV3 només va emetre la primera de les dues parts. Pel que fa al contingut, Ángel Acebes va tornar a culpabilitzar ETA, tot i que va admetre que no es descartava cap línia d'investigació.

La darrera compareixença del dia 11 és la del rei Joan Carles I. Totes les emissores en van retransmetre algun fragment en un interval de 12 minuts. La primera emissora a fer-ho va ser Tele-5 (20.25 hores), seguida de TVE-1 i Antena 3 TV (20.30 hores) i, finalment, de TV3 (20.37 hores). Es tractava d'un missatge de condemna dels atemptats i de solidaritat amb les víctimes on, a més, es feia una crida a la unitat i la serenitat de l'Estat en la lluita antiterrorista.

El dia 12

Durant el dia 12 de març, tal com reflecteix l'article *La programació televisiva de l'11 i el 12 de març*, les emissores van començar a introduir en les seves respectives graelles alguns programes, principalment de ficció, no dedicats als atemptats. De la mateixa manera, el nombre de compareixences rellevants comptabilitzades al llarg del dia 12 (5) és certament menor que el del dia anterior (11). No obstant això, les cadenes van continuar optant per retransmetre en directe la majoria de les compareixences públiques d'actors polítics.

Després de l'impacte que els atemptats havien tingut sobre l'opinió pública en la jornada anterior, calia analitzar els fets a la llum de la informació que s'anava obtenint. Així,

mentre les compareixences del dia 11 es van articular entorn de la condemna dels atemptats i l'expressió de solidaritat amb les víctimes, les del dia 12 es van centrar en la confusió al voltant de l'autoria dels fets. De la lectura de la taula 10 es desprèn que TVE-1 no va emetre, ni en directe ni en diferit, la segona compareixença de Juan José Ibarretxe. La resta de compareixences van ser emeses en directe per totes les cadenes excepte per TV3, que va optar per oferir fragments enregistrats de les compareixences de Rodríguez Zapatero i Rajoy. A continuació s'ha relacionat un resum de les circumstàncies en què es van emetre cadascuna de les compareixences públiques recollides en la taula 10.

El president basc Juan José Ibarretxe va tornar a ser el primer dirigent a comparèixer públicament el divendres dia 12, concretament a les 10.33 hores. TV3 va ser l'única emissora que va emetre en directe aquesta compareixença en el marc del programa *Bon dia, Catalunya*. Antena 3 TV i Tele-5, per la seva banda, en van emetre fragments enregistrats a les 12.39 hores i les 13.09 hores, respectivament. Els fragments emesos per ambdues cadenes recullen aspectes diferents del discurs que el lehendakari va adreçar a la ciutadania. Així, mentre Antena 3 TV va emetre la crida d'Ibarretxe a la participació ciutadana en les manifestacions convocades per la tarda, Tele-5 va emetre el moment en què el lehendakari reclamava, en nom de la societat basca, l'aclariment dels dubtes al voltant de l'autoria dels atemptats. A l'últim, TVE-1 no va emetre cap fragment, ni en directe ni enregistrat, de la compareixença del president del govern basc.

José María Aznar va comparèixer per segon cop des dels atemptats el matí del dia 12 de març, a les 11.21 hores.

Totes les emissores van retransmetre íntegrament i en directe les seves declaracions, tant les corresponents al discurs inicial com les de la roda de premsa posterior. Gran part de la seva intervenció va estar dedicada a defensar la transparència informativa del Govern i a criticar tots aquells que l'havien posada en dubte.

José Luis Rodríguez Zapatero i Mariano Rajoy, líders dels dos partits majoritaris, van comparèixer el dia 12 al migdia. La primera d'aquestes dues compareixences va ser la de Zapatero, a les 13.13 hores. Una mica més tard, a les 13.35 hores, compareixia Mariano Rajoy. Totes les cadenes, a excepció de TV3, van retransmetre en directe aquestes intervencions. A l'hora en què tenien lloc les compareixences de Zapatero i Rajoy, TV3 estava emetent *Bonanza* i *Viure Catalunya*, respectivament. A les 14.43 hores aquesta emissora va emetre, en el marc del TN Migdia, fragments enregistrats d'aquestes declaracions amb uns segons de diferència entre l'un i l'altre.

A les 18.15 hores es va produir la darrera compareixença rellevant del dia 12 de març, a càrrec d'Àngel Acebes. En aquesta compareixença, retransmesa en directe per totes les emissores, el ministre de l'Interior va expressar els seus dubtes al voltant de la credibilitat del comunicat que Al-Qaeda havia enviat a un diari electrònic reivindicant els atemptats de Madrid.

El teleinformatius dels dies 11 i 12

Els atemptats de l'11-M van afectar substancialment el format habitual i el contingut dels teleinformatius dels dies 11 i 12. Cal recordar que els teleinformatius constitueixen un dels gèneres televisius amb una estructura més predefinida i, per tant, l'anàlisi dels canvis que es van produir en aquest tipus de programes ens pot ajudar a fer-nos una idea aproximada de fins a quin punt els atemptats van trasbalsar les graelles televisives. Les principals modificacions que van patir els teleinformatius durant els dies 11 i 12 de març van ser: l'increment generalitzat de la durada, la dedicació absoluta a les informacions sobre els atemptats i l'augment notori de la presència dels actors. En qualsevol cas, aquests canvis no van tenir la mateixa incidència a totes les emissores.

La durada dels teleinformatius dels dies 11 i 12 fou, en termes generals, superior a la durada habitual d'aquests programes. Les emissores de titularitat pública van ser les que van incrementar més la durada dels seus teleinformatius. Els teleinformatius de TV3, que acostumen a tenir una durada programada d'entre 55 i 60 minuts, van durar una mitjana d'1 hora i 22 minuts. Aquest increment és fins i tot més gran a TVE-1, on es va passar dels 55 minuts habituals a 1 hora i 35 minuts de mitjana durant els dies 11

Taula 11. Durada dels teleinformatius dels dies 11 i 12 de març

Cadena	Durada dels teleinformatius de l'11-M	Durada dels teleinformatius del 12-M	Durada mitjana dels teleinformatius de l'11-M i 12-M
TV3			01:22:21
<i>TN Migdia</i>	01:24:23	01:27:05	
<i>TN Vespre</i>	01:13:17	01:24:37	
TVE-1			01:35:28
<i>Telediario-1</i>	01:29:49	01:33:56	
<i>Telediario-2</i>	01:43:37	01:34:32	
Tele-5			01:09:38
<i>Informativos Telecinco 1</i>	00:59:13	01:03:46	
<i>Informativos Telecinco 2</i>	01:33:51	01:01:42	
Antena 3 TV			01:00:40
<i>Noticias 1</i>	00:52:04	00:51:27	
<i>Noticias 2</i>	01:14:20	01:05:02	

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

i 12. Les cadenes de titularitat privada van seguir un patró diferent en aquest sentit. Tele-5 només va incrementar significativament la durada de l'edició del vespre del teletinformatiu del dia 11, que va passar dels 60 minuts habituals a gairebé 1 hora i 34 minuts. Antena 3 TV, per la seva banda, va respectar la durada habitual dels seus teletinformatius (45 minuts l'edició del migdia i 1 hora i 15 minuts l'edició del vespre) durant els dies 11 i 12.

Totes les emissores van dedicar pràcticament el 100% del temps dels seus respectius teletinformatius a tractar els atemptats. Aquest fet suposa un altre canvi significatiu respecte de l'estructura habitual de qualsevol teletinformatiu, ja que les seccions que normalment el configuren (internacional, política, esports, etc.) van quedar anul·lades per tal de poder encabir tota la informació generada pels atemptats. Efectivament, els teletinformatius dels dies 11 i 12 van actuar com a condensadors d'aquesta informació a les diferents emissores.

Un tercer canvi important en l'estructura dels teletinformatius té a veure amb la presència d'actors a través del temps de paraula. En aquest sentit, totes les emissores van coincidir a incrementar significativament el temps de paraula dels actors, tant dels polítics com dels no polítics. L'increment del temps de paraula dels actors polítics pot respondre a l'enorme transcendència política d'uns fets excepcionals⁴ com els atemptats de l'11-M, augmentada a més a més per la proximitat de les eleccions. D'altra banda, l'increment del temps de paraula dels actors no polítics, especialment dels anònims, s'entén pel fet de constituir el col·lectiu de víctimes i testimonis dels atemptats.

Però més enllà dels canvis estructurals que van patir els teletinformatius dels dies 11 i 12, és important analitzar comparativament el seu contingut per tal de determinar la presència o l'absència d'algunes informacions cabdals en el debat sobre l'autoria dels fets i, per tant, en els resultats de les eleccions: les declaracions d'Arnaldo Otegi negant l'autoria d'ETA, la publicació d'un comunicat d'Al-Qaeda, el reforçament de les mesures de seguretat a escala internacional o la trucada d'ETA a mitjans de comunicació del País Basc, entre d'altres.

Teleinformatius del dia 11

La majoria de les notícies que les diferents emissores van incloure en els teletinformatius del dia 11 de març tenien a

veure amb la seqüència dels fets, el balanç de víctimes i ferits, així com les reaccions generades a tots els nivells (polític, internacional, ciutadà, etc.)

Totes les cadenes van emetre algun reportatge sobre la trajectòria de la banda terrorista ETA en els teletinformatius del dia 11. L'emissió d'aquests reportatges podria fer pensar que totes les emissores van assumir, almenys en un primer moment, la versió oficial dels fets (el ministre Acebes havia afirmat a les 13.34 hores que ETA era l'autora dels atemptats). En aquest punt, convé recordar que els mitjans tenen el dret a utilitzar altres fonts per obtenir informació i que aquesta, sempre que compleixi el requisit de veracitat, no té perquè coincidir amb la versió de les instàncies oficials⁵.

D'altra banda, TVE-1 va ser l'única emissora que no va informar de les declaracions d'Arnaldo Otegi negant la possibilitat que ETA hagués comès els atemptats. Inicialment Otegi fou l'únic que va contradir la versió oficial dels fets i, per tant, les seves declaracions van generar els primers dubtes sobre l'autoria dels atemptats. La resta de cadenes van fer referència a aquestes declaracions en els teletinformatius de migdia, però de forma diferent: mentre TV3 i Tele-5 van il·lustrar la informació amb un fragment de la compareixença pública d'Arnaldo Otegi, Antena 3 TV va emetre un fragment de la primera compareixença pública d'Acebes restant credibilitat a les paraules del dirigent abertzale.

Tenint en compte que durant la tarda del dia 11 de març havien començat a sorgir dubtes al voltant de l'autoria dels atemptats, qualsevol informació en aquest sentit resultava altament noticable. En aquest sentit, totes les emissores van informar del comunicat que Al-Qaeda havia enviat a un diari electrònic de Londres reivindicant els atemptats. Aquesta informació obria definitivament la possibilitat que els atemptats haguessin estat obra del terrorisme internacional i convidava, per tant, a qüestionar l'autoria d'ETA.

Teleinformatius del dia 12

Els teletinformatius del dia 12 van continuar informant del balanç de víctimes i l'estat dels ferits. A més a més, totes les emissores van recórrer en diferent mesura als reportatges de testimoni, centrats en l'impacte dels fets en la gent que s'hi va veure afectada, per il·lustrar "el dia després".

Taula 12. Temps de notícia de les informacions de testimoni en relació amb el temps total dels teletinformatius

Cadena	Temps de notícia testimoni	Durada dels teletinformatius	% informacions de testimoni	Temps de notícia testimoni	Durada dels teletinformatius	% informacions de testimoni
TV3	00:27:09	2:37:50	17,2	00:18:56	2:51:42	11,0
TVE-1	1:10:59	3:13:26	36,7	1:15:26	3:08:28	40,0
Tele-5	0:55:27	2:33:04	36,2	0:54:08	2:05:28	43,1
Antena 3 TV	0:55:56	2:06:24	44,3	1:02:25	1:56:29	53,6

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

D'altra banda, les nombroses manifestacions de repulsa als atemptats que es van succeir en la tarda del dia 12 de març a tot l'Estat espanyol van centrar gran part dels teletinformatius del vespre⁶. Totes les emissores sense excepció van informar àmpliament sobre el desenvolupament de les manifestacions i sobre els incidents ocorreguts a Barcelona, on un grup minoritari de ciutadans va increpar els dirigents del PPC i del PP que assistien a la manifestació.

El reforçament de les mesures de seguretat per part d'altres països també va ocupar un paper destacat en els teletinformatius de TV3, TVE-1 i Tele-5. Es tractava d'una informació que, indirectament, apuntava la possibilitat que el terrorisme internacional fos el causant dels atemptats de Madrid. En efecte, només la por a patir atemptats de característiques similars podia justificar l'adopció de mesures de seguretat extraordinàries a escala internacional. Antena 3 TV no va emetre cap notícia relacionada amb aquest tema durant el dia 12 de març.

El dubtes al voltant de l'autoria dels atemptats, que havien començat a sorgir durant el dia 11, van condicionar enormement els missatges dels actors polítics durant l'endemà. En aquest sentit, TV3 va emetre en el *TN Migdia* dues notícies on, des de diferents instàncies, es demanava al Govern que aclarís els dubtes al voltant de l'autoria dels atemptats. En la primera d'aquestes notícies la demanda de transparència informativa prové de Juan José Ibarretxe (president del Govern basc), Josu Jon Imaz (Partit Nacionalista Basc) i Arnaldo Otegi (Socialista Abertzaleak) mentre que, en la segona, són els líders dels partits polítics catalans els que es pronuncien sobre aquest afer (CiU, ERC, ICV, PSC i PPC). D'altra banda, TVE-1 i Tele-5 van recollir la defensa que Aznar havia fet de la transparència informativa del

Govern en la seva compareixença pública del matí. Per acabar, Antena 3 TV no va incloure cap notícia relacionada directament amb aquest tema.

La tarda del dia 12 de març l'emissora de televisió pública basca ETB i el diari Gara van rebre una trucada en la qual ETA es desvinculava dels atemptats. TV3 i Tele-5 van informar explícitament d'aquest fet en els teletinformatius del vespre. TVE-1 no va fer cap referència directa a aquesta trucada però va emetre dues declaracions que, indirectament, estaven relacionades amb l'autoria d'ETA. La primera era d'Irene Villa (víctima d'ETA) i la segona del socialista José Bono (president de Castella-La Manxa). En la seva intervenció, José Bono afirmava que ETA no tenia cap credibilitat. Antena 3 TV no va fer cap referència a la trucada en qüestió.

Estratègies informatives als teletinformatius

Per tal d'abordar uns fets com els de l'11-M, on la tragèdia personal i les conseqüències polítiques comparteixen protagonisme, les emissores poden fer servir, principalment, dues estratègies informatives: una que prioritza la crònica política i una altra que prioritza la informació de testimoni. La primera d'aquestes estratègies es caracteritza, a efectes pràctics, pel predomini de declaracions d'actors polítics i pretén ser més analítica, ja que confronta les diverses posicions al voltant d'un tema. La segona estratègia, en canvi, aborda els fets des d'un vessant més emocional i es caracteritza, sobretot, per una elevada presència de declaracions d'actors anònims, víctimes o testimonis dels fets.

L'estratègia informativa de TV3 es caracteritza per combinar informacions polítiques i de testimoni però amb un clar predomini de les primeres. Efectivament, l'anàlisi del contingut dels teleinformatius d'aquesta emissora revela que el temps dedicat a notícies focalitzades en els sentiments dels ciutadans anònims que es van veure implicats en els atemptats constitueixen un 17,2% del total de temps de notícia el dia 11 i un 11% el dia 12 de març. En la resta de cadenes aquesta tendència s'inverteix clarament. En efecte, la resta d'emissores (especialment Antena 3 TV) van prioritzar la informació de testimoni i no van donar tan protagonisme a la informació d'anàlisi en els seus respectius teleinformatius. Aquesta conducta resulta més que evident si comparem el percentatge de temps de notícia dedicat a les informacions de testimoni (vegeu taula 12).

Notes

- 1 Font: preàmbul del document *Consideracions del CAC sobre el tractament televisiu de l'atemptat de Madrid del dia 11 de març de 2004 i els esdeveniments posteriors fins a les eleccions del dia 14*.
- 2 Vegeu l'article *La programació televisiva de l'11 i el 12 de març*.
- 3 Vegeu l'article *Els mitjans de comunicació davant l'11-M: la construcció d'un cas excepcional*.
- 4 Font: cinquè punt del document *Consideracions del CAC sobre el tractament televisiu de l'atemptat de Madrid del dia 11 de març de 2004 i els esdeveniments posteriors fins a les eleccions del dia 14*.
- 5 Recordem que, a més a més, totes les cadenes van emetre especials informatius dedicats a les manifestacions que van tenir lloc el dia 12 arreu de l'Estat espanyol (vegeu l'article *La programació televisiva de l'11 i 12 de març*).

La programació i la informació televisives del dia de reflexió

Isabel Sánchez

Introducció

La regulació de la campanya electoral que conté la LOREG (Llei orgànica del règim electoral general) i, en particular, la seva normativa en relació al dia de reflexió, requereix dels mitjans una cura especial en el tractament de la informació difosa durant aquesta jornada pel que fa al pluralisme polític i a la proporcionalitat entre les candidatures, així com evitar emissions que puguin influir en el sufragi.

Però el 13 de març de 2004 va constituir un dia de reflexió electoral totalment atípic, en especial les últimes hores, carregades de crispació, que van fer témer, fins i tot, l'ajornament dels comicis. Tal com s'explica a les *Consideracions del CAC sobre el tractament televisiu de l'atemptat*¹, la singularitat de la jornada de reflexió prèvia a les eleccions legislatives espanyoles del 2004 va estar marcada pels tràgics atemptats de l'11 de març. D'una banda, la decisió unànime dels partits polítics que concorrien a les eleccions de donar la campanya per acabada va prolongar el període de reflexió a tres dies. De l'altra, la imminent consulta electoral va centrar l'interès de l'opinió pública a aclarir, amb la màxima celeritat, els dubtes sobre l'autoria, que oscil·laven entre dues hipòtesis contraposades: una primera versió oficial que va assenyalar ETA com a culpable i la versió que apuntava cap al terrorisme integrista islàmic. Conseqüentment, els mitjans van centrar la seva atenció informativa durant el dia de reflexió a esvaire aquests dubtes, en una jornada extremadament delicada quant a l'exigència de neutralitat.

Com s'esmenta a les *Consideracions*, "aquestes circum-

tàncies van col·locar els mitjans en una situació excepcional i han generat un intens debat sobre les possibles relacions entre el tractament televisiu dels esdeveniments posteriors al tràgic atemptat múltiple del dia 11 de març i els resultats electorals del dia 14".

Amb aquest article es pretén fer una anàlisi comparativa del tractament informatiu que les 4 cadenes de televisió analitzades (TV3, TVE-1, Tele-5 i Antena 3 TV) van fer dels esdeveniments que van tenir lloc durant aquesta inusual jornada de reflexió electoral. En primer lloc, s'ha estudiat la modificació de la graella de programació a les diferents cadenes, on s'ha tingut en compte l'emissió d'informatius especials, l'existència de contraprogramacions, la difusió d'edicions especials de programes habituals i també el volum d'ocupació publicitària. Una segona part de l'anàlisi se centra en el tractament dels fets relacionats amb els atemptats a les edicions de migdia i vespre dels teletinformatius. En aquest punt, s'ha analitzat el respecte a la durada habitual dels programes i el temps de notícia dedicat a l'11-M, així com el tractament de les diferents cadenes dels ítems que van conformar l'agenda informativa de la jornada. A l'últim, s'ha abordat per separat l'anàlisi del tractament informatiu dels dos esdeveniments clau de la jornada: les principals compareixences públiques dels actors polítics i les concentracions de protesta davant les seus del PP.

La modificació de la graella de programació

Durant el dia 13 de març, totes les cadenes analitzades mantenen la graella habitual dels dissabtes, que només és interrompuda per l'emissió al llarg de la jornada de diversos monogràfics informatius dedicats als atemptats i de durada variable (vegeu les taules 13, 14, 15 i 16). En el cas de TV3 i TVE-1 els informatius són més nombrosos (7 i 6, respecti-

Isabel Sánchez

Membre dels Serveis Tècnics del CAC

vament) i tenen una durada superior als de les cadenes privades, ja que en molts casos arriben a superar els 20 minuts. Així, els especials informatius d'Antena 3 TV i Tele-5 (en van emetre 5 i 4, respectivament) tenen uns 3 minuts de durada mitjana.

La modificació més significant de la graella és la contra-programació de TVE-1, que va emetre a les 23.30 hores del documental d'Elías Querejeta *Asesinato en febrero*, que narra l'assassinat del diputat socialista Fernando Buesa i el

seu escolta a mans d'ETA el febrer del 2000. La cadena havia previst emetre la pel·lícula *Shakespeare in love*, finalment difosa el divendres, per tal de substituir l'habitual programa de varietats *Noche de fiesta*, que TVE havia considerat poc apropiat donades les tràgiques circumstàncies.

D'altra banda, es van produir diversos casos d'edicions especials de programes habituals. És el cas dels blocs informatius 3/24 de TV3 o l'espai de TVE-1 *Informe semanal*, ambdós dedicats monogràficament als atemptats i d'una

Taula 13. TV3. Programació entre les 8 h del 13 de març i la 1.30 h del 14 de març

Hora d'inici	Hora final	Programa	Comentaris
08:00	08:30	Informatiu 3/24	Monogràfic atemptats
08:30	09:00	Informatiu 3/24 (redifusió)	Monogràfic atemptats
09:00	09:07	Accents	
09:07	09:48	Nydia Concert	
09:48	10:23	Nydia	
10:24	11:10	Rodasons	
11:10	11:15	Avanç informatiu	Monogràfic atemptats
11:15	12:04	Els àngels de Charlie	
12:04	13:11	Pel·lícula <i>El cavall blanc</i>	
13:11	13:36	Avanç informatiu	Monogràfic atemptats
13:40	14:05	Pel·lícula <i>El cavall blanc</i> (continuació)	
14:09	14:24	Minut Zero	Parcialment dedicat als atemptats
14:29	15:42	TN Migdia	Monogràfic atemptats excepte un bloc breu
15:43	15:50	El Temps	
15:50	15:55	Cuina per solters	
16:02	17:13	El cor de la ciutat	
17:20	18:24	Pel·lícula <i>No puc esperar</i>	
18:24	18:35	Avanç informatiu	Monogràfic atemptats
18:35	19:06	Pel·lícula <i>No puc esperar</i> (continuació)	
19:06	19:18	Avanç informatiu	Monogràfic atemptats
19:18	19:39	Pel·lícula <i>No puc esperar</i> (continuació)	
19:45	19:59	Tresors del món, patrimoni de la humanitat	
19:59	20:25	Avanç informatiu	Monogràfic atemptats
20:31	21:46	TN Vespre	Monogràfic atemptats excepte un bloc breu
21:50	21:54	El Temps	
21:56	23:33	Futbol	
23:34	23:54	Especial informatiu	Monogràfic atemptats
00:01	01:20	Pel·lícula <i>Saturday night fever</i>	
01:20	01:25	Avanç informatiu	Monogràfic atemptats
01:25	01:30	Pel·lícula <i>Saturday night fever</i> (continuació)	

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

hora de durada. Tele-5 també va emetre una edició especial del programa *No es lo mismo*, de més de dues hores, amb reportatges, cròniques i entrevistes en directe amb els protagonistes dels fets. Quant a Antena 3 TV, la cadena no va modificar en cap moment el contingut de la programació habitual dels dissabtes durant la jornada de reflexió.

Pel que fa a la publicitat, totes les cadenes en van emetre durant el dia 13 de març, tot i que en diferent mesura². Quant a les cadenes públiques, totes dues contenen poc més d'una hora i mitja d'ocupació publicitària durant tota la jornada. D'altra banda, Tele-5 gairebé dobla aquesta xifra amb 2 hores i 49 minuts d'espots publicitaris, tot i que és superada per Antena 3 TV, que en va arribar a emetre 3 hores i 35 minuts.

Els teleinformatius

Durant el dia de reflexió electoral la durada dels teleinformatius de TV3 i els d'àmbit estatal de TVE-1 va ser considerablement més llarga de l'habitual (tots dos tenen al voltant d'una hora i 15 minuts de durada davant els 55 minuts de les edicions ordinàries). Tot i això, són lleugerament més breus que els dels dies 11 i 12 de març, en què molts teleinformatius de les cadenes públiques analitzades van arribar a superar l'hora i mitja de durada.

Totes les cadenes analitzades van destinar gran part dels seus teleinformatius a tractar diversos aspectes de la tragèdia de l'11 de març. Cal destacar que la presència de notícies no relacionades amb els atemptats coincideix amb

Taula 14. TVE-1. Programació entre les 8 h del 13 de març i la 1.30 h del 14 de març

Hora d'inici	Hora final	Programa	Comentaris
08:00	08:01	Informativo Canal 24	Monogràfic atemptats
08:06	09:03	La hora de Warner	
09:10	11:08	Zona Disney	
11:08	11:35	Avance informativo	Monogràfic atemptats
11:35	11:59	S Club 7 en Hollywood	
12:08	13:05	Especial David Bisbal	
13:11	13:41	Avance Informativo	
13:41	14:04	Especial David Bisbal (continuació)	
14:05	14:29	L'Informatiu cap de setmana	Monogràfic atemptats excepte un bloc breu
14:30	14:58	Especial Informativo 11-M	Monogràfic atemptats
14:58	16:28	Telediario-1	Monogràfic atemptats excepte un bloc breu
16:28	18:03	Sesión de tarde: <i>El gran día</i>	
18:05	19:01	Cine de barrio	
19:01	19:18	Avance informativo	Monogràfic atemptats
19:19	20:11	Cine de barrio	
20:11	20:25	Avance informativo	Monogràfic atemptats
20:25	20:58	Cine de barrio	
21:00	22:11	Telediario-2	Monogràfic atemptats excepte un bloc breu
22:11	23:14	Informe Semanal	Monogràfic atemptats
23:29	23:34	Película <i>Asesinato en febrero</i>	
23:34	23:37	Avance informativo	Monogràfic atemptats
23:37	01:02	Película <i>Asesinato en febrero</i> (continuació)	
01:13	01:18	Avance informativo	Monogràfic atemptats

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

l'àmbit de l'espai informatiu (estatal o nacional). Així, mentre els teleinformatius estatals de la mostra (les dues edicions del *Telediario*, *Informativos Tele-5* i *Antena 3 Noticias*) estan íntegrament dedicats als atemptats, les edicions de migdia i vespre de TV3 contenen un bloc breu sobre altres aspectes informatius de la jornada (de 15 i 5 minuts de durada, respectivament) i *L'informatiu migdia* de TVE a Catalunya dedica 7 dels seus 24 minuts de programa a notícies no relacionades amb l'11-M.

Menció a part mereix el *TN vespre* de TV3, que va incloure entrevistes telefòniques en directe al conseller en cap de la Generalitat, Josep Bargalló, i a la delegada del Govern a Catalunya, Susanna Bouis. Com a conseqüència de l'allargament del *TN vespre* la cadena va haver de traslladar la retransmissió del partit de futbol prevista per a les 21.30 hores al 33. La continuació del partit es va emetre per TV3 a les 21.56 hores, un cop el teleinformatiu va finalitzar.

D'altra banda, *L'informatiu migdia* de TVE a Catalunya i els teleinformatius de *Tele-5* i *Antena 3 TV*, en la línia de la seva aposta per la normalitat informativa, van mantenir la

seva durada habitual.

Pel que fa als continguts dels teleinformatius emesos durant la jornada de reflexió electoral, s'han observat diferències substancials entre cadenes quant al tractament dels diversos ítems de l'agenda informativa del dia 13 de març.

Un dels punts en què els comportaments han estat més heterogenis és el temps de notícia que les edicions de migdia dels teleinformatius van dedicar a les multitudinàries manifestacions de rebuig als atemptats que van tenir lloc el dia anterior. Així, mentre *L'informatiu migdia* de TVE a Catalunya i *Antena 3 Noticias 1* li dediquen gairebé un 30% del seu temps de notícia, a la resta d'informatius el percentatge és molt inferior: *Telediario-1* (12,7%), *Informativos Tele-5 1* (11,5%) i, a l'últim, *TN migdia* (9,2%). En termes absoluts, però, els espais que atorguen més importància a aquestes manifestacions són l'informatiu *Antena 3 Noticias 1*, amb gairebé 13 minuts, i la primera edició del *Telediario*, amb més de 10 minuts de temps de notícia. TVE-1 va ser l'única cadena que no va mencionar les escridassades a representants del PP durant les manifestacions a Barcelona el dia de

Taula 15. Tele-5. Programació entre les 8 h del 13 de març i la 1.30 h del 14 de març

Hora d'inici	Hora final	Programa	Comentaris
08:00	08:04	Los misterios de Archie	
08:06	10:53	Max Clan	
10:54	11:18	Kombai & Co	
11:23	12:03	Cazatesoros	
12:03	12:06	Avance informativo	Monogràfic atemptats
12:12	12:17	Cazatesoros (continuació)	
12:18	12:59	Visto y no visto	
12:59	13:00	Avance informativo	Monogràfic atemptats
13:07	13:28	Visto y no visto (continuació)	
13:29	14:02	Walker Texas Ranger	
14:02	14:04	Avance informativo	Monogràfic atemptats
14:13	14:28	Walker Texas Ranger(continuació)	
14:28	15:24	Informativos Tele-5	Monogràfic atemptats excepte un bloc breu
15:28	17:45	Pel·lícula <i>Voluntad de hierro</i>	
17:48	20:10	No es lo mismo	Monogràfic atemptats
20:11	20:22	Avance informativo	Monogràfic atemptats
20:30	21:27	Informativos Tele-5	Monogràfic atemptats excepte un bloc breu
21:32	23:51	Pel·lícula <i>Sabrina y sus amores</i>	
23:51	1:30	Pel·lícula <i>Acosada</i>	

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

reflexió electoral, tot i que sí que en va parlar el dia anterior.

Un altre punt a assenyalar seria la inclusió d'inserts d'actors polítics altres que el PP i el PPC dins dels teletinformatius, donat que els representants del Govern central tenen temps de paraula a tots els programes analitzats. Així, totes les edicions de vespre dels teletinformatius de les diferents cadenes coincideixen a emetre la compareixença de les 21.15 hores del candidat del PP a la presidència del Govern Mariano Rajoy. No obstant això, com es mostra més endavant (vegeu la taula 14), TVE-1 és l'única cadena que la difon en directe. TV3 va iniciar la retransmissió, però problemes tècnics van provocar que s'emetés amb posterioritat. D'altra banda, mentre TVE-1 i Antena 3 TV només donen veu a un actor polític no governamental en les seves edicions de vespre (el socialista Alfredo Pérez Rubalcaba),

TV3 i Tele-5 atorguen temps de paraula en les dues edicions dels seus teletinformatius a membres del PSOE i també a representants polítics bascos (la portaveu de l'executiu basc Miren Azkarate a TV3 i el president del PNB Josu Jon Imaz a Tele-5). TV3, a més, també dóna veu a totes les forces polítiques catalanes amb representació al Parlament de Catalunya amb l'excepció d'ICV-EA. A l'últim, s'ha de comentar el cas singular de *L'informatiu migdia* de TVE Catalunya, què únicament inclou un insert del portaveu del Govern, Eduardo Zaplana.

Un dels aspectes més destacables a l'hora de realitzar l'anàlisi comparativa del tractament informatiu dels teletinformatius durant el dia de reflexió electoral és el relatiu a l'autoria dels atemptats, amb diferències importants entre cadenes que s'han remarcat a continuació.

Taula 16. Antena 3 TV. Programació entre les 8 h del 13 de març i la 1.30 h del 14 de març

Hora d'inici	Hora final	Programa	Comentaris
08:00	11:15	Megatrix	
11:24	12:28	La Batidora	
12:28	12:59	El Equipo A	
12:59	13:02	Avance informativo	Monogràfic atemptats
13:08	13:26	El Equipo A (continuació)	
13:26	13:56	Sabrina, cosas de brujas	
13:56	14:06	Los Simpson	
14:06	14:09	Avance informativo	Monogràfic atemptats
14:17	14:59	Los Simpson (continuació)	
14:59	15:43	Noticias 1	Monogràfic atemptats excepte un bloc breu
15:49	15:51	El Tiempo	
15:58	18:26	Pel·lícula <i>El desafío</i>	
18:27	20:11	Pel·lícula <i>Tres deseos</i>	
20:11	20:24	Avance informativo	Monogràfic atemptats
20:35	20:58	Pel·lícula <i>Tres deseos</i> (continuació)	
20:58	21:41	Noticias 2	Monogràfic atemptats excepte un bloc breu
21:41	21:43	Telecupón	
21:54	22:15	Los Simpsons	
22:16	23:47	Pel·lícula <i>Shangai Kid, del este al oeste</i>	
23:47	23:50	Avance informativo	Monogràfic atemptats
23:56	00:29	Pel·lícula <i>Shangai Kid, del este al oeste</i> (continuació)	
00:39	01:24	Noche de impacto	
01:24	01:28	Avance informativo	Monogràfic atemptats
01:24	01:30	Noche de impacto (continuació)	

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

El *TN migdia* de TV3 inclou una notícia en què s'afirma que el CNI (Centre Nacional d'Intel·ligència) segueix la línia d'investigació d'un possible atemptat d'Al-Qaeda, així com la declaració de Pérez Rubalcaba de les 13.31 hores, en la qual destaca el reclam d'informació de la ciutadania. També es fa referència a la voluntat d'alguns partits polítics bascos que es desvetlli la veritat sobre l'autoria amb la màxima celeritat. Ja al TN vespre una informació afegeix que el CNI descarta la pista d'ETA per concentrar-se en la d'Al-Qaeda, i una altra diu que Espanya s'incorpora al llistat de països víctimes del terrorisme internacional. Com ja s'ha comentat amb anterioritat, al TN vespre TV3 va emetre en directe durant el dia de reflexió entrevistes telefòniques al conseller en cap de la Generalitat, Josep Bargalló, i a la delegada del Govern a Catalunya, Susanna Bouis, entorn de la polèmica sobre la suposada manipulació informativa dels atemptats de Madrid. A les 20.35 hores, quan el teletinformatiu acabava de començar, Josep Bargalló va intervenir en directe a través del telèfon i va acusar el Govern espanyol d'ocultar informació sobre les investigacions de l'autoria dels atemptats de Madrid. El conseller en cap va demanar *transparència* al Govern de l'Estat i ètica als mitjans i va afirmar que membres del CNI li havien transmès personalment el seu descontentament i insatisfacció per l'actuació del Govern. Immediatament (20.52 hores), Susanna Bouis es va posar en contacte amb TVC per respondre al mateix informatiu i en directe les acusacions del conseller en cap. La delegada va reiterar que el Govern central no havia "utilitzat ni amagat informació" i va lamentar les denúncies de Bargalló afirmant que podrien provocar actes de violència.

Pel que fa a *Informativos Tele-5*, a l'edició migdia s'apunten dubtes sobre l'autoria en el titular "Les dues comunicacions d'ETA en què nega l'autoria provoquen més controvèrsia política", en el marc del qual s'emeten les declaracions d'Alfredo Pérez Rubalcaba i inserts del socialista José Bono i de Josu Jon Imaz, president del PNB. A l'edició del vespre del teletinformatiu Tele-5 difon una informació que torna a fer referència a la discussió política creixent i que inclou els mateixos inserts.

Al *Telediario-1* de TVE-1 es destinen 3 minuts i mig de l'hora i 24 minuts de durada a tractar la temàtica de l'autoria dels atemptats, temps que dona veu exclusivament a la hipòtesi oficial donat que, com ja s'ha comentat, no s'emet la primera compareixença pública del socialista Alfredo

Taula 17. Temps de notícia de les informacions de testimoni als teletinformatius del 13 de març

Cadena	Temps de notícia	% sobre el total d'informatius
TV3	0:03:43	2,5
TVE a Catalunya	--	--
TVE-1	0:46:27	30,0
Tele-5	0:31:07	28,0
Antena 3 TV	0:12:12	14,4

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Pérez Rubalcaba en què apel·lava al Govern a donar resposta a les demandes d'informació dels ciutadans. Així, el teletinformatiu només conté declaracions dels ministres Zaplana i Acebes en què asseguruen la transparència del Govern i on aquest últim torna a assenyalar ETA com a l'autora més probable. En contrast, una de les notícies del *Telediario-1* és que, arran dels atemptats de Madrid, als EUA s'extremen les mesures de seguretat als metros i trens. Al vespre, el *Telediario-2* esmenta la possible autoria de grups radicals islamistes en la connexió amb un corresponsal al Marroc, per informar de la manca de reacció de les autoritats del país després de l'anunci de les detencions de ciutadans d'origen marroquí per part de les autoritats espanyoles.

Quant a l'informatiu *Antena 3 Noticias edició migdia*, una única notícia sobre l'autoria dels atemptats que no arriba al minut i mig de durada apunta que "el Govern no descarta cap línia d'investigació, però les sospites més consistents apunten ETA". Com a TVE-1, la primera compareixença pública d'Alfredo Pérez Rubalcaba no va ser difosa. També és destacable que Antena 3 TV dediqui una part del seu informatiu a recordar el tràgic atemptat de la banda terrorista de 1991 a la caserna de la Guàrdia Civil de Vic, on fins i tot es trasllada per donar veu a alguns dels veïns als quals l'atac múltiple de Madrid havia fet reviure els fets. Igualment, en una informació que explicava la importància dels sistemes d'ajuda psicològica a les víctimes per superar la tragèdia, apareixen com a testimonis dos familiars de víctimes d'atacs d'ETA. Una notícia de caire similar ("Els ferits per atemptats i els seus familiars poden patir estrès posttraumàtic dies després de la tragèdia") s'emet a

l'edició del vespre amb l'aparició, de nou, de dos familiars de víctimes d'atemptats de la banda terrorista basca.

A l'últim, *L'informatiu migdia* de TVE a Catalunya no aborda en cap moment l'autoria de la massacre i se centra en les manifestacions de rebuig.

A banda del tractament informatiu de les concentracions de protesta davant diferents seus del PP, que tractarem més endavant, als teleinformatius emesos durant el dia 13 en el seu conjunt s'han constatat dues estratègies informatives diferents en funció del temps de notícia atorgat a la informació de testimoni³.

Segons aquestes dades (vegeu la taula 17) es pot concloure que mentre les dues emissores d'àmbit nacional (TV3 i TVE a Catalunya) no atorguen gran rellevància a les notícies denominades de testimoni, TVE-1 i Tele-5 hi destinen gairebé un terç del total dels seus teleinformatius. Antena 3 TV, amb un 14,4% de temps d'informacions de testimoni, es trobaria en un terme mig.

Les compareixences públiques d'actors polítics

La taula 18 mostra la primera aparició de les principals compareixences públiques dels actors polítics durant la jornada de reflexió i la seva hora d'emissió a les diferents cadenes. Les cel·les ombrejades corresponen a emissions dins de teleinformatius.

Com que aquesta compareixença d'Eduardo Zaplana no va ser retransmesa en directe per cap emissora, no es coneix l'hora exacta en què es va produir. No obstant això, es calcula que va tenir lloc entre les 22.00 i les 23.00 hores.

De l'observació del quadre anterior se n'extreu l'adopció de dues grans estratègies informatives en funció de la titularitat de les cadenes. Així, mentre TV3 i TVE-1 opten per la interrupció de la programació per emetre en directe la majoria de les compareixences públiques, Tele-5 i Antena 3 TV es decanten per la normalitat informativa amb la inclusió de les compareixences dins dels teleinformatius. L'única

Taula 18. Primera emissió de les principals compareixences públiques. 13 de març

Actors	Activitat	Hora compareixença	TV3	TVE-1	Tele-5	Antena 3 TV
Eduardo Zaplana	Ministre portaveu del Govern de l'Estat	13:11	Directe	Directe	14:02	15:30
Alfredo Pérez Rubalcaba	Portaveu del PSOE al Congrés dels Diputats	13:31	Directe	--	15:11	--
Ángel Acebes	Ministre de l'Interior	14:44	Directe	Directe	15:12	15:29
Ángel Acebes	Ministre de l'Interior	20:11	Directe	Directe	Directe	Directe
Mariano Rajoy	Candidat del PP a la presidència del Govern de l'Estat	21:15	21:40	Directe	21:21	21:23
Alfredo Pérez Rubalcaba	Portaveu del PSOE al Congrés dels Diputats	21:31	Directe	Directe	--	21:36
Eduardo Zaplana	Ministre portaveu del Govern de l'Estat	s/d*	23:51	23:37	--	23:47
Ángel Acebes	Ministre de l'Interior	00:45	01:21	01:14	--	01:24

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

*: Com que aquesta compareixença d'Eduardo Zaplana no va ser retransmesa en directe per cap emissora, no es coneix l'hora exacta en què es va produir. No obstant això, es calcula que va tenir lloc entre les 22.00 i les 23.00 hores.

excepció correspon a l'emissió en directe per totes les cadenes de la compareixença de les 20.11 hores del ministre Ángel Acebes en què informava de la detenció de tres ciutadans d'origen marroquí i dos d'origen indi presumptament relacionats amb els fets.

Això no obstant, les cadenes públiques presenten algunes excepcions destacables en la decisió d'emetre en directe les principals compareixences públiques d'actors polítics.

En primer lloc, cal mencionar la no difusió a TVE-1 de la primera compareixença d'Alfredo Pérez Rubalcaba (13.31 hores). En aquestes declaracions, que tampoc no van ser emeses dins de cap de les edicions del *Telediario*, el portaveu del PSOE al Congrés dels Diputats afirmava que calia donar resposta a la demanda d'informació que la ciutadania havia expressat a les manifestacions. En aquell moment TVE-1 emetia un especial informatiu, que no va interrompre ni modificar.

En segon lloc, s'ha de fer referència a les raons que van ocasionar que la compareixença de Mariano Rajoy de les 21.15 hores no fos emesa en directe al *TN vespre* de TV3. Després de connectar en directe durant uns segons amb el candidat del PP, problemes tècnics van motivar que les seves declaracions no s'emetessin fins a les 21.40 hores, quan el teletinformatiu estava a punt d'acabar.

A l'últim, cal apuntar que l'estratègia de les cadenes públiques sembla finalitzar després de l'edició del vespre dels respectius teletinformatius, ja que tant les declaracions d'Eduardo Zaplana d'entre les 22.00 i les 23.00 hores com la d'Ángel Acebes de les 00.45 hores van ser emeses amb posterioritat.

A la seva última compareixença, el ministre portaveu Zaplana criticava les declaracions de Pérez Rubalcaba acusant el Govern d'haver mentit l'opinió pública i defensava la transparència de la seva actuació. També va recordar que durant la jornada de reflexió electoral no podien tenir lloc manifestacions ni concentracions o actes públics. A l'hora de la compareixença, TV3 retransmetia un partit de futbol i TVE-1 emetia el programa *Informe semanal* mentre les cadenes privades emetien pel·lícules.

D'altra banda, mentre Ángel Acebes informava a les 00.45 hores de la trobada d'un vídeo on un portaveu militar d'Al-Qeda a Europa reivindicava els atemptats, a TV3 s'emetia la pel·lícula *Saturday night fever*, i a TVE-1 el documental *Asesinato en febrero*. La compareixença en diferit del minis-

tre de l'Interior es va emetre mitja hora més tard a les dues cadenes públiques en el transcurs d'especials informatius posteriors.

Quant a les cadenes privades, destaca la no emissió a Antena 3 TV de la primera declaració del socialista Alfredo Pérez Rubalcaba a les 13.31 hores, igual que va fer TVE-1. En aquell moment, Antena 3 TV emetia la sèrie *Sabrina, cosa de brujas*.

Pel que fa a Tele-5, la cadena privada va deixar d'emetre les últimes tres compareixences públiques d'actors polítics. La primera van ser les declaracions d'Alfredo Pérez Rubalcaba de les 21.31 hores, en què el diputat del PSOE responia a les declaracions de Mariano Rajoy que acusaven el seu partit d'haver convocat les concentracions de protesta davant les seus del PP. La cadena estava a punt de començar l'emissió del film *Sabrina y sus amores*, un cop acabada l'edició del vespre d'Informativos Telecinco. Tele-5 tampoc no va emetre l'última compareixença d'Eduardo Zaplana, que va tenir lloc entre les 22.00 i les 23 hores, així com la compareixença del ministre Ángel Acebes de les 00.45 hores. En ambdós casos en aquell moment la cadena emetia els films *Sabrina y sus amores* i *Acosada*, respectivament.

Les concentracions de protesta davant les seus del PP

Les concentracions de protesta davant diferents seus del PP arreu de l'Estat acusant el Govern de manipulació informativa van ser un dels esdeveniments que van marcar la singular jornada de reflexió. Des d'un punt de vista informatiu, fer-se més o menys ressò d'aquesta reacció ciutadana semblava atorgar un grau d'importància diferent al fet que un grup de ciutadans posessin en dubte la transparència informativa del Govern. Cal afegir que el tractament informatiu d'aquestes concentracions va ser substancialment diferent entre cadenes.

D'una banda, TVE-1 i Antena 3 TV coincideixen a no fer esment en cap moment de l'existència d'aquestes concentracions de protesta en els especials informatius sobre els atemptats. Al llarg dels teletinformatius, però, la segona edició del *Telediario* de TVE-1 dedica 2 minuts i 12 segons a tractar aquest aspecte, mentre que Antena 3 TV

inclou una notícia d'1 minut i 7 segons de durada. Això no obstant, a la cadena privada i dins d'un especial informatiu emès a les 23.47 hores s'informa de la reunió de la Junta Electoral Central per estudiar la reclamació del PP en relació amb les concentracions davant de les seves seus.

D'altra banda, TV3 i Tele-5 van atorgar una major rellevància informativa a aquesta reacció ciutadana. Pel que fa a TV3, a partir de les 19.06 hores la notícia de les concentracions de protesta van ser esmentada en tres ocasions en els diferents especials informatius que interrompien la programació al llarg de la jornada. En l'edició del vespre del teletinformatiu (20.31 hores), TV3 va destacar pel temps de notícia que va dedicar als fets (13 minuts i 15 segons)⁴. El *TN vespre* va fer diverses connexions en directe al llarg del teletinformatiu per informar de les concentracions. Així, va connectar en dues ocasions amb la seu madrilenya del PP i una amb la de Barcelona i amb les concentracions davant la delegació del Govern. També va informar de les manifestacions de valencians i balears davant les seus del PP de les seves comunitats. Un altre punt a destacar és que, a diferència de TVE-1 i Antena 3 TV, TV3 va incloure les declaracions d'alguns dels participants en aquestes concentracions.

Tele-5, igual que TV3, es fa ressò d'aquestes manifestacions, tot i que una mica més tard, a les 19.24 hores, dins d'un especial informatiu de curta durada que interromp la programació. Poc després hi ha una connexió en directe amb la concentració de Madrid dintre del programa *No es lo mismo*, que tractava monogràficament dels atemptats de l'11 de març. Dins de l'edició vespre d'*Informativos Tele-5* la cadena privada va dedicar un total de 4 minuts i 36 segons a les concentracions i, com TV3, hi va incloure inserts de diversos manifestants.

Notes

- 1 *Consideracions del CAC sobre el tractament televisiu de l'atemptat de Madrid del dia 11 de març de 2004 i els esdeveniments posteriors fins a les eleccions del dia 14.*
- 2 Els dies 11 i 12 de març totes les cadenes van reduir el volum de publicitat. En el cas de TVE-1, en va deixar d'emetre durant aquests dos dies a partir del moment en què es va fer palesa la dimensió de la tragèdia. (Vegeu l'article *La programació televisiva dels dies 11 i 12 de març.*)
- 3 Tal com s'ha establert a la metodologia de l'informe, s'entén per informació de testimoni aquelles notícies estructurades al voltant de les declaracions de les víctimes, els seus familiars i els testimonis directes o indirectes dels fets, així com tots aquells personatges anònims que no aporten informació addicional, més enllà de la simple expressió del seu estat anímic o de solidaritat amb les víctimes (assistents a funerals, veïns dels barris afectats, etc.).
- 4 Cal apuntar que en el recompte del temps dedicat a les concentracions no s'han inclòs en cap cas les declaracions de Rajoy en què acusava el PSOE de les protestes i exigia la seva dissolució, i les de Pérez Rubalcaba negant la implicació del seu partit

Els actors en la pantalla

Anàlisi dels actors, polítics i no polítics, i del temps de paraula, en cada cadena al llarg de l'11, 12 i 13 de març

Anna Estrada

1. Introducció

L'atemptat de Madrid i la seva proximitat cronològica amb el final del procés electoral a les Corts Generals de l'Estat va condicionar el comportament dels mitjans audiovisuals. D'acord amb les consideracions que, en el seu moment, va fer el Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) sobre el tractament televisiu de l'atemptat de Madrid de l'11 de març de 2004 i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions del dia 14¹, els mitjans de comunicació, tant els públics com els privats, tenien l'obligació de respectar, malgrat les circumstàncies excepcionals, el pluralisme polític i social en la seva actuació. En aquesta ocasió, el Consell també va fer constar que el respecte al pluralisme no depèn únicament del contingut material de la informació, sinó també de la forma en què és tractada. Per això insistia en la necessitat de preservar la igualtat de condicions d'accés i de presència als mitjans dels protagonistes de la notícia (actors) sense cap mena de discriminació, respectant al màxim la immediatesa informativa i la proporcionalitat en el seu tractament.

Aquest article pretén examinar les dades de freqüència d'aparició i de temps de paraula dels actors² que intervenen en la programació –programes teleinformatius i no teleinformatius– a TV3, TVE-1, Tele-5 i Antena 3 TV de les 7.30h de l'11 de març a les 1.30h del 14 de març de 2004, per contribuir a corroborar el grau de pluralisme amb què cadascun dels mitjans va fer el seguiment informatiu dels fets.

Tal com s'ha definit a l'article d'aquest monogràfic dedicat a la metodologia de l'estudi esmentat, s'entén com a *actor* el personatge que apareix en la programació amb temps de

paraula, és a dir, que fa una intervenció verbal a la pantalla. En aquest sentit, en el cas dels teleinformatius s'han considerat com a actors totes les persones que hi intervenen mitjançant un insert, mentre que en la resta de la programació analitzada, s'han tingut en compte com a actors tots els representants d'associacions, partits polítics i institucions públiques que hi apareixen.

2. Els actors dels teleinformatius

2.1 Els actors polítics i els actors no polítics

TV3 és l'única de les cadenes analitzades que dona més temps de paraula a les agrupacions d'actors polítics (71%) que a les d'actors no polítics (29%). No obstant això, el nombre d'inserts als teleinformatius de la cadena referents a actors no polítics (125) és més alt que el d'inserts d'actors polítics (96).

Pel que fa a les altres cadenes analitzades, TVE-1 dedica un 57,8% del temps de paraula dels teleinformatius als actors no polítics, el nombre d'inserts dels quals augmenta fins als 512. Això significa, però, que la mitjana de temps de paraula per insert és més baixa que la dels actors polítics.

Al seu torn, el 56,6% del temps de paraula dels teleinformatius de Tele-5 correspon a la veu d'actors no polítics, que intervenen en 336 insertos. Aquesta tendència s'accentua als teleinformatius d'Antena 3 TV, que dediquen el 67% del seu temps de paraula als actors no polítics, als quals s'atorga la paraula en 397 ocasions (taula 19).

2.2 Les agrupacions d'actors amb més temps de paraula

Entre l'11 i el 13 de març de 2004, els d'actors que concentren més intervencions són: el Govern de l'Estat, a

Anna Estrada

Membre dels Serveis Tècnics del CAC

Taula 19. Temps de paraula i nombre d'inserts d'actors polítics i no polítics als teleinformatius (11, 12 i 13 de març)

Cadena	Actors polítics				Actors no polítics				Totals	
	Temps de paraula		Inserts		Temps de paraula		Inserts		Temps de paraula	Inserts
	(h:min:s)	%	Nombre	%	(h:min:s)	%	Nombre	%		
TV3	01:20:55	71,0	96	43,4	00:33:06	29,0	125	56,6	1:54:01	221
TVE-1	01:32:09	42,2	105	17,0	02:06:00	57,8	512	83,0	3:38:09	617
Tele-5	00:43:04	43,4	81	19,4	00:56:13	56,6	336	80,6	1:39:17	417
Antena 3 TV	00:26:16	33,0	60	13,1	00:53:18	67,0	397	86,9	1:19:34	457

Font: Consell de

Taula 20. Les tres agrupacions amb més temps de paraula per cadena (teleinformatius)

Ordre	TV3	TVE-1	Tele-5	Antena 3 TV
Primera	Govern de l'Estat	Altres	Altres	Altres
Segona	Altres	Govern de l'Estat	Govern de l'Estat	Govern de l'Estat
Tercera	Govern de Catalunya	PP	Actors del món sanitari	PP

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

TV3, i la categoria d'Altres, a la resta de cadenes. Cal recordar que aquesta darrera categoria inclou totes les persones que són víctimes, familiars o testimonis dels fets.

Després de la categoria d'Altres, el Govern de l'Estat és la segona agrupació d'actors amb més temps de paraula a les cadenes d'àmbit estatal analitzades. Quant a la tercera agrupació d'actors que aglutina més temps de paraula varia en funció de la cadena: el Govern de Catalunya, a TV3, els Actors del món sanitari, a Tele-5 i el PP, a TVE-1 i Antena 3 TV. Val a dir que aquestes dues cadenes –TVE-1 i Antena 3 TV– coincideixen en la distribució de les tres agrupacions d'actors que aglutinen més temps de paraula als teleinformatius (taula 20).

2.3 Les agrupacions d'actors polítics

A continuació, s'analitzen els percentatges de temps de paraula (taula 21) i les dades referents al nombre d'intervencions (inserts) (taula 22) de les diferents agrupacions d'actors polítics als teleinformatius de cada una de les cadenes.

Així, el Govern de l'Estat ocupa el percentatge més elevat de temps de paraula de les agrupacions d'actors polítics dins els teleinformatius de totes les cadenes analitzades. El 42,9% a TV3, amb 23 aparicions; el 47,3% a TVE-1, amb 36 intervencions; el 58,6% a Tele-5, i el 37,7% a Antena 3 TV,

amb 26 inserts a cadascuna.

En segona posició, TV3 atorga el 13,7% del temps de paraula dels actors polítics dins els teleinformatius al Govern de Catalunya (9 inserts) i el 10,5% al PSOE (7 inserts). Per la seva banda, TVE-1 dona el 12,2% de temps de paraula al PP (4 inserts) i l'11% al PSOE (5 inserts). Quant a Tele-5, aquesta cadena dedica el 8,9% del temps de paraula a la Corona (1 insert) i el 6,4% al PSOE (11 inserts). Finalment, Antena 3 TV dedica el 19,6% del temps de paraula al PP (6 inserts) i el 14,7% a la Corona (1 insert).

Pel que fa als partits catalans, aquests només ocupen un percentatge rellevant de temps de paraula, i un nombre d'intervencions considerable, als teleinformatius de TV3, la cadena d'àmbit català. Aquí, el PSC ocupa el 2,4% de temps de paraula de les agrupacions d'actors polítics dels teleinformatius de la cadena, amb 6 aparicions; CiU, el 2,2%, amb 4 inserts; el PPC, l'1,8%, amb 4 intervencions; ERC, l'1,4%, amb 3 insercions, i, ICV, el 0,7%, amb 2 aparicions.

A la resta de cadenes, la presència d'agrupacions d'actors del sistema polític català disminueix notablement. A TVE-1, CiU ocupa el 3,1% de temps de paraula de les agrupacions d'actors polítics dels seus teleinformatius, i n'és l'únic representant del sistema de partits català, amb 2 aparicions. Les institucions catalanes tampoc no tenen veu als telein-

Taula 21. Percentatge del total de temps de paraula de les agrupacions d'actors polítics dins els teletinformatius per cadena

Actors		TV3	TVE-1	Tele-5	Antena 3 TV
Institucions	Govern de Catalunya	13,7	-	0,7	-
	Govern de l'Estat	42,9	47,3	58,6	37,7
	Corona	5,3	4,2	8,9	14,7
Sistema polític estatal	PP	6,8	12,2	5,5	19,6
	PSOE	10,5	11	6,4	11
	IU	0,4	2	1	2,3
Sistema polític català	PSC	2,4	-	-	-
	CiU	2,2	3,1	-	1,1
	PPC	1,8	-	-	-
	ERC	1,4	-	0,7	-
	ICV	0,7	-	-	-
Altres	PNB	0,7	-	1,5	-
	Sozialista Abertzaleak	1,2	-	0,9	-

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

formatius d'aquesta cadena durant el període analitzat.

A Tele-5, la presència d'agrupacions d'actors polítics catalans es redueix al 0,7% de temps de paraula dels actors polítics als seus teletinformatius, amb una única aparició d'ERC. Un altre 0,7%, l'ocupa una única intervenció del Govern de Catalunya.

Quant a Antena 3 TV, la veu de les agrupacions d'actors polítics catalans es limita a una sola aparició de CiU, que ocupa l'1,1% del temps de paraula de les agrupacions d'actors polítics als seus teletinformatius. Com a TVE-1, les institucions catalanes tampoc no hi fan cap aparició al llarg del període analitzat, exceptuant la intervenció d'un mosso d'esquadra (policia autonòmica catalana).

Pel que fa a les agrupacions d'actors polítics del sistema polític basc no disposen de temps de paraula, i per tant no hi registren cap intervenció, ni als teletinformatius de TVE-1 ni als d'Antena 3 TV, des de les 7.30h de l'11 de març a les 1.30h del 14 de març, malgrat les primeres hipòtesis de l'autoria de l'atemptat apuntaven cap a l'organització terrorista ETA. A més, tant a TVE-1 com a Antena 3 TV, el Govern basc només té veu als teletinformatius en una sola ocasió al llarg de tot el període analitzat.

Les agrupacions polítiques basques tenen veu a les altres dues cadenes analitzades. A Tele-5, el PNB ocupa l'1,5% del temps de paraula de les agrupacions d'actors polítics als seus informatius, amb tres intervencions; i el grup Sozialista

Abertzaleak, el 0,9%, amb una aparició. Al seu torn, TV3 inclou en quatre ocasions la veu de Sozialista Abertzaleak, que ocupa l'1,2% del temps de paraula. El PNB també intervé dues vegades als teletinformatius de TV3 i n'omple el 0,7%. Quant a la presència d'actors polítics institucionals bascos, el president del govern basc apareix 5 vegades als teletinformatius de TV3 i 4, als de Tele-5.

D'acord amb aquestes dades, TV3 és la cadena que inclou més diversitat d'inserts de les principals agrupacions polítiques de l'Estat espanyol, catalanes i basques.

Per fer una anàlisi més detallada de l'evolució dels percentatges de temps de paraula del Govern de l'Estat, el Govern de Catalunya i de la resta d'agrupacions de partit que concorren a les eleccions del dia 14 en els teletinformatius de les diferents cadenes al llarg dels tres dies del període analitzat, s'afegeixen les taules 23, 24, 25 i 26.

2.2 Les agrupacions d'actors no polítics: la informació de testimoni

Com s'ha dit abans, l'agrupació d'actors que concentra més temps de paraula als teletinformatius de les cadenes analitzades, a excepció de TV3, és la categoria Altres. Aquesta categoria agrupa les víctimes dels atemptats, els seus familiars i persones properes, així com tots els actors ocasionals que intervenen en les informacions per expressar el seu estat anímic, vivència i solidaritat amb les

Taula 22. Nombre d'inserts de les agrupacions polítiques als teletinformatius per cadena (11, 12 i 13 de març)

Actors d'agrupació de partit		TV3	TVE-1	Tele-5	Antena 3 TV
Institucions	Govern de Catalunya	13,7	-	0,7	-
	Govern de l'Estat	42,9	47,3	58,6	37,7
	Corona	5,3	4,2	8,9	14,7
Sistema polític estatal	PP	6,8	12,2	5,5	19,6
	PSOE	10,5	11	6,4	11
	IU	0,4	2	1	2,3
Sistema polític català	PSC	2,4	-	-	-
	CiU	2,2	3,1	-	1,1
	PPC	1,8	-	-	-
	ERC	1,4	-	0,7	-
	ICV	0,7	-	-	-
Altres	PNB	0,7	-	1,5	-
	Sozialista Abertzaleak	1,2	-	0,9	-

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Taula 23. Percentatge de temps de paraula als teletinformatius de TV3 del Govern de l'Estat, el Govern de Catalunya i de les agrupacions d'actors polítics de partit que participen a les eleccions del 13 de març

Actors		Dijous 11/03		Divendres 12/03		Dissabte 13/03	
		TN Migdia	TN Vespre	TN Migdia	TN Vespre	TN Migdia	TN Vespre
Govern de l'Estat		37,1	13,7	20,1	10,4	56,1	26,7
Govern de Catalunya		15,7	5,2	-	3,2	-	23,4
Sistema polític estatal	PP	2,8	1,7	4,6	-	-	16
	PSOE	3,1	1,7	7,4	2,2	2,4	23,2
	IU	-	2,1	-	-	-	-
Sistema polític català	PSC	1,1	3,4	2,5	3,1	1,7	-
	CiU	1,6	2,4	2,6	-	2,6	-
	PPC	2	1,4	1,7	-	2,2	-
	ERC	1,2	-	1,7	-	2,6	-
	ICV	-	2,1	-	-	-	-
Altres	PNB	1,3	-	1,5	-	-	-
	Sozialista Abertzaleak	1,3	2,1	0,9	1	-	-
Total*		67,3	35,8	43	19,9	67,6	89,3

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

* No s'arriba al 100% perquè els percentatges estan calculats sobre el total de temps de paraula de les agrupacions d'actors polítics i no polítics als teletinformatius, algunes de les quals no s'inclouen en aquesta taula.

Taula 24. Percentatge de temps de paraula als teleinformatius de TVE-1 del Govern de l'Estat, el Govern de Catalunya i de les agrupacions d'actors polítics de partit que participen a les eleccions del 13 de març

Actors		Dijous 11/03		Divendres 12/03		Dissabte 13/03	
		Telediario1	Telediario2	Telediario1	Telediario2	Telediario1	Telediario2
Govern de l'Estat		30,3	15,4	17,4	19,4	13,3	28,8
Govern de Catalunya		-	-	-	-	-	-
Sistema polític estatal	PP	5,6	3,4	9,8	-	-	13,4
	PSOE	4,8	1,5	8,8	1	-	13,3
	IU	4,4	-	1,4	-	-	-
Sistema polític català	PSC	-	-	-	-	-	-
	CiU	5,3	3,2	-	-	-	-
	PPC	-	-	-	-	-	-
	ERC	-	-	-	-	-	-
	ICV	-	-	-	-	-	-
Altres	PNB	-	-	-	-	-	-
	Sozialista Abertzaleak	-	-	-	-	-	-
Total*		50,4	23,5	47,2	20,4	13,3	55,5

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

* No s'arriba al 100% perquè els percentatges estan calculats sobre el total de temps de paraula de les agrupacions d'actors polítics i no polítics als teleinformatius, algunes de les quals no s'inclouen en aquesta taula.

Taula 25. Percentatge de temps de paraula als teleinformatius de Tele-5 del Govern de l'Estat, el Govern de Catalunya i de les agrupacions d'actors polítics de partit que participen a les eleccions del 13 de març

Actors		Dijous 11/03		Divendres 12/03		Dissabte 13/03	
		Informativos1	Informativos2	Informativos1	Informativos2	Informativos1	Informativos2
Govern de l'Estat		46,1	30	17	10	14,2	22,3
Govern de Catalunya		-	1,1	-	-	-	-
Sistema polític estatal	PP	1,9	1,4	4,8	2,5	-	4,3
	PSOE	2,7	2	3,6	2,5	4,2	2,4
	IU	-	1,1	0,5	0,5	-	-
Sistema polític català	PSC	-	-	-	-	-	-
	CiU	-	-	-	-	-	-
	PPC	-	-	-	-	-	-
	ERC	-	1,1	-	-	-	-
	ICV	-	-	-	-	-	-
Altres	PNB	-	-	0,9	-	2	2,2
	Sozialista Abertzaleak	2	-	-	-	-	-
Total*		52,7	36,7	26,8	15,5	20,4	31,2

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

* No s'arriba al 100% perquè els percentatges estan calculats sobre el total de temps de paraula de les agrupacions d'actors polítics i no polítics als teleinformatius, algunes de les quals no s'inclouen en aquesta taula.

Taula 26. Percentatge de temps de paraula als teleinformatius d'Antena 3 TV del Govern de l'Estat, el Govern de Catalunya i de les agrupacions d'actors polítics de partit que participen a les eleccions del 13 de març

Actors		Dijous 11/03		Divendres 12/03		Dissabte 13/03	
		Notícies 1	Notícies 2	Notícies 1	Notícies 2	Notícies 1	Notícies 2
Govern de l'Estat		26,3	16,1	9	6,1	11,3	5,9
Govern de Catalunya							
Sistema polític estatal	PP	5,3	1,5	4,8	3,8	-	26,8
	PSOE	4,8	1,4	4,4	3,6	-	9,1
	IU	3,3	1,3	-	-	-	-
Sistema polític català	PSC	-	-	-	-	-	-
	CiU	2,7	-	-	-	-	-
	PPC	-	-	-	-	-	-
	ERC	-	-	-	-	-	-
	ICV	-	-	-	-	-	-
Altres	PNB	-	-	-	-	-	-
	Sozialista Abertzaleak	-	-	-	-	-	-
Total*		42,4	20,3	18,2	13,5	11,3	41,8

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

* No s'arriba al 100% perquè els percentatges estan calculats sobre el total de temps de paraula de les agrupacions d'actors polítics i no polítics als teleinformatius, algunes de les quals no s'inclouen en aquesta taula.

víctimes, d'acord amb el concepte d'informació de testimoni en els teleinformatius desenvolupat en un article anterior d'aquest monogràfic³.

La categoria Altres adquireix, però, una significació especial en l'anàlisi dels teleinformatius, ja que el percentatge de temps de paraula, així com el nombre d'inserts comptabilitzats, que s'atorga a aquesta agrupació d'actors pot ser un indicador de l'estratègia informativa de la cadena en relació amb els fets. És a dir, una major i més freqüent presència d'actors d'aquesta categoria pot significar l'aposta de la cadena per un tractament informatiu de caire més emocional. Però una cobertura informativa basada, sobretot, en intervencions d'actors d'aquesta categoria ofereix una dimensió social més dramàtica dels fets i de les tragèdies personals que se'n deriven.

Així, l'alt percentatge de temps de paraula que les cadenes estatals atorguen als actors d'aquesta categoria, potser a causa de la proximitat geogràfica dels fets, incideix d'alguna manera en la seva estratègia informativa amb relació als esdeveniments.

A l'inici d'aquest punt ja s'ha comentat que l'agrupació

d'actors Altres és la que concentra més temps de paraula als teleinformatius de TVE-1, Tele-5 i Antena 3 TV, que com-parteixen estratègia informativa en aquest aspecte. De fet, Altres també és l'agrupació d'actors no polítics que aglutina més intervencions (inserts) i més temps de paraula als teleinformatius de totes les cadenes analitzades. Aquesta agrupació d'actors ocupa el 13,6% del temps de paraula dels teleinformatius de TV3, amb 77 inserts; el 45% dels de TVE-1, amb 414 inserts; el 46,6% dels de Tele-5, amb 285 inserts, i el 48,4% dels d'Antena 3 TV, amb 312 inserts (taula 27).

3. Els actors dels programes no teleinformatius

Al final d'aquest article, com a annex, s'inclouen les taules que contenen la relació d'intervencions, per ordre cronològic, de tots els actors polítics i del món associatiu que participen amb temps de paraula a la programació de les cadenes analitzades, exceptuant els teleinformatius. Hi ha, també, una taula per cadena que registra la freqüència d'intervenció d'aquests actors durant el període analitzat.

**Taula 27. Percentatge de temps de paraula i nombre d'intervencions de l'agrupació d'actors
Altres als teleinformatius per cadena**

Altres	TV3		TVE-1		Tele-5		Antena 3 TV	
	%	Nre. Ap.	%	Nre. Ap.	%	Nre. Ap.	%	Nre. Ap.
	13,6	77	45	414	46,6	285	48,4	312

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

3.1 Les agrupacions d'actors amb més intervencions

Quant a la freqüència d'intervenció de les agrupacions d'actors polítics i del món associatiu als programes no teleinformatius del període analitzat (de les 7.30h de l'11 de març a les 1.30h del 14 de març), el Govern de l'Estat és l'actor que aglutina més intervencions a totes les cadenes analitzades. Així, apareix 67 vegades a TVE-1; 45, a TV3; 30, a Antena 3 TV, i 19, a Tele-5.

L'agrupació d'actors que ocupa el segon lloc amb més aparicions és diferent per a cadascuna de les cadenes analitzades. Pel que fa a TV3, és l'Administració autonòmica no catalana, és a dir, l'agrupació d'actors que pertanyen al govern i a l'administració de la resta de comunitats autònomes que conformen l'Estat espanyol, amb 19 aparicions, 15 de les quals fan referència al president del Govern basc; tres, al director de l'ens públic de radio-televisió basc, i una, al president de la Comunitat de Madrid.

A TVE-1, la segona agrupació d'actors amb un major nombre d'intervencions (17) és la d'Altres actors polítics, que engloba els actors polítics que no pertanyen a l'Estat espanyol ni als organismes de la Unió Europea. Entre aquestes aparicions n'hi ha 5 del president dels Estats Units, 3 del secretari general de l'ONU, 2 del president del govern mexicà, 2 del president colombià, una del primer ministre del Regne Unit, una del president de la República francesa, una del president del govern de Xile, una del president del govern del Perú i una del secretari d'estat dels Estats Units. La majoria d'aquestes intervencions pertanyen a governs favorables a la guerra d'Iraq.

Tele-5 situa el PSOE, que hi fa 6 aparicions, com a segona agrupació d'actors amb freqüència d'intervenció, mentre que Antena 3 TV hi situa el PP, amb 9 aparicions.

La tercera agrupació d'actors amb més intervencions també és distinta per a cadascun dels canals analitzats. A TV3, el Govern de Catalunya, amb 14 aparicions, ocupa el

tercer lloc de les agrupacions d'actors amb més aparicions a la cadena. Pel que fa a TVE-1, aquest tercer lloc l'ocupa l'agrupació d'actors representants del món associatiu, que també hi fa 14 aparicions. Aquests són 3 representants de l'Asociación de Víctimas del Terrorismo, 2 de la Fundación Miguel Angel Blanco, 2 més de la Plataforma de professors de la Universitat del País Basc, 2 del moviment Basta Ya i 1 representant de la Fundación para la Libertad. Totes aquestes associacions estan relacionades amb les víctimes del terrorisme d'ETA.

A Tele-5, la tercera agrupació d'actors amb més freqüència d'aparició és la Corona, que hi apareix 5 vegades. I, a Antena 3 TV, és el PSOE, amb 8 intervencions.

3.2 Les agrupacions d'actors polítics

El fet que el Govern de l'Estat aparegui amb una freqüència tan elevada a TVE-1 es deu a l'assumpció d'aquesta agrupació com a única font informativa oficial i a l'ús d'aquesta cadena per part de l'executiu com a canal públic per satisfer la demanda d'informació ciutadana. No obstant això, d'acord amb les consideracions que el CAC fa sobre el tema, es fa difícil criticar la seva intervenció als mitjans, ateses les exigències informatives sobre l'autoria de l'atemptat, malgrat la incidència que aquest fet pogués tenir en l'opinió pública i sobre el comportament electoral. Tot i així, el Consell advertia de l'obligació que en aquest cas exigia respectar el pluralisme i la neutralitat informativa, la qual cosa obligava els mitjans, sobretot durant la jornada de reflexió, a tenir presents totes les posicions polítiques rellevants i a considerar-les en funció de la seva implantació política i social⁴.

En aquest sentit, l'estudi elaborat pels serveis tècnics del Consell permet obtenir les dades relatives a la freqüència d'aparició del Govern de l'Estat, del Govern de Catalunya i dels diversos partits del sistema polític estatal, català i basc als programes no teleinformatius (taula 28b).

Taula 28. Freqüència d'aparició de les tres agrupacions d'actors polítics i del món associatiu als programes no teleinformatius per cadena (de l'11 al 13 de març)

	TV3	Núm. Ap.	TVE-1	Núm. Ap.	Tele-5	Núm. Ap.	Antena 3 TV	Núm. Ap.
1 ^a	Govern de l'Estat	45	Govern de l'Estat	67	Govern de l'Estat	19	Govern de l'Estat	30
2 ^a	Adm. Aut. no catalana	19	Altres actors polítics	17	PSOE	6	PP	9
3 ^a	Govern de Catalunya	14	Món associatiu	14	Corona	5	PSOE	8

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Taula 28b. Freqüència d'aparició de les agrupacions de partit als programes no teleinformatius per cadena (de l'11 al 13 de març)

Actors d'agrupació de partit		Nombre d'aparicions			
		TV3	TVE-1	Tele-5	Antena 3 TV
Govern de Catalunya		45	67	19	30
Govern de l'Estat		14	1	-	-
Sistema polític estatal	PP	5	13	5	9
	PSOE	8	12	6	8
	IU	1	1	1	4
Sistema polític català	PSC	6	-	-	-
	CiU	7	1	-	1
	PPC	4	-	-	-
	ERC	7	-	-	-
	ICV	5	-	-	-
Altres	PNB	-	-	-	-
	Sozialista Abertzaleak	4	-	2	-

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

La freqüència dels partits d'àmbit estatal és distinta a les cadenes analitzades. Per una banda, el partit amb més intervencions a TV3 i a Tele-5 és el PSOE, amb 8 i 6 aparicions respectivament. Per l'altra, el PP és l'agrupació política amb més inserts a la programació de TVE-1 i d'Antena 3 TV, amb 13 i 9 insercions respectivament.

Aquesta tendència s'inverteix en la segona agrupació política de partit amb més freqüència d'aparicions: mentre que el PP ocupa la segona posició a TV3 i Tele-5, amb 5 intervencions a cadascuna, el PSOE esdevé la segona agrupació en nombre d'aparicions a TVE-1 i a Antena 3 TV, amb 12 i 8 insercions respectivament.

Quant a l'anàlisi de la freqüència d'aparició de partits polítics catalans, cal assenyalar que aquesta es limita,

bàsicament, a la cadena d'àmbit nacional (TV3), tal com succeïa als teleinformatius. Així, a TV3, l'agrupació que acapara més intervencions als programes no teleinformatius de la cadena és el Govern de Catalunya, amb 14 aparicions. A continuació, CiU i ERC registren 7 aparicions cada una. Seguidament, el PSC intervé en 6 ocasions; ICV, en 5, i el PPC, en 4.

Al seu torn, el Govern de Catalunya fa una sola aparició a la programació TVE-1 al llarg del període analitzat, i no es registra cap intervenció de les institucions polítiques catalanes a les cadenes d'àmbit estatal analitzades. CiU és l'única agrupació política de partit catalana que s'inclou, amb una intervenció, a la programació de TVE-1 i amb una altra, a la d'Antena 3 TV.

Amb relació a les aparicions de les agrupacions polítiques basques, el grup Sozialista Abertzaleak apareix 4 vegades a TV3 i 2 a Tele-5. TVE-1 i Antena 3 TV només inclouen intervencions de les agrupacions polítiques basques institucionals. Així, a la programació de TVE-1 s'enregistra una única intervenció del president del govern basc, Juan José Ibarretxe, al llarg de tot el període analitzat. Per la seva part, Antena 3 TV inclou tres inserts del lehendakari Ibarretxe i un del president del Parlament basc. Tele-5 també inclou a la seva programació 3 aparicions del president del govern basc, mentre que TV3 n'inclou 15.

4. Conclusió

D'acord amb les dades analitzades, es pot afirmar que l'estratègia informativa de les cadenes pel que fa al temps de paraula i a l'aparició d'actors es manté coherent dins d'una mateixa cadena tant als programes teleinformatius com als no teleinformatius.

El Govern de l'Estat, consolidat com a única font informativa oficial, és l'actor polític que concentra el major temps de paraula dels teleinformatius i dels no teleinformatius de totes les cadenes analitzades.

Cal destacar, però, la preeminència de l'agrupació d'actors no polítics, pel que fa al temps de paraula, als teleinformatius de les cadenes d'àmbit estatal analitzades, cosa que marca l'estratègia informativa d'aquestes cadenes amb relació als fets: el predomini de la informació de testimoni. Això suposa prioritzar la informació "de carrer" en detriment de la informació d'anàlisi política.

Quant a la presència d'agrupacions d'actors polítics s'observen dues tendències informatives distintes: per una banda, TVE-1 i Antena 3 TV; i, per l'altra, TV3 i Tele-5.

TVE-1 i Antena 3 TV segueixen una mateixa estratègia informativa pel que fa a la distribució d'aparicions (inserts) i de temps de paraula de les agrupacions d'actors amb més presència als teleinformatius. També comparteixen el repartiment d'intervencions d'actors polítics als programes no teleinformatius.

Pel que fa als partits d'àmbit estatal, ambdues cadenes atorguen més temps de paraula al PP que a la resta d'agrupacions polítiques de partit. Amb relació al sistema de partits català, només l'agrupació política de partit CiU té veu

a la programació de TVE-1 i d'Antena 3 TV. I, malgrat les primeres hipòtesis de l'autoria de l'atemptat apuntaven cap a l'organització terrorista ETA, aquestes cadenes no recullen cap intervenció de les agrupacions polítiques de partit basques, només TVE-1 inclou una intervenció del lehendakari basc als seus teleinformatius al llarg del període analitzat. El govern basc també fa una única aparició a la programació fora dels teleinformatius d'ambdues cadenes.

Per la seva part, TV3 i Tele-5 atorguen al PSOE més temps de paraula que a la resta d'agrupacions del sistema de partits estatal. TV3 és l'única cadena analitzada que recull les intervencions de tots els partits catalans amb representació parlamentària. Al seu torn, Tele-5 inclou als seus teleinformatius una intervenció del Govern de Catalunya i una altra d'ERC.

Quant a les intervencions de les agrupacions d'actors polítics bascos, totes dues cadenes opten per la inclusió d'intervencions i, per tant, per la concessió de temps de paraula als seus teleinformatius, a les agrupacions polítiques del PNB i Sozialista Abertzaleak. L'aparició del govern basc a la programació d'aquestes cadenes és, també, més freqüent.

Notes

- 1 Vegeu *Consideracions del Consell de l'Audiovisual de Catalunya sobre el tractament televisiu de l'atemptat de Madrid del dia 11 de març de 2004 i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions del dia 14*, document inclòs com a darrer article d'aquest monogràfic.
- 2 Dades obtingudes de l'informe elaborat pels serveis tècnics del CAC sobre les informacions televisives de l'atemptat de Madrid el dia 11 de març de 2004 i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions espanyoles del 14 de març.
- 3 Vegeu l'article *La informació televisiva els dies 11 i 12 de març* d'aquest monogràfic.
- 4 Vegeu *Consideracions del Consell de l'Audiovisual de Catalunya sobre el tractament televisiu de l'atemptat de Madrid del dia 11 de març de 2004 i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions del dia 14*, document inclòs al darrer article d'aquest monogràfic.
- 5 No s'inclouen les intervencions dels actors dels teleinformatius. Les dades referides al 13 de març inclouen, si s'escau, les referides al dia 14 de les 0h a les 1.30h.

5. Taules de registre d'intervencions dels actors no tertulians als programes no teleinformatius⁵

5.1 TV3

Taula 29. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic.

11 de març

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
09:35:02	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
09:47:53	Carod-Rovira, Josep-Lluís	ERC	ERC	Entrevista
09:57:17	Herrera, Joan	ICV-EUIA	ICV-EUIA	Entrevista
10:04:27	Duran i Lleida, Josep Antoni	CIU	CIU	Entrevista
10:08:45	Chacón, Carme	PSC	PSC	Entrevista
10:17:11	Mas, Artur	CIU	CIU	Entrevista
10:29:41	Montilla, Josep	PSC	PSC	Entrevista
10:32:29	Nadal, Dolors	PPC	PPC	Entrevista
10:34:27	Nadal, Joaquim	Conseller portaveu del Govern de Catalunya	Govern de Catalunya	Compareixença pública
10:37:11	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Insert
10:55:13	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
10:56:59	Nadal, Joaquim	Conseller portaveu del Govern de Catalunya	Govern de Catalunya	Compareixença pública
10:59:06	Montilla, Josep	PSC	PSC	Entrevista
11:05:18	Mas, Artur	CIU	CIU	Entrevista
11:06:26	Nadal, Dolors	PPC	PPC	Entrevista
11:07:05	Herrera, Joan	ICV-EUIA	ICV-EUIA	Entrevista
11:08:46	Carod-Rovira, Josep-Lluís	ERC	ERC	Entrevista
11:10:06	López Garido, Diego	PSOE	PSOE	Entrevista
11:15:41	Clos, Joan	Alcalde de Barcelona	Govern de l'Ajuntament de Barcelona	Compareixença pública
11:26:44	Cox, Pat	President del Parlament europeu	Organismes de la Unió Europea	Compareixença pública
11:36:42	Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	Govern de l'Estat	Insert
11:38:20	Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	Insert
11:40:31	Manrique, Roberto	President de l'Associació Catalana de Víctimes del Terrorisme	Món associatiu	Entrevista
11:47:51	Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	Insert
11:55:00	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
12:06:42	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença en directe
12:23:05	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
12:24:13	Manrique, Roberto	President de l'Associació Catalana de Víctimes del Terrorisme	Món associatiu	Entrevista
12:32:45	Benach, Ernest	President del Parlament de Catalunya	Parlament de Catalunya	Compareixença pública
12:33:52	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	Compareixença pública
12:44:34	Carod-Rovira, Josep-Lluís	ERC	ERC	Compareixença pública
12:47:12	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
12:58:08	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Entrevista
13:07:21	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	Compareixença pública
13:22:38	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
13:23:23	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Entrevista
13:24:51	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

**Taula 30. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic.
11 de març (continuació)**

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
14:05:30	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Insert
14:11:21	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
14:15:28	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	Compareixença pública
14:19:49	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
14:22:38	Carod-Rovira, Josep-Lluís	ERC	ERC	Insert
14:22:45	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	Insert
14:23:11	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Insert
17:09:46	Aznar, José María	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
17:13:45	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
17:19:05	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
17:29:33	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	Compareixença pública
18:36:40	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
18:37:19	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Insert
18:37:44	Otegi, Arnaldo	Sozialista Abertzaleak	Sozialista Abertzaleak	Compareixença pública
18:38:13	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
18:38:59	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
18:39:23	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
18:39:50	Aznar, José María	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
18:40:26	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	Compareixença pública
18:40:54	Carod-Rovira, Josep-Lluís	ERC	ERC	Compareixença pública
18:41:10	Duran i Lleida, Josep Antoni	CiU	CiU	Compareixença pública
18:41:35	Carod-Rovira, Josep-Lluís	ERC	ERC	Compareixença pública
18:41:36	Saura, Joan	ICV	ICV	Compareixença pública
18:42:18	Montilla, Josep	PSC	PSC	Insert
18:42:37	Piqué, Josep	PPC	PPC	Compareixença pública
19:34:22	Straw, Jack	Ministre d'Afers Exteriors de la Gran Bretanya	Altres actors polítics	Insert
19:34:53	Chirac, Jacques	President de la República Francesa	Altres actors polítics	Insert
19:35:38	Cox, Pat	President del Parlament europeu	Organismes de la Unió Europea	Insert
20:19:58	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
22:17:00	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
22:17:24	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
22:17:45	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
22:19:26	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	Compareixença pública
22:22:39	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
23:00:49	Puig, Felip	CiU	CiU	Insert
23:01:32	De Madre, Manuela	PSC	PSC	Insert
23:01:58	Mas, Artur	CiU	CiU	Insert
23:02:37	Piqué, Josep	PPC	PPC	Insert
23:03:09	Boada, Joan	ICV-EUIA	ICV-EUIA	Insert
23:03:50	Huguet, Josep	ERC	ERC	Insert
23:24:51	Aznar, José María	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
23:30:19	Santamaría, Santos	Membre de l'Associació Catalana de Víctimes del Terrorisme	Món associatiu	Entrevista

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Taula 31. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic.
12 de març

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
08:07:03	Català, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
08:10:07	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:28:56	Niubó, Rafel	Secretari general de l'Esport	Govern de Catalunya	Insert
09:02:34	Català, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
09:08:55	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
09:13:00	Esplau, Gorka	Portaveu d'Elkarri	Món associatiu	Entrevista
09:47:31	Geli, Marina	Consellera de Sanitat de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	Entrevista
10:22:05	Manrique, Roberto	President de l'Associació Catalana de Victimes del Terrorisme	Món associatiu	Entrevista
10:33:26	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
10:52:25	De Madariaga, Iulen	Fundador ETA i membre d'Aralar	Aralar	Entrevista
11:05:55	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
11:09:15	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
11:15:17	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	Compareixença pública
11:20:42	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
11:21:30	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
11:52:35	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
11:53:52	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
11:55:20	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
12:03:52	Rudi, Luisa Fernanda	Presidenta del Congrés dels Diputats	Corts Generals	Compareixença pública
12:10:16	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
12:11:26	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
13:58:03	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
14:04:15	Hereu, Jordi	Regidor de Mobilitat i Seguretat de l'Ajuntament de Barcelona	Govern de l'Ajuntament de Barcelona	Compareixença pública
16:39:53	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
16:47:13	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
16:54:44	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
16:57:12	Rodriguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
16:59:42	Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	IU	Compareixença pública
18:11:04	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
18:11:43	Rodriguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
18:12:08	Montilla, Josep	PSC	PSC	Compareixença pública
18:12:20	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
18:15:08	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
18:55:05	Ortuzar, Andoni	Director general d'ETB	Administració autonòmica no catalana	Entrevista

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Taula 32. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic. 13 de març i 14 de març fins a les 1.30 h

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
08:08:14	Ortuzar, Andoni	Director general d'ETB	Administració autonòmica no catalana	Insert
08:08:59	Otegi, Arnaldo	Sozialista Abertzaleak	Sozialista Abertzaleak	Compareixença pública
08:08:59	Otegi, Arnaldo	Sozialista Abertzaleak	Sozialista Abertzaleak	Compareixença pública
08:09:11	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
08:09:11	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
08:10:36	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:10:36	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:11:53	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:11:53	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:38:13	Ortuzar, Andoni	Director general d'ETB	Administració autonòmica no catalana	Insert
08:38:57	Otegi, Arnaldo	Sozialista Abertzaleak	Sozialista Abertzaleak	Compareixença pública
08:39:10	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
08:40:29	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:41:52	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:47:01	Bush, George	President dels EUA	Altres actors polítics	Compareixença pública
13:11:33	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença en directe
13:31:38	Pérez Rubalcaba, Alfredo	PSOE	PSOE	Compareixença pública
18:25:21	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
20:11:25	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
23:35:01	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
23:36:18	Bargalló, Josep	Conseller en cap del Govern de Catalunya	Govern de Catalunya	Insert
23:37:46	Bouis, Susanna	Delegada del Govern a Catalunya	Govern de l'Estat	Insert telefònic
23:39:30	Bosch, Jaume	ICV	ICV	Compareixença pública
23:41:00	Duran i Lleida, Josep Antoni	CIU	CIU	Compareixença pública
23:46:22	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
23:49:25	Pérez Rubalcaba, Alfredo	PSOE	PSOE	Compareixença pública
23:51:31	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
01:21:53	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
01:23:45	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	Comunicat llegit pel conductor

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

**Taula 33. Freqüència d'intervenció dels actors polítics i del món associatiu
(de 7.30 h de l'11 de març a les 1.30 h del 14 de març)**

Identificació	Activitat	Agrupació	Nombre intervencions
Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	23
Aenar, José María	President del Govern	Govern de l'Estat	16
Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	15
Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	9
Carod-Rovira, Josep-Lluís	ERC	ERC	6
Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	5
Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	5
Montilla, Josep	PSC	PSC	4
Utegi, Arnaldo	Sozialista Abertzaleak	Sozialista Abertzaleak	4
Duran i Lleida, Josep Antoni	CIU	CIU	3
Mannque, Roberto	President de l'Associació Catalana de Victimes del Terrorisme	Món associatiu	3
Mas, Artur	CIU	CIU	3
Ortuzar, Andoni	Director general d'ETB	Administració autonòmica no catalana	3
Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	2
Cox, Pat	President del Parlament europeu	Organismes de la Unió Europea	2
Herrera, Joan	ICV-EUiA	ICV-EUiA	2
Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	2
Nadal, Dolores	PPC	PPC	2
Nadal, Joaquim	Conseller portaveu del Govern de Catalunya	Govern de Catalunya	2
Pérez Rubalcaba, Alfredo	PSOE	PSOE	2
Piqué, Josep	PPC	PPC	2
Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	2
Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	1
Bargalló, Josep	Conseller en cap del Govern de Catalunya	Govern de Catalunya	1
Benach, Ernest	President del Parlament de Catalunya	Parlament de Catalunya	1
Boada, Joan	ICV-EUiA	ICV-EUiA	1
Bosch, Jaume	ICV	ICV	1
Bouis, Susanna	Delegada del Govern a Catalunya	Govern de l'Estat	1
Bush, George	President dels EUA	Altres actors polítics	1
Chacón, Carme	PSC	PSC	1
Chirac, Jacques	President de la República Francesa	Altres actors polítics	1
Clos, Joan	Alcalde de Barcelona	Govern de l'Ajuntament de Barcelona	1
De Madariaga, Iulen	Fundador ETA i membre d'Aralar	Aralar	1
De Madre, Manuela	PSC	PSC	1
Esplai, Gorka	Portaveu d'Elkari	Món associatiu	1
Garmendia, Francisco	Catedràtic de sociologia de la Universitat de Deusto	Universitats i ensenyament	1
Geli, Maria	Consellera de Sanitat de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	1
Hereu, Jordi	Regidor de Mobilitat i Seguretat de l'Ajuntament de Barcelona	Govern de l'Ajuntament de Barcelona	1
Huguet, Josep	ERC	ERC	1
Uamazar, Gaspar	Secretari general d'IU	IU	1
López Garrido, Diego	PSOE	PSOE	1
Niubó, Rafel	Secretari general de l'Esport	Govern de Catalunya	1
Puig, Felip	CIU	CIU	1
Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	Govern de l'Estat	1
Rudi, Luisa Fernanda	Presidenta del Congrés dels Diputats	Corts Generals	1
Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	1
Santamaria, Santos	Membre de l'Associació Catalana de Victimes del Terrorisme	Món associatiu	1
Saura, Joan	ICV	ICV	1
Straw, Jack	Ministre d'Afers Exteriors de la Gran Bretanya	Altres actors polítics	1

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

5.2 TVE-1

Taula 34. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic.
11 de març

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
09:32:07	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Entrevista
10:19:27	Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	Insert
10:19:33	Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	Insert
10:21:30	Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	Govern de l'Estat	Insert
10:49:05	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Insert
10:51:36	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Insert
11:18:05	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Insert
11:55:01	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
11:56:58	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Entrevista
11:58:44	Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	Insert
11:59:56	Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	Insert
12:02:46	Cox, Pat	President del Parlament europeu	Organismes de la Unió Europea	Insert
12:25:39	Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	Govern de l'Estat	Insert
12:38:02	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
12:39:46	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Entrevista
13:32:02	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
13:59:33	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
14:09:09	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
14:40:52	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
14:58:00	Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	Entrevista
16:33:38	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
16:38:38	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Insert
16:39:27	Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	Insert
16:39:39	Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	Insert
16:51:19	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
17:03:04	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
17:08:19	Vidal, Ana Maria	Vicepresidenta de la Fundació Víctimas del Terrorismo	Món associatiu	Insert
17:08:54	Blanco, Maria del Mar	Presidenta de la Fundació Miguel Angel Blanco	Món associatiu	Insert
17:09:15	Uriarte, Teo	Movimiento Cívico por la Libertad	Món associatiu	Insert
17:09:40	Mora, Gotzone	Portaveu de la Plataforma de Profesores de la UPV	Món associatiu	Insert
17:11:32	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Entrevista
17:25:57	Portero, Daniel	Portaveu de l'Associació de Víctimes del Terrorisme	Món associatiu	Entrevista
17:25:57	Portero, Daniel	Portaveu de l'Associació de Víctimes del Terrorisme	Món associatiu	Entrevista
17:40:00	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Insert
17:40:49	Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	Insert
17:41:02	Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	Insert

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

**Taula 35. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic.
11 de març (continuació)**

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
17:52:53	Alvarez del Manzano, José María	Exalcalde de Madrid	Altres	Insert
17:53:43	Pagazaurtundúa, Maite	Membre de Basta Ya	Món associatiu	Entrevista
18:04:27	Rodriguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Entrevista
18:11:16	Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	Entrevista
18:20:17	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
18:35:06	Iriondo, Mikel	Membre de Basta Ya	Món associatiu	Entrevista
18:43:40	Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	Insert
18:43:53	Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	Insert
18:55:24	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Entrevista
18:56:59	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
18:58:35	Redondo Terreros, Nicolás	Fundación para la Libertad	Món associatiu	Entrevista
19:14:56	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
19:17:52	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
19:37:50	Bush, George	President dels EUA	Altres actors polítics	Insert
19:39:49	Annan, Kofi	Secretari general de l'ONU	Altres actors polítics	Insert
19:55:49	Alvarez Cascos, Francisco	Ministre de Foment	Govern de l'Estat	Insert
20:02:00	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
20:19:52	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
20:19:52	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
20:30:39	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
22:45:05	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
22:45:45	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
23:11:29	Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	Insert
23:11:41	Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	Insert
23:30:31	Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	Govern de l'Estat	Compareixença pública
23:46:02	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
23:50:26	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

**Taula 36. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic.
12 de març**

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
08:04:15	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
08:19:00	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	Insert
08:24:20	Rollán, Trinidad	Alcaldeessa de Torrejón de Ardoz	Administració local no catalana	Insert
08:25:36	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:31:08	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
08:31:39	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
08:35:32	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
08:36:10	De Cospedal, Maria Dolores	Subsecretària d'Interior	Govern de l'Estat	Insert
08:39:11	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:39:54	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	Insert
08:42:08	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:47:30	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
08:51:51	Pagazaurtundúa, Maite	Membre de Basta Ya	Món associatiu	Insert
08:52:23	Mora, Gotzone	Portaveu de la Plataforma de Profesores de la UPV	Món associatiu	Insert
08:52:40	Uriarte, Teo	Movimiento Civico por la Libertad	Món associatiu	Insert
08:53:04	Vidal, Ana Maria	Vicepresidenta de la Fundació Víctimas del Terrorismo	Món associatiu	Insert
08:54:03	Cox, Pat	President del Parlament europeu	Organismes de la Unió Europea	Compareixença pública
08:54:38	Dührkop, Barbara	Eurodiputada PSOE	PSOE	Insert
08:54:44	Martin, Concepción	Vicepresidenta de l'Associació de Víctimes del Terrorisme	Món associatiu	Insert
08:54:51	Cercas, Alejandro	PSOE	PSOE	Insert
08:55:00	Galeote, Gerardo	PP	PP	Insert
08:56:11	Bush, George	President dels EUA	Altres actors polítics	Compareixença pública
08:56:46	Annan, Kofi	Secretari general de l'ONU	Altres actors polítics	Compareixença pública
08:57:14	Powel, Collin	Secretari d'Estat dels EUA	Altres actors polítics	Insert
09:04:48	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
09:05:25	De Cospedal, Maria Dolores	Subsecretària d'Interior	Govern de l'Estat	Insert
09:14:01	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
09:14:45	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	Insert
09:16:58	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
09:22:22	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
09:26:40	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
09:27:12	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
09:35:10	Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	Govern de l'Estat	Entrevista
09:47:24	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
09:48:02	De Cospedal, Maria Dolores	Subsecretària d'Interior	Govern de l'Estat	Insert
09:53:20	Alvarez Cascos, Francisco	Ministre de Foment	Govern de l'Estat	Insert
10:21:21	Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	Govern de l'Estat	Entrevista
10:51:16	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Insert
11:21:13	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

**Taula 37. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic.
12 de març (continuació)**

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
11:55:14	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
12:25:11	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
12:39:32	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
12:50:09	Rudi, Luisa Fernanda	Presidenta del Congrés dels Diputats	Corts Generals	Compareixença pública
12:52:22	Lucas, Juan José	President del Senat	Corts Generals	Compareixença pública
12:54:58	Uribe, Alvaro	President de Colòmbia	Altres actors polítics	Insert
12:55:21	Fox, Vicente	President de Mèxic	Altres actors polítics	Insert
12:55:53	Toledo, Alejandro	President de Perú	Altres actors polítics	Insert
12:56:11	Lagos, Ricardo	President de Chile	Altres actors polítics	Insert
13:13:43	Rodriguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
13:23:15	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Insert
13:35:42	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
14:05:18	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
14:08:12	De Aristegui, Gustavo	PP	PP	Entrevista
14:19:50	Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	Govern de l'Estat	Entrevista
16:38:53	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
16:42:44	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
16:53:39	Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	Govern de l'Estat	Entrevista
17:17:02	Alvarez Cascos, Francisco	Ministre de Foment	Govern de l'Estat	Insert
18:14:58	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença en directe

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

**Taula 38. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic.
13 de març i 14 de març fins a les 1.30 h**

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
11:30:40	Uribe, Alvaro	President de Colòmbia	Altres actors polítics	Insert
11:32:23	Rupérez, Javier	Ambaixador d'Espanya a Washington	Govern de l'Estat	Insert
11:33:10	Bush, George	President dels EUA	Altres actors polítics	Entrevista
13:11:29	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
13:36:21	Rupérez, Javier	Ambaixador d'Espanya a Washington	Govern de l'Estat	Insert
13:37:09	Bush, George	President dels EUA	Altres actors polítics	Entrevista
13:38:48	Bono, José	President de Castella-la-Manxa	Administració autonòmica no catalana	Insert
14:39:18	González, Bartolomé	Alcalde d'Alcalá de Henares	Administració local no catalana	Insert
14:44:22	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
19:04:10	González, Bartolomé	Alcalde d'Alcalá de Henares	Administració local no catalana	Insert
19:11:36	Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	Govern de l'Estat	Insert
19:12:15	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
19:16:56	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
19:17:32	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
20:11:32	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
22:29:06	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
22:54:24	Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	Insert
22:54:45	Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	Insert
22:56:06	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
22:56:33	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
22:56:59	Duran i Lleida, Josep Antoni	CIU	CIU	Compareixença pública
22:57:33	Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	IU	Compareixença pública
22:58:11	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
22:58:59	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
23:00:31	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
23:01:09	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	Compareixença pública
23:02:44	Cox, Pat	President del Parlament europeu	Organismes de la Unió Europea	Compareixença pública
23:03:18	Annan, Kofi	Secretari general de l'ONU	Altres actors polítics	Compareixença pública
23:03:48	Chirac, Jacques	President de la República Francesa	Altres actors polítics	Compareixença pública
23:04:11	Blair, Tony	Primer ministre del Regne Unit	Altres actors polítics	Compareixença pública
23:04:49	Fox, Vicente	President de Mèxic	Altres actors polítics	Compareixença pública
23:05:35	Bush, George	President dels EUA	Altres actors polítics	Entrevista
23:07:29	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
23:08:14	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
23:08:31	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
23:37:14	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
01:14:03	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

**Taula 39. Freqüència d'intervenció dels actors polítics i del món associatiu
(de 7.30 h de l'11 de març a les 1.30 h del 14 de març)**

Identificació	Activitat	Agrupació	Nombre intervencions
Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	22
Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	15
Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	11
Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	10
Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	8
Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	8
Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	8
Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	6
Zapana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	6
Bush, George	President dels EUA	Altres actors polítics	5
Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	Govern de l'Estat	5
Alvarez Cascos, Francisco	Ministre de Foment	Govern de l'Estat	3
Annan, Kofi	Secretari general de l'ONU	Altres actors polítics	3
Cox, Pat	President del Parlament europeu	Organismes de la Unió Europea	3
Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	Govern de l'Estat	3
De Cospedal, Maria Dolores	Subsecretària d'Interior	Govern de l'Estat	2
Fox, Vicente	President de Mèxic	Altres actors polítics	2
González, Bartolomé	Alcalde d'Alcalá de Henares	Administració local no catalana	2
Mora, Gotzone	Portaveu de la Plataforma de Profesores de la UPV	Món associatiu	2
Pagazaurtundua, Maite	Membre de Basta Ya	Món associatiu	2
Portero, Daniel	Portaveu de l'Associació de Victimes del Terrorisme	Món associatiu	2
Ruperez, Javier	Ambaixador d'Espanya a Washington	Govern de l'Estat	2
Uriarte, Teo	Movimiento Cívico por la Libertad	Món associatiu	2
Uribe, Alvaro	President de Colòmbia	Altres actors polítics	2
Vidal, Ana Maria	Vicepresidenta de la Fundació Victimats del Terrorismo	Món associatiu	2
Alvarez del Marzano, José María	Exalcalde de Madrid	Altres	1
Blair, Tony	Primer ministre del Regne Unit	Altres actors polítics	1
Blanco, Maria del Mar	Presidenta de la Fundació Miguel Angel Blanco	Món associatiu	1
Bono, José	President de Castella-la-Manxa	Administració autonòmica no catalana	1
Cercas, Alejandro	PSOE	PSOE	1
Chirac, Jacques	President de la República Francesa	Altres actors polítics	1
De Aristegui, Gustavo	PP	PP	1
De Cospedal, Maria Dolores	Subsecretària d'Interior	Govern de l'Estat	1
Dührkop, Barbara	Eurodiputada PSOE	PSOE	1
Duran i Lleida, Josep Antoni	CIU	CIU	1
Galeote, Gerardo	PP	PP	1
Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	1
Iriondo, Mikel	Membre de Basta Ya	Món associatiu	1
Lagos, Ricardo	President de Chile	Altres actors polítics	1
Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	IU	1
Lucas, Juan José	President del Senat	Corts Generals	1
Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	1
Martin, Concepción	Vicepresidenta de l'Associació de Victimes del Terrorisme	Món associatiu	1
Rollán, Trinidad	Alcaldeessa de Torrejón de Ardoz	Administració local no catalana	1
Rudi, Luisa Fernanda	Presidenta del Congrés dels Diputats	Corts Generals	1
Toledo, Alejandro	President de Peru	Altres actors polítics	1

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

5.3 Tele-5

**Taula 40. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic.
11 de març**

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
11:55:14	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
12:25:11	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
12:39:32	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
12:50:09	Rudi, Luisa Fernanda	Presidenta del Congrés dels Diputats	Corts Generals	Compareixença pública
12:52:22	Lucas, Juan José	President del Senat	Corts Generals	Compareixença pública
12:54:58	Uribe, Alvaro	President de Colòmbia	Altres actors polítics	Insert
12:55:21	Fox, Vicente	President de Mèxic	Altres actors polítics	Insert
12:55:53	Toledo, Alejandro	President de Perú	Altres actors polítics	Insert
12:56:11	Lagos, Ricardo	President de Chile	Altres actors polítics	Insert
13:13:43	Rodriguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
13:23:15	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Insert
13:35:42	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
14:05:18	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
14:08:12	De Aristegui, Gustavo	PP	PP	Entrevista
14:19:50	Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	Govern de l'Estat	Entrevista
16:38:53	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
16:42:44	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
16:53:39	Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	Govern de l'Estat	Entrevista
17:17:02	Alvarez Cascos, Francisco	Ministre de Foment	Govern de l'Estat	Insert
18:14:58	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença en directe

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

**Taula 41. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic.
12 de març**

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
08:05:45	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
08:15:33	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:17:40	Alvarez Cascos, Francisco	Ministre de Foment	Govern de l'Estat	Insert
08:30:22	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	Insert
08:33:40	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
08:36:33	Alvarez Cascos, Francisco	Ministre de Foment	Govern de l'Estat	Insert
09:02:10	Alvarez Cascos, Francisco	Ministre de Foment	Govern de l'Estat	Insert
09:08:18	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
09:43:54	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
09:45:24	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
10:08:24	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
10:21:16	Otegi, Arnaldo	Sozialista Abertzaleak	Sozialista Abertzaleak	Compareixença pública
11:21:09	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
12:05:45	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
13:07:50	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
13:08:36	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Insert
13:08:57	Rodriguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Insert
13:09:31	Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	IU	Compareixença pública
13:09:53	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
13:13:22	Rodriguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
13:37:44	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
14:03:01	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
14:03:35	Rodriguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
18:14:45	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

**Taula 42. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic.
13 de març**

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
14:02:23	Zaplaná, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
14:02:56	Azkárate, Miren	Consellera portaveu del Govern basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
20:11:02	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

**Taula 43. Freqüència d'intervenció dels actors polítics i del món associatiu
(de 7.30 h de l'11 de març a les 1.30 h del 14 de març)**

Identificació	Activitat	Agrupació	Nombre intervencions
Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	7
Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	7
Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	6
Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	5
Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	5
Alvarez Cascos, Francisco	Ministre de Foment	Govern de l'Estat	3
Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	3
Otegi, Arnaldo	Sozialista Abertzaleak	Sozialista Abertzaleak	2
Azkarate, Miren	Consellera portaveu del Govern basc	Administració autonòmica no catalana	1
Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	1
Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	IU	1
Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	1
Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	1

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

5.4 Antena 3 TV

Taula 44. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic.
11 de març

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
09:07:16	Caldera, Jesús	PSOE	PSOE	Entrevista
09:08:37	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	Entrevista
09:35:17	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
10:01:30	Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	IU	Entrevista
10:24:37	Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	Govern de l'Estat	Entrevista
10:38:09	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
10:50:30	Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	Govern de l'Estat	Entrevista
10:52:55	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
10:52:55	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
11:22:19	Aligue, Jesús	Alcalde de Guadalajara	Administració local no catalana	Entrevista
11:49:18	Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	Insert
11:49:50	Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	Insert
11:50:11	Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	Govern de l'Estat	Insert
11:51:06	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
11:54:43	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
12:20:37	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
12:21:14	Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	IU	Compareixença pública
12:22:13	Pagazaurtundua, Maite	Membre de Basta Ya	Món associatiu	Insert
12:22:53	Atutxa, Juan Maria	President del Parlament del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
12:23:19	López, Enrique	Portaveu del Consell General del Poder Judicial	Administració de justícia	Entrevista
12:28:44	Straw, Jack	Ministre d'Afers Exteriors de la Gran Bretanya	Altres actors polítics	Compareixença pública
13:07:26	Solana, Javier	Alt representant de la UE per a la Política Exterior i la Seguretat Comuna	Organismes de la Unió Europea	Compareixença pública
13:31:46	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
13:43:20	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
14:17:27	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
14:18:34	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
14:40:30	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
16:13:21	Cuesta, Cristina	Portaveu de la Plataforma Víctimes del Terrorisme del País Basc	Món associatiu	Entrevista
16:39:38	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Entrevista
16:55:40	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Entrevista
17:05:49	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
17:48:12	Iriando, Mikel	Membre de Basta Ya	Món associatiu	Entrevista
18:02:06	Alvarez, Mari Carmen	Associació de Víctimes del Terrorisme	Món associatiu	Entrevista
18:49:28	Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	Entrevista
19:22:48	Palacio, Ana	Ministra d'Afers Exteriors	Govern de l'Estat	Entrevista
19:57:55	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
20:05:36	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
20:07:11	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
20:07:47	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
20:08:19	Duran i Lleida, Josep Antoni		CIU	Insert
20:08:37	Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	IU	Compareixença pública
20:19:55	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
21:59:49	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
22:40:00	Calvo, Pedro	Regidor de Seguretat de l'Ajuntament de Madrid	Administració local no catalana	Entrevista
22:57:46	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
23:49:30	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	Entrevista

Taula 45. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic. 12 de març

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
08:04:08	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:16:58	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:23:24	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
08:23:43	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
08:23:59	Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	IU	Compareixença pública
08:24:31	Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	Compareixença pública
08:26:04	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:26:50	Straw, Jack	Ministre d'Afers Exteriors de la Gran Bretanya	Altres actors polítics	Compareixença pública
08:27:05	Chirac, Jacques	President de la República Francesa	Altres actors polítics	Compareixença pública
08:27:20	Schröder, Gerhard	Canceller de la República Federal d'Alemanya	Altres actors polítics	Compareixença pública
08:27:33	Verhofstadt, Guy	Primer ministre de Bèlgica	Altres actors polítics	Compareixença pública
08:29:56	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
08:54:20	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
09:02:09	De Aristegui, Gustavo	PP	PP	Entrevista telefònica
09:20:56	Arenas, Javier	Vicepresident del Govern	Govern de l'Estat	Entrevista a plató
09:37:39	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
09:38:17	Blanco, José	PSOE	PSOE	Entrevista telefònica
09:45:20	De Aristegui, Gustavo	PP	PP	Entrevista telefònica
10:43:57	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Insert
11:21:13	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
12:39:13	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	Compareixença pública
12:39:55	Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
13:13:29	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	Compareixença pública
13:35:38	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	Compareixença pública
16:14:53	Rodríguez, Elvira	Ministra de Medi Ambient	Govern de l'Estat	Insert
16:15:37	Jiménez, Trinidad	Regidora del PSOE a l'Ajuntament de Madrid	Administració local no catalana	Insert
17:10:10	Semper, Borja	Regidor del PP a l'Ajuntament d'Irún	Administració local no catalana	Entrevista
18:14:53	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Taula 46. Relació de les intervencions dels actors polítics i del món associatiu per ordre cronològic. 13 de març i 14 de març fins a les 1.30 h

Hora	Actor	Activitat	Agrupació	Tipus d'intervenció
20:11:19	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública
23:47:39	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	Compareixença pública
01:24:37	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	Compareixença pública

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

**Taula 47. Freqüència d'intervenció dels actors polítics i del món associatiu
(de 7.30 h de l'11 de març a les 1.30 h del 14 de març)**

Identificació	Activitat	Agrupació	Nombre intervencions
Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	Govern de l'Estat	22
Aznar, José Maria	President del Govern	Govern de l'Estat	15
Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	PP	11
Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	PSOE	10
Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	Administració autonòmica no catalana	8
Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	Govern de l'Estat	8
Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	Administració local no catalana	8
Joan Carles I	Rei d'Espanya	Corona	6
Zapana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	Govern de l'Estat	6
Bush, George	President dels EUA	Altres actors polítics	5
Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	Govern de l'Estat	5
Alvarez Cascos, Francisco	Ministre de Foment	Govern de l'Estat	3
Annan, Kofi	Secretari general de l'ONU	Altres actors polítics	3
Cox, Pat	President del Parlament europeu	Organismes de la Unió Europea	3
Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	Govern de l'Estat	3
De Cospedal, Maria Dolores	Subsecretària d'Interior	Govern de l'Estat	2
Fox, Vicente	President de Mèxic	Altres actors polítics	2
González, Bartolomé	Alcalde d'Alcalá de Henares	Administració local no catalana	2
Mora, Gotzone	Portaveu de la Plataforma de Profesores de la UPV	Món associatiu	2
Pagazaurtundua, Maite	Membre de Basta Ya	Món associatiu	2
Portero, Daniel	Portaveu de l'Associació de Victimes del Terrorisme	Món associatiu	2
Ruperez, Javier	Ambaixador d'Espanya a Washington	Govern de l'Estat	2
Uriarte, Teo	Movimiento Cívico por la Libertad	Món associatiu	2
Uribe, Alvaro	President de Colòmbia	Altres actors polítics	2
Vidal, Ana Maria	Vicepresidenta de la Fundació Victimats del Terrorismo	Món associatiu	2
Alvarez del Marzano, José María	Exalcalde de Madrid	Altres	1
Blair, Tony	Primer ministre del Regne Unit	Altres actors polítics	1
Blanco, Maria del Mar	Presidenta de la Fundació Miguel Angel Blanco	Món associatiu	1
Bono, José	President de Castella-la-Manxa	Administració autonòmica no catalana	1
Cercas, Alejandro	PSOE	PSOE	1
Chirac, Jacques	President de la República Francesa	Altres actors polítics	1
De Aristegui, Gustavo	PP	PP	1
De Cospedal, Maria Dolores	Subsecretària d'Interior	Govern de l'Estat	1
Dührkop, Barbara	Eurodiputada PSOE	PSOE	1
Duran i Lleida, Josep Antoni	CIU	CIU	1
Galeote, Gerardo	PP	PP	1
Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	Administració autonòmica no catalana	1
Iriondo, Mikel	Membre de Basta Ya	Món associatiu	1
Lagos, Ricardo	President de Chile	Altres actors polítics	1
Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	IU	1
Lucas, Juan José	President del Senat	Corts Generals	1
Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	Govern de Catalunya	1
Martin, Concepción	Vicepresidenta de l'Associació de Victimes del Terrorisme	Món associatiu	1
Rollán, Trinidad	Alcaldeessa de Torrejón de Ardoz	Administració local no catalana	1
Rudi, Luisa Fernanda	Presidenta del Congrés dels Diputats	Corts Generals	1
Toledo, Alejandro	President de Peru	Altres actors polítics	1

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

La informació dels resultats del 14-M

Carme Ortín

Introducció

La inclusió d'aquest article respon a la voluntat de completar la informació sobre el tractament informatiu dels fets i les conseqüències de l'11-M. S'ha considerat oportú abordar el desenvolupament, des del punt de vista del pluralisme, d'una campanya electoral inesperadament interrompuda per l'atemptat terrorista de Madrid.

En aquest article s'analitza el temps dedicat per cada cadena a la informació dels resultats de l'14-M. També s'indica l'impacte dels diferents *especials* en termes d'audiència. D'altra banda, s'al·ludeix al nombre de connexions en directe amb les seues electorals i el centre de dades. L'article, a més, fa referència al temps de paraula¹ dels actors polítics i de les agrupacions i candidatures a les quals pertanyen. Finalment, s'aborden les intervencions dels actors a les tertúlies. L'article es basa en les dades de l'*Informe específic de pluralisme durant la nit electoral. Eleccions generals (14 de març de 2004)*, elaborat pel Servei d'Anàlisi de Continguts del Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

L'univers d'estudi són els especials informatius i els teleinformatius convencionals amb informació sobre el seguiment de la nit electoral de les cadenes d'àmbit estatal (TVE-1, Tele-5 i Antena 3 TV) i nacional (TV3), emesos a partir de les 19.40 hores del 14 de març de 2004. Cal assenyalar que les diferències pel que fa a l'àmbit territorial de les cadenes incideixen en l'atenció que aquestes presten a unes o altres agrupacions polítiques. S'ha prescindit de tota la informació referent a les eleccions autonòmiques andaluses, que van tenir lloc el mateix dia.

Carme Ortín

Membre dels Serveis Tècnics del CAC

1. Temps dedicat per cadenes

L'anàlisi de la durada real (sense blocs publicitaris) dels programes informatius de cada cadena mostra TV3 com l'emissora que va dedicar més temps a la informació sobre la nit electoral (poc més de 5 hores). En segon lloc apareix TVE-1 (3 hores i 8 minuts). Les cadenes privades Tele-5 (2 hores i 58 minuts) i Antena 3 TV (2 hores i 54 minuts) se situen, respectivament, en tercera i quarta posició.

Les diferents cadenes reparteixen aquest temps entre els especials informatius i els teleinformatius convencionals, inserits entre les dues parts dels especials. TV3 redueix la durada habitual del *Telenotícies vespre* i prima el temps dedicat a la segona part de l'especial, de gairebé 4 hores. TVE-1 constitueix una excepció quant a l'emissió d'especials, ja que opta per allargar la durada del *Telediario* 2 fins a posar fi a la nit electoral (2 hores i 26 minuts).

Pel que fa a les audiències², TV3 va ser líder a Catalunya en la cobertura informativa de la nit electoral. L'especial sobre les eleccions va ser vist per 775.000 espectadors (32,5% de quota). Aquest programa va tenir el seu minut d'or poc abans de les 23 hores, quan va aplegar 1.343.000 espectadors, l'equivalent a un 44,8% de quota de pantalla. Aquest moment coincideix amb la connexió en directe amb la seu del PSOE, on va comparèixer José Luis Rodríguez Zapatero un cop coneguda la victòria del seu partit. El programa es va convertir en l'especial més vist de tots els emesos per la televisió pública catalana amb motiu d'unes eleccions generals. L'emissió de TV3 va superar els especials informatius de la resta d'emissores. El de Tele-5 va tenir un 17,3% de quota, el de TVE-1 (*Telediario* 2, amb una durada excepcional) un 17,2% i el d'Antena 3 TV un 11,8%. Com mostra la taula 48, TV3 va ser l'única cadena que va allargar l'especial informatiu fins a la matinada (1:24:52 hores). Les televisions d'àmbit estatal van finalitzar-lo poc

Taula 49. Informatius analitzats per cadena

Cadena	Nom del programa	Hora d'inici (h:min:s)	Hora final (h:min:s)	Durada real (h:min:s)
TV3	Especial eleccions (1a part)	19:44:36	20:41:21	00:49:24
	TN vespre	20:41:22	20:55:20	00:13:57
	Especial eleccions (2a part)	20:58:38	01:24:52	03:57:50
	Total	05:01:11		
TVE-1	Especial eleccions	19:45:45	20:27:20	00:41:32
	Telediario 2	20:54:15	23:21:25	02:26:47
	Total	03:08:19		
Tele-5	Especial eleccions (1a part)	19:42:11	20:21:54	00:39:41
	Informativos Tele-5	20:28:24	21:18:44	00:44:30
	Especial eleccions (2a part)	21:31:42	23:18:40	01:34:44
	Total	02:58:55		
Antena 3 TV	Especial eleccions (1a part)	19:50:17	20:54:17	00:51:31
	Noticias 2	20:54:22	21:29:59	00:35:37
	Especial eleccions (2a part)	21:43:51	23:23:25	01:26:59
	Total	02:54:07		
Total totes les cadenes		14:02:32		

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Nota: s'ha comptabilitzat el temps de notícia dedicat a les eleccions generals sense incloure-hi els blocs publicitaris.

Per aquest motiu, la diferència entre hora d'inici i hora final pot no coincidir amb la durada real.

després de les 23 hores. Cal indicar que els fets i les conseqüències dels atemptats de l'11-M van motivar que el consum de televisió a Catalunya s'elevés fins als 287 minuts per persona durant la jornada electoral³.

A l'Estat espanyol, el lideratge va correspondre a la segona edició del *Telediario* de TVE-1, que va ser seguit per 5.151.000 espectadors de mitjana, xifra que suposa un 28,9% de quota de pantalla. No obstant això, la cadena pública estatal va obtenir el seu pitjor registre diari d'audiència en una jornada electoral. Un cop els resultats van evidenciar la victòria de José Luis Rodríguez Zapatero (a partir de les 22.50 hores), Tele 5 es va convertir en l'opció preferida dels espectadors i espectadores. L'especial d'aquesta cadena privada va aconseguir el 21,5% de la quota, mentre que el d'Antena 3 TV va assolir el 13,4%. Entre les 22 i les 23 hores, franja horària en què es va confirmar la victòria socialista, 18 milions de persones seguien els diferents especials informatius que oferien les cadenes⁴.

2. Connexions amb seus electorals i centres de dades

Totes les cadenes fan connexions en directe amb les seus electorals de les formacions polítiques amb representació parlamentària durant la VII Legislatura, així com amb el centre oficial de recepció de dades de Madrid. Les diferències d'àmbit territorial de les cadenes, però, incideixen en la distribució de les connexions. D'una banda, TV3 estableix el doble de connexions amb seus electorals de Catalunya que amb seus electorals de la resta de l'Estat espanyol. D'altra banda, TVE-1, Tele-5 i Antena 3 TV concentren la majoria de les connexions en les agrupacions polítiques estatals. Pel que fa a les connexions amb agrupacions no estatals, TVE-1 les estableix amb CiU, Tele-5 amb CiU, ERC i PNB, i Antena 3 TV amb CiU, PNB i CC. La taula 49 mostra la distribució de connexions per cadena.

L'emissora que fa més connexions en directe és Antena 3 TV, amb un total de 50. D'aquestes, 42 corresponen a seus

Taula 50. Distribució de connexions per cadena

Cadena	Connexions amb seus electorals a Catalunya					Total	Connexions amb seus electorals a la resta de l'Estat					Total	Centre de dades	Total
	PSC	CiU	PPC	ERC	ICV		PP	PSOE	IU	PNB	CC			
TV3	9	5	3	4	3	24	3	8	1	--	--	12	1	37
TVE-1	--	5	--	--	--	5	5	8	5	--	--	18	7	30
Tele-5	--	2	--	2	--	4	10	13	3	2	--	28	3	35
Antena 3 TV	--	4	--	--	--	4	14	15	7	4	2	42	4	50

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

electorals no catalanes (PP, PSOE, IU, PNB i CC), 4 a CiU i 4 al centre oficial de dades. El nombre de connexions realitzades amb les seus dels dos partits amb major representació parlamentària a l'Estat espanyol és pràcticament el mateix (PSOE, 15 i PP, 14). És l'única cadena que connecta amb Coalició Canària.

TV3, amb 37 connexions en directe, ocupa la segona posició. La cadena autonòmica és l'única en què el nombre de connexions amb seus electorals de Catalunya (24, corresponents a les cinc formacions polítiques catalanes) supera el de les seus de la resta de l'Estat (12, repartides entre PP, PSOE i IU). El centre oficial de dades rep una connexió per part d'aquesta cadena.

Tot seguit se situa Tele-5, amb 35 connexions. Vint-i-vuit corresponen a les seus electorals no catalanes (PP, PSOE, IU i PNB), 4 es reparteixen a parts iguals entre CiU i ERC, mentre que les 3 restants es refereixen al centre de dades.

TVE-1 suma 30 connexions i apareix en quarta posició. Divuit pertanyen a seus electorals no catalanes (PP, PSOE i IU). El nombre de connexions amb el centre oficial de dades (7) supera al de les connexions amb seus electorals de Catalunya (5, totes amb CiU).

Quant a l'hora de les connexions, Tele-5 és la primera emissora que en fa una en directe. Es connecta amb el centre oficial de recepció de dades de Madrid a les 19:43:04 hores. La primera connexió amb una seu electoral és amb la del PP a les 19:53:24 hores.

TVE-1 i Antena 3 TV també estableixen contacte per primera vegada amb el centre oficial de dades (19:47:40 i 19:55:09 hores, respectivament). La seu electoral connectada en primer lloc per la cadena pública és la del PSOE,

Taula 51. Les tres agrupacions amb més temps de paraula per cadena (teleinformatius)

Cadena	Primera connexió amb centre de dades	Primera connexió amb seu electoral
TV3	22:37:26 h	20:14:06 h (PSC)
TVE-1	19:47:40 h	20:10:23 h (PSOE)
Tele-5	19:43:04 h	19:53:24 h (PP)
Antena 3 TV	19:55:09 h	20:02:47 h (PP)

Font: Elaboració pròpia

mentre que en el cas de la cadena privada és la del PP.

TV3 estableix la primera connexió a les 20:14:06 hores amb la seu del PSC, i a les 22:37:26 hores connecta amb la seu oficial de dades de Madrid.

3. Temps de paraula dels actors polítics

Cal parlar d'heterogeneïtat pel que fa a la distribució del temps de paraula dels actors polítics per part de les diferents cadenes. TV3 prima actors polítics d'agrupacions catalanes (José Montilla, del PSC, i Josep-Lluís Carod-Rovira, d'ERC). TVE-1, en canvi, dedica un major temps de paraula a membres del Govern de l'Estat (Eduardo Zaplana i Ángel Acebes). Quant a les cadenes privades, atorguen més temps als líders dels dos partits amb major representació parlamentària a l'Estat espanyol (José Luis Rodríguez Zapatero, del PSOE, i Mariano Rajoy, del PP). També cal assenyalar que totes les cadenes coincideixen

Taula 52. Agrupacions amb temps de paraula per àmbit territorial i per cadena

Cadena	Agrupacions de partit polític		Altres agrupacions polítiques	Total
	Àmbit català	Àmbit no català		
TV3	5 (PSC, CiU, PPC, ERC, ICV-EUiA)	4 (PP, PSOE, IU, PNB)	1 (Govern de l'Estat)	10
TVE-1	1 (CiU)	3 (PP, PSOE, IU)	1 (Govern de l'Estat)	5
Tele-5	--	3 (PP, PSOE, IU)	1 (Govern de l'Estat)	4
Antena 3 TV	1 (PSC)	2 (PP, PSOE)	1 (Govern de l'Estat)	4

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

en donar a José Luis Rodríguez Zapatero, guanyador dels comicis, un temps de paraula superior que a Mariano Rajoy.

L'actor polític que concentra un major temps de paraula a TV3 és José Montilla, amb 12 minuts i 13 segons repartits en 5 intervencions diferents. A continuació se situen Josep-Lluís Carod-Rovira i José Luis Rodríguez Zapatero amb poc més de 7 minuts cadascun. Els següents de la llista són Josep Antoni Duran i Lleida (CiU, 6:08), Joan Herrera (ICV-EUiA, 5:40) i Mariano Rajoy (5:31). La cadena autonòmica catalana és la que presenta un ventall més ampli d'actors (34 en total).

Pel que fa a TVE-1, els actors polítics que ocupen les primeres posicions són membres del Govern de l'Estat: Eduardo Zaplana (8:18) i Ángel Acebes (8:07). Ambdós intervenen en dues ocasions. El tercer lloc és pel líder del PSOE, José Luis Rodríguez Zapatero (5:35), mentre que el quart correspon al líder del PP, Mariano Rajoy (4:51). Les intervencions restants (6) se situen per sota dels 4 minuts.

Tele-5 dedica el major nombre d'intervencions i el temps de paraula més llarg a José Luis Rodríguez Zapatero (6:45 i 3 intervencions). El segueixen Mariano Rajoy (4:52), José Blanco (PSOE, 3:13) i Gaspar Llamazares (IU, 2:42). Aquesta cadena privada és la que dóna veu a menys actors polítics (7 en total).

A l'últim, Antena 3 TV també presenta en els primers llocs els líders dels dos partits amb major representació parlamentària: José Luis Rodríguez Zapatero (6:30) i Mariano Rajoy (4:52). Tot seguit se situen Carme Chacón

(PSC, 3:40) i José Blanco (3:13). La resta d'intervencions (6) no arriben als 3 minuts.

4. Temps de paraula de les agrupacions d'actors polítics

En aquest apartat s'indica el temps de paraula que concentren, per cadenes, cadascuna de les agrupacions polítiques. TV3 dóna veu a 10 agrupacions (9 partits o coalicions i una del Govern de l'Estat). D'aquestes, el PSC obté un 31,9% sobre el total del temps de paraula. A continuació apareixen ERC (15,1%) i CiU (13,4%). El Govern de l'Estat obté un 0,8%.

El 42,7% del temps de paraula a TVE-1 l'ocupa el Govern de l'Estat. Tot seguit se situen el PSOE (24,8%) i el PP (18,7%). IU i CiU, amb menys del 10% cadascun, completen la llista d'agrupacions polítiques que intervenen a la cadena pública estatal.

Tele-5 i Antena 3 TV atorguen veu a 4 agrupacions (3 de partit o coalició i una del Govern de l'Estat). La primera dedica més de la meitat del temps de paraula al PSOE (51,6%) i situa el PP en segona posició (27,4%). Antena 3 TV presenta aquestes mateixes formacions al capdavant de la llista, amb uns percentatges del 42,7% i el 27,5%, respectivament.

La taula següent mostra les agrupacions amb temps de paraula per àmbit territorial i per cadena. TV3 apareix com

Taula 53. Percentatge de temps de paraula de les candidatures per cadena

Cadena	Candidatures						
	PP+PPC	PSOE+PSC	CiU	IU+ICV-EUiA	PNB	ERC	Candidatures amb temps de paraula
TV3	17,1	45,6	13,5	8,2	0,5	15,2	6
TVE-1	32,7	43,3	7,8	16,3	--	--	4
Tele-5	29,5	55,5	--	15,0	--	--	3
Antena 3 TV	33,4	66,6	--	--	--	--	2

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

la cadena que abasta un espectre més ampli de formacions polítiques, no només de Catalunya sinó també de la resta de l'Estat. Les tres cadenes estatals aborden, bàsicament, les formacions d'àmbit estatal.

5. Temps de paraula de les candidatures

Tal com s'explica en l'article *Metodologia i processos de disseny de l'informe sobre els atemptats de l'11M a Madrid*, el concepte *candidatura* s'ha introduït per tal d'agrupar el temps de paraula de les agrupacions polítiques que donen suport a un mateix candidat a la presidència del Govern.

El PSOE (amb el PSC o sense) obté els registres més alts a totes les cadenes, mentre que el PP (amb el PPC o sense) també ocupa la segona posició a totes les cadenes. A part de les dues ja mencionades, TV3 presta atenció a 4 candidatures més en el següent ordre: ERC, CiU, IU+ICV-EUiA i PNB. Per la seva banda, TVE-1 dona temps de paraula a IU i CiU. Tele-5 es refereix a la candidatura d'IU, mentre que Antena 3 TV no en comptabilitza cap altra. El quadre 5 mostra les dades comparades.

la VII Legislatura (5 actors) com a l'àmbit no polític (4 actors dels àmbits de l'ensenyament i la cultura). Cal indicar que els 5 actors de l'àmbit polític es corresponen amb les cinc formacions catalanes (PSC, CiU, ERC, PPC i ICV-EUiA). Les tertúlies de Tele-5 i Antena 3 TV, en canvi, compten exclusivament amb actors no polítics (culturals, econòmics). En la primera intervenen 3 actors, mentre que en la segona n'hi participen 5.

6. Intervencions dels actors a les tertúlies

Totes les emissores excepte TVE-1 tenen espais d'anàlisi dels resultats en forma de tertúlia. La seva composició, però, varia tant quantitativament com pel que fa a l'activitat dels actors. Així, a TV3 participen 9 actors pertanyents tant a les forces polítiques amb representació al Congrés durant

Consideracions del Consell de l'Audiovisual de Catalunya sobre el tractament televisiu de l'atemptat de Madrid del dia 11 de març de 2004 i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions del dia 14

El comportament dels mitjans de comunicació en general, i dels audiovisuals en particular, durant el breu període comprès entre l'atemptat múltiple perpetrat a Madrid, el matí del dia 11 de març, i la celebració de les eleccions legislatives espanyoles del dia 14, ha suscitat un intens debat. Aquest debat ha estat particularment viu en medis polítics, periodístics i acadèmics espanyols, en part per les relacions que puguin establir-se entre el mencionat tractament informatiu i els resultats electorals que es van produir immediatament. Però la qüestió també ha suscitat una atenció i una projecció més globals perquè la dimensió i la brutalitat de l'atemptat l'han convertit en un esdeveniment d'impacte efectivament global, i perquè en un període molt breu, quatre dies, s'han combinat diverses dimensions de la problemàtica de fons que planteja la complexa relació entre el sistema polític i el sistema de comunicació en els règims democràtics.

Entre els dies 11 i 14 de març, es van donar unes circumstàncies excepcionals que van condicionar el comportament dels mitjans audiovisuals. L'atemptat de Madrid i la seva proximitat cronològica amb el final del procés electoral a les Corts Generals, van alterar les condicions normals de funcionament dels mitjans des de, com a mínim, una doble perspectiva. En primer lloc, la del tractament informatiu d'una tragèdia de la magnitud com la viscuda a Madrid el dijous dia 11 de març. I en segon lloc, l'inevitable impacte que ha tingut aquest fet en la recta final del procés electoral, en la mesura que l'autoria de l'atemptat era un element que podia tenir molta rellevància en l'opinió pública. La informació entorn d'aquesta autoria ha esdevingut el centre d'atenció inevitable, just quan calia exigir dels mitjans un respecte major pel pluralisme i la neutralitat, especialment en aquells que són de titularitat pública.

Les circumstàncies exposades han col·locat els mitjans de comunicació en una situació que aquest Consell considera

excepcional, ja que havien de desenvolupar una tasca informativa indispensable en compliment dels drets constitucionals a informar i rebre informació i, al mateix temps, havien d'ajustar el seu exercici a les exigències especials que per al tractament informatiu i mediàtic en general imposa la legislació per tal de no interferir indegudament en la dinàmica pròpia del procés electoral.

El compliment d'aquests dos requisits no és, però, fàcil quan resulta evident que el contingut de la informació, tot i complir els requisits mínims d'objectivitat i de veracitat, no té un efecte neutre sobre la formació de l'opinió pública i, en conseqüència, també sobre una imminent intenció de vot. L'actuació dels mitjans en el context dels esdeveniments que analitzem, serà un punt de referència imprescindible en els debats que en el futur es plantegin al voltant de la dialèctica entre el dret a la informació i les restriccions que comporta una dinàmica electoral des del punt de vista del pluralisme i la imparcialitat informativa. Els materials que acompanyen aquest document en seran, sens dubte, un element important que podrà servir de base perquè el mateix Consell desenvolupi noves reflexions en aquest àmbit.

Des d'ara mateix, però, el Consell considera necessari formular algunes consideracions entorn dels diversos elements que conflueixen en aquest debat i que cal tenir presents a l'hora de valorar el capteniment seguit pels mitjans audiovisuals davant aquesta crisi, especialment d'aquells directament sotmesos a la supervisió del Consell.

1. Una primera reflexió que el Consell creu necessari fer és sobre el paper que desenvolupa la informació en el context d'una societat democràtica. La garantia d'una comunicació pública lliure és un element consubstancial al principi democràtic, ja que sense ella no es podrien portar a terme els drets de la ciutadania i, de manera molt especial, aquells que tenen contingut essencialment polític i donen, per tant, legitimitat al mateix sistema democràtic i institucional. Com

ha declarat reiteradament la doctrina constitucional, la formació i l'existència d'una opinió pública lliure és una condició prèvia i necessària per a l'exercici dels drets inherents al funcionament del sistema democràtic, imprescindible perquè el ciutadà pugui formar lliurement les seves opinions i participar de manera responsable en els assumptes públics. I en aquest sentit, cal afegir l'exigència que aquesta informació sigui àmplia i plural, per tal que es puguin ponderar opinions diverses i fins i tot contraposades.

2. El paper que desenvolupa la comunicació envers la societat té un especial reconeixement a la Constitució. El seu article 20 garanteix la llibertat d'expressió i d'informació, i configura aquesta última en un doble sentit: com a dret a informar i com a dret a rebre informació. Aquest doble sentit s'ajusta perfectament al paper que objectivament ha de complir la comunicació i d'ell se'n pot desprendre una doble titularitat del dret, de la qual interessa destacar especialment el dret que tenen els ciutadans i ciutadanes de rebre en tot moment informació sobre els fets que tenen transcendència i interès públic.

3. La importància i el paper social dels drets lligats a la informació fa que el seu exercici sigui legítim en qualsevol circumstància, sense que puguin veure's restringits més enllà dels supòsits excepcionals a què es refereix l'article 55 de la Constitució (declaració de l'estat d'excepció o de setge), que no es van donar en aquest cas. Per tant, la seva operativitat era absoluta en el període que aquí estem examinant, malgrat les circumstàncies certament extraordinàries que hi concorrien. I aquesta plena operativitat comportava, a parer d'aquest Consell, diverses conseqüències. En primer lloc, la consideració especial que té en el marc constitucional la comunicació social i, per raó d'això, els mitjans i els que professionalment els serveixen. En segon lloc, el valor prevalent que té la llibertat d'informació pel paper social que desenvolupa i la garantia que suposa per a la formació d'una opinió pública lliure que és, alhora, indestruïble del mateix pluralisme polític.

4. Ara bé, dit això, cal precisar que l'exercici de la llibertat d'informació, per la influència social que pot tenir, queda subjecte a uns condicionaments intrínsecs que no es poden desconèixer, sobretot quan aquesta influència social pot ser especialment rellevant per la coincidència dels fets que són objecte de l'atenció informativa amb la part final d'un procés electoral. En aquest sentit, és essencial destacar el requisit

de *veracitat* de la informació que exigeix la Constitució i que no empararia, per tant, la transmissió de notícies que no responguin a la veritat o que la deformin ostensiblement. Tanmateix, cal precisar que aquesta exigència de veracitat no pot ser entesa en el sentit estricte de certesa absoluta de la informació, sinó com a prohibició de frau o falsedat de la comunicació. Com ha reiterat la doctrina constitucional, el requisit constitucional de la veracitat de la informació protegeix fins i tot la informació errònia, quan es pugui constatar que en la seva elaboració s'ha seguit el deure de diligència mínima exigible de l'informador en l'obtenció i contrast de les dades objectives necessàries per a l'elaboració i divulgació. En canvi, ja no quedaria constitucionalment protegida la informació basada en simples rumors, insídies o en fonts genèriques i imprecises.

Convé assenyalar també, en relació amb el requisit de veracitat, i d'acord amb els principis de la deontologia periodística i, que aquest no obliga mitjans ni professionals a disposar d'una informació absolutament completa o concloent. Ben al contrari, és la pretensió d'aparentar injustificadament que es disposa d'una informació acabada i definitiva allò que vulnera el precepte complementari del de veracitat, que és el de transparència. El complement més rigorós de la veritat exposada d'allò que l'emissor coneix, és la constatació que hi ha elements relacionats amb la matèria que s'informa que resulten desconeguts o incerts per a l'emissor mateix.

5. És evident que, en el cas que tractem, complint aquests requisits relatius a la veracitat, el dret d'informació es podia desenvolupar amb plena normalitat, amb orientacions que no necessàriament havien de coincidir amb les informacions oficials. Sobre aquesta qüestió cal recordar que l'essència de la llibertat d'informació comporta el dret a la utilització de les pròpies fonts d'informació i a la no coincidència, en el seu cas, amb les informacions donades sobre els mateixos fets des de les instàncies oficials. El dret mateix a la informació podria quedar seriosament afectat si es veiés condicionat per l'obligació d'acatar una determinada versió dels fets, tot i que aquesta vingui de les institucions de l'Estat, ja que això podria vulnerar el dret de la col·lectivitat a rebre, sense cap mena de restricció, qualsevol informació que, complint el requisit de veracitat, contribueixi al debat plural.

En relació amb aquesta qüestió, també és oportú recordar

que en una societat democràtica, amb independència del paper que compleixen els mitjans de comunicació, les mateixes institucions públiques també resten subjectes als principis constitucionals quan transmeten informacions d'interès general. El dret de rebre informació veraç del qual és titular la ciutadania, també es pot considerar exigible quan la difusió prové del mateix àmbit institucional. Sobretot quan el Govern i l'Administració pública tenen el deure constitucional de servir amb objectivitat els interessos generals, deure que obliga a la transparència informativa en els afers d'especial rellevància pública, llevat dels aspectes que hagin de quedar protegits per llei.

En el cas que ens ocupa el Govern de l'Estat va assumir una funció de font informativa oficial. No eren els cossos de l'estat encarregats específicament de la investigació i de l'avaluació dels indicis d'autoria de l'atemptat, per exemple, els qui convocaven rodes de premsa o compareixien davant dels mitjans i l'opinió pública, sinó el Govern. En circumstàncies com aquelles, el Govern assumeix tota la responsabilitat derivada del fet d'actuar com a font informativa de referència, com a font oficial exclusiva i, de fet, com a font d'interposició entre els cossos policials i els mitjans. Resulta evident que una posició de fet d'un govern com a font manifestament dominant comporta la necessitat de fer-ne un ús extremadament escrupulós i prudent.

6. Si la virtualitat i fins i tot l'exigència d'una informació lliure són necessaris en tot moment i també durant el període socialment complex que es va donar entre els dies 11 i 14 de març, no es pot oblidar, però, que la coincidència d'aquest tractament informatiu amb la fase final del procés electoral a les Corts Generals, exigia una especial cura en la forma i en les condicions en què la informació era tramesa a la ciutadania. I aquesta reflexió no val tan sols per al tractament informatiu estrictament considerat, sinó també per a la programació audiovisual en el contingut de la qual predomina més l'opinió que no pas la informació, però que té tanta o més capacitat d'influir sobre la ciutadania que aquesta. Tot i la prevalença que tenen la llibertat d'expressió i d'informació, no es pot oblidar que en determinats casos el seu exercici resta subjecte a limitacions establertes per la llei d'acord amb el que estableix la mateixa Constitució i, en el cas que aquí ens ocupa, s'havien de tenir en compte de manera especial les previsions establertes en la legislació audiovisual i electoral

en el sentit de respectar en aquest tipus de programació el pluralisme d'opinió. El Consell entén que aquesta exigència s'havia d'extremar encara més davant d'una situació en la qual, malgrat els condicionants existents, calia fer un esforç especial per diferenciar entre informació i opinió.

En aquest context, la conveniència d'introduir modificacions en les graelles de programació no pot en cap cas justificar, però, i menys encara en televisions públiques, la introducció de programes d'intencionalitat propagandística o el recurs a pràctiques pròpies de l'anomenada contra-programació.

7. La legislació audiovisual estableix que l'actuació dels mitjans, tant els públics com els privats, s'ha d'inspirar en el respecte al pluralisme, així com de l'objectivitat i la imparcialitat de les informacions. L'article 66 de la Llei orgànica del règim electoral general emfasitza la necessitat de respectar el pluralisme polític i social, així com la neutralitat informativa dels mitjans de comunicació de titularitat pública en el període electoral. Aquests principis esdevenen un deure de compliment, la garantia del qual s'atribueix inicialment als òrgans d'administració dels mitjans, sens perjudici d'altres formes de control previstes en les lleis. I en aquest punt, cal recordar que el Consell de l'Audiovisual de Catalunya té atribuïda per llei la funció de vetllar pel pluralisme polític i social, així com per la neutralitat i l'honestetat informativa, en relació amb els mitjans de comunicació als quals s'estén la seva competència.

8. Com dèiem abans, els principis de pluralisme i de neutralitat no afecten la capacitat informativa dels mitjans i tampoc la seva llibertat de programació com a tal. Però, en canvi, és obvi que l'exercici concret d'aquests drets ha de regir-se pels principis esmentats, ja que amb la seva exigència la llei vol garantir que no s'utilitzin aquests mitjans en benefici o en perjudici d'alguna o d'algunes de les opcions polítiques que concorren a les eleccions. Cal afegir que aquesta garantia s'ha d'aplicar encara de forma més estricta en el dia de reflexió, en el qual és exigible la màxima neutralitat possible, en coherència amb les obligacions que s'imposen respecte a la propaganda política i electoral. Sobre aquesta qüestió és oportú recordar la doctrina de la Junta Electoral Central i del Tribunal Suprem, en el sentit d'exigir als mitjans, sobretot els de titularitat pública, una especial cura en el tractament informatiu difós el dia de reflexió en relació amb el

pluralisme polític i a la proporcionalitat entre les candidatures, així com d'evitar informacions o emissions que puguin influir, encara que sigui de manera indirecta, en el vot dels electors i electores.

D'aquesta doctrina se'n dedueix, en tot cas, que la informació de contingut polític ha de tendir a la màxima objectivitat i imparcialitat i que en el seu tractament s'ha de tenir especial cura en el respecte al pluralisme, per tal d'evitar que entri, encara que sigui de manera indirecta, en plantejaments favorables o contraris respecte d'unes determinades opcions polítiques. En aquest sentit és oportú recordar que aquella doctrina és molt exigent a l'hora d'establir limitacions a l'aparició de polítics en els mitjans, un cop finalitzada la campanya electoral, pel risc que poden tenir aquests actes d'incorporar un component de propaganda política, entesa aquesta com a qualsevol acció tendent a persuadir el ciutadà perquè emeti el seu vot a favor d'una determinada opció política o bé adreçada a dissuadir-lo respecte d'una de les opcions.

En el context dels fets esdevinguts entre els dies 11 i 14 de març, cal destacar la dificultat objectiva que es produïa a l'hora de diferenciar entre actes de propaganda política i l'exercici de les llibertats d'expressió i d'informació, després que les forces polítiques varen donar per acabada la campanya electoral. Si bé és cert que en aquest moment la legislació electoral prohibeix la realització d'actes de propaganda electoral, no es pot oblidar que la mateixa legislació no impedeix als partits l'exercici de la llibertat d'expressió, la qual cosa s'ha de tenir molt en compte a l'hora de valorar les aparicions i declaracions dels polítics en els mitjans audiovisuals en aquelles circumstàncies. Certament, aquestes declaracions o aparicions difícilment es podrien considerar neutres des del punt de vista polític, però també és cert que tampoc no havien de constituir actes de propaganda política en el sentit que prohibeix la Llei, si la seva finalitat principal era opinar entorn dels fets de l'11 de març, la seva autoria o la informació sobre aquests fets.

9. A criteri d'aquest Consell, la situació produïda a partir dels atemptats de l'11 de març a Madrid va col·locar els mitjans de comunicació davant d'una situació especialment difícil que venia emmarcada, d'una banda, per la necessitat d'informar sobre els fets dramàtics i la seva autoria i, d'altra banda, de respectar els requisits de la legislació electoral, degut a la coincidència amb el procés electoral obert.

Sembla clar que en aquest context el dret d'informació no podria quedar anul·lat sota el pretext que ell mateix podria tenir influència sobre la opinió pública i, per tant, també sobre el comportament electoral.

Però també sembla clar que, malgrat les condicions especials que es produïen, tampoc no podien quedar sense efecte les exigències de pluralisme i de neutralitat o imparcialitat informativa, sobretot quan la tasca desenvolupada pels mitjans podia tenir un impacte important sobre el comportament electoral, ateses la naturalesa i les característiques dels fets noticiables.

Legalment, la jornada de reflexió s'inicia just en el moment de cloure's el període establert per a la campanya electoral. Però com a conseqüència de l'atemptat del dia 11 de març, i de la decisió unànime i immediata dels partits polítics que concorrien a les eleccions de donar la campanya per acabada, es va produir una situació singular. Un període d'aproximadament 72 hores va quedar condicionat informativament de manera simultània, d'una banda, per les conseqüències dramàtiques de l'atemptat i l'interès per saber-ne els autors i, d'altra banda, per l'espera de la jornada electoral i el seu desenllaç. En aquestes condicions, els mitjans de comunicació audiovisual van trobar-se, de fet, durant tres dies enmig d'una tensió informativa creixent, sense precedents de referència, i havent d'improvisar al voltant de tres principals menes de qüestions: el tractament informatiu d'una tragèdia d'una gran dimensió, els dubtes davant la informació disponible sobre qui era el responsable material de l'atemptat, i la necessitat de donar compte d'un període de reflexió allargat i completament travessat per un debat polític focalitzat al voltant de l'atemptat, la seva autoria i la informació disponible.

Pel que fa al tractament informatiu de la tragèdia, el Consell ha de manifestar que, efectivament, durant la primera hora o les primeres connexions pot resultar difícil compatibilitzar adequadament la urgència informativa, la manca de dades i el respecte estricte pels drets de les víctimes i els seus familiars. Però quan un operador pren la decisió de suprimir la graella de programació prevista i enceta una programació especial, basada en el directe, assumeix la responsabilitat de poder respondre a les exigències que la seva decisió comporta. Això vol dir que ha de garantir que disposa dels recursos i de les persones adequadament especialitzades, que no incorreran en estratègies de

sobreteintenció o d'espectacularització gratuïta, que no proporcionaran imatges o informacions rutinàries o supèrflues, o que puguin lesionar la privadesa de les persones directament o indirectament afectades. Que no incomodaran les víctimes, que no proporcionaran primers plans o plans curts de persones ferides o en situació de patiment, ni imatges de víctimes mortes o de fèretres. Que, en qualsevol cas, no es reiterarà l'emissió d'aquelles imatges. Que els materials d'arxiu, o que no són en directe, o aquells proporcionats per videoaficionats o de qualsevol altre origen aniran convenientment referenciats. Que es farà sempre un esment clar de les fonts i que les informacions proporcionades seran sempre contrastades i provades, tot evitant qualsevol mena d'especulació, de conjectura, de prejudici, o de projecció de sospita o atribució no provada de culpabilitat.

Molts d'aquests preceptes de la bona pràctica periodística davant d'una tragèdia, que el mateix Consell ha identificat en les seves recomanacions, van ser repetidament vulnerats.

La modificació de les programacions va mantenir en moltes cadenes televisives l'estructura i els formats habituals, característics d'una televisió d'entreteniment frívola i susceptibles de constituir-se en plataformes de mera expansió emocional, per comptes de contribuir a la reflexió i esdevenir un instrument útil a l'audiència per superar l'impacte desassossegador de l'atemptat, proporcionant informació especialitzada i comentaris experts. Tot plegat, sense prescindir de la inserció d'espais publicitaris, llevat d'alguns casos concrets com ara TVE o algunes cadenes locals.

10. En relació amb els altres factors, que comprenen la informació sobre l'autoria de l'atemptat, l'actuació de la font governamental i les limitacions i exigències que comporta una jornada de reflexió, el Consell considera necessari pronunciar-se sobre alguns aspectes importants del capteniment dels mitjans, en relació amb els principis que ja han estat esmentats:

a) Encara que la regla del silenci dels responsables polítics hauria de ser el principi general en la jornada de reflexió, llevat dels qui tenen responsabilitat de govern quan calgui informar sobre temes d'interès general, en el present cas es fa difícil criticar la seva intervenció en els mitjans ateses les exigències informatives sobre l'autoria de

l'atemptat, malgrat la incidència que aquest fet pogués tenir en l'opinió pública i sobre el comportament electoral. Certament, en aquest cas es varen produir diverses aparicions en els mitjans de responsables governamentals, però que eren molt difícils d'evitar per la pròpia dinàmica dels fets i per la dificultat de destriar en aquest cas entre el seu interès informatiu dels seus possibles efectes propagandístics. Cal diferenciar en aquest cas entre les declaracions dels responsables institucionals i polítics (entre ells, el mateix Govern de l'Estat), als efectes de les obligacions i dels drets que estableix la legislació electoral (especialment l'article 53 de la LOREG quan prohibeix les actuacions de propaganda electoral, però no impedeix als partits l'exercici del dret d'expressió), de la difusió d'aquestes opinions que constitueix l'objecte del dret d'informació. La posició dels mitjans quedaria en tot cas emparada per l'exercici d'aquest dret i per la doctrina del reportatge "neutral" que fa recaure la responsabilitat última, cas que existeixi, en l'autor o font original.

Tot i així, el Consell creu necessari advertir de l'obligació que hi havia, en aquest cas, de respectar el pluralisme i la neutralitat informativa, la qual cosa obligava els mitjans, especialment durant la jornada de reflexió, a tenir presents totes les posicions polítiques rellevants i a considerar-les en funció de la seva implantació política i social.

b) Més problemàtic resulta el tractament informatiu del fet sobrevingut el mateix dia de reflexió de les concentracions de protesta davant diverses seus del Partit Popular. Fent abstracció de les causes que les van originar i de la consideració que puguin merèixer aquells actes, no es pot fer objecció al seu tractament informatiu, en la mesura que era un fet noticable d'interès general. Tot i així, el contingut de la notícia no es podia considerar indiferent en el context electoral existent, amb la qual cosa el principi de neutralitat informativa exigia, a criteri d'aquest Consell, fer-ne un tractament especialment acurat i en cap cas desproporcionat i excessivament reiteratiu. El tractament informatiu excessiu d'aquest fet comportava el risc d'ultrapassar el seu aspecte noticable i entrar ja en un àmbit objectiu de propaganda electoral en el sentit exposat anteriorment.

c) En el context més ampli de la programació realitzada entorn dels atemptats de Madrid, la coincidència d'aquests amb la fase final del procés electoral a les Corts Generals obligaven els mitjans de comunicació, especialment els de

titularitat pública, a extremar també la seva cautela envers la garantia del pluralisme i la neutralitat més enllà dels programes estrictament informatius. Cada cop és més creixent l'impacte social que tenen alguns programes de debat i d'opinió (magazins, debats, tertúlies, etc.), amb un alt potencial d'influència sobre els ciutadans i ciutadanes, especialment en les circumstàncies que concorrien en el període comprès entre els dies 11 i 14 de març. El Consell considera que, ateses les circumstàncies concurrents i el risc d'aquell impacte, els operadors estaven obligats a ser especialment curosos en la configuració d'aquests programes, respectant escrupolosament el pluralisme en la selecció de les persones que hi havien d'intervenir.

d) Per últim, el Consell vol fer constar que el respecte del pluralisme i la neutralitat informativa no depenen únicament del contingut material de la informació, sinó també de la forma en què és tractada. I en aquest sentit vol insistir en la necessitat de preservar la igualtat en les condicions d'accés i de presència dels protagonistes de la notícia sense cap mena de discriminació, respectant al màxim la immediatesa informativa i la proporcionalitat en el seu tractament.

Conclusions

1. El període comprès entre els dies 11 i 14 de març s'ha de considerar excepcional des del punt de vista dels mitjans audiovisuals. La magnitud de l'atemptat de Madrid en si mateix considerat i la seva proximitat amb el final del procés electoral varen condicionar el seu funcionament, especialment quan era determinant per a l'opinió pública disposar d'informació sobre l'autoria de l'atemptat i, al mateix temps, calia exigir dels mitjans un comportament especialment objectiu i imparcial.

2. Davant d'aquesta situació, el Consell vol remarcar la importància que té la informació en una societat democràtica com a instrument per a l'existència d'una opinió pública lliure i condició necessària per a l'exercici dels drets de participació política.

3. També vol remarcar la necessitat que aquesta informació sigui àmplia i plural, per tal que els ciutadans i ciutadanes disposin d'elements de valoració i de contraposició. Això també exigeix que la informació subministrada compleixi el requisit de veracitat, és a dir, que hagi estat

obtinguda i confeccionada a partir de dades objectives i de fonts fiables.

4. La coincidència del tractament informatiu entorn del fet de l'11 de març amb la recta final del procés electoral no podia anar en perjudici del dret a informar i del dret a rebre informació, atès el caràcter prevalent que tenen. La funció dels mitjans era especialment important en aquest cas des del moment en què el Govern de l'Estat va assumir la posició de font informativa oficial.

5. En les circumstàncies especials que es varen donar, els mitjans audiovisuals, sobretot els públics, havien de tenir una cura especial a respectar el pluralisme i la imparcialitat informativa, atesa la coincidència amb una imminent consulta electoral. Aquesta exigència no era aplicable exclusivament al tractament informatiu, sinó també a la programació en la qual predomina l'opinió, especialment quan les circumstàncies concurrents alteren la graella preestablerta i fan més difícil destriar entre informació i opinió.

6. Un altre aspecte important sobre el qual s'ha de cridar l'atenció era l'especial cura que havien de tenir els mitjans, sobretot durant el dia de reflexió, a intentar evitar els tractaments informatius o d'una altra naturalesa que, pel seu contingut, presència d'actors polítics, proporcionalitat d'emissió o altres circumstàncies, poguessin predisposar la ciutadania a favor o en contra d'una determinada opció política.

7. En tot cas, les informacions en relació amb l'atemptat mateix havien de quedar condicionades pel respecte dels drets de la persona que determina la Constitució, especialment els que protegeixen la pròpia imatge, la intimitat i la privacitat de les víctimes i del seu entorn familiar.

8. A partir d'aquests paràmetres d'aproximació, el Consell vol fer diverses consideracions sobre el capteniment seguit pels mitjans televisius:

a) Constatar que el tractament informatiu de la tragèdia de l'11 de març no ha estat respectuós, en termes generals, amb les pautes exigibles des del punt de vista dels drets de les víctimes i dels seus familiars, d'acord amb les recomanacions que per a situacions com aquestes ha formulat el Consell des de fa temps.

b) Constatar que en el tractament posterior al dia 11 de març i especialment durant el dia de reflexió, no sempre es varen complir els requisits d'objectivitat, d'imparcialitat i de

respecte pel pluralisme, que era essencial garantir atesa la imminència de la consulta electoral. Els dèficits més significatius varen estar, en opinió del Consell, en el fet de no haver garantit sempre el pluralisme polític o social en els programes informatius i també en els d'opinió, especialment en el cas de TVE, i una atenció no sempre proporcionada, per excés o per defecte, a les concentracions de protesta davant les seus del Partit Popular com a fet noticable coincident amb les hores prèvies a la votació.

Malgrat tot, cal tenir necessàriament en compte que, arran de l'adopció per part del Govern de l'Estat de la funció de font informativa oficial i de la divulgació paral·lela d'informacions no coincidents amb aquella respecte a la possible autoria de l'atemptat, es va ocasionar un fenomen molt perceptible de concentració de l'interès informatiu sobre aquesta qüestió de l'autoria i, immediatament, una progressiva polarització dels diversos mitjans de comunicació. Així es va anar perfilant, d'una banda, una posició que abonava substancialment els termes de la versió oficial exposada en les successives compareixences públiques del ministre de l'Interior i, d'altra banda, una posició més crítica i discrepant d'aquella versió que tendia a recollir i subratllar les manifestacions de dubte i les fonts alternatives, internes i externes, disponibles. Aquesta delimitació i polarització de camps va mantenir-se també, inevitablement, durant la jornada de reflexió estricta. I el Consell entén que aquest fet no pot ser negligit a l'hora de fer l'anàlisi ponderada i l'avaluació del capteniment dels mitjans audiovisuals en unes circumstàncies com les descrites.

c) El document "Les informacions televisives de l'atemptat del dia 11 de març de 2004 i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions del dia 14 de març" permet fer un seguiment detallat del comportament de les cadenes de televisió estudiades i avaluar la qualitat de la seva resposta davant els reptes plantejats en termes d'agilitat de la cobertura inicial de la notícia, el tractament respectuós del tràgic atemptat i el respecte al pluralisme, a la diversitat d'opinants i la imparcialitat. En el cas concret de TV3, que és el principal mitjà públic sota l'àmbit de supervisió del Consell, es constata l'existència d'una insuficient agilitat en la cobertura inicial de la notícia i vol posar de manifest que el tractament informatiu del tràgic atemptat, i particularment el seu tractament visual, hagués pogut ser més curós. Pel que fa al respecte al pluralisme, a la diversitat d'opinants i a la

imparcialitat informativa, malgrat poder situar TV3 en un nivell alt en termes generals i ateses les circumstàncies que es donaven, el Consell considera que hi va haver alguna excepció significativa com és el cas del Telenotícies del dissabte al vespre, en el qual només van tenir presència determinades forces polítiques (PP i PSOE) i es va atorgar una atenció no justificable en termes merament informatius a les concentracions davant les seus del Partit Popular. Encara que aquell mateix dissabte, en un informatiu especial posterior, es va donar veu a altres forces polítiques que les esmentades, cal recordar que el compliment estricte del pluralisme també implicava garantir unes condicions d'accés equiparables.

Barcelona, 31 de març de 2004

Annex:

Les informacions televisives de l'atemptat de Madrid del dia 11 de març de 2004 i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions espanyoles del dia 14 de març

Graelles de programació

CADENA: TV3

DATA: Dijous 11 de març de 2004

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Informatiu 3/24</i> (08:00 a 08:29)	Primeres informacions sobre els atemptats (08:10:14)						
<i>Bon dia, Catalunya</i> (08:30 a 08:59)	Diversos esments a les explosions de Madrid al llarg del programa. Tot sembla indicar que és obra d'ETA, però encara no està confirmat. Primera connexió (08:58:21).						
<i>Avanç informatiu</i> (08:59 a 13:54)	Informació general sobre els atemptats al llarg de tot el matí. S'inclouen diverses connexions amb els corresponents a Madrid i el País Basc. En tot moment es dona per fet que ETA ha estat l'autora dels atemptats.						
	Suspensió dels actes de campanya per part dels partits. La conductora diu que podria ser ETA, ja que sempre vol influir en les eleccions.						
	Declaració institucional EN DIRECTE de Juan José Ibarretxe	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	09:35:02	Compareixença pública	Si	Condemna els atemptats terroristes de Madrid i diu que el primer record és per a les víctimes i els seus familiars. Afirma que quan ETA atempta trenca el cor dels bascos, que són civilitzats. No vol que es parli de terrorisme basc, sinó de terrorisme d'ETA. Diu que els qui atempten no són bascos sinó <i>alimañas</i> . Assegura que ETA està escrivint el seu final, malgrat que sigui tràgic perquè no es pot aconseguir res matant, i que ha pretès dinamitar la democràcia de partits i la lliure expressió de les persones. Demana als partits unitat en la defensa dels drets i les llibertats i que no utilitzin la violència d'ETA amb fins partidistes. Convoa els bascos a concentracions silencioses davant dels ajuntaments per exigir la desaparició d'ETA. Envia una abraçada fraternal de tota la societat basca, a les víctimes i els seus familiars. Afirma que el poble basc és dialogant i respectuós amb les diferents formes de pensar.
	Declaracions de diversos testimonis						
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Josep-Lluís Carod-Rovira	Carod-Rovira, Josep-Lluís	Secretari general d'ERC	09:47:53	Entrevista	Si	Condemna els atemptats i afirma que ETA mai no havia ambatat tan lluny. Dona per suspesos tots els actes electorals del dia. Declara que ERC decidirà al llarg del matí com mostra el rebuig als atemptats, la solidaritat amb les víctimes i el compromís que totes les idees poden avançar per la via democràtica.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Avanç Informatiu (08:59 a 13:54)	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Joan Herrera	Herrera, Joan	ICV-EUIA	09:57:17	Entrevista	Si	Condemna els atemptats. Afirmar que ETA ha atemptat de forma sagrant contra les persones però també contra la democràcia a tres dies de les eleccions i que l'única reacció possible és dir no a ETA des de la unitat. Dóna per suspesos els actes de campanya de la seva formació. Afirmar que caldria aprovar un marc entre tots els partits i tota la societat per expressar el rebuig als atemptats des de Catalunya.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Josep Antoni Duran i Lleida	Duran i Lleida, Josep Antoni	Secretari general de CIU	10:04:27	Entrevista	Si	Se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars i condemna els atemptats. L'entristeix que Catalunya estigui exclosa de la possibilitat d'actuació d'ETA. Expressa la seva solidaritat amb Madrid i les seves autoritats. Dóna per acabada la campanya i creu que els atemptats tindran conseqüències el 14-M. Afirmar que ETA ha utilitzat Catalunya per crear crispació i evitar el diàleg i que el 14-M cal donar una resposta contundent. Demana el diàleg dels partits democràtics malgrat que tinguin idees diferents. Reclama una nova manera de fer política en l'àmbit antiterrorista. Diu que el Comitè de Campanya de CIU decidirà què passa amb la campanya. Demana als partits que no utilitzin els atemptats. Afirmar que suspendre la campanya equival a reconèixer que ETA ha determinat els vots del 14-M. Demana reflexió als qui han instrumentalitzat ETA en els últims dies.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Carme Chacón	Chacón, Carme	PSC	10:08:45	Entrevista	Si	Condemna els atemptats i demana la unitat de tots els partits polítics i de tota la societat. Afirmar que calen més vots que mai per demostrar els qui volen trencar la democràcia i que els assassins acabaran a la presó. Informa que el PSC ha suspès tots els actes electorals del dia i anuncia la concentració prevista a la plaça Sant Jaume.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Artur Mas	Mas, Artur	President del grup de CIU al Parlament de Catalunya	10:17:11	Entrevista	Si	Condemna els atemptats i afirma que temia que ETA apareixeria durant la campanya, perquè ho havia intentat, però no que ho faria de forma tan brutal. Anuncia que CIU ha suspès els actes electorals del dia. Informa que es preveu una concentració a la plaça Sant Jaume. Diu que ha demanat una entrevista amb Maragall per estudiar les possibles repercussions dels atemptats a Catalunya. Afirmar que no és nou que ETA mati però sí de la manera que ho ha fet i amb la circumstància que Catalunya estigui al mig de la tempesta. Demana unitat de les forces polítiques catalanes per donar la resposta que Catalunya mereix.
	Lectura d'una carta de Ricard Maria Carles adreçada al bisbe de Madrid en què es dóna per fet que ETA és l'autora dels atemptats						
	Entrevista EN DIRECTE a Josep Montilla. La periodista desmenteix l'amenaça de bomba al PSC	Montilla, Josep	Primer secretari del PSC	10:29:41	Entrevista	Si	Expressa la necessitat d'un comunicat unitari de condemna dels atemptats i rebuig a ETA. Confirma la presència de totes les forces polítiques a la concentració de la plaça Sant Jaume. Anuncia una reunió de tots els partits per decidir quines accions es fan davant l'atemptat. Afirmar que la millor resposta davant el terrorisme és la unitat dels democràtics i la participació a les urnes. Creu que s'hauria de donar la campanya per finalitzada i que cal estar al costat de les víctimes i dels seus familiars.

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Avanç Informatiu (08:59 a 13:54)	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Dolors Nadal	Nadal, Dolors	PPC	10:32:29	Entrevista	Si	Condemna els atemptats perpetrats per ETA. Confirma els contactes entre totes les forces polítiques per estudiar la reacció davant els atemptats. Afirmar que cal estar al costat de les víctimes.
	La Generalitat de Catalunya convoca tres dies de dol	Nadal, Joaquim	Conseller portaveu del Govern de Catalunya	10:34:27	Compareixença pública	s/d	Condemna els atemptats i expressa condol i solidaritat amb Madrid i amb els familiars de les víctimes. Posa a disposició de la Comunitat de Madrid i del Govern espanyol tots els mitjans disponibles. Diu que s'han desplegat els mecanismes necessaris per a la donació de sang demandada i fa una crida a la solidaritat. Anuncia sessió especial del Govern per analitzar els fets i també la concentració a la plaça Sant Jaume. Reclama la unitat de tots els demòcrates per defensar els drets i les llibertats i per condemnar les actituds intolerants que menyspreen la vida.
	Declaracions telefòniques EN DIRECTE d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	10:37:11	Insert	Si	Condemna els atemptats i dona informació general sobre els fets. Demana serenitat i confiança tant en l'Estat de dret com en les forces de seguretat. Assegura que els responsables seran detinguts i pagaran pel que han fet. Diu que les prioritats són garantir la seguretat i l'atenció a les víctimes i els seus familiars.
	Recull de les declaracions fetes al llarg del matí	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	10:55:13	Compareixença pública	No	Assegura que ETA està escrivint el seu final, malgrat que sigui trágic perquè no es pot aconseguir res matant. Convoca els bascos a concentracions silencioses davant dels ajuntaments per exigir la desaparició d'ETA.
		Nadal, Joaquim	Conseller portaveu del Govern de Catalunya	10:56:59	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i expressa condol i solidaritat amb Madrid i amb els familiars de les víctimes. Posa a disposició de la Comunitat de Madrid i del Govern espanyol tots els mitjans disponibles. Diu que s'han desplegat els mecanismes necessaris per a la donació de sang demandada i fa una crida a la solidaritat. Anuncia sessió especial del Govern per analitzar els fets i també la concentració a la plaça Sant Jaume. Reclama la unitat de tots els demòcrates per defensar els drets i les llibertats i per condemnar les actituds intolerants que menyspreen la vida.
		Montilla, Josep	Primer secretari del PSC	10:59:06	Entrevista	No	Expressa la necessitat d'un comunicat unitari de condemna dels atemptats i rebuig a ETA.
		Mas, Artur	President del grup de CiU al Parlament de Catalunya	11:05:18	Entrevista	No	Afirmar que temia que ETA apareixeria durant la campanya, perquè ho havia intentat, però no que ho faria de forma tan brutal. Afirmar que no és nou que ETA mati però sí de la manera que ho ha fet i amb la circumstància que Catalunya estigui al mig de la tempesta. Demana unitat de les forces polítiques catalanes per donar la resposta que Catalunya mereix.
		Nadal, Dolors	PPC	11:06:26	Entrevista	No	Condemna els atemptats perpetrats per ETA. Afirmar que cal ser al costat de les víctimes.
		Herrera, Joan	ICV-EUiA	11:07:05	Entrevista	No	Condemna els atemptats. Afirmar que ETA ha atemptat de forma sagnant contra les persones però també contra la democràcia a tres dies de les eleccions.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Avanç informatiu (08:59 a 13:54)	Recull de les declaracions fetes al llarg del matí	Carod-Rovira, Josep-Lluís	Secretari general d'ERC	11:08:46	Entrevista	No	Condemna els atemptats i diu que ETA mai no havia arribat tan lluny. Afirmar que totes les idees poden avançar per la via democràtica.
	Convocades concentracions a: ajuntaments, Administració de justícia de Catalunya, universitats, fira Alimentària, FC Barcelona, Parlament de Catalunya, Diputació de Barcelona i altres institucions i associacions. El Govern de Catalunya decreta tres dies de dol oficial						
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Diego López Garrido	López Garrido, Diego	PSOE	11:10:06	Entrevista	Sí	Condemna els atemptats. Afirmar que cal reaccionar amb serenitat i mostrar el nostre rebuig participant en les manifestacions i anant a votar lliurement. Afegeix que el terrorisme no té cap justificació política ni social. Reclama unitat per combatre el terrorisme juntament amb la policia i l'ajuda de la cooperació internacional. Confirma la suspensió dels actes de campanya del PSOE. Declara que no és el moment de les accions unilaterals ni dels protagonismes sinó de fer un front unit contra el terrorisme. Afirmar que el PSOE donarà suport al Govern espanyol en qualsevol resposta al terrorisme des de l'Estat de dret. Exigeix una resposta institucional, com la reunió de la Diputació Permanent del Congrés, que representi la veu dels ciutadans
	Compareixença de Joan Clos	Clos, Joan	Alcalde de Barcelona	11:15:41	Compareixença pública	s/d	Condemna els atemptats, expressa el seu condol i solidaritat amb les víctimes i els seus familiars i afegeix que els barcelonins se senten madrienyos. Condemna l'intent de malmetre el sistema democràtic i, concretament, el procés electoral. Afirmar que Barcelona respondrà als fets exigint respecte per la vida, la llibertat i la democràcia. Demana la unitat de tots els demòcrates com a única via per vèncer el terrorisme.
	Repàs a altres atemptats d'ETA						
	Declaració institucional del Parlament Europeu	Cox, Pat	President del Parlament europeu	11:26:44	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i expressa la seva solidaritat amb els familiars de les víctimes.
	Reaccions als atemptats	Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern de l'Estat	11:36:42	Insert	No	Condemna els atemptats i expressa la solidaritat del Govern amb les víctimes i les seves famílies. Afirmar que es tracta d'un atac criminal contra tots els espanyols, contra la democràcia i la llibertat. Demana que es doni suport a les forces de seguretat i a la justícia perquè puguin lluitar-nos del terrorisme. Afirmar que el Govern respondrà des de l'Estat de dret.

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Avanç informatiu (08:59 a 13:54)	Reaccions als atemptats	Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	11:38:20	Insert	No	Condemna els atemptats i demana serenitat als madrilenys per tal que ETA no aconseguixi trencar el funcionament de Madrid. Agraïx les mostres de condol procedents de tot Espanya. Es posa a disposició del ministre de l'Interior. Destaca la tasca dels professionals que estan salvant vides. Expressa la seva solidaritat amb les víctimes i els seus familiars. Afirma que es donarà una resposta al que ha passat des de l'Estat de dret.
		Manrique, Roberto	President de l'Associació Catalana de Víctimes d'Organitzacions Terroristes	11:40:31	Entrevista	Sí	Expressa la seva solidaritat amb les víctimes i els seus familiars. Posa tots els recursos de l'associació al servei de les víctimes de Madrid. Alerta de la repercussió psicològica a llarg termini que tindran els atemptats. Explica que molts ciutadans truquen a l'associació per col·laborar. Agraïx la suspensió dels actes de campanya i demana que no s'utilitzin les víctimes políticament. Reclama solidaritat cada dia, no només el dia dels atemptats.
		Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	11:47:51	Insert	No	Condemna els atemptats i expressa la seva solidaritat amb les víctimes i els seus familiars i amics. Informa que s'han activat tots els serveis d'emergències i les forces de seguretat. Assegura que els assassins i els seus còmplices seran perseguits i empresonats.
	Otegi descarta l'autoria d'ETA i responsabilitza alguns sectors de la resistència àrab (11:50)						
	Compareixença EN DIRECTE de Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	11:55:00	Compareixença pública	Sí	Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Crida a la unió de tots els espanyols davant la tragèdia. Informa que el PP suspèn la seva campanya electoral. Demana serenitat, fermesa i determinació. Afirma que els espanyols no cediran davant els terroristes i que no aconseguiran res. Assegura que Espanya acabarà amb la xacra del terrorisme.
	Imatges de diverses concentracions de rebuig al terrorisme						
	Fragment de la declaració institucional de Juan José Ibarretxe	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	12:06:42	Compareixença pública	No	Assegura que ETA està escrivint el seu final, malgrat que sigui tràgic perquè no es pot aconseguir res matant. Convoça els bascos a concentracions silencioses davant dels ajuntaments per exigir la desaparició d'ETA.
	Reportatge sobre l'activitat d'ETA a partir de la treva i sobre la política antiterrorista del Govern						
	Recull de declaracions	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	12:23:05	Compareixença pública	No	Informa que el PP suspèn la seva campanya electoral. Demana serenitat, fermesa i determinació. Afirma que els espanyols no cediran davant els terroristes i que no aconseguiran res. Assegura que Espanya acabarà amb la xacra del terrorisme.
		Manrique, Roberto	President de l'Associació Catalana de Víctimes d'Organitzacions Terroristes	12:24:13	Entrevista	No	Expressa la seva solidaritat amb les víctimes i els seus familiars. Posa tots els recursos de l'associació al servei de les víctimes de Madrid.
	Declaració institucional d'Ernest Benach	Benach, Ernest	President del Parlament de Catalunya	12:32:45	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i expressa la seva solidaritat i la de tot el poble de Catalunya amb les víctimes i els seus familiars.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Avanç Informatiu (08:59 a 13:54)	Declaració institucional de Pasqual Maragall	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	12:33:52	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i expressa solidaritat amb les víctimes i els seus familiars. Declara que si els terroristes pretenien dividir hauran aconseguit tot el contrari i que la millor resposta davant el terrorisme és anar a votar lliurement. Afirmar que els catalans se senten germans dels ciutadans de Madrid i de tots els pobles d'Espanya. Informa que es tracta de l'atemptat més gran a Europa en cent anys. Exigeix que no hi hagi divisió entre els demòcrates. Fa referència a la concentració prevista per a les 12 h a la plaça Sant Jaume i decreta tres dies de dol oficial a Catalunya.
	Connexions amb les delegacions de TV3 a Tarragona, Lleida i Girona Recull de declaracions						
		Carod-Rovira, Josep-Lluís	Secretari general d'ERC	12:44:34	Compareixença pública	No	Demana que no es confoqui la persecució dels assassins amb la criminalització dels plantejaments polítics defensats pacíficament. Reclama la convocatòria d'un acord de totes les forces democràtiques que no exclougui ningú i que utilitzi vies legals per acabar definitivament amb el terrorisme. Afirmar que cal recuperar el diàleg entre el Govern espanyol i els governs legítims del poble basc i català i de la resta de comunitats autònomes i entre tots els partits polítics democràtics. Declara que ERC impulsarà i participarà en totes les concentracions de repulsa que s'organitzin arreu de Catalunya i també a Madrid. Informa que s'hissaran les banderes estelades a mitja asta a totes les seus d'ERC.
		Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	12:47:12	Compareixença pública	No	Demana serenitat i confiança en les forces de seguretat. Assegura que l'Estat de dret donarà una resposta adequada i contundent als responsables dels atemptats. Diu que les prioritats són garantir la seguretat i l'atenció a les víctimes i a les seves famílies. Assegura que els responsables seran detinguts, posats a disposició judicial i que pagaran pel que han fet.
		Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	12:58:08	Entrevista	No	Condemna els atemptats i espera que els criminals caiguin a les mans de la justícia al més aviat possible. Reclama unitat per part de les forces polítiques democràtiques. Demana una resposta institucional del Parlament, malgrat la campanya electoral, i de tots els partits en què s'afirmi la democràcia i la determinació per acabar amb ETA. Crida a la participació en les eleccions com a resposta democràtica a ETA.
	Ambigüitat sobre l'autoria dels atemptats. Fonts del Ministeri de l'Interior apurten ETA però al mateix temps informen de la trucada d'un grup islamista en què es reivindica l'atemptat (13:05)						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Avanç informatiu (08:59 a 13:54)	Recull de declaracions	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	13:07:21	Compareixença pública	No	Condena els atemptats i expressa solidaritat amb les víctimes i els seus familiars. Declara que si els terroristes pretenien dividir hauran aconseguit tot el contrari i que la millor resposta davant el terrorisme és anar a votar lliurement. Afirmar que els catalans se senten germans dels ciutadans de Madrid i de tots els pobles d'Espanya. Informa que es tracta de l'atemptat més gran a Europa en cent anys. Exigeix que no hi hagi divisió entre els demòcrates. Fa referència a la concentració prevista per a les 12 h a la plaça Sant Jaume i decreta tres dies de dol oficial a Catalunya. Informa de la manifestació de divendres a les 19 h al passeig de Gràcia i anuncia la suspensió dels serveis administratius i tècnics de la Generalitat a partir de les 14 h de divendres. Demana la participació de tots els ciutadans i ciutadanes en les mobilitzacions.
		Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	13:22:38	Compareixença pública	No	Informa que el PP suspèn la seva campanya electoral. Demana serenitat, fermesa i determinació. Afirmar que els espanyols no cediran davant els terroristes i que no aconseguiran res. Assegura que Espanya acabarà amb la xacra del terrorisme.
		Rodríguez Zapatero, José Luis Ibarribe, Juan José	Secretari general del PSOE President del País Basc	13:23:23 13:24:51	Entrevista Compareixença pública	No	Demana una resposta institucional del Parlament, malgrat la democràcia i la determinació per acabar amb ETA. Assegura que ETA està escrivint el seu final, malgrat que sigui tràgic perquè no es pot aconseguir res matant. Convoca els bascos a concentracions silencioses davant dels ajuntaments per exigir la desaparició d'ETA.
	Compareixença EN DIRECTE d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	13:34:05	Compareixença pública	Si	Discurs: Expressa la seva solidaritat amb els familiars de les víctimes. Informa del balanç de víctimes i ferits i de la seqüència dels fets. Informa de l'atenció als ferits, de la identificació de les víctimes i de l'aixecament dels cadàvers. Agraeix la tasca dels serveis d'emergència i de les forces de seguretat. Afirmar que una de les prioritats durant el matí era garantir la seguretat per no multiplicar els efectes de la massacre. Roda de premsa: Afirmar que en aquests moments interior no té cap dubte que la responsable de l'atemptat és ETA. Acusa Otegi de desviar l'atenció per tal d'augmentar el terror i la confusió. Afirmar que els membres d'ETA, i els qui els ajuden, seran detinguts i compliran íntegrament la condemna. Compara el mètode operatiu dels atemptats amb el que ETA va fer servir en l'intent d'atemptat de la Nit de Nadal. Afirmar que ETA pretenia fer un atemptat de grans dimensions com ho demostra la seqüència de fets dels darrers temps. Informa que ningú no ha reivindicat els atemptats, però que ETA no ho fa sempre i que mai no els reivindicarà immediatament. Afirmar que el fet que ETA estigui molt debilitada pot explicar les dimensions de l'atemptat per buscar protagonisme. Afirmar que ETA acabarà sent derrotada i dona suport a la política antiterrorista duta a terme fins ara pel Govern espanyol. Demana confiança en les forces de seguretat. Afirmar que interior estarà a disposició de la premsa per donar tota la informació de què disposi.

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial/ informatiu (14:00 a 14:26)	Balanç de víctimes i ferits						
	Recapitulació de les últimes informacions. S'apunta a ETA com a autora, després de les últimes declaracions d'Acebes, però el conductor deixa clar que al llarg del matí s'han insinuat altres hipòtesis						
	Diverses declaracions de víctimes i testimonis dels atemptats						
	Insert del ministre de l'interior Ángel Acebes	Acebes, Ángel	Ministre de l'interior	14:05:30	Insert	No	Afirma que és ara quan l'Estat de dret necessita el màxim suport de les forces de seguretat. Assegura que els responsables de la tragèdia seran detinguts i pagaran car el seu crim.
	Fragment de la compareixença pública d'Ángel Acebes	Acebes, Ángel	Ministre de l'interior	14:11:21	Compareixença pública	No	Afirma que ETA buscava una massacre a Espanya, que en quatre ocasions les forces de seguretat van aconseguir evitar-ho, però que ara desgraciadament no ha estat així. Dona informació detallada sobre la seqüència dels fets.
	El conductor fa esment al fet que Amalio Oreigi ha mostrat el seu rebuig rotund i la seva condemna als atemptats						
	Mostres de solidaritat dels ciutadans anònims davant els atemptats: donacions de sang arreu d'Espanya						
	Fragment de la declaració institucional de Pasqual Maragall	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	14:15:28	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i expressa solidaritat amb les víctimes i els seus familiars. Declara que si els terroristes pretenien dividir hauran aconseguit tot el contrari i que la millor resposta davant el terrorisme és anar a votar lliurement. Exigeix que no hi hagi divisió entre els demòcrates. Decreta tres dies de dol oficial a Catalunya. Convoca els catalans a la manifestació de divendres a la tarda.
	Concentracions de rebuig als atemptats a les principals ciutats catalanes						
	Fragment de la declaració institucional de Juan José Ibarretxe	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	14:19:49	Compareixença pública	No	Assegura que ETA està escrivint el seu final perquè considera increïble que al segle XXI algú pugui defensar res disparant, matant i extorsionant els altres. Exigeix a ETA que desaparegui i deixi de matar.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Especial Informatiu</i> (14:00 a 14:26)	Breu reportatge sobre la crisi derivada de l'entrevista de Carod-Rovira amb ETA i les últimes detencions i atemptats frustrats de la banda	Carod-Rovira, Josep-Lluís Maragall, Pasqual	ERC	14:22:38	Insert	No	Demana a ETA que deixi de matar per sempre a tot arreu.
	Reportatge sobre la situació a l'estació de Lleida i declaracions d'alguns usuaris		President de la Generalitat de Catalunya	14:22:45	Insert	No	Qualifica de repugnant intentar utilitzar la mort per dividir els pobles d'Espanya.
		Acebes, Angel	Ministre de l'interior	14:23:11	Insert	No	Afirma que Carod-Rovira deu estar "molt satisfet" i que se l'hauria de felicitar perquè l'atemptat no es produirà a Catalunya.
<i>TN migdia</i> (14:30 a 16:02)							
<i>La columna</i> (16:12 a 18:24)	Tertúlia a plató sobre els atemptats de l'11-M en què es parla sobre com s'ha d'afrontar una emergència d'aquestes característiques des dels punts de vista mèdic, psicològic, etc. En cap moment es parla de l'autoria dels atemptats	Armengol, Ricard	Conseller delegat del Sistema d'Emergències Mèdiques 061		Tertúlia	Sí	
		Vidal, Miquel	Responsable dels Grups d'Emergències Mèdiques dels Bombers de la Generalitat		Tertúlia	Sí	
		Bosch, Sara	Psicòloga clínica		Tertúlia	Sí	
	Avencos informatius en què es dona l'última hora. En un dels avencos, s'apunta un debat incipient sobre l'autoria dels atemptats.						
	Una de les col·laboradores del programa també aporta dades sobre iniciatives solidàries						
	Tertúlia a plató sobre els atemptats des del punt de vista sociològic i polític. Debat entorn de l'autoria dels atemptats. Els tertulians s'inclinen, amb prudència, per l'autoria etarra. Otero fa referència a les declaracions d'Otegi en què exculpa ETA. També parla del moviment social generat amb el segrest i la mort de Miguel Ángel Blanco. Es parla del tractament informatiu de la tragèdia per part dels diferents diaris nacionals	Giner, Salvador Vilanova, Pere	Doctor en sociologia		Tertúlia	Sí	
			Catedràtic de ciència política i de l'administració		Tertúlia	Sí	

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
La columna (16:12 a 18:24)	Fragment de la declaració institucional de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	17:09:46	Compareixença pública	No	Afirma que els autors dels atemptats seran detinguts, jutjats i condemnats. Convoca els espanyols a les manifestacions de rebuig arreu de l'Estat.
	Manifestacions i concentracions de rebuig arreu de Catalunya i de l'Estat						
	Fragment de la compareixença d'Ángel Acebes	Acebes, Ángel	Ministre de l'Interior	17:13:45	Compareixença pública	No	Afirma que, en aquests moments, interior no té cap dubte que la responsable de l'atac és ETA. Acusa Otegi de desviar l'atenció per tal d'augmentar el terror i la confusió.
	Fragment de la declaració institucional de Juan José Ibarretxe	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	17:19:05	Compareixença pública	No	Assegura que ETA està escrivint el seu final i condemna els atemptats. Demana als partits unitat en la defensa dels drets i les llibertats i que no utilitzin la violència d'ETA amb fins partidistes.
	Fragment de la declaració institucional de Pasqual Maragall	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	17:29:33	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i expressa solidaritat amb les víctimes i els seus familiars. Declara que si els terroristes pretenien dividir hauran aconseguit tot el contrari i que la millor resposta davant el terrorisme és anar a votar lliurement. Afirma que els catalans se senten germans de Madrid i de tots els pobles d'Espanya.
	Repàs a les portades de les edicions especials dels diaris <i>El Periódico</i> , <i>El Mundo</i> , <i>El País</i> , <i>La Razón</i> i <i>ABC</i> i també d'alguns diaris internacionals						
Especial Informatiu (18:31 a 20:23)	Declaracions de diversos testimonis dels atemptats						
	Connexió telefònica amb l'enviada especial a Madrid						
	Relat de la seqüència dels fets esdevinguts al llarg del dia. Balanç de víctimes i ferits.						
	Declaracions de diversos testimonis. Esment dels dubtes sobre l'autoria de l'atac generats per Otegi i per algunes reivindicacions telefòniques i informacions dels serveis secrets britànics, que atribueixen l'atac al terrorisme internacional						
	Declaracions sobre els atemptats de diversos líders polítics	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	18:36:40	Compareixença pública	No	Assegura que ETA està escrivint el seu final perquè considera increïble que al segle XXI algú pugui defensar res disparant, matant i extorsionant els altres. Exigeix a ETA que desaparegui i deixi de matar.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial informatiu (18:31 a 20:23)	Declaracions sobre els atemptats de diversos líders polítics	Acebes, Angel	Ministre de l'interior	18:37:19	Insert	No	Assegura que els responsables de la tragèdia seran detinguts i pagaran car el greu crim que han comès.
		Otegi, Arnaldo	Socialista Abertzaleak	18:37:44	Compareixença pública	No	Afirma que l'esquerra abertzale no considera, ni com a hipòtesi, que ETA estigui darrere dels atemptats de Madrid. Afegeix que ni pels objectius, ni pel <i>modus operandi</i> es pot afirmar que ETA estigui darrere dels atemptats.
		Acebes, Angel	Ministre de l'interior	18:38:13	Compareixença pública	No	Afirma que està molt clar que ETA buscava un atemptat de grans repercussions i amb gran nombre de víctimes. Qualifica d'intolerable l'intent d'intoxicació per part de "miserables" per tal de desviar de l'objectiu i dels responsables de la tragèdia.
		Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	18:38:59	Compareixença pública	No	Afirma que els espanyols no cediran davant dels terroristes i que els autors no aconseguiran res. Assegura que Espanya acabarà amb la xacra del terrorisme.
		Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	18:39:23	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats (atribuint-los a ETA). Afirma que els assassins han de perdre tota esperança d'imposar la seva voluntat a una societat lliure a base de bombes.
		Aznar, José María	President del Govern	18:39:50	Compareixença pública	No	Afirma que no es canviarà de règim ni perquè els terroristes matin ni perquè deixin de matar. Afirma que s'ha d'aspirar a la derrota completa del terrorisme, sense cap tipus de negociació.
		Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	18:40:26	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i expressa solidaritat amb les víctimes i els seus familiars.
		Carod-Rovira, Josep-Lluís	Secretari general d'ERC	18:40:54	Compareixença pública	No	Diu que si els terroristes pretenien dividir hauran aconseguit tot el contrari i que la millor resposta davant el terrorisme és anar a votar lliurement.
		Duran i Lleida, Josep Antoni	Secretari general de CiU	18:41:10	Compareixença pública	No	Reclama la convocatòria d'un acord de totes les forces democràtiques que no exclougui ningú i que utilitzi vies legals per acabar definitivament amb el terrorisme.
		Carod-Rovira, Josep-Lluís	Secretari general d'ERC	18:41:35	Compareixença pública	No	Espera que la situació política que derivi de la voluntat de la ciutadania el 14 de març porti a una nova realitat on s'imposi el diàleg.
		Saura, Joan	President d'ICV	18:41:36	Compareixença pública	No	Considera d'especial repugnància l'atemptat massiu a víctimes anònimes que anaven a treballar i se solidaritza amb el poble de Madrid. Expressa el seu condol a les famílies de les víctimes.
		Montilla, Josep	Primer secretari del PSC	18:42:18	Insert	No	Se solidaritza amb les víctimes, els seus familiars i tots els madrilenys i expressa el seu condol.
		Piqué, Josep	President del PPC	18:42:37	Compareixença pública	No	Se solidaritza amb les víctimes, els seus familiars i amb tot el poble de Madrid.
	Declaracions sobre els atemptats de diverses personalitats polítiques						Afirma que més que mai els catalans han de dir als terroristes que no hi ha diferències entre ells. Afirma que pensar que són diferents davant el terrorisme és completament immoral. Declara que el PPC se suma a la resta de forces polítiques per manifestar-se conjuntament a Barcelona.
	Els serveis d'intel·ligència nord-americans diuen que els atemptats presenten signes tant d'ETA com d'Al-Qaeda, pel seu caire						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial informatiu (18.31 a 20.23)	Tertúlia sobre les dues hipòtesis en relació a l'autoria dels atemptats. Agustí Colomines apunta amb prudència a ETA, sobretot al començament. També diu que Otegi no ha aportat proves que demostrin que no ha estat ETA. Afegeix que Al-Qaeda tampoc no ho ha reivindicat. Joan Carles Peris es mostra més neutral	Colomines, Agustí	Professor d'història contemporània de la UB, director del Centre Unesco i expert en conflictes		Tertúlia	Sí	
		Peris, Joan Carles	Periodista de TVC i exdelegat de la cadena a Madrid		Tertúlia	Sí	
	Connexions en directe amb els corresponents a Madrid des de diversos indrets (estacions, hospitals, IFEMA)						
	Menció a les declaracions d'Otegi en què nega l'autoria dels atemptats.						
	L'ONU assegura que l'autoria és d'ETA i el Departament d'Estat dels EUA diu que els seus serveis secrets no tenen elements que els puguin apuntar a Al-Qaeda						
	Resums dels moments de solidaritat i protesta de la ciutadania catalana						
	Reportatge sobre la vivència dels atemptats als veïnats més propers a les explosions						
	Informacions sobre les concentracions de rebuig a Barcelona						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial informatiu (18:31 a 20:23)	Connexió amb la corresponsal a Bilbao, que informa sobre les properes concentracions de rebuig. Afirmar que si ETA no està darrere, l'aclariment hauria de ser immediat. Explica que l'única ocasió en què ETA ha aclarit que no estava darrere d'un atemptat va ser amb l'assassinat d'Enrique Casas, i en menys de 24 hores. Malgrat tot no hi ha cap dada que certifiqui que la banda no està darrere dels atemptats. Afegeix que fonts de la lluita antiterrorista apunten que feia molt de temps que ETA preparava un atemptat, tot i que en aquesta ocasió no ha avisat.						
	Connexió amb el corresponsal a Madrid, que recorda que Acebes considera una intoxicació dir que l'atemptat no és d'ETA i que afirma que tant el tipus de dinamita com el procediment apunten la banda, així com la sèrie de atemptats frustrats recents.						
	Repàs a la cobertura informativa que les emissores de televisió internacionals han fet dels atemptats a Madrid. Els informatius internacionals destaquen el moment de feblesa d'ETA i reflecteixen els dubtes que han sorgit sobre l'autoria dels atemptats.						
	Reaccions de diferents líders polítics internacionals	Straw, Jack	Ministre d'Afers Exteriors de Gran Bretanya	19:34:22	Insert	No	Condenma els atemptats.

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Especial/ informatiu</i> (18:31 a 20:23)	Reaccions de diferents líders polítics internacionals	Chirac, Jacques	President de la República Francesa	19:34:53	Insert	No	Condemna els atemptats i expressa la seva solidaritat amb Espanya en la lluita contra el terrorisme. Afirmar que res justifica la barbàrie. Afirmar que les democràcies han d'estar unides per lluitar sense feblesa.
	Breu repàs dels atemptats més sagnants dels últims anys a Europa	Cox, Pat	President del Parlament europeu	19:35:38	Insert	No	Demana que hissins les banderes espanyola i europea a mitja asta.
	Reportatge sobre els últims cops policials contra ETA i sobre el 'cas Carod'						
	Repàs dels atemptats més importants d'ETA						
	Informació del Ministeri de l'Interior, encara sense confirmar, en què es diu que l'atemptat és obra d'un comando itinerant d'ETA amb un ajut estable a Madrid						
<i>Especial/ informatiu</i> (18:31 a 20:23)	Declaracions de diversos testimonis dels atemptats						
	Compareixença EN DIRECTE d'Ángel Acebes	Acebes, Ángel	Ministre de l'Interior	20:19:58	Compareixença pública	Si	Declarar que ETA és la principal línia d'investigació. Informa que de les dotze mobilles, deu contenen de 8 a 10 kg d'explosius, i dues contenen d'11 a 12 kg. El component essencial era la dinamita (habitual d'ETA). Informa de la localització d'una furgoneta amb set detonadors i una cinta en àrab amb versicles de l'Alcorà. Declara que ha donat instruccions perquè no es descarti cap línia d'investigació, malgrat que la prioritaria segueix sent la d'ETA.
<i>TN vespre</i> (20:30 a 21:50)							
<i>El temps</i> (21:56 a 22:01)							
<i>Especial/ informatiu</i> (22:07 a 23:51)	Reportatge sobre la successió dels fets. Balanç de víctimes.	Acebes, Ángel	Ministre de l'Interior	22:17:00	Compareixença pública	No	Afirma que ETA buscava una massacre a Espanya, que en quatre ocasions les forces de seguretat van aconseguir evitar-ho però que ara desgraciadament no ha estat així.
	Augmenten els dubtes sobre l'autoria de l'atemptat. Diverses fonts, no confirmades pel Ministeri de l'Interior, apunten a la possibilitat que en un dels vagons del tren hi hagués un terrorista suïcida	Ibarrebe, Juan José	President del País Basc	22:17:24	Compareixença pública	No	Assegura que ETA està escrivint el seu final perquè considera increïble que al segle XXI algú pugui defensar res disparant, matant i extorsionant els altres. Exigeix a ETA que desaparegui i deixi de matar.
	Declaracions de víctimes i testimonis dels atemptats	Acebes, Ángel	Ministre de l'Interior	22:17:45	Compareixença pública	No	Informa de la localització d'una furgoneta amb set detonadors i una cinta en àrab amb versicles de l'Alcorà. Declara que ha donat instruccions perquè no es descarti cap línia d'investigació.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial informatiu (22.07 a 23.51)	Declaració institucional de Pasqual Maragall	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	22:19:26	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i crida a la serenitat i la confiança per apaivagar el sentiment col·lectiu d'indignació. Mostra la seva solidaritat amb els que pateixen, de la mateixa manera que ells ho han fet quan ha estat necessari. Afirmar que tots els catalans ens hem de sentir avui ciutadans de Madrid, víctimes del terrorisme. Demana que no ens deixem condicionar pels qui volen imposar el terror. Convoca tots els ciutadans catalans a les manifestacions de demà a les 19 hores. Demana als catalans que facin ús amb la màxima llibertat del seu dret al vot per dir no a la violència i sí a la llibertat.
	Missatge institucional del rei Joan Carles I	Joan Carles I	Rei d'Espanya	22:22:39	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i mostra la solidaritat de tota la família reial amb les víctimes i els seus familiars. Confia en l'eficàcia de l'Estat de dret perquè els assassins siguin empresonats. Agraïeix la solidaritat dels ciutadans i la tasca de les forces de seguretat de l'Estat. Insta a la unitat, fermesa i serenitat de la nació en la lluita contra el terrorisme comptant amb l'acció policial, la labor de la justícia i la cooperació internacional. Afirmar que el terrorisme mai no aconseguirà els seus objectius, no aconseguirà doblegar la fe en la democràcia ni la confiança en el futur d'Espanya.
	Lectura del comunicat enviat per Al-Qaeda a un diari londinenc en què reivindica l'autoria dels atemptats. Durant tota la tarda alguns serveis secrets deien que la pista del terrorisme internacional no es podia descartar de cap manera						
	Connexió amb un corresponsal a Washington, on s'avalua la hipòtesi de la participació d'Al-Qaeda en els atemptats						
	Tertúlia a platò dels fets esdevinguts durant el dia. Es discuteixen les hipòtesis sobre l'autoria dels atemptats tot i que, en general, s'apunta cap a Al-Qaeda	Segura, Antoni	Catedràtic d'història contemporània de la UB		Tertúlia	Sí	
		Àlvaro, Francesc Marc	Periodista de La Vanguardia i professor de la URL		Tertúlia	Sí	
		Claret, Andreu	Director de l'Institut Europeu de la Mediterrània		Tertúlia	Sí	
	Connexió amb Londres per parlar del presumpte comunicat d'Al-Qaeda						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informatiu (22.07 a 23.51)	Tertúlia i entrevista amb Miren Azkarate, en què parla de la hipòtesi de l'autoria d'Al-Qaeda	Azkarate, Miren	Consellera portaveu del Govern basc	22:43:05	Tertúlia	Si	Afirma que el Ministeri de l'Interior ha mantingut fins ara la línia d'investigació centrada en ETA i, a falta d'una altra informació, el Govern basc ha treballat amb aquesta hipòtesi. Afegeix que davant les últimes informacions i les declaracions d'Acebes es troben en un moment de confusió i li agradaria que s'aclarissin de la manera més ràpida possible totes aquelles dades d'Interior relacionades amb l'autoria. Independentment de l'autor de la massacre, creu que la comoció que ha provocat en la societat és la mateixa i, per tant, les concentracions es mantenen vigents.
	Desenvolupament de la jornada des de Madrid						
	Declaracions de diverses víctimes o familiars de desapareguts						
	Concentracions i manifestacions ciutadanes de rebuig a Catalunya						
	Declaracions de diversos polítics catalans sobre els atemptats	Puig, Felip	Portaveu de CiU al Parlament de Catalunya	23:00:49	Insert	No	Crida la ciutadania catalana a manifestar-se demà com a condemna dels atemptats de Madrid i en solidaritat amb les víctimes sota el lema "Catalunya amb les víctimes de Madrid, contra el terrorisme, per la democràcia i la Constitució".
		De Madre, Manuela	Diputada del PSC al Parlament de Catalunya	23:01:32	Insert	No	Afirma que la democràcia no és només una qüestió dels polítics sinó que la defensen també els electors i que, per tant, contra els crims s'ha de reafirmar que volem viure democràticament.
		Mas, Artur	President del grup de CiU al Parlament de Catalunya	23:01:58	Insert	No	Crida a actuar amb serenitat, seny i fermesa davant la desgràcia per defensar la democràcia i la llibertat, ja que els terroristes de tot arreu el que volen és destruir la convivència per acabar destruint la llibertat. Afirma que per això és important anar a votar diumenge.
		Piqué, Josep	President del PPC	23:02:37	Insert	No	Afirma que és important saber tot el que ens estem jugant i que els polítics tenen la gran responsabilitat de transmetre als terroristes que, per més barbaritats que facin, no poden tenir cap esperança d'aconseguir cap objectiu, perquè no hi pot haver preus polítics als xantatges. Afirma que, al final, la batalla la guanyaran els que creuen en la democràcia i la llibertat i estan en contra de la violència i les coaccions.
	Declaracions de diversos polítics catalans sobre els atemptats	Boada, Joan	Portaveu d'ICV-EA al Parlament de Catalunya	23:03:09	Insert	No	Crida a la unitat de totes les forces polítiques i democràtiques enfront del terrorisme i afirma que ICV està disposada a sacrificar el que calgui per aconseguir-la. Afirma que una altra manera de derrotar el terrorisme és anar a les manifestacions convocades demà per la democràcia i la pau per fer callar les accions dels terroristes.
		Huguet, Josep	Portaveu d'ERC al Parlament de Catalunya	23:03:50	Insert	No	Crida a una unitat dels partits democràtics i lamenta que de vegades hi hagi intents d'excloure polítics o posicions que s'expressen per la via pacífica i democràtica.

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial informatiu (22.07 a 23.51)	Entrevista a Francisco Garmendia, sobre el terrorisme en general. Apunta que, a Espanya, els dirigents polítics i els investigadors es van precipitar a apuntar ETA, mentre que altres països han tingut més cautela						
	Fragment de la declaració institucional de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	23:24:51	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Afirmar que els terroristes han matat moltes persones només pel fet de ser espanyols. Afirmar que no és la primera vegada que un assassinat massiu d'aquestes característiques s'intenta a Espanya i que han estat les forces de seguretat les que ho han impedit, de les quals elogia la tasca antiterrorista. Assegura que els terroristes seran derrotats i els criminals responsables seran detinguts, jutjats i condemnats. Mostra el seu suport a la Constitució i afirma que no es canviarà de règim ni perquè els terroristes malin ni perquè deixin de matar. Afirmar que s'ha d'aspirar a la completa derrota del terrorisme, sense negociacions de cap tipus. Convoqua la ciutadania a les diverses manifestacions arreu d'Espanya.
	Entrevista a plató EN DIRECTE amb Santos Santamaría, pare d'una víctima d'ETA	Santamaría, Santos	Membre de l'Associació Catalana de Víctimes del Terrorisme	23:30:19	Entrevista	Si	Qualifica de covards els atemptats terroristes amb bombes i indiscriminats. Creu que un sistema tan indiscriminat de matar diu molt de la solvència moral de les persones que el fan servir. Critica la instrumentalització política del dolor de les víctimes del terrorisme. Afirmar que la víctima d'un atemptat terrorista se sent envoltada de calidesa humana al començament, però amb el pas del temps desapareix l'interès per aquella persona i es troba desatès perquè les institucions polítiques no tenen ben resolta l'atenció humana i econòmica a les víctimes del terrorisme.
	Consternació als carrers de Barcelona i declaracions d'alguns barcelonins sobre els atemptats						

CADENA: TV3

DATA: Divendres 12 de març de 2004

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Notícies 3/24 (08:00 a 08:30)	Informació general	Català, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	08:07:03	Insert	No	Desenvolupament del procés d'identificació dels cadàvers.
	Estat de les investigacions	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	08:10:07	Compareixença pública	No	Treballa d'una furgoneta amb detonadors i cintes en àrab amb versicles de l'Alcorà. No descarta cap línia d'investigació però considera prioritària la que apunta a ETA.
	Informació general						
	Convocatòria de manifestacions i concentracions espontànies						
	Reconstrucció de l'atemptat						
Bon dia Catalunya (08:30 a 11:00)	Donacions de sang						
	Mostres de suport a les víctimes procedents del món esportiu	Niubó, Rafael	Secretari general de l'Esport	08:28:56	Insert	No	Demana un minut de silenci i braçalets negres en tots els esdeveniments esportius.
	Resum de les informacions sobre els atemptats						
	Repàs a la portada dels diaris						
	Notícies actualitzades: - Informació general - Comunicat d'Al-Qaeda a un diari londinenc - Estat de les investigacions - Suspensió de la campanya electoral - Mostres de condol internacionals - Convocatòria de manifestacions						
	Tertúlia entorn de l'autoria dels atemptats i possibles conseqüències tant si ha estat ETA com si ha estat Al-Qaeda	Juan, Jordi	Periodista de <i>La Vanguardia</i>		Tertúlia	Sí	
		Vidal-Folch, Xavier	Director adjunt del diari <i>El País</i>		Tertúlia	Sí	
		Montagut, Albert	Director adjunt d' <i>El Periódico</i>		Tertúlia	Sí	
	Connexió amb el 3/24: - Informació general - Estat de les investigacions - Convocatòria de manifestacions i mostres de solidaritat amb les víctimes	Català, Rafael Acebes, Àngel	Secretari d'Estat de Justícia Ministre de l'Interior	09:02:34 09:08:55	Insert Compareixença pública	No No	Desenvolupament del procés d'identificació dels cadàvers. Treballa d'una furgoneta amb detonadors i cintes en àrab amb versicles de l'Alcorà. No descarta cap línia d'investigació però considera prioritària la que apunta a ETA.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Gorka Esplau	Esplau, Gorka	Portaveu d'Elkarni	09:13:00	Entrevista	Sí	Constata l'enorme confusió al voltant de l'autoria dels atemptats i demana clarificació. Se solidaritza amb el poble de Madrid. Personalment s'inclina per l'autoria d'Al-Qaeda.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Bon dia Catalunya</i> (08:30 a 11:00)	Entrevista a plató a Fernando Sanagustín, expert en seguretat i defensa, on es parla de l'autoria dels atemptats						
	Entrevista telefònica a Adrian McLinan, periodista especialitzat en l'Orient Mitjà, on es parla de l'autoria dels atemptats						
	Entrevista EN DIRECTE a Marina Geli	Geli, Marina	Consellera de Sanitat de la Generalitat de Catalunya	09:47:31	Entrevista	Si	Ajuda sanitària de Catalunya a Madrid.
	Tertúlia entorn de l'autoria dels atemptats i possibles conseqüències tant si ha estat ETA com si ha estat Al-Qaeda	Sanchis, Vicent Busquets, Jordi	Director diari <i>Avui</i> Director de l'edició d' <i>El Punt Diari</i> a Barcelona		Tertúlia	Si	
	Connexió amb el 3/24: - Informació general - Estat de les investigacions - Comunicat Al-Qaeda a un diari londinenc	Salmón, Alex	Director d' <i>El Mundo</i> Catalunya		Tertúlia	Si	
<i>Bon dia Catalunya</i> (08:30 a 11:00)	Entrevista a plató EN DIRECTE a Roberto Manrique	Manrique, Roberto	President de l'Associació Catalana de Víctimes d'Organitzacions Terroristes	10:22:05	Entrevista	Si	Demana que no es polititzin les manifestacions. Afirmar que a les víctimes no els importa tant l'autoria com les conseqüències directes dels atemptats. Planteja la problemàtica social de les víctimes del terrorisme.
	Declaració institucional EN DIRECTE de Juan José Ibarretxe	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	10:33:26	Compareixença pública	Si	Expressa el seu condol. Demana participació i unitat en les manifestacions. Manifesta que hi ha dubtes raonables sobre l'autoria i reclama que s'aclareixin pel valor polític de la informació i per respecte a les víctimes.
	Entrevista a plató a Andrés Quintero, psicòleg especialitzat en catàstrofes						
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Iulen de Madariaga	De Madariaga, Iulen	Fundador ETA i membre d'Aralar	10:52:25	Entrevista	Si	Condemna els atemptats. Diu que si l'autoria és d'ETA suposaria el seu final i que si és d'Al-Qaeda suposaria un cop per al PP. No dóna absoluta credibilitat a Otegi quan nega l'autoria d'ETA.
	Entrevista a plató a David Bajona, secretari del Centre d'Estudis Estratègics						
<i>Avanç informatiu 3/24</i> (11:00 a 11:48)	Informació general Declaració institucional de Juan José Ibarretxe	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	11:05:55	Compareixença pública	No	Reclama en nom de la societat basca que s'aclareixin els dubtes al voltant de l'autoria dels atemptats.

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Avanç informatiu 3/24 (11:00 a 11:48)	Estat de les investigacions	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	11:09:15	Compareixença pública	No	Trobada d'una furgoneta amb detonadors i cintes en àrab amb versicles de l'Alcorà. No descarta cap línia d'investigació però considera prioritària la que apunta a ETA.
	Comunicat d'Al-Qaeda a un diari londinenc						
	El PSOE sospita que el Govern reté informació						
	Conseqüències dels atemptats a les borses						
	Convocatòria de manifestacions i mostres de solidaritat amb les víctimes						
	Declaració institucional de Pasqual Maragall	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	11:15:17	Compareixença pública	No	Condemna dels atemptats. Convoca la ciutadania catalana a manifestar-se.
	Reconstrucció de l'atemptat						
	Donacions de sang						
	Missatge institucional del rei Joan Carles I	Joan Carles I	Rei d'Espanya	11:20:42	Compareixença pública	No	Condemna dels atemptats.
	Declaració institucional EN DIRECTE de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	11:21:30	Compareixença pública	Si	Discurs: - Balanç de víctimes i ferits. Elogi de les forces de seguretat. Agraïment la solidaritat ciutadana i el suport internacional. Anunci de l'abrogament de la nacionalitat espanyola a les víctimes estrangeres que ho desitgin. Indemnitzacions per a les víctimes. - Defensa de la transparència del Govern en les informacions sobre les investigacions i afirma que no es descarta cap línia d'investigació. No dóna crèdit a les paraules d'Otegi exculpant ETA (sense mencionar ni l'un ni l'altre). Crítica que es diferenciïn diversos tipus de terrorisme. Convoca els ciutadans i ciutadanes a les manifestacions. Roda de premsa: - Afirma que no hi ha cap fet que no s'hagi posat en coneixement de l'opinió pública. Crítica que el PSOE acusi el Govern d'ocultar informació. - Justifica l'atribució de l'atemptat a "la banda que tant coneixem aquí" pels 30 anys de terrorisme a Espanya, els diversos intents de massacre i les detencions i interceptacions de material. - Afirma que tot el que s'apiguen ho diran a la ciutadania espanyola. - Lloa l'actitud del Govern en la lluita antiterrorista. Elogia el treball del Ministeri d'Interior i d'Àngel Acebes. - Afirma que el Govern només trasllada als ciutadans informació sobre fets constatatats però no hipòtesis. Tot i això, totes les línies d'investigació estan obertes. - Afirma que la legislació espanyola és prou sòlida per afrontar qualsevol amenaça terrorista. - Espera que el clima en què es desenvolupin les eleccions siguin de normalitat. - Afirma que el que més li agradaria seria poder assenyalar els assassins. - Es nega a respondre a la pregunta de si es replanteja alguna de les seves decisions de política exterior.

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Avanç informatiu</i> (11:49 a 12:19)	Resum de les compareixences més destacades al llarg del matí	Ibarrebe, Juan José	President del País Basc	11:52:35	Compareixença pública	No	Reclama en nom de la societat basca que s'aclareixin els dubtes al voltant de l'autoria dels atemptats
		Aznar, José María	President del Govern	11:53:52	Compareixença pública	No	Atorgament de la nacionalitat espanyola a les víctimes estrangeres que ho vulguin. Ajudes econòmiques a les víctimes.
		Aznar, José María	President del Govern	11:55:20	Compareixença pública	No	Defensa de la transparència del Govern en les informacions sobre les investigacions i afirma que no es descarta cap línia d'investigació. Lloa l'actitud del Govern en la lluita antiterrorista.
	Informació general						
<i>Bonanza</i> (12:24 a 13:18) <i>Videoclip</i> (13:18 a 13:21) <i>Viure Catalunya</i> (13:35 a 13:44) <i>Avanç informatiu</i> (13:51 a 14:00)	Declaració institucional EN DIRECTE de Luisa Femanda Rudi	Rudi, Luisa Femanda	Presidenta del Congrés dels Diputats	12:03:52	Compareixença pública	Sí	Condemna dels atemptats.
	Informació general						
	Declaració institucional de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	12:10:16	Compareixença pública	No	Atorgament de la nacionalitat espanyola a les víctimes estrangeres que ho vulguin. Ajudes econòmiques a les víctimes.
	Informació general						
<i>TW Comarques</i> (14:00 a 14:19)	Convocatòria de manifestacions						
	Mostres de rebuig del terrorisme arreu de Catalunya						
	Convocatòria de manifestacions						
	Restabliment servei ferroviari						
<i>El Temps</i> (14:19 a 14:21)							
	Fragment de la declaració institucional de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	13:58:03	Compareixença pública	No	Atorgament de la nacionalitat espanyola a les víctimes estrangeres que ho vulguin. Defensa de la transparència del Govern en les informacions sobre les investigacions i afirma que no es descarta cap línia d'investigació. Lloa l'actitud del Govern en la lluita antiterrorista.
	Convocatòria de manifestacions						
	Mostres de rebuig del terrorisme arreu de Catalunya						
	Convocatòria de manifestacions	Hereu, Jordi	Regidor de Mobilitat i Seguretat de l'Ajuntament de Barcelona	14:04:15	Compareixença pública	No	Aconsella l'ús del transport públic per accedir a la manifestació.
	Restabliment servei ferroviari						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Agenda</i> (14:21 a 14:22)							
<i>Medi Ambient</i> (14:22 a 14:25)							
<i>TN migdia</i> (14:30 a 15:57)							
<i>El temps</i> (15:57 a 16:02)							
<i>La Columna</i> (16:08 a 17:55)	Mostres de rebuig del terrorisme						
	Tertúlia sobre els dubtes existents al voltant de l'autoria dels atemptats i sobre l'actitud del Govern	Cardenal, Ferran Cardona, Gabriel Segura, Antoni	Exgovernador civil de Barcelona Historiador Catedràtic d'història contemporània de la UB		Tertúlia Tertúlia Tertúlia	Sí Sí Sí	
		Bailvé, Manuel	Catedràtic dret administratiu UAB		Tertúlia	Sí	
		Aznar, José María	President del Govern	16:39:53	Compareixença pública	No	Afirma que no es descarta cap línia d'investigació. Justifica l'atribució de l'atemptat a "la banda que tant coneixem aquí" pels 30 anys de terrorisme a Espanya, els diversos intents de massacre i les detencions i interceptacions de material.
		Aznar, José María	President del Govern	16:47:13	Compareixença pública	No	Defensa la transparència del Govern en informar de les investigacions. Elogia el treball del Ministeri d'Interior i d'Àngel Acebes. Li agrada poder assenyalar amb seguretat els autors dels atemptats.
		Aznar, José María	President del Govern	16:54:44	Compareixença pública	No	Es nega a respondre davant la pregunta de si es replanteja alguna de les seves decisions pel que fa a política exterior.
		Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	16:57:12	Compareixença pública	No	Afirma que el PSOE té la mateixa informació que l'opinió pública corresponent a les dues compareixences del ministre de l'Interior. Es fa ressò de la voluntat dels ciutadans de tenir informació ràpida.
		Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	16:59:42	Compareixença pública	No	Diu que les forces polítiques democràtiques i el poble espanyol es mereixen la veritat encara que aquesta veritat no interessi al Govern de l'Estat.
	Avanç informatiu: - Informació general - Preparatius per a les manifestacions a Catalunya						
	Tertúlia sobre el paper dels mitjans de comunicació en la transmissió d'informació sobre els atemptats	Camps, Victòria Amela, Víctor Anglada, Martí	Vicepresidenta del CAC Crític de televisió Cap d'Actualitats de la CCRTV		Tertúlia Tertúlia Tertúlia	Sí Sí Sí	
	Avanç informatiu: - Informació general - Restabliment del servei ferroviari - Preparatius per a la manifestació de Madrid						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>La Columna</i> (16:08 a 17:55)	Avanç informatiu: - Informació general - Restabliment del servei ferroviari - Preparatiu per a la manifestació de Madrid						
	Tertúlia sobre l'anàlisi sociològica dels atemptats i el valor de les manifestacions	Cardús, Salvador Oliveres, Arcadi	Sociòleg President de Justícia i Pau		Tertúlia Tertúlia	Sí Sí	
	Reportatge sobre com els mestres intenten explicar els atemptats als nens						
	Preparatiu de les manifestacions a Catalunya						
<i>Especial informatiu</i> (18:01 a 20:22)	Agenda política marcada per la incògnita sobre l'autoria dels atemptats	Aznar, José María	President del Govern	18:11:04	Compareixença pública	No	Afirma que el Govern només trasllada als ciutadans informació sobre fets constats però no hipòtesis. Defensa la transparència del Govern en les informacions sobre les investigacions i afirma que no es descarta cap línia d'investigació.
		Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	18:11:43	Compareixença pública	No	Es mostra convençut que es descobriran els culpables Demana al Govern que informi amb diligència. Mostra confiança en les forces de seguretat de l'Estat.
		Montilla, Josep	Primer secretari del PSC	18:12:08	Compareixença pública	No	Diu que l'opinió pública té dret a conèixer ara, no d'aquí a una setmana, totes les informacions i dades de què es disposi.
		Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	18:12:20	Compareixença pública	No	Reclama en nom de la societat basca que s'aclareixin els dubtes al voltant de l'autoria dels atemptats.
	Informació general						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Especial informatiu</i> (18:01 a 20:22)	Compareixença EN DIRECTE d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'interior	18:15:08	Compareixença pública	Si	Discurs: Balanç de víctimes. Assegura que s'aclariran els fets i que els culpables seran detinguts i posats a disposició judicial. Treballa d'una bossa amb dinamita Goma-2 Eco reforçada amb metralla, detonador i telèfon-temporitzador. Atemptat preparat per no fallar i assolir grans dimensions. Compara els atemptats amb el <i>modus operandi</i> utilitzat per ETA en altres ocasions (Cap d'Any 2002, Nit de Nadal 2003 i Vall d'Aran) i afirma que tenen molta relació. Reforç de l'Oficina d'Atenció a les víctimes per aplicar el fons de contingència de 140 milions d'euros per indemnitzacions i per iniciar tràmits per a la concessió de la nacionalitat espanyola a les víctimes estrangeres que ho sol·licitin. Roda de premsa: - L'explosiu trobat a la bossa podria haver estat adquirit a Espanya i el detonador és igual als de la furgoneta. - ETA continua sent la principal línia d'investigació. - No es pot pensar que la prioritat no sigui ETA quan se sap que pretenia dur a terme un atemptat de gran repercussió abans de les eleccions. - No descarta cap línia d'investigació i diu que es treballa en totes amb tota intensitat. - Dubta de la credibilitat del comunicat d'Al-Qaeda a un diari londinenc després d'haver parlat amb autoritats i serveis d'intel·ligència d'altres països. - Cap dels contactes ha aportat dades fiables que apuntin a una altra direcció que no sigui ETA. - Apunta que ETA utilitza Titadine procedent de robatoris a França o Goma-2 procedent de robatoris a Espanya. - La Goma-2 Eco és una modalitat actualitzada de la Goma-2 que tradicionalment usa ETA. - No hi ha noves dades sobre la pista islàmica. - El telèfon i la targeta del mòbil trobats a la bossa han obert noves vies d'investigació.
	Moments previs a la manifestació de Barcelona						
	Trucada al diari <i>Gara</i> , en nom d'ETA, en què nega la seva responsabilitat en els atemptats de Madrid						
	Informació sobre els moments previs a les manifestacions a Tarragona, Lleida i Girona						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Especial informatiu</i> (18:01 a 20:22)	Trucades al diari Gara i a ETB en què neguen l'autoria d'ETA. Certa credibilitat (segons ETB): és la mateixa veu que la de l'individu que va anunciar la treva a Catalunya						
	Informació sobre els moments previs de les manifestacions a Barcelona, Bilbao i Madrid						
<i>TN vespre</i> (20:30 a 21:55) <i>Els diners</i> (21:55 a 21:56) <i>El temps</i> (22:02 a 22:09) <i>2 hores que passen</i> (22:16 a ...)	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Andoni Ortuzar	Ortuzar, Andoni	Director general d'ETB	18:55:05	Entrevista	Sí	Atorga una alta credibilitat a la trucada d'ETA rebuda a ETB perquè és el mateix to de veu del comunicat de treva a Catalunya
	Informació en directe sobre el desenvolupament de les manifestacions						
<i>TN vespre</i> (20:30 a 21:55) <i>Els diners</i> (21:55 a 21:56) <i>El temps</i> (22:02 a 22:09) <i>2 hores que passen</i> (22:16 a ...)							
	Debat sobre diversos aspectes relacionats amb el terrorisme. Josep Cuní defineix el contingut del debat en un avanç de programació: "Més enllà de qui i per què ho van fer, ara que ETA sembla desmarcar-se'n, hi ha una pregunta molt més estesa: què ens està passant? De Madrid a Nova York, de Bagdad a Bali, de Moscou a Jerusalem, el terrorisme també s'ha globalitzat, i amb el terrorisme, la por. Així doncs, ja no és qüestió de preguntar-se cap a on anem sinó de contestar realment on som. Això és el que faran aquesta nit personalitats de l'àmbit del pensament, la reflexió i l'anàlisi."	Buxó, Maria Jesús Dexeus, Santiago Foix, Lluís Fontana, Josep García Arán, Mercedes González Agápitó, Jaume López-Burniol, Juan José Marín, Enric Millán Mestres, Manuel Novell, Rosa Rahola, Pilar Rigol, Joan	Antropòloga Metge Periodista Historiador Catedràtica de dret penal Teòleg Notari Professor de periodisme de la UAB Periodista Actriu Periodista i escriptora Exponent del Parlament de Catalunya		Tertúlia Tertúlia Tertúlia Tertúlia Tertúlia Tertúlia Tertúlia Tertúlia Tertúlia Tertúlia Tertúlia Tertúlia	Sí Sí Sí Sí Sí Sí Sí Sí Sí Sí Sí Sí	

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Cosas que passen (22:16 a ...)	Debat sobre diversos aspectes relacionats amb el terrorisme. Josep Cuní defineix el contingut del debat en un avanç de programació.	Rivière, Margarita	Periodista		Tertúlia	Sí	
	"Més enllà de qui i per què ho van fer, ara que ETA sembla desmarcar-se'n, hi ha una pregunta molt més estesa: què ens està passant? De Madrid a Nova York, de Bagdad a Bait, de Moscou a Jerusalem, el terrorisme també s'ha globalitzat, i amb el terrorisme, la por. Així doncs, ja no és qüestió de preguntar-se cap a on anem sinó de contestar realment on som. Això és el que faran aquesta nit personalitats de l'àmbit del pensament, la reflexió i l'anàlisi."	Rubert de Ventós, Xavier	Filòsof		Tertúlia	Sí	
		De Sebastián, Luis	Economista		Tertúlia	Sí	
		Serrano, Sebastia	Lingüista		Tertúlia	Sí	
		Virós, Maria Rosa	Rectora de la UPF		Tertúlia	Sí	
	Connexió amb els serveis informatius:						
	- Informació sobre les manifestacions - Trucades al diari <i>Gara</i> i ETB en què exculpen ETA. Alta credibilitat, segons ETB - Acebes reafirma en la seva compareixença que ETA és la principal línia d'investigació - Carta d'Ana Palacio als ambaixadors espanyols perquè atribueixin a ETA els atemptats de Madrid - Reforç de la seguretat areu d'Europa						

CADENA: TV3

DATA: Dissabte 13 de març de 2004

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Informatiu 3/24</i> (08:00 a 08:30)	Manifestacions a Barcelona, Lleida, Tarragona, Girona, Madrid, València, Palma de Mallorca i Elibao						
	Trucades d'ETA al diari Gara i a ETB en què nega la seva participació en els atemptats	Ortuzar, Andoni	Director general d'ETB	08:08:14	Insert	No	Informa de la recepció de la trucada anònima d'un home que, en nom d'ETA, va negar cap responsabilitat de la banda terrorista en els atemptats de Madrid.
		Otegi, Arnaldo	Sozialista Abertzaleak	08:08:59	Compareixença pública	No	Afirma que el Govern de l'Estat ha mentit perquè, segons <i>El País</i> , el CNI va sospitar des del primer moment de la banda de Bin Laden.
		Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	08:09:11	Compareixença pública	No	Demana que s'aclareixin els dubtes al voltant de l'autoria dels atemptats.
	Resum de la compareixença del ministre Ángel Acebes (12/03/04 a les 18:15)	Acebes, Ángel	Ministre de l'interior	08:10:36	Compareixença pública	No	Dubta de la credibilitat del comunicat d'Al-Qaeda perquè aquesta banda reivindica molts atemptats.
	Resum de la declaració institucional de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	08:11:53	Compareixença pública	No	No descarta cap línia d'investigació. Justifica l'atribució de l'atemptat a ETA ("la banda que tant coneixem a Espanya") per part del Govern pels 30 anys d'activitat terrorista a Espanya. Defensa la transparència del Govern en informar de les investigacions.
	Carta de la ministra Ana Palacio a les ambaixades espanyoles en què demana que es reforci la hipòtesi d'ETA						
	Informació general sobre els atemptats						
	Reaccions a Europa						
	Reforç de la seguretat als EUA	Bush, George	President dels EUA	08:17:10	Compareixença pública	No	Valora molt positivament la postura del Govern espanyol contra el terrorisme i li ofereix el seu suport.
<i>Informatiu 3/24</i> (redifusió) (08:30 a 09:00)	Manifestacions a Barcelona, Lleida, Tarragona, Girona, Madrid, València, Palma de Mallorca i Elibao						
	Trucades d'ETA al diari Gara i a ETB en què nega la seva participació en els atemptats	Ortuzar, Andoni	Director general d'ETB	08:38:13	Insert	No	Informa de la recepció de la trucada anònima d'un home que, en nom d'ETA, va negar cap responsabilitat de la banda terrorista en els atemptats de Madrid.
		Otegi, Arnaldo	Sozialista Abertzaleak	08:38:57	Compareixença pública	No	Afirma que el Govern de l'Estat ha mentit perquè, segons <i>El País</i> , el CNI va sospitar des del primer moment de la banda de Bin Laden.
		Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	08:39:10	Compareixença pública	No	Demana que s'aclareixin els dubtes al voltant de l'autoria dels atemptats.
	Resum de la compareixença del ministre Ángel Acebes (12/03/04 a les 18:15)	Acebes, Ángel	Ministre de l'interior	08:40:29	Compareixença pública	No	Dubta de la credibilitat del comunicat d'Al-Qaeda perquè aquesta banda reivindica molts atemptats.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Informatiu 3/24</i> (redifusió) (08:30 a 09:00)	Resum de la declaració institucional de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	08:41:52	Compareixença pública	No	No descarta cap línia d'investigació. Justifica l'atribució de l'atemptat a ETA ("la banda que tant coneixem a Espanya") per part del Govern pels 30 anys d'activitat terrorista a Espanya. Defensa la transparència del Govern en informar de les investigacions.
	Carta de la ministra Ana Palacio a les ambaixades espanyoles						
	Informació general						
	Reaccions a Europa						
<i>Accents</i> (09:00 a 09:07) <i>Nydia concert</i> (09:07 a 09:48) <i>Nydia</i> (09:48 a 10:23) <i>Rodasons</i> (10:24 a 11:10)	Reforç de la seguretat als EUA	Bush, George	President dels EUA	08:47:01	Compareixença pública	No	Valora molt positivament la postura del Govern espanyol contra el terrorisme i li ofereix el seu suport.
<i>Avanç informatiu</i> (11:10 a 11:15)	Primers funerals per les víctimes dels atemptats						
	Manifestacions massives a Barcelona i a Madrid						
	Resum de la compareixença d'Ángel Acebes						
	(12:03/04 a les 18:15)						
<i>Els àngels de Charlie</i> (11:15 a 12:04) <i>Per flicula:</i> El cavall blanc (12:04 a 13:11)	Trucades d'ETA al diari Gara i a ETB en què nega la seva participació en els atemptats						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Avanç informatiu</i> (13:11 a 13:36)	Compareixença EN DIRECTE d'Eduardo Zaplana	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	13:11:33	Compareixença en directe	Si	Discurs: Destaca la participació ciutadana en les manifestacions i dona dades de participació per comunitats autònomes. Agraeix la presència a les manifestacions del príncep i les infantes, els dirigents polítics internacionals, els representants de tots els partits democràtics, les institucions autonòmiques i locals, les organitzacions empresarials i els sindicats, i les entitats socials. Lloa la intensa feina dels mitjans de comunicació i dels periodistes. Qualifica la manifestació com l'expressió pública de rebuig al terrorisme més gran de la història. Promet no oblidar les víctimes i donar-los suport. Roda de premsa: - Anuncia la compareixença, dintre d'uns minuts, del ministre de l'Interior i en defensa la transparència a l'hora d'informar sobre l'estat de les investigacions. - Qüestionat sobre la credibilitat del comunicat d'ETA, respon que l'única font d'informació que considera vàlida són les forces de seguretat de l'Estat, en les quals confia plenament. - Afirmar que li agradaria tenir el màxim d'informació al més aviat possible. - Reitera la transparència del Govern en la informació al voltant del procés d'investigació. Remet a la pròxima compareixença del ministre de l'Interior pel que fa a l'estat de les investigacions. - Minimitza les veus crítiques amb el Govern i amb el PP que es van sentir a les manifestacions i les contraposa als 11 milions d'assistents que hi van haver. - Critica que alguns sectors vulguin descartar ETA quan porta 30 anys atemptant a Espanya i compara els atemptats de Madrid amb els intents d'ETA d'atemptar el desembre de 2003 i a principis de març.
	Informació general sobre els atemptats						
	Compareixença EN DIRECTE d'Alfredo Pérez Rubalcaba	Pérez Rubalcaba, Alfredo	Portaveu del PSOE	13:31:38	Compareixença pública	Si	Emet un comunicat sorgit d'una reunió del Comitè Electoral sota la presidència de Zapatero. Destaca la participació ciutadana en les manifestacions com a mostra de solidaritat entre tots els espanyols i amb les víctimes dels atemptats i les seves famílies, de compromís amb els valors democràtics, que l'esperança és més gran que el terror, i com a mostra d'unitat, generositat i fortaleza col·lectiva. Agraeix als herois anònims i als servidors públics la seva ajuda a les víctimes i les seves famílies. Afirmar que cal donar resposta a la demanda d'informació, seguretat i confiança feta pels ciutadans i ciutadanes a les manifestacions. Declarar que una participació massiva en les eleccions tornarà a posar de manifest la fortaleza com a poble dels espanyols i farà que esdevingui un dia de pau i llibertat.
<i>Pe'l ficula:</i> El cavall blanc (continuació) (13:40 a 14:05)							

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Minut zero</i> (14:09 a 14:24)	Reaccions del món del futbol pels atemptats de Madrid						
<i>TN migdia</i> (14:29 a 15:42)							
<i>El temps</i> (15:43 a 15:50)							
<i>Cuina x solters</i> (15:50 a 15:55)							
<i>El cor de la ciutat</i> (16:02 a 17:13)							
<i>Pel·lícula:</i> No puc esperar (17:20 a 18:24)							
<i>Avanç informatiu</i> (18:24 a 18:35)	Dubtes sobre l'autoria dels atemptats: el Govern no descarta cap hipòtesi però manté ETA com a principal sospitosa mentre fonts del CNL apunten el terrorisme internacional (segons la SER) La Junta Electoral Central demana que es respecti la jornada de reflexió Informació general sobre els atemptats Funeral per la víctima de Sant Feliu de Llobregat i funeral col·lectiu a Alcalá de Henares Un agent de Policia fora de servei mata un home a Pamplona per una discussió sobre l'autoria dels atemptats El Govern manté ETA com a principal sospitosa malgrat que molts detalls apunten el terrorisme internacional. Record de l'atemptat contra interessos espanyols al Marroc	Acebes, Angel	Ministre de l'interior	18:25:21	Compareixença pública	No	No descarta que hi puguin haver connexions entre organitzacions terroristes del tipus que sigui, tenint en compte els precedents que existeixen en aquest sentit. Confirma que una de les línies d'investigació obertes s'ocupa de les possibles connexions entre diverses organitzacions terroristes.
<i>Pel·lícula:</i> No puc esperar (continuació) (18:35 a 19:06)							

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Avanç informatiu</i> (19:06 a 19:18)	Entre 2.000 i 3.000 persones es concentren davant de la seu del PP a Madrid reclamant que s'actueixi l'autoria dels atemptats i mostrant el seu rebuig a la guerra a l'Iraq						
	Enfrontaments a Pamplona entre ciutadans i agents de la Policia Nacional mentre es vetlla l'home assassinat						
	Acebes reitera que ETA és la principal sospitosa malgrat que no es descarten altres línies d'investigació						
	IU acusa el Govern de fer un cop d'estat informatiu i demana la convocatòria urgent de la Diputació Permanent del Congrés dels Diputats						
<i>pel·lícula:</i> No puc esperar (continuació) (19:18 a 19:39)							
<i>Tresors del món, patrimoni de la humanitat</i> (19:45 a 19:59)							
<i>Avanç informatiu</i> (19:59 a 20:25)	Detenció de quatre persones vinculades al món islamista						
	Concentració davant de la seu del PP a Madrid convocada a través dels telèfons mòbils, al marge de partits polítics						
	El Govern no descarta cap hipòtesi però manté ETA com a principal sospitosa mentre forns del CNI apunten l'autoria d'Al-Qaeda com la hipòtesi més probable i en la qual s'ha investigat més						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Avanç informatiu</i> (19:59 a 20:25)	Excepcionalitat de les concentracions ciutadanes que s'estan produint en la jornada de reflexió						
<i>Avanç informatiu</i> (19:59 a 20:25)	Compareixença EN DIRECTE d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	20:11:25	Compareixença pública	Si	Discurs: Informa de la detenció de cinc persones (tres marroquins i dos hindús) i de la presa de declaració a dos espanyols d'origen hindiú per la presumpta implicació en la venda i falsificació del mòbil i la targeta trobats a la bossa que no va arribar a explotar. Detencions fetes per ordre del jutge de l'Audiència Nacional respecte. Es tracta d'una operació oberta que tot just comença. S'estan fent registres a diversos immobles. Demana prudència i cautela. Reitera que el Govern està facilitant tota la informació de què disposa. Felicita les forces de seguretat per la feina feta. Reitera que els responsables dels atemptats seran detinguts i pagaran la seva responsabilitat complint íntegrament les penes. Roda de premsa. - Les detencions s'han produït a diferents zones de Madrid per la presumpta venda i falsificació de la targeta del mòbil i caldrà veure fins a quin punt hi estan implicats els detinguts. - Insisteix en el fet que cal tenir cautela i prudència. - Informa de les detencions pel compromís de transparència adquirit. - Encara no es descarta cap via d'investigació tot i que les detencions n'obren una de molt important. - Algun dels detinguts podria estar relacionat amb grups islàmics però és massa aviat per determinar el grau de vinculació. - Afirmar que ha informat puntualment de l'estat de les investigacions i que, per motius obvis, la prioritat dels responsables de la investigació en un primer moment va ser ETA. Tan aviat com apareix la cinta en àrab es comença a investigar amb tota intensitat cap a grups relacionats amb l'islamisme radical. Les detencions es deriven de la troballa de la bossa amb explosius. - Els espanyols agraïeixen i reconeixen la feina feta per la Policia, que ha tingut resultats en només 60 hores. Membres del Cos Nacional de Policia han dut a terme les detencions tot i que en el conjunt de la investigació hi ha col·laboració internacional. - No vol donar detalls tècnics per no entorpir la investigació. - Una de les vies d'investigació es basa en un testimoni que va veure tres persones amb la cara coberta. - Caldrà determinar la situació legal a Espanya dels detinguts.
<i>TN vespre</i> (20:31 a 21:46)							
<i>El temps</i> (21:50 a 21:54)							
<i>Futbol</i> (21:56 a 23:33)							

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial informatiu (23:34 a 23:54)	Acebes anuncia la detenció de cinc persones. S'allunya la possibilitat que hagi estat ETA i dona versimilitat a la hipòtesi d'Al-Qaeda	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	23:35:01	Compareixença pública	No	Informa de la detenció de cinc persones (tres marroquins i dos hindús) i de la presa de declaració a dos espanyols d'origen hindú per la presunta implicació en la venda i falsificació del mòbil i de la targeta trobats a la bossa que no va arribar a explotar. Detencions fetes per ordre del jutge de l'Audiència Nacional respecte. Les detencions s'han produït a diferents zones de Madrid.
	El conseller en cap, Josep Bargalló, reclama més transparència al Govern de l'Estat i la delegada del Govern, Susanna Bouis, li respon	Bargalló, Josep	Conseller en cap del Govern de Catalunya	23:36:18	Insert	No	Afirma que tots títol dignes han informat que el que deia el Govern no coincidia amb les dades que es tenien i les línies d'investigació que s'estaven obrint. Reclama al Govern de l'Estat transparència i que digui tot el que sap. Reclama als mitjans de comunicació que actuïn des de l'ètica, donant les informacions que posseeixen, malgrat les pressions. Reclama als ciutadans i ciutadanes que vagin a votar lliurement.
		Bouis, Susanna	Delegada del Govern a Catalunya	23:37:46	Insert	No	Diu que els dirigents han de mantenir la calma i confiar en el fet que no s'està ocultant informació i s'està investigant intensament i informant de tots els avenços a la població. Rebutja qualsevol acusació que el Govern amagui informació perquè confon i incita a la violència. Reprova les declaracions de Josep Bargalló perquè posen en dubte les investigacions i la lleialtat del Govern envers els seus ciutadans i no fan altra cosa que alimentar la intolerància i els actes violents.
	Reaccions de diversos dirigents polítics catalans a l'actuació del Govern	Bosch, Jaume	Vicepresident d'ICV	23:39:30	Compareixença pública	No	Diu que Rajoy ha fet una roda de premsa estrictament política i partidista trencant les regles del joc d'una jornada de reflexió. Exigeix la dimissió d'Acebes pel seu intent d'amagar informació. Afirma que els ciutadans d'arreu del món tenien més informació que la que rebien els ciutadans catalans i espanyols. Entén la indignació de la ciutadania que està protestant per l'actitud del Govern del PP d'amagar informació. Crida a la ciutadania a votar amb llibertat i responsabilitat. La millor resposta contra el terrorisme i contra les manipulacions informatives és exercir el dret a vot.
		Duran i Lleida, Josep Antoni	Secretari general de CIU	23:41:00	Compareixença pública	No	Diu que cal evitar la confrontació entre la ciutadania. Diu que el vol remarcar la confrontació entre les forces polítiques democràtiques. Crida a la serenitat perquè ha costat molts anys i esforç arribar a l'actual situació de llibertat. Cal ser prou responsable per no atreure més excitació a la que ja hi pugui haver.
	Ambient de protesta als carrers de Barcelona i altres punts de Catalunya						
	Ambient de protesta davant de la seu del PP a Madrid						
	Rajoy qualifica d'«il·legals i il·legítims» les mobilitzacions ciutadanes de les darreres hores	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	23:46:22	Compareixença pública	No	Qualifica d'il·legal i il·legítima la manifestació davant de la seu nacional del PP en la qual s'estan imputant greus delictes al Partit Popular. Qualifica els fets d'antidemocràtics i diu que volen influir en la voluntat de l'electorat i coaccionar-lo. Recorda que en la jornada de reflexió estan prohibides les manifestacions per tal que les eleccions es desenvolupin netament.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Especial informatiu</i> (23:34 a 23:54)	Rajoy qualifica d'il·legals i il·legítimes les mobilitzacions ciutadanes de les darreres hores	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	23:46:22	Compareixença pública	No	Exigeix als convocants de les manifestacions que cessin en la seva actitud i que conculguin els actes de pressió sobre les eleccions. Critica que dirigents polítics (que no vol mencionar) s'hagin manifestat públicament i hagin influït en la convocatòria que té lloc. Diu que el PP ha denunciat els fets a la Junta Electoral Central i espera que s'adoptin mesures que garanteixin la llibertat i la no-coacció en les eleccions. Demana als ciutadans que no assisteixin als actes que s'estan convocant davant d'altres seus del PP arreu d'Espanya i la suspensió de qualsevol acte convocat aquesta nit perquè mostren intolerància. Demana a la resta de partits que desautoritzin expressament la pressió que hi ha sobre les eleccions, i que reproduïx l'assetjament que les seus del PP van patir durant les eleccions municipals i autonòmiques.
	Alfredo Pérez Rubalcaba respon a les acusacions fetes per Rajoy	Pérez Rubalcaba, Alfredo	Portaveu del PSOE	23:49:25	Compareixença pública	No	El PSOE no se sent al·ludit per les paraules de Rajoy i no ha convocat ni convocarà mai manifestacions davant d'un altre partit polític democràtic ni el dia de reflexió ni cap altre. Felicitza les forces de seguretat i agraïx la seva professionalitat al servei de la ciutadania. Comparteix amb els ciutadans la satisfacció perquè els responsables del crim començin a respondre davant de la justícia en recompensa al civisme, la solidaritat, l'heroïcitat i la fermesa expressades al llarg dels dos últims dies. Lamenta que el comportament del Govern no hagi estat exemplar, com el dels ciutadans. Creu que els espanyols es mereixen un govern que no els menteixi i els digui sempre la veritat. Afirma que el PSOE coneixia les línies d'investigació de les forces de seguretat de l'Estat però va callar per sentit d'Estat i per respecte a les víctimes quan el Govern desqualificava i feia afirmacions falses. El PSOE mai no utilitzarà el terrorisme en la confrontació política.
	Zaplana critica les declaracions d'Alfredo Pérez Rubalcaba en què acusa el Govern d'haver mentit	Zaplana, Eduardo	Ministre Portaveu del Govern	23:51:31	Compareixença pública	No	Lamenta haver de compareixer en la jornada de reflexió electoral, però ho fa arran de les imputacions formulades per un portaveu del PSOE, que ha acusat el Govern de mentir l'opinió pública. Diu que és fals i que el PSOE ho sap. Afirma que el Govern ha actuat i actua amb una transparència absoluta: ha informat públicament i de manera reiterada del curs de les investigacions i ha posat a disposició dels ciutadans tota la informació de què disposava. Demana, en nom del Govern, que no es facin més imputacions falses i apel·la a la responsabilitat de les formacions polítiques i al sentit de la prudència exigible en aquestes circumstàncies.
<i>Pel·lícula: Saturday night fever</i> (00:01 a 01:20)	Resum de l'evolució de les investigacions d'ençà que es van cometre els atemptats						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Avanç informatiu (01:20 a 01:25)	Resum de la compareixença d'Àngel Acebes per informar de la troballa d'una cinta de vídeo en què Al-Qaeda reivindica els atemptats	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	01:21:53	Compareixença pública	No	Recorda el compromís del Govern d'informar de qualsevol novetat en relació amb les investigacions. Diu que a les 19:40 h la policia ha rebut una trucada de la central de Telemadrid en què informa al seu torn de la trucada d'un home amb accent àrab que advertia de l'existència d'un vídeo a la paperera que hi ha entre la mesquita i el tanatori de la M-30. Diu que s'ha recollit, visionat i traduït la cinta. Es tracta d'una reivindicació dels atemptats del dia 11 en àrab, amb accent marroquí, en nom del portaveu militar d'Al-Qaeda a Europa. Aquesta identitat no ha estat acreditada ni pels serveis d'intel·ligència espanyols ni pels serveis internacionals consultats.
	Lectura d'un comunicat del president de la Generalitat en què afirma que Catalunya ha mantingut la calma durant la jornada de reflexió malgrat les notícies contradictòries que s'han produït. Fa referència als funerals de Madrid i al del veí de Sant Feliu mort en els atemptats. Es fa ressò de les concentracions davant de la delegació del Govern i algunes seus del PP. Reclama calma i considera poc convenient que es produeixin desordres davant de les seus de partits polítics. Demana als ciutadans que vagin a votar com autèntica expressió de la democràcia						
Pel·lícula <i>Saturday night fever</i> (cont.) (01:25 a 01:30)							

CADENA: TVE-1

DATA: Dijous 11 de març de 2004

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Telediario matinal</i> (08.00 a 09.31)	Primeres informacions sobre els atemptats (08:01:00) i connexions telefòniques amb testimonis i periodistes (la primera, a les 08:12:35). S'apunta ETA com a autora, tot i que s'afegeix que encara no es pot confirmar						
	S'informa que el PP ha decidit suspendre tots els actes de campanya						
	Primeres imatges de la massacre i declaracions de testimonis i de víctimes						
<i>Los desayunos de TVE</i> (09.31 a 09.43)	El presentador fa un balanç de les víctimes dels atemptats i assenyala ETA com l'autora en tot moment						
	Entrevista EN DIRECTE amb José Luis Rodríguez Zapatero. Es donen xifres de víctimes d'anteriors atemptats d'ETA	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	09:32:07	Entrevista	Si	Se solidaritza amb les víctimes i familiars dels atemptats i espera que la policia detingui els culpables al més aviat possible. Crida a la unitat de totes les forces polítiques democràtiques. Afirmar que s'ha d'acabar amb la violència etarra i que la millor manera de respondre ETA és anar a votar. Creu que ara l'important són les víctimes i no els resultats electorals, tot i que la massacre més sagnant d'ETA marcarà tot el procés electoral.
<i>Los desayunos de TVE</i> (09.31 a 09.43)	Entrevista EN DIRECTE amb José Luis Rodríguez Zapatero. Es donen xifres de víctimes d'anteriors atemptats d'ETA	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	09:32:07	Entrevista	Si	Condemna l'atac. Es mostra convençut de la maduresa de la ciutadania espanyola i del fet que votarà lliurement. Creu que la millor resposta al terrorisme és la determinació i la unitat i es mostra a favor de mantenir el Pacte per les llibertats i contra el terrorisme, que ha estat molt útil contra ETA. Afirmar que la resta de partits democràtics haurien de donar suport a les línies del pacte: que ETA perdi l'esperança d'aconseguir modificar la Constitució, la política o l'Estatut del País Basc amb la violència. Afirmar que les condicions que s'han de donar per acabar amb ETA són un assetjament policial contundent i l'eliminació de qualsevol tipus de suport social a la violència a Euskadi. Es mostra a favor de reprendre l'esperit d'Ermua.
<i>Especial informativo</i> (09.43 a 14.59)	Balanç de víctimes i ferits. Informació general sobre els atemptats i primeres imatges. Els conductors apunten ETA com a autora de l'atac						
	Declaracions de diversos testimonis i víctimes de les explosions						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informativo (09:43 a 14:59)	Imatges i impressions als hospitals de campanya al voltant de les estacions						
	Connexions en directe al llarg del programa amb periodistes ubicats a les tres estacions afectades pels atemptats						
	Entrevista telefònica amb Manuel Sempere, portaveu de Renfe						
	Declaracions EN DIRECTE d'Esperanza Aguirre, Alberto Ruiz Gallardón i Rodrigo Rato des de Santa Eugènia	Aguirre, Esperanza Ruiz Gallardón, Alberto	Presidenta de la Comunitat de Madrid Alcalde de Madrid	10:19:27 10:19:33	Insert Insert	Si Si	Mostra la solidaritat de tots els madrilenys amb les víctimes. Afirma que Madrid ha estat víctima de la major massacre de la història de la ciutat, mostra el seu dolor i el de tots els madrilenys i demana serenitat i tranquil·litat als ciutadans i ciutadanes. Agraïeix les mostres de condol de tot Espanya. Diu que s'han posat a disposició d'interior tots els dispositius de les administracions públiques. Lloa la feina dels serveis d'emergència. Se solidaritza amb el dolor de les víctimes i els seus familiars. Afirma que es donarà una resposta democràtica a un atemptat criminal com s'ha de fer en un Estat de dret.
		Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	10:21:30	Insert	Si	Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Afirma que es tracta d'un atac criminal contra tots els espanyols, la democràcia i la llibertat, i que només des de la justícia es pot respondre al terrorisme.
	Declaracions EN DIRECTE d'Àngel Acebes des de l'estació d'Atocha	Acebes, Àngel	Ministre de l'interior	10:49:05	Insert	Si	Condemna els atemptats i demana confiança en l'Estat de dret i les forces de seguretat. Assegura que els responsables seran detinguts i pagaran pel que han fet.
		Acebes, Àngel	Ministre de l'interior	10:51:36	Insert	Si	Demana serenitat i deixar treballar les forces de seguretat i els serveis d'emergència. Assegura que l'Estat de dret donarà una resposta contundent als responsables, que seran detinguts i pagaran pels fets. Afirma que ara la prioritat és garantir la seguretat dels ciutadans i l'atenció a les víctimes.
	Repetició de les declaracions d'Àngel Acebes des de l'estació d'Atocha	Acebes, Àngel	Ministre de l'interior	11:18:05	Insert	No	Demana serenitat i deixar treballar les forces de seguretat i els serveis d'emergència. Assegura que l'Estat de dret donarà una resposta contundent als responsables, que seran detinguts i pagaran pels fets. Afirma que ara la prioritat és garantir la seguretat dels ciutadans i l'atenció a les víctimes.
	Entrevista amb Pedro Torres, coordinador de Creu Roja, des de l'estació d'Atocha						
	Connexions amb el Poliesportiu Daoiz y Velarde						
	Últimes informacions sobre els atemptats						
	Informació sobre l'atenció a les víctimes						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informativo (09:43 a 14:59)	Compareixença EN DIRECTE de Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	11:55:01	Compareixença pública	Si	Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Crida a la unitat de tots els espanyols davant la tragèdia. Informa que el PP suspèn la seva campanya electoral. Demana serenitat, fermesa i determinació. Afirmar que els espanyols no cediran davant els terroristes i que no aconseguiran res. Assegura que Espanya acabarà amb la xacra del terrorisme.
	Fragment d'una entrevista a José Luis Rodríguez Zapatero	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	11:56:58	Entrevista	No	Se solidaritza amb les víctimes i els familiars dels atemptats i espera que la policia detingui els culpables al més aviat possible. Crida a la unitat de totes les forces polítiques democràtiques. Afirmar que s'ha d'acabar amb la violència etarra i que la millor manera de respondre a ETA és anar a votar.
	Declaracions d'Esperanza Aguirre i Alberto Ruiz Gallardón	Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	11:58:44	Insert	No	Afirmar que els madrilenys han estat víctimes del major atemptat terrorista que es recorda. Mostra la seva solidaritat i la de tots els madrilenys amb les víctimes i els seus familiars i amb tots els que pateixen. Afirmar que tot l'operatiu d'emergència està fent el possible per ells i n'elogia la tasca. Assegura que els assassins seran perseguits i pagaran pels seus crims.
		Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	11:59:56	Insert	No	Afirmar que Madrid ha estat víctima de la major massacre a la història de la ciutat, mostra el seu dolor i el de tots els madrilenys i demana serenitat i tranquil·litat als ciutadans. Agraïx les mostres de condol de tot Espanya. Diu que s'han posat a disposició d'interior tots els dispositius de les administracions públiques. Lloa la feina dels serveis d'emergència. Se solidaritza amb el dolor de les víctimes i els seus familiars. Afirmar que es donarà una resposta democràtica a un atemptat criminal, com s'ha de fer en un Estat de dret.
	Pat Cox fa un comunicat oficial de condol	Cox, Pat	President del Parlament europeu	12:02:46	Insert	No	Mostra el compromís ferm del Parlament Europeu a favor de la democràcia i dels drets humans i condemna els atemptats. Afirmar que entre tots s'acabarà amb el terrorisme.
	Declaracions d'Ana Pastor, des de l'hospital Gregorio Marañón	Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	12:25:39	Insert	No	Informa de l'estat dels ferits pels atemptats.
	Tots els partits polítics suspenen els actes de campanya						
	Declaracions de Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	12:38:02	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Crida a la unitat de tots els espanyols davant la tragèdia. Informa que el PP suspèn la seva campanya electoral. Demana serenitat, fermesa i determinació. Afirmar que els espanyols no cediran davant els terroristes i que no aconseguiran res. Assegura que Espanya acabarà amb la xacra del terrorisme.
	Declaracions de José Luis Rodríguez Zapatero	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	12:39:46	Entrevista	No	Se solidaritza amb les víctimes i els familiars dels atemptats i espera que la policia detingui els culpables al més aviat possible. Crida a la unitat de totes les forces polítiques democràtiques. Afirmar que s'ha d'acabar amb la violència etarra i que la millor manera de respondre a ETA és anar a votar.
	Entrevista amb César Gómez, portaveu del Samur de l'Ajuntament de Madrid						

CADENA: TVE-1

DATA: Dijous 11 de març de 2004

(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informativo (09:43 a 14:59)	Compareixença EN DIRECTE d'Angel Acebes	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	13:32:02	Compareixença pública	Si	Discurs: Afirma que ETA buscava una massacre a Espanya, que en quatre ocasions les forces de seguretat van aconseguir evitar-ho, però que ara desgraciadament no ha estat així. Recorda altres atemptats i intents anteriors de la banda amb uns objectius i característiques molt similars, com el del 24 de desembre, o les recents detencions a França i Cuenca. Afirma que està molt clar que ETA buscava un atemptat de grans repercussions i amb gran nombre de víctimes. Qualifica d'intolerable qualsevol tipus d'intoxicació que desvii l'objectiu i els responsables de la tragèdia. Mostra la seva solidaritat amb els familiars de les víctimes. Informa del balanç de víctimes i ferits. Dóna informació detallada sobre la seqüència dels fets, l'atenció als ferits i la identificació i l'aixecament dels cadàvers. Agraeix la tasca dels serveis d'emergència i les forces de seguretat. Afirma que una de les prioritats durant el matí era garantir la seguretat per no multiplicar els efectes de la massacre. Preguntes: Afirma que en aquests moments Interior no té cap dubte que la responsable de l'atemptat és ETA. Acusa Otegi de desviar l'atenció per tal d'augmentar el terror i la confusió. Afirma que els membres d'ETA, i els qui els ajuden, seran detinguts i compliran integralment la condemna. Compara el modus operandi dels atemptats amb el que ETA va fer servir en l'intent d'atemptat de la nit de Nadal. Afirma que ETA pretenia fer un atemptat de grans dimensions com demostra la seqüència de fets dels darrers temps. Informa que ningú no ha reivindicat els atemptats, però que ETA no sempre ho fa i que mai no els reivindica immediatament. Afirma que el fet que ETA estigui molt debilitada pot explicar les dimensions de l'atemptat per buscar protagonisme. Afirma que ETA acabarà sent derrotada i dóna suport a la política antiterrorista duta a terme fins ara pel Govern espanyol. Demana confiança en les forces de seguretat. Afirma que Interior estarà a disposició de la premsa per donar tota la informació de que disposi.
	Les autoritats busquen dues persones que van pujar i baixar dels trens cap a les 7 del matí						
	Connexions informant de l'última hora des de l'IFEMA						
	Reportatge sobre els atemptats més mortífers d'ETA						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial/ informativo (09:43 a 14:59)	Declaracions de José Luis Rodríguez Zapatero	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	13:59:33	Compareixença pública	No	Afirma que els assassins busquen l'enfrontament entre els espanyols i crida a respondre a la tragèdia reafirmant els valors i els principis constitucionals. Creu que és el moment de la unitat democràtica davant el terrorisme. Afirma que s'acabarà amb el terrorisme i que els assassins mai no aconseguiran els seus objectius ni escapar-se de la justícia.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE amb Alberto Ruiz Gallardón	Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	14:00:58	Entrevista	Si	Confirma el balanç de víctimes donat pel ministre Acebes i expressa el gran dolor que viuen els madrilenys. Informa del bon funcionament dels serveis sanitaris i n'elogia la tasca, així com la de les forces de seguretat i la solidaritat dels ciutadans. Explica que s'està treballant per donar la informació sobre les víctimes i l'estat dels ferits directament als familiars. Crida a la serenitat i a no trencar les regles del joc del sistema democràtic. Convoca els madrilenys a la manifestació.
	Fragments de la compareixença pública d'Angel Acebes	Acebes, Ángel	Ministre de l'interior	14:09:09	Compareixença pública	No	Mostra la seva solidaritat amb els familiars de les víctimes. Informa del balanç de víctimes i ferits. Dóna informació detallada sobre la seqüència dels fets. Afirma que ETA feia temps que buscava un atemptat a Espanya amb una gran repercussió. Afirma que, en aquests moments, interior no té cap dubte que la responsable de l'atemptat és ETA. Acusa Otegi d'iniciar un procés d'intoxicació per desviar l'atenció per tal d'augmentar el terror i la confusió. Afirma que els membres d'ETA, els que els ajuden i els que intenten semblar confusió seran detinguts i compliran íntegrament la condemna.
	Concentració silenciosa a la Moncloa						
	Declaració institucional EN DIRECTE de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	14:40:52	Compareixença pública	Si	Discurs: Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars, a les quals ofereix el suport del Govern i les institucions. Agraïx la solidaritat dels ciutadans i elogia la tasca dels serveis d'emergències, de les forces de seguretat i de les diverses autoritats. Afirma que el Govern ha pres les mesures per garantir la seguretat dels ciutadans i restablir els serveis públics afectats. Informa de la posada en marxa del sistema d'evacuació de ferits i d'atenció a les víctimes i els seus familiars i també de l'inici immediat de les investigacions per descobrir els assassins. Decreta tres dies de dol oficial i informa de les mostres de dolor de governants de països amics. Recalca la importància d'una lluita internacional contra el terrorisme. Afirma que els terroristes han matat moltes persones només pel fet de ser espanyoles. Afirma que no és la primera vegada que un assassinat massiu d'aquestes característiques s'intenta a Espanya i que han estat les forces de seguretat les que ho han impedit, de les quals n'elogia la tasca antiterrorista. Assegura que els terroristes seran derrotats i els criminals responsables seran detinguts, jutjats i condemnats. Mostra el seu suport a la Constitució i afirma que no es canviarà de règim ni perquè els terroristes matin ni perquè deixin de matar. Afirma que s'ha d'aspirar a la derrota completa del terrorisme, sense negociacions de cap tipus. Convoca els ciutadans a les diverses manifestacions arreu d'Espanya.

CADENA: TVE-1
DATA: Dijous 11 de març de 2004
(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Especial Informativo</i> (09.43 a 14.59)	S'informa que l'explosiu utilitzat és el mateix que fa servir habitualment ETA. Afegeix que ha mort més gent avui a Madrid que en 12 anys d'atemptats d'ETA						
<i>Telediario 1</i> (14.59 a 16.29)							
<i>Especial Informativo 11-M Matanza en Madrid</i> (16.29 a 20.52)	Recapitulació d'informació general sobre l'atemptat. En tot moment s'apunta ETA com l'autora de l'atemptat						
	Declaracions de diferents testimonis i víctimes						
	Fragment de la declaració institucional de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	16.33:38	Compareixença pública	No	Afirma que s'ha d'aspirar a la derrota completa del terrorisme, sense negociacions de cap tipus.
	Declaracions d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	16.38:38	Insert	No	Afirma que la prioritat és l'atenció a les víctimes.
	Declaracions d'Esperanza Aguirre i Alberto Ruiz Gallardón	Aguirre, Esperanza Ruiz Gallardón, Alberto	Presidenta de la Comunitat de Madrid Alcalde de Madrid	16.39:27 16.39:39	Insert Insert	No No	Mostra la seva solidaritat i la de tots els madrilenys amb les víctimes i els seus familiars i tots els que pateixen. Afirma que el dolor de la mort no els el podran treure mai, que és el que han aconseguit els terroristes d'ETA i el que no poden aconseguir és trencar la serenitat del funcionament d'una ciutat.
	Connexions en directe amb les tres estacions objecte dels atemptats						
	Declaracions d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	16.51:19	Compareixença pública	No	Mostra la seva solidaritat amb els familiars de les víctimes. Afirma que ETA feia temps que buscava un atemptat a Espanya amb una gran repercussió. Afirma que en aquests moments Interior no té cap dubte que la responsable de l'atemptat és ETA. Acusa Otegi d'iniciar un procés d'intoxicació per desviar l'atenció i augmentar el terror i la confusió. Afirma que els membres d'ETA, els que els ajuden i els que intenten sembrar confusió seran detinguts i compliran íntegrament la condemna.
	Connexions amb els diferents hospitals madrilenys on són ateses les víctimes						
	Connexions informant de l'última hora des de l'IFEMA						

CADENA: TVE-1

DATA: Dijous 11 de març de 2004

(continuació)

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial informativo 11-M Matanza en Madrid (16:29 a 20:52)	Declaració institucional de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	17:03:04	Compareixença pública	No	Discurs: Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Afirma que els terroristes han matat moltes persones només pel fet de ser espanyols. Afirma que no és la primera vegada que un assassinat massiu d'aquestes característiques s'intenta a Espanya i que han estat les forces de seguretat les que ho han impedit, de les quals n'elogia la seva tasca antiterrorista. Assegura que els terroristes seran derrotats i els criminals responsables seran detinguts, jutjats i condemnats. Mostra el seu suport a la Constitució i afirma que no es canviará de règim ni perquè els terroristes matin ni perquè deixin de matar. Afirma que s'ha d'aspirar a la derrota completa del terrorisme, sense negociacions de cap tipus. Convoca els ciutadans a les diverses manifestacions arreu d'Espanya.
	Declaracions de membres d'associacions contra el terrorisme	Vidal, Ana María	Vicepresidenta de la Fundació Víctimas del Terrorismo	17:08:19	Insert	No	Expressa els seus sentiments de desolació i indignació. Demana la continuïtat del Pacte per les llibertats i contra el terrorisme i a tota la societat espanyola col·laboració per acabar amb ETA. Ategeix que no es pot posar una espelma a Déu i una altra al diable.
		Blanco, María del Mar	Presidenta de la Fundació "Miguel Ángel Blanco	17:08:54	Insert	No	Mostra la seva solidaritat envers els familiars de les víctimes i qualifica la tragèdia de massacre, més que d'atemptat.
		Uriarte, Teo	Membre del Movimiento Cívico por la Libertad	17:09:15	Insert	No	Crida a la ciutadania a expressar la seva solidaritat i la seva col·laboració amb les forces de seguretat de l'Estat. Defensa el manteniment de l'Estat democràtic i la Constitució.
		Mora, Gozone	Portaveu de la Plataforma de Profesores de la UPV	17:09:40	Insert	No	Expressa la seva solidaritat envers els familiars i les víctimes. Afirma que la mort de les víctimes servirà perquè la democràcia sigui cada vegada més ferma a Espanya.
	Repàs de les edicions extraordinàries amb motiu de l'atemptat dels diaris <i>El Mundo</i> , <i>El País</i> , <i>La Razón</i> i <i>ABC</i>						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial informativo 11-M Matanza en Madrid (16:29 a 20:52)	Entrevista EN DIRECTE amb Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	17:11:32	Entrevista	Si	Afirma que ell sempre creu el que diu el ministre de l'interior, ja que ell ho ha estat, i que Acebes ha dit que ha estat ETA, i que per tant, ell no té cap dubte que això és cert. Fa referència a les diferents detencions prèvies d'etarres que pretenien dur a terme un gran atemptat i diu que en aquesta ocasió ho han aconseguit. Insta a la serenitat davant les reaccions de ràbia i indignació de la ciutadania. Elogia la solidaritat de tots els ciutadans madrilenys. Afirma que amb una política antiterrorista clara i coherent s'acabarà finalment amb ETA. Creu que les raons que poden haver portat ETA a cometre un atemptat d'aquestes característiques són difícils de saber i fa un breu resum dels diferents col·lectius que la banda ha escollit com a víctimes en els darrers anys (militars, policies, polítics, civils, etc.) però que probablement vol transmetre el missatge que no està tan feble com semblava. Afirma que fer hipòtesis sobre els motius d'una banda terrorista no té gaire sentit i el que cal fer és centrar-se a acabar amb ETA. Afirma que no és pot modificar el criteri a l'hora de lluitar contra una banda terrorista (en referència al fet que Carod va tomar a mencionar el diàleg amb ETA com a solució) i que ni es dialoga ni es pacta amb ETA ni es paga cap preu polític, i que han convençut d'aquesta política tota la UE. Afirma no saber com influiran els atemptats en les votacions i que només té clar que s'ha de mantenir la mateixa política antiterrorista que fins ara. Espera que les manifestacions siguin un èxit i que mostrin el rebuig dels espanyols envers ETA i que sigui la prova que no estan disposats a dialogar ni a pagar cap mena de preu perquè la banda deixi d'assassinar.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE amb Daniel Portero	Portero, Daniel	Portaveu de l'Associació de Víctimes del Terrorisme	17:25:57	Entrevista	Si	Afirma que l'Associació de Víctimes del Terrorisme està camí de l'IFEMA per intentar ajudar les víctimes, ja que coneixen el seu dolor. Afirma que mai no hi havia hagut un atemptat d'ETA d'aquesta magnitud, que fins ara la banda ho havia fet amb comptagotes. Afirma que aquests atemptats demostren el que l'Associació sempre havia dit, que víctima del terrorisme ho pot arribar a ser qualsevol i que tota la societat ha d'estar unida contra el terrorisme. Insta tothom a acudir a les manifestacions com la manera democràtica de mostrar-se en contra del terrorisme. Critica la ineficàcia del sistema judicial, que deixa lliures terroristes abans de complir els 20 anys de presó. Se solidaritza amb les víctimes dels atemptats enviant-los un missatge de consol i de suport. Afirma que no es pot perdonar una cosa així fins que els autors els demanin perdó i que això no vol dir que vulguin venjança ni que tinguin odi sinó que és de sentit comú.
	Aturades de rebuig als atemptats a diverses ciutats espanyoles						
	Breu reportatge sobre altres atemptats d'ETA						
	Declaracions d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'interior	17:40:00	Insert	No	Afirma que ara la prioritat és l'atenció a les víctimes.

CADENA: TVE-1
DATA: Dijous 11 de març de 2004
(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Especial Informativo 11-M Matanza en Madrid</i> (16:29 a 20:52)	Declaracions d'Esperanza Aguirre i Alberto Ruiz Gallardón	Aguirre, Esperanza Ruiz Gallardón, Alberto	Presidenta de la Comunitat de Madrid	17:40:49	Insert	No	Se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars.
	Declaracions de José María Álvarez del Manzano	Alvarez del Manzano, José María	Alcalde de Madrid	17:41:02	Insert	No	Afirma que el dolor de la mort no els el podran treure mai, que és el que han aconseguit els terroristes d'ETA i el que no poden aconseguir és trencar la serenitat del funcionament d'una ciutat. Explica que els familiars i les víctimes seran atesos a l'IFEMA.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE amb Maite Pagazaurtundua	Pagazaurtundua, Maite	Excalcalde de Madrid	17:52:53	Insert	No	Aconsella als amics i familiars de les víctimes dels atemptats que els facin costat i els donin suport. Condemna els atemptats, atribuint-los a ETA. Crida a ajudar les institucions, que en els propers mesos es veuran desbordades per atendre tantes persones. Assegura que s'arribarà a una unitat dels demòcrates en la lluita contra el terrorisme i que s'aconseguirà aturar els terroristes. Afirma que a Euskadi molta gent sap qui són els qui no condemnen els atemptats i que se'ls haurà d'interpel·lar i aïllar. Afirma que no es pot permetre que es torni a repetir el que ha passat. Critica l'anunci d'EA de no assistir a la manifestació contra els atemptats perquè no està d'acord amb el lema. Afirma que no és pot oblidar el dia d'avui, igual que tots els altres en què hi ha hagut atemptats.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE amb Esperanza Aguirre	Aguirre, Esperanza	Membre de Basta Ya i regidora del PSE-EE a l'ajuntament d'Andoain	17:53:43	Entrevista	Si	Elogia el funcionament del dispositiu sanitari davant la tragèdia. Fa un balanç de víctimes i ferits. Condemna els atemptats. Informa que l'11-M ha estat declarat per la UE com el Dia Internacional contra el Terrorisme. Creu que la mort d'aquests madrilenys obliga més que mai a ser fidels a la Constitució i a la llei. Mostra la seva solidaritat i el seu suport a les víctimes i els seus familiars. Assegura que el pes de la llei caurà sobre els culpables. Afirma que sembla que ETA hagi induït una part de la societat espanyola, però el que passa és que s'està satanitzant la ciutat de Madrid perquè és el centre d'Espanya. Lloa la solidaritat dels ciutadans madrilenys i de totes les altres comunitats, així com la internacional. Afirma que s'ha d'enviar el missatge a l'estranger que aquests terroristes a qui denominen "separatistes" no es diferencien en res del terrorisme islàmic, ja que fan massacres indiscriminades. Insta els madrilenys a assistir a la manifestació.
			Presidenta de la Comunitat de Madrid	18:11:16	Entrevista	Si	

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informativo 11-M Matanza en Madrid (16:29 a 20:52)	Fragment de la declaració institucional de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	18:20:17	Compareixença pública	No	Condena els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Recalta la importància d'una lluita internacional contra el terrorisme. Afirmar que els terroristes han matat moltes persones només pel fet de ser espanyols. Afirmar que no és la primera vegada que un assassinat massiu d'aquestes característiques s'intenta a Espanya i que han estat les forces de seguretat les que ho han impedit, de les quals n'elogia la tasca antiterrorista. Assegura que els terroristes seran derrotats i els criminals responsables seran detinguts, jutjats i condemnats. Mostra el seu suport a la Constitució i afirma que no es canviarà de règim ni perquè els terroristes matin ni perquè deixin de matar. Afirmar que s'ha d'aspirar a la completa derrota del terrorisme, sense negociacions de cap tipus. Convoca els ciutadans a les diverses manifestacions arreu d'Espanya.
	Entrevista telefònica amb Luis Rojas Marcos, psiquiatre						
	Entrevista EN DIRECTE amb Mikel Iriondo	Iriondo, Mikel	Membre de Basta Ya	18:35:06	Entrevista	Si	Insta a la unitat dels partits democràtics, inclosos els partits nacionalistes. Afirmar que els atemptats de Madrid són la conseqüència lògica de la treva a Catalunya, ja que per demostrar que aquesta treva està vigent s'ha de matar a un altre lloc. Afirmar que ETA està en hores baixes i per això recorre a aquest tipus d'actes indiscriminats, perquè no pot actuar de manera selectiva. Explica que al campus de la Universitat del País Basc, on és professor de filosofia, ha de tenir protecció policial, igual que altres companys; diu que altres professors han hagut de marxar fora. Se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars.
	Declaracions d'Esperanza Aguirre i Alberto Ruiz Gallardón	Aguirre, Esperanza Ruiz Gallardón, Alberto	Presidenta de la Comunitat de Madrid Alcalde de Madrid	18:43:40 18:43:53	Insert Insert	No No	Afirmar que el dolor de la mort no els el podran treure mai, que és el que han aconseguit els terroristes d'ETA i el que no poden aconseguir és trencar la serenitat del funcionament d'una ciutat.
	Entrevista EN DIRECTE amb José Luis Rodríguez Zapatero	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	18:44:27	Entrevista	Si	Afirmar que la barriera terrorista té poca explicació des del sentit comú i des d'una convivència en llibertat. Condena els atemptats i mostra la solidaritat dels espanyols amb les víctimes. Afirmar que és fonamental que hi hagi una unitat de tots els partits contra ETA i que la batalla contra el terrorisme es guanya amb determinació, responsabilitat, fermesa i tots els mitjans policials i judicials necessaris. En referència a la nova crida al diàleg amb ETA de Carod-Rovira, esmenta els resultats negatius que sempre ha portat dialogar amb els terroristes i afirma que l'únic camí és intentar derrotar-los. Demana a la ciutadania que doni una resposta d'unitat serena i democràtica durant les manifestacions de demà.
Fragment de l'entrevista amb Mariano Rajoy		Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	18:55:24	Entrevista	No	Assegura que s'ha de continuar amb la política antiterrorista que s'ha portat a terme fins ara i que no es pot negociar amb ETA, perquè cap vida no és negociable. Elogia la solidaritat del poble madrileny. Afirmar que amb una política antiterrorista clara i coherent s'acabarà finalment amb ETA.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informativo 11-M Matanza en Madrid (16:29 a 20:52)	Fragment de la compareixença pública d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	18:56:59	Compareixença pública	No	Mostra la seva solidaritat amb les víctimes i els seus familiars. Afirma que està molt clar que ETA buscava un atemptat de grans repercussions i amb gran nombre de víctimes. Afirma que en aquests moments interior no té cap dubte que la responsable de l'atemptat és ETA. Acusa Otegi d'iniciar un procés d'intoxicació per desviar l'atenció per tal d'augmentar el terror i la confusió. Afirma que els membres d'ETA, els que els ajuden i els que intenten sembrar confusió seran detinguts i compliran íntegrament la condemna.
	Entrevista EN DIRECTE amb Nicolás Redondo Terreros	Redondo Terreros, Nicolás	Fundación para la Libertad	18:58:35	Entrevista	Si	Afirma que ETA està molt dèbil des que es va firmar el Pacte per les llibertats, i que com més feble, està més desesperada; per això ha fet el que era previsible i havia intentat abans, finalment ho ha aconseguit. Mostra la seva solidaritat amb el poble de Madrid i amb les víctimes i els familiars dels atemptats. Afirma que les víctimes han d'exigir la implacable aplicació de la llei perquè és la garantia de la llibertat. Afirma que amb les mobilitzacions, però sobretot amb el nostre vot, hem de ratificar el Pacte per les llibertats i guanyar ETA i dir que no estem disposats a dialogar-hi sinó a vèncer-la. Afirma (en referència a Carod-Rovira) que s'ha de ser absolutament implacable amb aquells que donen oxigen a la banda terrorista. Demana als partits que s'uneixin al Pacte per les llibertats. Critica la decisió d'EA de no assistir a la manifestació perquè no està d'acord amb el lema, que fa referència a la Constitució. Afirma que és la màxima llei a Espanya, encara que no hi estiguin d'acord. Creu que darrere d'aquesta posició s'amaga la creença que no s'ha de vèncer ETA, sinó parlar-hi, concedir alguna cosa a canvi de la pau. Creu que la pau, la dignitat i la llibertat no tenen preu.
	Fragment de la compareixença pública d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	19:14:56	Compareixença pública	No	Afirma que està molt clar que ETA buscava un atemptat de grans repercussions i amb gran nombre de víctimes. Afirma que en aquests moments interior no té cap dubte que la responsable de l'atemptat és ETA. Acusa Otegi d'iniciar un procés d'intoxicació per desviar l'atenció i fer augmentar el terror i la confusió.
	Fragment de la declaració institucional de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	19:17:52	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Recalca la importància d'una lluita internacional contra el terrorisme. Afirma que els terroristes han matat moltes persones només pel fet de ser espanyols. Afirma que no és la primera vegada que un assassinat massiu d'aquestes característiques s'intenta a Espanya i que han estat les forces de seguretat les que ho han impedit, de les quals n'elogia la tasca antiterrorista. Assegura que els terroristes seran derrotats i els criminals responsables seran detinguts, jutjats i condemnats. Mostra el seu suport a la Constitució i afirma que no es canviarà de règim ni perquè els terroristes matin ni perquè deixin de matar. Afirma que s'ha d'aspirar a la derrota completa del terrorisme, sense negociacions de cap tipus. Convoca els ciutadans a les diverses manifestacions arreu d'Espanya.
	Reportatge sobre altres atemptats d'ETA la vigília de les eleccions						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informatiu 11-M Matanza en Madrid (16:29 a 20:52)	Reportatge sobre els principals atemptats d'ETA						
	Support de la comunitat internacional	Bush, George	President dels EUA	19:37:50	Insert	No	Explica que ha parlat amb el rei Joan Carles I i amb Aznar i els ha transmès el seu condol per les víctimes i el seu suport al poble espanyol. Valora la lluita del Govern espanyol contra les organitzacions terroristes i mostra el suport dels EUA.
		Annan, Kofi	Secretari general de l'ONU	19:39:49	Insert	No	Condemna els atemptats de Madrid i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Espera que els autors siguin portats davant la justícia al més aviat possible.
	Declaracions de Francisco Alvarez-Cascos	Alvarez-Cascos, Francisco	Ministre de Foment	19:55:49	Insert	No	Informa del restabliment de les vies ferroviàries malmeses i de la posada en marxa del servei ferroviari en les properes hores.
	Fragment d'una compareixença pública d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	20:02:00	Compareixença pública	No	Afirma que està molt clar que ETA buscava un atemptat de grans repercussions i amb un gran nombre de víctimes. Afirma que, en aquests moments, interior no té cap dubte que la responsable de l'atemptat és ETA. Acusa Otegi d'iniciar un procés d'intoxicació per desviar l'atenció i fer augmentar el terror i la confusió.
	Compareixença EN DIRECTE d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	20:19:52	Compareixença pública	Si	Discurs: Declarà que ETA és la principal línia d'investigació. Informa que de les dotze mobilles, deu contenen de 8 a 10 kg d'explosius, i dues en contenen d'11 a 12. El component essencial era la dinamita (habitual d'ETA). Informa de la localització d'una furgoneta amb set detonadors i una cinta en àrab amb versicles de l'Alcorà. Declara que ha donat instruccions perquè no es descarti cap línia d'investigació, malgrat que la prioritària segueix sent la d'ETA. Fa un balanç de víctimes i declara que es treballa intensament per identificar els cadàvers. Agraïx la solidaritat ciutadana i el treball dels serveis professionals en l'atenció a les víctimes. Roda de premsa - Insisteix en el fet que la línia prioritària és ETA; ho justifica amb el tipus d'explosius, els precedents i el <i>modus operandi</i>. Afegix, però, que s'ha de tenir molta cautela i investigar totes les possibilitats. - Aclareix que la cinta trobada no conté cap amenaça i que és de les que s'utilitzen per a l'ensenyament de l'Alcorà. - Afirma que hi ha molta gent interessada a generar confusió i a dir que els atemptats no són obra d'ETA.
	Missatge institucional del rei Joan Carles I	Joan Carles I	Rei d'Espanya	20:30:39	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i mostra la seva solidaritat i la de tota la família reial amb les víctimes i els seus familiars. Conta en l'eficàcia de l'Estat de dret perquè els assassins siguin empresonats. Agraïx la solidaritat dels ciutadans i la tasca de les forces de seguretat de l'Estat. Insta a la unitat, la fermesa i la serenitat de la nació en la lluita contra el terrorisme comptant amb l'acció policial, la labor de la justícia i la cooperació internacional. Afirma que el terrorisme mai no aconseguirà els seus objectius.
	Telediaris 2 (20:56 a 22:40)						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informativo 11-M Matanza en Madrid 2 (22:40 a ...)	Recapitulació de la informació sobre els atemptats i última hora						
	Declaracions de testimonis i víctimes de la tragèdia						
	Fragment del missatge institucional del rei Joan Carles I	Joan Carles I	Rei d'Espanya	22:45:05	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i mostra la seva solidaritat i la de tota la família reial amb les víctimes i els seus familiars. Confia en l'eficàcia de l'Estat de dret perquè els assassins siguin empresonats. Agraeix la solidaritat dels ciutadans.
	Fragment de la compareixença pública de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	22:45:45	Compareixença pública	No	Afirma que s'ha d'aspirar a la completa derrota del terrorisme, sense negociacions de cap tipus.
	Connexions informant de l'última hora des de l'IFEMA						
	Connexions amb les tres estacions de tren afectades						
	Declaracions d'Esperanza Aguirre i Alberto Ruiz Gallardón	Aguirre, Esperanza Ruiz Gallardón, Alberto	Presidenta de la Comunitat de Madrid Alcalde de Madrid	23:11:29 23:11:41	Insert Insert	No No	Se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Afirma que el dolor de la mort no els el podran treure mai, que és el que han aconseguit els terroristes d'ETA i el que no poden aconseguir també es trencar la serenitat del funcionament d'una ciutat.
	Massives donacions de sang areu de l'Estat						
	Entrevista telefònica amb Luis Rojas Marcos, psiquiatre						
	Declaracions d'Ana Pastor	Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	23:30:31 23:31:02	Compareixença pública Compareixença pública	No No	Fa un balanç de ferits, víctimes i hospitalitzats. Explica l'estat d'una mare i la seva filla de 7 mesos, ambdues greus i hospitalitzades.
	Manifestacions de rebuig als atemptats areu de l'Estat						
	Fragment del missatge institucional del rei Joan Carles I	Joan Carles I	Rei d'Espanya	23:46:02	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i mostra la seva solidaritat i la de tota la família reial amb les víctimes i els seus familiars. Confia en l'eficàcia de l'Estat de dret perquè els assassins siguin empresonats. Agraeix la solidaritat dels ciutadans i ciutadanes i la tasca de les forces de seguretat de l'Estat. Insta a la unitat, la fermesa i la serenitat de la nació en la lluita contra el terrorisme comptant amb l'acció policial, la labor de la justícia i la cooperació internacional. Afirma que el terrorisme mai no aconseguirà els seus objectius.

CADENA: TVE-1

DATA: Dijous 11 de març de 2004

(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informativo 11-M Matanza en Madrid 2 (22:40 a ...)	Fragment de la declaració institucional de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	23:50:26	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Afirmar que els terroristes han matat moltes persones només pel fet de ser espanyoles. Afirmar que no és la primera vegada que un assassinat massiu d'aquestes característiques s'intenta a Espanya i que han estat les forces de seguretat les que ho han impedit, de les quals n'elogia la tasca antiterrorista. Assegura que els terroristes seran derrotats i els criminals responsables seran detinguts, jutjats i condemnats. Mostra el seu suport a la Constitució i afirma que no es canviarà de règim ni perquè els terroristes matin ni perquè deixin de matar. Afirmar que s'ha d'aspirar a la derrota completa del terrorisme, sense negociacions de cap tipus. Convoca els ciutadans a les diverses manifestacions arreu d'Espanya.
	Portades del dia següent dels diaris <i>El Mundo</i> , <i>La Razón</i> , <i>El País</i> i <i>ABC</i> , presentades pels sotsdirectors respectius. <i>El País</i> no fa cap atribució sobre l'autoria de l'atemptat davant de les últimes dades que han arribat a la redacció						

CADENA: TVE-1

DATA: Divendres 12 de març de 2004

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Telediario Matinal</i> (08:00 a 09:31)	Balanç de víctimes						
	Carta d'Al-Qaeda enviada a un diari londinenc en què reivindica els atemptats. El Govern diu que no s'ha de donar crèdit a la hipòtesi que sigui obra del terrorisme internacional						
	Connexió amb l'IFEMA	Català, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	08:04:15	Insert	No	Balanç de víctimes i desenvolupament del procés d'identificació de cadàvers.
		De Cospedal, María Dolores	Subsecretària d'Interior	08:04:53	Insert	No	S'ha donat un tracte humà i càlid a les famílies de les víctimes. Es treballa en la identificació dels cossos i es fa un seguiment de la investigació judicial i policial.
	Reportatge amb declaracions de víctimes supervivents						
	Repàs dels atemptats. Veu en off final: "Ha sigut el més gran i més brutal atemptat d'ETA, de la seva macabra història"	Aguirre, Esperanza Ruiz Gallardón, Alberto	Presidenta de la Comunitat de Madrid Alcalde de Madrid	08:11:05 08:11:19	Insert Insert	No No	Expressa el seu condol a les víctimes i als seus familiars i amics. Afirma que ETA ha aconseguit crear dolor, però no podrà trencar la serenitat i el funcionament de la ciutat de Madrid.
	Reportatge sobre Santa Eugenia i El Pozo del Tío Raimundo						
	Tot apunta a ETA, tot i que no es descarta cap línia d'investigació. Troballa d'una furgoneta amb detonadors i una cinta en àrab amb versicles de l'Alcorà	Acebes, Ángel	Ministre de l'Interior	08:18:16	Compareixença pública	No	Hi ha una línia d'investigació correcta i prioritària, però amb la cinta trobada s'obre una via d'investigació alternativa. La seva obligació és explicar-ho amb claredat i transparència.
	Declaracions d'Eduardo Zaplana sobre l'autoria dels atemptats	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	08:19:00	Insert	No	Afirma que s'ha intentat fer córrer bujos com que és un atac suïcida i que alguna de les víctimes és d'origen musulmà. Nega tota credibilitat a la reivindicació d'Al-Qaeda en un diari londinenc perquè normalment els grups islamistes tarden un o dos mesos a reivindicar els atemptats. Afirmar que tot apunta que ha estat ETA i ho justifica amb els anteriors intents de la banda terrorista i les intercepcions efectuades recentment
	Solidaritat ciutadana i crides a les manifestacions	Rollán, Trinidad	Alcalde de Torrejón de Ardoz	08:24:20	Insert	No	L'Ajuntament de Torrejón de Ardoz posarà autobusos a disposició de la ciutadania per facilitar l'assistència a la manifestació.

CADENA: TVE-1
DATA: Divendres 12 de març de 2004
(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Telediari Matinal</i> (08:00 a 09:31)	Reunió del gabinet de crisi i declaració institucional de José María Aznar del dia 11 de març	Aznar, José María	President del Govern	08:25:36	Compareixença pública	No	Lloa la feina feta pels responsables de la lluita antiterrorista que ha permès debilitar la capacitat operativa dels terroristes, malgrat que l'instint assassí es mantingui actiu. Assegura que es derrotarà el terrorisme i que no es negociarà amb els terroristes. Dona suport a les víctimes i als seus familiars. Demana la participació ciutadana a les manifestacions. Assegura que no es permetrà que una minoria de fanàtics ens imposin les nostres decisions sobre el futur nacional.
	Declaracions de José Luis Rodríguez Zapatero i Mariano Rajoy	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	08:31:08	Compareixença pública	No	Afirma que no hi ha possibilitat de diàleg amb els terroristes i que cal derrotar-los. Afirma que Espanya ha de tenir esperança i confiança en les forces polítiques.
	Connexió amb l'IFEMA	Rajoy, Mariano Catalá, Rafael	Secretari general del PP	08:31:39	Compareixença pública	No	Expressa el seu condol a les famílies de les víctimes.
		De Cospedal, María Dolores	Secretari d'Estat de Justícia	08:35:32	Insert	No	Balanç de víctimes i desenvolupament del procés d'identificació de cadàvers.
		Acebes, Angel	Subsecretària d'Interior	08:36:10	Insert	No	S'ha donat un tracte humà i càlid cap a les famílies de les víctimes. Es treballa en la identificació dels cossos i es fa un seguiment de la investigació judicial i policial.
	Tot apunta a ETA, tot i que no es descarta cap línia d'investigació. Treballa d'una furgoneta amb detonadors i una cinta en àrab amb versicles de l'Alcorà		Ministre de l'Interior	08:39:11	Compareixença pública	No	Hi ha una línia d'investigació correcta i prioritària, però amb la cinta trobada s'obre una via d'investigació alternativa. La seva obligació és explicar-ho amb claredat i transparència.
	Declaracions d'Eduardo Zaplana sobre l'autoria dels atemptats	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	08:39:54	Insert	No	Afirma que s'ha intentat fer córrer bujos com que és un atac suïcida i que alguna de les víctimes és d'origen musulmà. Nega tota credibilitat a la reivindicació d'Al-Qaeda en un diari londinenc perquè normalment els grups islamistes tarden un o dos mesos a reivindicar els atemptats. Afirma que tot apunta que ha estat ETA i ho justifica amb els anteriors intents de la banda terrorista i les interceptacions efectuades recentment.
	Reunió del gabinet de crisi i declaració institucional de José María Aznar del dia 11 de març	Aznar, José María	President del Govern	08:42:08	Compareixença pública	No	Lloa la feina feta pels responsables de la lluita antiterrorista que ha permès debilitar la capacitat operativa dels terroristes, malgrat que l'instint assassí es mantingui actiu. Assegura que es derrotarà el terrorisme i que no es negociarà amb els terroristes. Dona suport a les víctimes i als seus familiars. Demana la participació ciutadana a les manifestacions. Assegura que no es permetrà que una minoria de fanàtics imposin les decisions del Govern sobre el futur nacional.
	Fragment del missatge institucional del rei	Joan Carles I	Rei d'Espanya	08:47:30	Compareixença pública	No	Condemna dels atemptats. Expressa el seu condol a les famílies de les víctimes. Desitja que s'atapi els assassins, se'ls jutgi i se'ls condemni.
	Reaccions de membres d'associacions de víctimes del terrorisme	Pagazaurtundúa, Maite	Membre de Basta Ya i regidora del PSE-EE a l'ajuntament d'Andoain	08:51:51	Insert	No	Afirma que al País Basc hi ha por de parlar perquè se sap qui són els que no condemnen els atemptats. Proposa aïllar qui no condemni els atemptats. Creu que està en les nostres mans que no torni a succeir una barbaritat així.

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Telediario Matinal (08:00 a 09:31)	Reaccions de membres d'associacions de víctimes del terrorisme	Mora, Gotzone	Portaveu de la Plataforma de Profesores de la UPV	08:52:23	Insert	No	Expressa la seva solidaritat i suport a les famílies de les víctimes. Afirma que aquestes morts serviran perquè la democràcia espanyola sigui més ferma.
		Uriarte, Teo	Membre del Movimiento Cívico por la Libertad	08:52:40	Insert	No	Afirma que qualsevol organització en hores baixes, en no poder atemptar de manera selectiva, ho fa de manera indiscriminada.
		Vidal, Ana María	Vicepresidenta de la Fundació Víctimes del Terrorisme	08:53:04	Insert	No	Es mostra desolada i indignada. Demana que segueixi endavant el Pacte per les llibertats i contra el terrorisme i demana la col·laboració de tota la societat per acabar amb ETA.
	Mostres de solidaritat de líders polítics internacionals	Cox, Pat	President del Parlament europeu	08:54:03	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats.
				08:54:16	Insert	No	Demana als països que encara no han ratificat les lleis antiterroristes europees, que ho facin de seguida.
		Dührkop, Barbara	Diputada del PSOE al Parlament europeu	08:54:38	Insert	No	Declara que la prioritat pels partits democràtics espanyols és eradicar la xacra del terrorisme.
		Martín, Concepción	Vicepresidenta de la Secció Víctimes del Terrorisme	08:54:44	Insert	No	Afirma que avui tot el país se sent víctima.
		Cercas, Alejandro	Diputat del PSOE al Parlament europeu	08:54:51	Insert	No	Espera que els atemptats "aclareixin la ment" dels que encara confonen la lluita contra el terrorisme amb el diàleg i la negociació.
		Galeote, Gerardo	Diputat del PP al Parlament Europeu	08:55:00	Insert	No	Afirma que no hi ha res a parlar amb els assassins. Creu que s'ha de parlar entre els demòcrates per augmentar l'eficàcia de la policia, dels jutges i de la cooperació internacional.
	Suport de les autoritats nord-americanes a l'ambaixada d'Espanya a Washington	Bush, George	President dels EUA	08:56:11	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats. Mostra la seva solidaritat amb les famílies de les víctimes. Elogia la lluita antiterrorista del Govern i la seva ferma posició en contra d'ETA.
		Annan, Kofi	Secretari general de l'ONU	08:56:46	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats. Mostra la seva solidaritat al rei, al Govern, al poble d'Espanya i als familiars de les víctimes.
		Powel, Collin	Secretari d'Estat dels EUA	08:57:14	Insert	No	Condemna els atemptats. Mostra la seva solidaritat a les famílies de les víctimes i manté el compromís amb els seus "amics espanyols" per combatre el terrorisme.
	Record dels atemptats de l'11-S a Nova York						
	Visita de la família reial a diferents hospitals						
	Connexió amb l'IFEMA	Català, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	09:04:48	Insert	No	Balanç de víctimes i desenvolupament del procés d'identificació de cadàvers.
		De Cospedal, María Dolores	Subsecretària d'Interior	09:05:25	Insert	No	S'ha donat un tracte humà i càlid a les famílies de les víctimes. Es treballa en la identificació dels cossos i es fa un seguiment de la investigació judicial i policial.
	Connexió amb l'hospital Gregorio Marañón i les estacions d'Atocha i Santa Eugenia						

CADENA: TVE-1

DATA: Divendres 12 de març de 2004

(continuació)

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Telediario Matinal (08:00 a 09:31)	Tot apunta a ETA, tot i que no es descarta cap línia d'investigació. Troballa d'una furgoneta amb detonadors i una cinta en àrab amb versicles de l'Alcorà	Acebes, Ángel	Ministre de l'interior	09:14:01	Compareixença pública	No	Hi ha una línia d'investigació correcta i prioritària, però amb la cinta trobada s'obre una via d'investigació alternativa. La seva obligació és explicar-ho amb claredat i transparència.
	Declaracions d'Eduardo Zaplana sobre l'autoria dels atemptats	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	09:14:45	Insert	No	Afirma que s'ha intentat fer córrer bulos com que és un atac suïcida i que alguna de les víctimes és d'origen musulmà. Nega tota credibilitat a la reivindicació d'Al-Qaeda en un diari londinenc perquè normalment els grups islamistes tarden un o dos mesos a reivindicar els atemptats. Afirma que tot apunta que ha estat ETA i ho justifica amb els anteriors intents de la banda terrorista i les interaccions efectuades recentment.
	Reunió del gabinet de crisi i declaració institucional de José María Aznar del dia 11	Aznar, José María	President del Govern	09:16:58	Compareixença pública	No	Lloa la feina feta pels responsables de la lluita antiterrorista que ha permès debilitar la capacitat operativa dels terroristes, malgrat que l'instint assassí es mantingui actiu. Assegura que es demostrarà el terrorisme i que no es negociarà amb els terroristes. Dona suport a les víctimes i als seus familiars. Demana la participació ciutadana a les manifestacions. Assegura que no es permetrà que una minoria de fanàtics imposin les decisions del Govern sobre el futur nacional.
	Fragment del missatge institucional del rei	Joan Carles I	Rei d'Espanya	09:22:22	Compareixença pública	No	Condemna dels atemptats. Expressa el seu condol a les famílies de les víctimes. Desitja que s'atrapí els assassins, se'ls jutgi i se'ls condemni.
	Declaracions de José Luis Rodríguez Zapatero i Mariano Rajoy	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	09:26:40	Compareixença pública	No	Afirma que no hi ha possibilitat de diàleg amb els terroristes i que cal derrotar-los. Afirma que Espanya ha de tenir esperança i confiança en les forces polítiques.
	Repàs a les portades i les editorials dels diaris: El País, El Mundo, ABC, La Razón, La Vanguardia i El Periódico	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	09:27:12	Compareixença pública	No	Expressa el seu condol a les famílies de les víctimes.
Especial informativo 11-M Matanza en Madrid (09:31 a 15:00)	Resum de les notícies emeses a les principals cadenes de televisió internacionals sobre els atemptats						
	Informació general sobre els atemptats						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informativo 11-M Matanza en Madrid (09:31 a 15:00)	Entrevista a plató EN DIRECTE a Rodrigo Rato	Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	09:35:10	Entrevista	Si	Balanç de víctimes. Agraïeix la solidaritat ciutadana, professional, dels presidents autonòmics i dels líders de partits espanyols i internacionals. Declara que la hipòtesi central de l'autoria és ETA però que no se'n pot descartar cap altra, apunta que no es pot donar credibilitat a "operacions que cap servei d'intel·ligència pren seriosament". Elogia les forces i cossos de seguretat de l'Estat i diu que no es poden posar terminis per conèixer l'autoria. Fa una crida a la participació a les manifestacions. Demana que els ciutadans es manifestin a través del seu vot.
	Connexió amb l'IFEMA	Català, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	09:47:24	Insert	No	Balanç de víctimes i desenvolupament del procés d'identificació de cadàvers.
	Connexió amb l'estació d'Atocha	De Cospedal, Maria Dolores	Subsecretària d'Interior	09:48:02	Insert	No	S'ha donat un tracte humà i càlid a les famílies de les víctimes. Es treballa en la identificació dels cossos i es fa un seguiment de la investigació judicial i policial.
	Connexió amb l'estació de Santa Eugenia	Alvarez Cascos, Francisco	Ministre de Foment	09:53:20	Insert	No	Restabliment del servei ferroviari i ocupació estimada del matí.
	Entrevista telefònica a Elisa Carcelén, portaveu de Rente						
	Connexió amb l'hospital Gregorio Marañón i entrevista al doctor Castelleiro						
	Connexió amb l'estació de Santa Eugenia						
	Entrevista a plató a Juan Orellana, subinspector en cap dels Bombers de l'Ajuntament de Madrid						
	El Ministre de l'Interior manté obertes dues línies: la principal és ETA, però no es descarta la possibilitat del terrorisme internacional. La conductora mostra dubtes de l'autenticitat de la carta d'Al-Qaeda enviada a un diari londinenc i fa paral·lelismes amb l'atemptat a Hipercor	Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	10:21:21	Entrevista	No	Declara que la hipòtesi central de l'autoria és ETA però que no se'n pot descartar cap altra, apunta que no es pot donar credibilitat a "operacions que cap servei d'intel·ligència pren seriosament".
	Conseqüències dels atemptats als mercats borsaris						
	Entrevista a plató a Alfonso Infante, subdirector mèdic del SUMMA						

CADENA: TVE-1

DATA: Divendres 12 de març de 2004

(continuació)

Programa	Ítems Informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informativo 11-M Matanza en Madrid (09:31 a 15:00)	Declaracions de Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	10:51:16	Insert	No	Mostra el seu suport a les víctimes i familiars. Elogia la solidaritat ciutadana i professional. Afirmar que amb perseverança i determinació es pot vencer el terrorisme. Fa una crida per anar a les manifestacions per defensar la vida i el país.
	Repercussió mediàtica dels atemptats en diferents països. L'enviat especial a França no parla d'autories. L'enviat especial a la Gran Bretanya qüestiona si l'autoria és d'ETA o del terrorisme internacional. L'enviat especial a Itàlia llegeix la portada d'El Corriere de la Sera on es qüestiona si l'autoria ha estat d'ETA o d'Al-Qaeda. L'enviada especial a Alemanya, mostra la portada del Bild on es qüestiona si els atemptats han estat obra de Bin Laden. Entrevista a plató a Dionisio García, professor del màster en seguretat i defensa del CESEDEN on es parla de la possible autoria: - Pel modus operandi, els explosius utilitzats i la magnitud de la massacre podria ser que ETA no estigués sola - La cinta amb versicles de l'Alcorà, la carta enviada al diari londinenc i el comunicat d'Otegi són manobres d'intoxicació per part dels mateixos etarres - Possibilitat que Al-Qaeda estigui utilitzant ETA per aconseguir els seus objectius o que Al-Qaeda deixi utilitzar a ETA el seu nom - No dona credibilitat a la carta que Al-Qaeda presumptament ha enviat al diari londinenc						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informativo 11-M Matanza en Madrid (09:31 a 15:00)	Declaració institucional EN DIRECTE de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	11:21:13	Compareixença pública	Si	Discurs: Balanç de víctimes i ferits. Elogi de les forces de seguretat. Agraïment per la solidaritat ciutadana i el suport internacional. Anunci de l'abrogament de la nacionalitat espanyola a les víctimes estrangeres que ho desitgin. Indemnitzacions per a les víctimes. Defensa de la transparència del Govern en les informacions sobre les investigacions i afirmació que no es descarta cap línia d'investigació. No dóna crèdit a les paraules d'Otegi exculpant ETA (sense mencionar ni l'un ni l'altre). Crítica que es diferenciïn diversos tipus de terrorisme. Convoca els ciutadans a les manifestacions. Roda de premsa: - Afirmar que no hi ha cap fet que no s'hagi posat en coneixement de l'opinió pública. Crítica que el PSOE acusi el Govern d'ocultar informació. - Justifica l'atribució de l'atemptat a "la banda que tant coneixem aquí" pels 30 anys de terrorisme a Espanya, els diversos intents de massacre i les detencions i interceptacions de material. - Afirmar que tot el que s'apiguen ho diran a la ciutadania espanyola. - Lloa l'actitud del Govern en la lluita antiterrorista. Elogia el treball del Ministeri d'Interior i d'Àngel Acebes. - Afirmar que el Govern només trasllada als ciutadans informació sobre fets constatats però no hipòtesis. Tot i això, totes les línies d'investigació estan obertes. - Afirmar que la legislació espanyola és prou sòlida per afrontar qualsevol amenaça terrorista. - Espera que el clima en què es desenvolupin les eleccions sigui de normalitat. - Afirmar que el que més li agradaria seria poder assenyalar els assassins. - Es nega a respondre a la pregunta de si es replanteja alguna de les seves decisions de política exterior.
	Connexió amb l'IFEMA	Català, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	11:55:14	Insert	No	Balanç de víctimes i desenvolupament del procés d'identificació de cadàvers.
	Connexió amb l'estació d'El Pozo de Tío Raimundo						
	Imatges dels quinze minuts de silenci des de diferents punts del país						
	Amenança de bomba a l'estació d'Atocha (12:10:00). Al cap de pocs minuts es desmenteix						
Reportatge sobre els viatges de Rente del matí							
	Connexió amb l'IFEMA	Català, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	12:25:11	Insert	No	Balanç de víctimes i desenvolupament del procés d'identificació de cadàvers.

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial informativo 11-M Matanza en Madrid (09:31 a 15:00)	Connexió amb l'hospital Gregorio Marañón. Fotografia d'un desaparegut i demanda de col·laboració ciutadana per trobar-lo. Insert de José Antonio Serra, director mèdic de l'hospital.	Aznar, José María	President del Govern	12:39:32	Compareixença pública	No	Elogi de les forces de seguretat. Agraïment de la solidaritat ciutadana i el suport internacional. Anunci de l'atorgament de la nacionalitat espanyola a les víctimes estrangeres que ho desitgin. Indemnitzacions per a les víctimes. Defensa la transparència del Govern per informar sobre les investigacions i afirma que no es descarta cap línia d'investigació.
	Resum de la declaració institucional de José María Aznar (corresponent al discurs i no a la roda de premsa)						No dona crèdit a les paraules d'Otegi exculpant ETA (sense mencionar ni l'un ni l'altre). Critica que es diferenciïn diversos tipus de terrorisme. Convoca la ciutadania a les manifestacions.
	Condenna dels atemptats des del Senat i el Congrés dels Diputats	Rudi, Luisa Fernanda	Presidenta del Congrés dels Diputats	12:50:09	Compareixença pública	No	Condenna dels atemptats. Suport a les víctimes i als seus familiars. Suport a les forces i cossos de seguretat de l'Estat i a les autoritats involucrades. Elogi de la solidaritat ciutadana i professional.
		Lucas, Juan José	President del Senat	12:52:22	Compareixença pública	No	Condenna dels atemptats. Suport a les víctimes i als seus familiars. Suport a les forces i cossos de seguretat de l'Estat.
	Mostres de solidaritat de Tom Ridge, secretari de Seguretat Interior dels EUA						
	Mostres de solidaritat de líders sud-americans	Uribe, Álvaro	President de Colòmbia	12:54:58	Insert	No	Solidaritat amb el poble espanyol, el rei i el cap del Govern. Condenna el terrorisme.
		Fox, Vicente	President de Mèxic	12:55:21	Insert	No	Condenna el terrorisme.
		Toledo, Alejandro	President de Perú	12:55:53	Insert	No	Solidaritat amb el poble espanyol, el rei i el cap del Govern.
		Lagos, Ricardo	President de Xile	12:56:11	Insert	No	Condenna els atemptats.

CADENA: TVE-1
DATA: Divendres 12 de març de 2004
(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informativo 11-M Matanza en Madrid (09:31 a 15:00)	Compareixença EN DIRECTE de José Luis Rodríguez Zapatero	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	13:13:43	Compareixença pública	Si	Discurs: Mostra preocupació per les víctimes i els seus familiars. Elogia la solidaritat dels ciutadans. Convoca els ciutadans a les manifestacions. Fa una crida a la unitat ciutadana, política i en general de tot el país. Es mostra convençut que es descobriran els culpables. Demana al Govern que informi amb diligència. Mostra confiança en les forces de seguretat de l'Estat. Roda de premsa: - Creu que el Govern ha d'informar la ciutadania, la qual té dret a conèixer l'autoria. Espera que el Govern informi ràpidament. - Afirmar que el més important avui és el dolor i el consol de les víctimes, i la unitat del país. - Es nega a valorar els mitjans de comunicació i la seqüència de la informació en un dia de dol. - Afirmar que la ciutadania vol la unitat i la determinació de les grans forces polítiques del país. - Es nega a parlar de les conseqüències polítiques que suposaria l'autoria d'ETA o d'Al-Qaeda. Diu que "ja hi haurà temps".
	Declaracions de Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	13:23:15	Insert	No	Mostra el seu suport a les víctimes i familiars. Elogia la solidaritat ciutadana i professional. Afirmar que amb perseverança i determinació es pot vèncer el terrorisme. Fa una crida per anar a les manifestacions per defensar la vida i el país.
	Compareixença EN DIRECTE de Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	13:35:42	Compareixença pública	Si	Discurs: Afirmar que les víctimes i els familiars de les víctimes són el més important de l'11-M. Es mostra orgullós de la feina feta pels professionals i de la solidaritat de la ciutadania. Manifesta el seu suport a les forces de seguretat de l'Estat i mostra plena confiança en les seves investigacions i les informacions que donen. Afirmar que la sobirania es defensa amb la força de la llei i el suport de tothom. Agraeix les mostres de suport rebudes. Convoca els ciutadans a les manifestacions. Roda de premsa: - Fa una crida a anar a votar perquè és dir sí a la vida, a la llibertat i al país i dir no al terrorisme. - Afirmar que la manifestació d'unitat més gran són les manifestacions que tindran lloc a la tarda. - Es mostra a favor d'una reunió, després de les eleccions, dels signataris del Pacte per les llibertats i contra el terrorisme. Les trobades haurien de fixar les conviccions i els principis per lluitar contra el terrorisme. - Afirmar que la UE ha il·legalitzat grups polítics espanyols que fins i tot havien arribat a presentar-se a les eleccions, i els ha inclòs a la llista d'organitzacions terroristes; els tribunals espanyols els ha il·legalitzat i els EUA els ha posat a la llista terrorista del Departament d'Estat. - Afirmar que no es pot distingir entre terroristes: són persones cruels i malvades que creuen que poden disposar de la vida dels altres. - Declara que té molt clar que el terror s'ha de combatre. - Declara que l'únic missatge que es pot donar als terroristes és: "voy a por usted".

CADENA: TVE-1

DATA: Divendres 12 de març de 2004

(continuació)

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Especial informativo</i> <i>11-M Matanza en Madrid</i> (09:31 a 15:00)	Connexió amb l'IFEMA	Català, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	14:05:18	Insert	No	Balanç de víctimes i desenvolupament del procés d'identificació de cadàvers.
	Connexió amb l'estació d'Atocha	De Aristegui, Gustavo	PP	14:08:12	Entrevista	Si	Afirma que malgrat que tots els indicis apunten a ETA com a autora dels atemptats, no es poden tancar hipòtesis. Justifica perquè creu que són obra d'ETA i no d'Al-Qaeda. Afirma que no hi ha cap motiu per descartar la hipòtesi d'ETA. Afirma haver explicat als mitjans de comunicació estrangers que "la meitat dels bascos no són nacionalistes; d'aquests, la meitat són independentistes; i són una minoria fanàtica, violenta i opressiva els que volen imposar, a través del terror, les seves idees minoritàries i repugnants a la majoria de bascos i espanyols".
	Entrevista a plató EN DIRECTE a Ana Pastor	Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	14:19:50	Entrevista	Si	Balanç i estat de les víctimes hospitalitzades. Destaca la solidaritat ciutadana i del personal mèdic. Elogia l'atenció als ferits i afirma que és degut als recursos sanitaris de la ciutat i a la derivació de pacients. Situació psicològica dels familiars de les víctimes. Indemnitzacions i regularització dels papers a les víctimes estrangeres i als seus familiars.
<i>Telediario 1</i> (15:00 a 16:34) <i>Especial informativo</i> <i>11-M</i> (16:34 a 20:57)	Inserts de l'entrevista a Dionisio García, professor del màster en seguretat i defensa del CESEDEN on es parla de la possible autoria: - Pel <i>modus operandi</i> , els explosius utilitzats i per la magnitud de la massacre, podria ser que ETA no estigués sola - La cinta amb versicles de l'Alcorà, la carta enviada al diari londinenc i el comunicat d'Otegi són manobres d'intoxicació per part dels mateixos etarres - Possibilitat que Al-Qaeda estigui utilitzant ETA per aconseguir els seus objectius o que Al-Qaeda deixi utilitzar a ETA el seu nom - No dóna credibilitat a la carta que Al-Qaeda presumptament ha enviat al diari londinenc						
	Balanç de víctimes						
	Totes les forces polítiques i les institucions de l'Estat mostren la seva repulsa a la barbàrie terrorista						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informativo 11-M (16:34 a 20:57)	Resum de les declaracions de Rajoy, demanant confiança en les forces de seguretat i la unió dels demòcrates.						
	Resum de les declaracions de José Luis Rodríguez Zapatero, demanant al Govern que informi amb la major diligència possible						
	Fragment de la declaració institucional d'Aznar	Aznar, José María	President del Govern	16:38:53	Compareixença pública	No	Afirma que no es descarta cap línia d'investigació. Diu que el Govern normés trasllada als ciutadans i ciutadanes informació sobre fets constatats però no hipòtesis. Elogia el treball del Ministeri d'Interior i d'Àngel Acebes.
	Connexió amb l'IFEMA	Catalá, Rafael	Secretari d'Estat de Justícia	16:42:44	Insert	No	Balanc de víctimes i desenvolupament del procés d'identificació de cadàvers.
	Primers enterraments de víctimes dels atemptats						
	Balanc de víctimes fet Ana Pastor	Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	16:53:39	Entrevista	No	Balanc i estat de les víctimes hospitalitzades. Elogia l'atenció als ferits i afirma que és degut als recursos sanitaris de la ciutat i a la derivació de pacients.
	Connexió amb l'estació d'El Pozo del Tío Raimundo						
	Connexió amb l'estació de Santa Eugenia on s'entrevisten veïns, testimonis i víctimes						
	Reportatge sobre un col·legi on familiars de molts nens han estat víctimes						
	Connexió amb l'estació d'Atocha, que es prepara per a la manifestació de la tarda						
	Funcionament del servei ferroviari						
	Reaccions de Renfe davant dels atemptats						
	Insert de Francisco Álvarez-Cascos	Álvarez-Cascos, Francisco	Ministre de Foment	17:17:02	Insert	No	Normalització del servei ferroviari.
	Situació a primera hora del matí a l'estació d'Atocha. Testimonis d'alguns viatgers						
	Reacció dels madrilenys, alguns d'ells testimonis, davant els atemptats						

CADENA: TVE-1

DATA: Divendres 12 de març de 2004

(continuació)

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial/ informativo 11-M (16:34 a 20:57)	Testimonis de membres dels serveis d'emergència i assistència a les víctimes						
	Mostres de solidaritat dels ciutadans madrilenys						
	Aturada de quinze minuts en memòria de les víctimes arreu d'Espanya						
	Trànsit ferroviari el dia després. Testimoni de viatgers						
	Connexions donant l'última hora des de l'IFEMA						
	Entrevista a plató amb Juan Redondo, inspector en cap dels Bombers de l'Ajuntament de Madrid						
	Connexions en directe amb l'hospital Gregorio Marañón. Descripció física de ferits no identificats						
	Primeres concentracions de persones per a la manifestació de Madrid						
	Testimoni d'Irene Villa, víctima d'un atemptat d'ETA, que ha visitat els familiars de les víctimes a l'IFEMA						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Especial Informativo</i> <i>11-M</i> (16:34 a 20:57)	Entrevista a Florentino Portero, expert en polítiques de seguretat i director del Centre d'Estudis Estratègics. Questionat per l'autoria dels atemptats afirma que al principi no va tenir cap dubte que es tractava d'ETA, ja que s'esperava un atemptat a Madrid. Quan s'obre la segona via d'investigació, queda a l'espera del que diguin els experts que investiguen el cas. Questionat per la possibilitat que es tracti d'una col·laboració entre ETA i algun altre tipus de terrorisme respon que no es té cap dada que permeti afirmar-ho. La conductora li pregunta si ETA ha escollit Madrid per la repercussió que té i ell respon que s'ha de ser prudent perquè encara es desconeix l'autoria de l'atemptat. Negativa a la credibilitat a la carta enviada per Al-Qaeda a un diari londinenc, però creu rellevant la troballa d'una cinta amb versió de l'Alcorà en una furgoneta. L'entrevistat no creu necessari que Al-Qaeda disposés d'infraestructura a Espanya per poder haver comès els atemptats. El conductor questiona perquè ETA, si no és l'autora, encara no s'ha manifestat i ell respon que depèn dels objectius, insistint en què no es poden fer suposicions sobre l'autoria fins que hi hagin dades concretes.						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Especial informativo 11-M</i> (16:34 a 20:57)	Compareixença EN DIRECTE d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	18:14:58	Compareixença pública	SI	Discurs: Assegura que s'aclariran els fets i que els culpables seran detinguts i posats a disposició judicial. Trobada d'una bossa amb dinamita Goma-2 Eco reforçada amb metralla, detonador i telèfon-temporitzador. Atemptat preparat per no fallar i assolir grans dimensions. Compara els atemptats amb el mètode operatiu utilitzat per ETA en altres ocasions (Cap d'Any 2002, nit de Nadal 2003 i Vell d'Aran) i afirma que tenen molta relació. Reforça de l'Oficina d'Atenció a les Víctimes per aplicar el fons de contingència de 140 milions d'euros per indemnitzacions i per iniciar tràmits per a la concessió de la nacionalitat espanyola a les víctimes estrangeres que ho sol·licitin. Roda de premsa: - L'explosiu trobat a la bossa podria haver estat adquirit a Espanya i el detonador és igual als de la furgoneta. - ETA continua sent la principal línia d'investigació. - No es pot pensar que la prioritat no sigui ETA quan se sap que pretenia dur a terme un atemptat de gran repercussió abans de les eleccions. - No descarta cap línia d'investigació i diu que es treballa en totes amb tota intensitat. - Dubta de la credibilitat del comunicat d'Al-Qaeda en un diari londinenc després d'haver parlat amb autoritats i serveis d'intel·ligència d'altres països. - Cap dels contactes ha aportat dades fiables que apuntin a una altra direcció que no sigui ETA. - Apunta que ETA utilitza l'itinerari procedent de robatoris a França o Goma-2 procedent de robatoris a Espanya. - La Goma-2 Eco és una modalitat actualitzada de la Goma-2 que tradicionalment usa ETA. - No hi ha noves dades sobre la pista islàmica. - El telèfon i la targeta del mòbil trobats a la bossa han obert noves vies d'investigació.
	(Continuació de l'entrevista amb Florentino Portero:) Creu que les dades aportades pel ministre reforcen l'autoria d'ETA. Afirma que els últims fracassos d'ETA podrien explicar aquest atemptat de tanta magnitud, justament abans de les eleccions. Diu que ETA no sempre avisa ni sempre actua de manera discriminada. La conductora compara l'intent d'atac d'ETA a Baquèira amb els atemptats de l'11-M						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Especial informativo</i> <i>11-M</i> (16:34 a 20:57)	Connexions en directe amb les manifestacions de Madrid i d'altres ciutats espanyoles. Es comparen amb les que es van produir després de l'assassinat en mans d'ETA de Miguel Ángel Blanco. Trucada d'ETA al diari <i>Gara</i> en què nega la seva responsabilitat en els atemptats (18:45). Urdaci diu que ETA va negar l'autoria de la matança d'Hipercor i que les darreres dades aportades per Ángel Acebes apunten a ETA. Més tard es desmenteix que ETA negués l'autoria de l'atemptat d'Hipercor i es puntualitza que el va assumir dos dies després, qualificant-lo de "desgraciat accident". Es recorda que ETA mai va arribar a assumir l'atemptat del carrer Correo l'any 1974						
<i>Telediarío 2</i> (20:57 a 22:32)							
<i>Cinema: Shakespeare in love</i> (22:32 a ...)							

CADENA: TVE-1

DATA: Dissabte 13 de març de 2004

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Informativo Canal 24 horas</i> (8:00 a 8:01)	Jornada de reflexió atípica. Eleccions generals a Espanya i autonòmiques a Andalusia						
<i>La hora Warner</i> (8:06 a 9:03)							
<i>Zona Disney</i> (9:10 a 11:08)							
<i>Avance informativo</i> (11:08 a 11:35)	Manifestacions contra el terrorisme a tot Espanya Primers funerals per les víctimes (Alcalá de Henares)						
	Informació general sobre els atemptats						
	Testimoni d'una supervivent						
	Reaccions de solidaritat des de Llatinoamèrica (Argentina, Mèxic, Colòmbia, Xile i altres països) i des dels EUA	Uribe, Alvaro	President de Colòmbia	11:30:40	Insert	No	Autoritat per derrotar el terrorisme. No fer concessions.
		Rupérez, Javier	Ambaixador d'Espanya a Washington	11:32:23	Insert	No	Destaca la solidaritat dels americans.
		Bush, George	President dels EUA	11:33:10	Entrevista	No	Confusió sobre l'autoria. Ofereix el seu suport al Govern espanyol per capturar els culpables i portar-los davant la justícia.
<i>S. Club 7 en Hollywood</i> (11:35 a 11:59)							
<i>Especial David Bisbal</i> (12:08 a 13:05)							
<i>Avance informativo</i> (13:11 a 13:41)	Compareixença EN DIRECTE d'Eduardo Zaplana (incompleta)	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	13:11:29	Compareixença pública	Si	Discurs: Destaca la participació ciutadana a les manifestacions i dóna dades de participació per comunitats autònomes. Agraeix la presència a les manifestacions del príncep i les infantes, els dirigents polítics internacionals, els representants de tots els partits polítics democràtics, les institucions autonòmiques i locals, les organitzacions empresarials i els sindicats, i les entitats socials. Lloa la intensa feina dels mitjans de comunicació i dels periodistes. Qualifica les manifestacions com l'expressió pública de rebuig al terrorisme més gran de la història. Promet recolzar i no oblidar les víctimes.

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Avance informativo (13:11 a 13:41)	Compareixença EN DIRECTE d'Eduardo Zaplana (continuació)	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	13:11:29	Compareixença pública		Roda de premsa: - Anuncia la compareixença, d'aquí a uns minuts, del ministre de l'Interior i defensa la seva transparència a l'hora d'informar sobre l'estat de les investigacions. - Qüestionat sobre la credibilitat del comunicat d'ETA, respon que l'única font d'informació que considera vàlida són les forces de seguretat de l'Estat, en les quals confia plenament. - Afirmar que li agradaria tenir el màxim d'informació al més aviat possible. - Reitera la transparència del Govern en la informació al voltant del procés d'investigació. Remet a la pròxima compareixença del ministre de l'Interior pel que fa a l'estat de les investigacions. - Minimitza les veus crítiques amb el Govern i amb el PP que es van sentir a les manifestacions i les contraposa als onze milions d'assistents que hi va haver.
	Declaracions telefòniques d'un testimoni dels atemptats						
	Primers funerals per les víctimes (Alcalá de Henares)						
	Informació general sobre els atemptats. Visites de Rodrigo Rato i Ana Pastor a diversos hospitals						
Avance informativo (13:11 a 13:41)	Reaccions de solidaritat des dels EUA	Rupérez, Javier	Ambaixador d'Espanya a Washington	13:36:21	Insert	No	Destaca la solidaritat dels americans.
		Bush, George	President dels EUA	13:37:09	Entrevista	No	Confusió sobre l'autoria. Ofereix el seu suport al Govern espanyol per capturar els culpables i portar-los davant la justícia.
	Investigació sobre l'autoria. Anunci de la compareixença d'Ángel Acebes. Es recorda que en la compareixença d'ahir la hipòtesi més sòlida era ETA. Trucades d'ETA al diari Gara i a ETB en què nega la seva participació en els atemptats	Bono, José	President de Castella-la Manxa	13:38:48	Insert	No	No dona credibilitat al que diu ETA.
	Resò en els mitjans de comunicació internacionals de les manifestacions a Espanya						
Especial David Bisbal (continuació) (13:41 a 14:04)							

CADENA: TVE-1
DATA: Dissabte 13 de març de 2004

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>L'informatiu cap de setmana</i> (14:05 a 14:29)							
<i>11-M Matança en Machid</i> (14:30 a 14:58)	Breu recull de notícies: - Declaracions telefòniques d'un testimoni - Manifestacions a tot Espanya Informació general dels atemptats						
	Primers funerals per les víctimes (Alcalá de Henares)	González, Bartolomé	Alcalde d'Alcalá de Henares	14:39:18	Insert	No	Dia difícil per les moltes víctimes d'Alcalá de Henares. Cal afrontar-ho amb serenitat i força.
	Psicòlegs i psiquiatres atenen als familiars						
	Compareixença EN DIRECTE d'Àngel Acebes (Incompleta)	Acebes, Àngel	Ministre de l'interior	14:44:22	Compareixença pública	Si	Discurs: Anuncia la creació de l'Oficina d'Atenció de Victimes de l'Atemptat. Es donaran indemnitzacions i la nacionalitat espanyola o permisos de residència als ferits estrangers que ho desitgin, així com als seus familiars més directes. Balanz de morts (200) i ferits (1.511). Parla de les tasques d'identificació de cadàvers i de l'estat dels ferits. Agraeix la gran mobilització ciutadana en les manifestacions. La investigació avança en les dues vies. Els responsables seran detinguts. Demana confiança en les forces i cossos de seguretat, que fa més de trenta anys que treballen contra el terrorisme. Anirà informant a mesura que es tinguin resultats.
	Reaccions de solidaritat des dels EUA						
	Testimonis de ferits i de familiars						
<i>Telediario Fin de Semana 1</i> (14:58 a 16:28)							
<i>Sesión de tarde. El gran día</i> (16:28 a 18:03)							
<i>Cine de barrio</i> (18:05 a 19:01)	La presentadora, en nom de l'equip del programa, expressa el seu condol						
<i>Avance informativo</i> (19:01 a 19:18)	Primers funerals per les víctimes Declaracions telefòniques d'un testimoni dels atemptats Informació general dels atemptats	González, Bartolomé	Alcalde d'Alcalá de Henares	19:04:10	Insert	No	Dia difícil per les moltes víctimes d'Alcalá de Henares. Cal afrontar-ho amb serenitat i força.
		Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	19:11:36	Insert	No	Explica la seva visita a ferits de diversa consideració víctimes dels atemptats.

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la Intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Avance informativo</i> (19:01 a 19:18)	Fragments de la compareixença d'Eduardo Zaplana	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	19:12:15	Compareixença pública	No	Qualifica les manifestacions com l'expressió pública de rebuig al terrorisme més gran de la història. Promet recolzar i no oblidar les víctimes. Agraeix la presència a les manifestacions del príncep i les infantes.
	Manifestacions contra el terrorisme arreu d'Espanya						
	Declaracions del ministre de l'Interior Ángel Acebes. Creació de l'Oficina d'Atenció de Víctimes de l'Atemptat. Balanç de morts i ferits. La principal via d'investigació continua sent ETA però no es descarten altres possibilitats	Acebes, Ángel	Ministre de l'Interior	19:16:56	Compareixença pública	No	Es donarà la nacionalitat espanyola o permisos de residència als ferits estrangers que ho desitgin, així com als seus familiars més directes. No es descarta la col·laboració entre organitzacions terroristes.
<i>Cine de barrio</i> (continuació) (19:19 a 20:11)							
<i>Avance informativo</i> (20:11 a 20:25)	Compareixença EN DIRECTE d'Angel Acebes	Acebes, Ángel	Ministre de l'Interior	20:11:32	Compareixença pública	Sí	Discurs: Informa de la detenció de cinc persones (tres marroquins i dos hindús) i la presa de declaració a dos espanyols d'origen hindú per la presumpta implicació en la venda i falsificació del mòbil i la targeta trobats a la bossa que no va arribar a explotar. Detencions fetes per ordre del respectiu jutge de l'Audiència Nacional. Es tracta d'una operació oberta que tot just comença. S'estan efectuant registres a diversos immobles. Demana prudència i cautela. Reitera que el Govern està facilitant tota la informació de què disposa. Felicitza les forces de seguretat per la feina feta. Reitera que els responsables dels atemptats seran detinguts i pagaran la seva responsabilitat complint íntegrament les penes. Roda de premsa: - Les detencions s'han produït a diferents zones de Madrid per la presumpta venda i falsificació de la targeta del mòbil i caldrà veure fins a quin punt hi estan implicats els detinguts. - Insisteix en el fet que cal tenir cautela i prudència. - Informa de les detencions pel compromís de transparència adquirit. - Encara no es descarta cap via d'investigació tot i que les detencions n'obren una de molt important. - Algun dels detinguts podria estar relacionat amb grups islàmics però és massa aviat per determinar el grau de vinculació. - Afirmar que ha informat puntualment de l'estat de les investigacions i que, per motius obvis, la prioritat dels responsables de la investigació en un primer moment va ser ETA. Tan aviat com apareix la cinta en àrab es comença a investigar amb tota intensitat cap a grups relacionats amb l'islamisme radical. - Les detencions es deriven de la troballa de la bossa amb explosius.

CADENA: TVE-1
DATA: Dissabte 13 de març de 2004

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Avance informativo</i> (20:11 a 20:25)	Compareixença EN DIRECTE d'Angel Acebes (continuació)	Acebes, Angel	Ministre de l'interior	20:11:32	Compareixença pública	Si	- Els espanyols agraïeixen i reconeixen la feina feta per la Policia, que ha tingut resultats en només 60 hores. Les detencions s'han fet per part de membres del cos nacional de Policia malgrat que en el conjunt de la investigació hi hagi col·laboració internacional. - No vol donar detalls tècnics per no entorpir la recerca. - Una de les vies d'investigació es basa en un testimoni que va veure tres persones amb la cara coberta. - Caldrà determinar la situació legal a Espanya dels detinguts.
<i>Cine de barrio</i> (continuació) (20:25 a 20:58)							
<i>Telediario Fin de Semana 2</i> (21:00 a 22:11)							
<i>Informe Semanal</i> (22:11 a 23:14)	Reconstrucció dels fets a través de diversos testimonis Declaracions d'Angel Acebes. Manifesta dubtes sobre l'autoria i diu que primer es va pensar en ETA i més tard es van obrir altres vies Informació general sobre els atemptats	Acebes, Angel	Ministre de l'interior	22:29:06	Compareixença pública	No	Detenció de cinc persones (tres marroquins i dos hindús) i presa de declaració a dos espanyols d'origen hindú per la presumpta implicació en la venda i falsificació del mòbil i la targeta trobats a la bossa que no va arribar a explotar.
	Condena dels atemptats arreu d'Espanya. Concentracions i manifestacions	Ruiz-Gallardón, Alberto Aguirre, Esperanza Rajoy, Mariano Rodríguez Zapatero, José Luis Duran i Lleida, Josep Antoni Llamazares, Gaspar Aznar, José María Joan Carles I Ibarrebe, Juan José	Alcalde de Madrid Presidenta de la Comunitat de Madrid Secretari general del PP Secretari general del PSOE Secretari general de CiU Secretari general d'IU President del Govern Rei d'Espanya President del País Basc	22:54:24 22:54:45 22:56:06 22:56:33 22:56:59 22:57:33 22:58:11 22:58:59 23:00:31	Insert Insert Compareixença pública Compareixença pública Compareixença pública Compareixença pública Compareixença pública Compareixença pública	No No No No No No No No	Gran dolor a la ciutat de Madrid. Demana serenitat. Dóna suport a les víctimes. Els culpables pagaran pels seus crims. Espanya, de dol. Dóna suport a les víctimes. Moment de la unitat democràtica enfront el terrorisme. Els terroristes seran perseguits. Solidaritat amb el conjunt de la societat espanyola. Defensa el valor de la vida, el diàleg, la pau i la convivència. Dol i solidaritat amb Madrid. Aspira a la derrota completa del terrorisme. No hi ha possibilitat de negociació. Condena els atemptats i expressa el seu afecte a les víctimes i les seves famílies. Record per les víctimes de la massacre.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Informe Semanal (22.11 a 23.14)	Condena dels atemptats arreu d'Espanya. Concentracions i manifestacions	Maragall, Pasqual	President de la Generalitat de Catalunya	23.01:09	Compareixença pública	No	Els catalans se senten ciutadans de Madrid. Deure de no deixar-se condicionar pels terroristes i la por.
	Ressò internacional dels atemptats. Mostres de condemna a tot el món. El Parlament europeu declara l'11-M Dia Europeu de les Víctimes del Terrorisme.	Cox, Pat	President del Parlament europeu	23.02:44	Compareixença pública	No	Condena els atemptats i afirma que entre tots s'acabarà amb el terrorisme.
		Annan, Kofi	Secretari general de l'ONU	23.03:18	Compareixença pública	No	La matança de gent innocent no es pot justificar. Expressa el seu condol al rei, al Govern i al poble d'Espanya.
		Chirac, Jacques	President de la República Francesa	23.03:48	Compareixença pública	No	Condena els atemptats i expressa la solidaritat amb Espanya en la lluita contra el terrorisme.
		Blair, Tony	Primer ministre del Regne Unit	23.04:11	Compareixença pública	No	Compromís d'eliminar el terrorisme.
		Fox, Vicente	President de Mèxic	23.04:49	Compareixença pública	No	Solidaritat amb les víctimes. Expressa el seu rebuig al terrorisme.
		Bush, George	President dels EUA	23.05:35	Entrevista	No	Tristesa per les víctimes.
		Aznar, José María	President del Govern	23.07:29	Compareixença pública	No	Elogi a les forces de seguretat. Confiança en què la seva professionalitat donarà fruits aviat.
		Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	23.08:14	Compareixença pública	No	Demana al Govern que informi amb diligència sobre els culpables.
		Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	23.08:31	Compareixença pública	No	Total suport a les forces i cossos de seguretat de l'Estat. Confiança plena en el resultat de les investigacions.
Pel·lícula: Asesinato en febrero (23.29 a 23.34) Avance informativo (23.34 a 23.37)	Manifestacions massives arreu d'Espanya						
	Compareixença d'Eduardo Zaplana	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	23.37:14	Compareixença pública	No	Lamenta haver de compareixer en la jornada de reflexió electoral, però ho fa arran de les imputacions formulades per un portaveu del PSOE, que ha acusat el Govern de mentir l'opinió pública. Diu que això és fals i que el PSOE ho sap. Afirma que el Govern ha actuat i actua amb una transparència absoluta: ha informat públicament i de manera reiterada del curs de les investigacions i ha posat a disposició dels ciutadans i ciutadanes tota la informació de què disposava. Demana, en nom del Govern, que no es facin més imputacions falses i apel·la a la responsabilitat de les formacions polítiques i al sentit de la prudència exigible en aquestes circumstàncies. El Govern només s'ha de felicitar per l'extraordinària manifestació de civisme de tots els ciutadans i ciutadanes i per l'excel·lent treball del es forces de seguretat de l'Estat. El Govern recorda que avui (jornada de reflexió electoral) no poden tenir lloc manifestacions, ni concentracions ni actes públics i reclama que no se segueixi malmetent el procés democràtic i incomplint allò que determina la llei.

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Pel·lícula: <i>Asesinato en febrero</i> (continuació) (23:37 a 1:02)							
<i>Avance informativo</i> (1:13 a 1:18)	Compareixença d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'interior	1:14:03	Compareixença pública	No	Recorda el compromís del Govern d'informar de qualsevol novetat en relació amb les investigacions. Diu que a les 19:40 h la policia ha rebut una trucada de la centraleta de Telemadrid en que informa al seu torn de la trucada d'un home amb accent àrab que advertia de l'existència d'un vídeo a la paperera que hi ha entre la mesquita i el tanatori de la M-30. Diu que s'ha recollit, visionat i traduït la cinta. Es tracta d'una reivindicació dels atemptats del dia 11 en àrab, amb accent marroquí, en nom del portaveu militar d'Al-Qaeda a Europa. Aquesta identitat no ha estat acreditada ni pels serveis d'intel·ligència espanyols ni pels serveis internacionals consultats. Demana cautela i prudència a l'hora d'atorgar fiabilitat a aquest comunicat. Finalment, ratifica el compromís del Govern de transparència absoluta pel que fa a la informació sobre el desenvolupament de les investigacions, tal com ha estat sempre en la lluita contra el terrorisme.

CADENA: Tele-5
DATA: Dijous 11 de març de 2004

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Informatives</i> <i>Tele-5 Matinal</i> (07:30 a 09:16)	Primeres informacions sobre els atemptats (07:45:10) i primera connexió (07:54:03). El conductor comenta que és massa d'hora per plantejar hipòtesis sobre l'autoria però recorda la intercepció a Cuenca d'una furgoneta carregada amb 500 kg d'explosius que pretenia atemptar a Madrid						
	Connexió telefònica amb un periodista de Tele-5 a l'estació d'Atocha						
	Entrevista telefònica a una supervivent dels atemptats						
	Connexió amb l'estació d'Atocha						
	Tertúlia a plató sobre el desenvolupament dels atemptats	Vlòria, Juan Carlos Sinova, Justino Saénz-Díez, Margarita	Corresponsal de l'editorial <i>Vozento</i> Periodista d' <i>El Mundo</i> Periodista d' <i>El Periódico</i>		Tertúlia Tertúlia Tertúlia	Sí Sí Sí	
	Connexió amb l'enviat especial a l'estació d'Atocha						
	Declaració institucional EN DIRECTE de Juan José Ibarretxe (connecten a les 09:34:09, però en veure que parla en euskera tornen a plató)	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	09:35:14	Compareixença pública	Sí	Condemna els atemptats terroristes de Madrid i diu que el primer record és per a les víctimes i els seus familiars. Afirmar que quan ETA atempta trenca el cor dels bascos, que són civilitzats. No vol que es parli de terrorisme basc, sinó de terrorisme d'ETA. Diu que els qui atempten no són bascos sinó <i>alimañas</i> . Assegura que ETA està escrivint el seu final.
	Connexió amb l'estació d'Atocha. Entrevista a Pedro Torres, responsable de Creu Roja a Madrid						
	Connexió amb l'enviada especial a l'estació d'El Pozo del Tío Raimundo						
	Connexió amb l'enviada especial a l'estació de Santa Eugenia						
<i>La mirada crítica</i> (09:23 a 11:12) (rodret informatiu)	Connexió amb l'enviat especial a l'hospital 12 de Octubre						

CADENA: Tele-5

DATA: Dijous 11 de març de 2004

(continuació)

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'ínter	Format de la Intervenció	D	Contingut de la intervenció
Dia a dia (11.12 a 14.27) (rodet informatiu)	Tertúlia a plató sobre els atemptats i la seva possible autoria	San Sebastián, Isabel Oneko, Pepe Casado, Antonio Valenzuela, Curry	Periodista		Tertúlia	Sí	
			Periodista		Tertúlia	Sí	
			Periodista		Tertúlia	Sí	
			Periodista		Tertúlia	Sí	
	Connexió amb l'enviat especial a Atocha. Entrevista a una supervivent dels atemptats						
	Connexió amb els serveis Informatius: - Informació general - Entrevista a la coordinadora de la Creu Roja - Inserts de testimonis dels atemptats						
	Compareixença EN DIRECTE de Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	11:56:33	Compareixença pública	Sí	Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Orida a la unió de tots els espanyols davant la tragèdia. Informa que el PP suspén la seva campanya electoral. Demana serenitat, fermesa i determinació. Afirma que els espanyols no cediran davant els terroristes i que no aconseguiran res. Assegura que Espanya acabarà amb la xacra del terrorisme.
	Entrevista telefònica a Marisa, supervivent dels atemptats						
	A les 12:04:00 s'informa de les declaracions d'Otegi negant l'autoria d'ETA. Els tertulians neguen tota credibilitat a les paraules d'Otegi						
	Connexió amb l'enviat especial a l'hospital Gregorio Marañón. Entrevista telefònica a una professora del veïnat de l'hospital i a l'amic d'un desaparegut						
	Imatges de l'estació d'El Pozo del Tío Raimundo						
	Mostra de la portada del diari <i>La Razón</i>						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Dia a dia (11:12 a 14:27) (rodiet informatiu)	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	12:27:34	Entrevista	Sí	Condemna els atemptats. Demana unitat, serenitat, fermesa i determinació per acabar amb el terrorisme. Creu que s'ha de suspendre la campanya electoral i que s'han de manifestar tots els partits conjuntament. Declara que tot apunta que els atemptats són obra d'ETA, però que s'espera confirmació. De les declaracions d'Otegi no en fa cas, perquè "això i res és exactament el mateix". Titlla Otegi de subjecte detestable i li dóna credibilitat zero. No es planteja la suspensió de les eleccions perquè seria cedir davant els terroristes. Afirmar que l'únic que es pot dir als terroristes és que seran derrotats.
	A les 12:38:20 s'informa que el Ministeri de l'Interior ha rebut una trucada d'un grup islàmic reivindicant l'autoria. Els tertulians no donen cap credibilitat a la notícia quan es diu que és un document d'Internet procedent de Gara.						
	A les 12:49:35 una de les tertulianes diu que el Ministeri de l'Interior li ha desmentit que hi hagi hagut cap trucada						
	Connexió amb els serveis informatius:						
	- Informació general sobre els atemptats						
	- La fiscalia creu en un 90% que l'autoria és d'ETA per la utilització de Titadine						
	Trucades de persones telespectadores en què opinen sobre els atemptats						
	Tertúlia a plató sobre els atemptats i la seva possible autoria	García, Jesús	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Torres, Raïa	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Alvarez de Toledo,	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Consuelo Echamí,	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Antonia	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Iglesias,	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Maria Antonia González,	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Arturo	Periodista		Tertúlia	Sí	

CADENA: Tele-5
DATA: Dijous 11 de març de 2004
(continuació)

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Dia a dia (11:12 a 14:27) (rodret informatiu)	Connexió amb els serveis informatius: - El Govern creu fermament que darrere els atemptats hi ha ETA sense l'ajuda de cap altre grup						Condemna els atemptats. Elogia la solidaritat ciutadana, els serveis sanitaris i les forces i cossos de seguretat de l'Estat. Fa una crida a la participació en les manifestacions de demà i també en les eleccions de diumenge. Demana la unitat política i agraeix la solidaritat dels mitjans de comunicació.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Alberto Ruiz Gallardón	Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	13:26:15	Entrevista	Si	
	Compareixença EN DIRECTE d'Angel Acebes	Acebes, Angel	Ministre de l'interior	13:31:22	Compareixença pública	Si	Discurs: Afirma que ETA buscava una massacre a Espanya, que en quatre ocasions les forces de seguretat van aconseguir evitar-ho però que ara desgraciadament no ha estat així. Recorda altres atemptats i intents anteriors de la banda amb uns objectius i característiques molt similars, com el del 24 de desembre, o les recents detencions a França i Cuenca. Afirma que està molt clar que ETA buscava un atemptat de grans repercussions i amb gran nombre de víctimes. Qualifica d'intolerable qualsevol tipus d'intoxicació que desvii l'objectiu i els responsables de la tragèdia. Mostra la seva solidaritat amb els familiars de les víctimes. Informa del balanç de víctimes i ferits. Dóna informació detallada sobre la seqüència dels fets, l'atenció als ferits i la identificació i l'axeccament dels cadàvers. Agraeix la tasca dels serveis d'emergència i les forces de seguretat. Afirma que una de les prioritats durant el matí era garantir la seguretat per no multiplicar els efectes de la massacre. Roda de premsa: Afirma que en aquests moments interior no té cap dubte que la responsable de l'atemptat és ETA. Acusa Otegi de desviar l'atenció per tal d'augmentar el terror i la confusió. Afirma que els membres d'ETA, i els qui els ajuden, seran detinguts i compliran integrament la condemna. Compara el <i>modus operandi</i> dels atemptats amb el que ETA va fer servir en l'intent d'atemptat de la nit de Nadal. Afirma que ETA pretenia fer un atemptat de grans dimensions com demostra la seqüència de fets dels darrers temps. Informa que ningú no ha reivindicat els atemptats, però que ETA no sempre ho fa i que mal no els reivindica immediatament. Afirma que el fet que ETA estigui molt debilitada pot explicar les dimensions de l'atemptat per buscar protagonisme. Afirma que ETA acabarà sent derrotada i dóna suport a la política antiterrorista duta a terme fins ara pel Govern espanyol.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Dia a dia</i> (11:12 a 14:27) (rodret informatiu)	Compareixença EN DIRECTE de José Luis Rodríguez Zapatero	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	13:43:15	Compareixença pública	Sí	Mostra la seva solidaritat amb les víctimes i els seus familiars. Demana als espanyols serenitat, unitat i que reafirmen els valors i principis constitucionals de la llibertat, la convivència i l'Estat de dret. Afirmar que es derrotarà el terrorisme i que els assassins mai no aconseguiran els seus objectius ni s'escaparan de la justícia. Demana al Govern i a les forces polítiques que s'uneixin democràticament davant el terrorisme. Declara la suspensió dels actes electorals del seu partit. Demana la manifestació ciutadana en rebuig al terrorisme. Elogia la solidaritat ciutadana dels madrilenys. Mostra el seu suport i la seva confiança en el treball de les forces i els cossos de seguretat de l'Estat.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a José Luis Rodríguez Zapatero	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	13:53:43	Entrevista	Sí	Condemna els atemptats i afirma que els terroristes ho pagaran. Declara que amb serenitat, solidaritat i unitat Espanya serà lliure de la xacra del terrorisme. Considera que tots els partits s'haurien de sumar al Pacte antiterrorista i donar suport al Govern per poder aïllar socialment els violents. Hi inclou, especialment, el nacionalisme basc. Informa que ha parlat amb Aznar, li ha transmès el seu dolor, li ha ofert el seu suport i solidaritat, i han acordat anar a la manifestació de demà.
	Connexió amb els serveis Informatius: - Informació general des de les estacions de tren i l'hospital Gregorio Marañón - Reunió del gabinet de crisi - Resum de les compareixences	Acebes, Ángel	Ministre de l'interior	14:08:14	Compareixença pública	No	Afirma que, en aquests moments, interior no té cap dubte que la responsable de l'atemptat és ETA. Acusa Otegi d'iniciar un procés d'intoxicació per tal de desviar l'atenció per augmentar el terror i la confusió. Informa del balanç de víctimes i ferits.
		Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	14:09:29	Compareixença pública	No	Dóna informació detallada sobre la seqüència dels fets. Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Crida a la unió de tots els espanyols davant la tragèdia. Informa que el PP suspèn la seva campanya electoral. Demana serenitat, fermesa i determinació. Afirmar que els espanyols no cediran davant els terroristes i que no aconseguiran res. Assegura que Espanya acabarà amb la xacra del terrorisme.
		Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	14:11:00	Compareixença pública	No	Demana al Govern i a les forces polítiques que s'uneixin democràticament davant el terrorisme.
		Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	14:11:25	Compareixença pública	No	Afirmar que es derrotarà el terrorisme i que els assassins mai no aconseguiran els seus objectius ni s'escaparan de la justícia.
		Otegi, Arnaldo	Sozialista Abertzaleak	14:12:12	Compareixença pública	No	Assegura que ETA està escrivint el seu final i condemna els atemptats de Madrid.
<i>Informativos Tele-5</i> (14:28 a 15:33) <i>A tu lado</i> (15:39 a 19:58)	Breu resum dels fets esdevinguts durant el dia amb la sobreimpressió "ETA provoca su peor masacre en Madrid"					No	Rebutja els atemptats de Madrid i les accions indiscriminades contra la població civil i contra els treballadors que es dirigeixen als seus llocs de treball.

CADENA: Tele-5
DATA: Dijous 11 de març de 2004

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
A tu i a do (15:39 a 19:58)	Connexió amb l'enviada especial a l'hospital Niño Jesús per saber l'estat d'una nena de set mesos						
	Entrevistes a plató a familiars de les víctimes i a testimonis dels atemptats						
	Entrevistes telefòniques a familiars de les víctimes i a testimonis dels atemptats						
	Tertúlia a plató	Milà, Mercedes Cabrera, José	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Gracia Agustín, Laura	Psiquiatre forense Psicòloga clínica		Tertúlia Tertúlia	Sí Sí	
		Palafox, Juan	Expert en identificació de cadàvers		Tertúlia	Sí	
		Esmeralda Gran Wyoming	Periodista Periodista		Tertúlia Tertúlia	Sí Sí	
	Entrevista a plató a Rafael Villalobos, tinent general de l'exèrcit, víctima d'un atemptat d'ETA el 1991 i exsecretari de l'Associació Víctimes del Terrorisme, així com a d'altres víctimes o familiars de víctimes d'ETA						
	Connexió amb els serveis informatius: - Informació general - compareixença de José María Aznar - concentracions silencioses de rebuig als atemptats arreu d'Espanya	Aznar, José María	President del Govern	16:58:32	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Afirmar que no es canviarà de règim ni perquè els terroristes matin ni perquè deixin de matar. Afirmar que s'ha d'aspirar a la derrota total del terrorisme, sense negociacions de cap tipus. Convoca els ciutadans a les diverses manifestacions arreu d'Espanya.

CADENA: Tele-5
DATA: Dijous 11 de març de 2004
(continuació)

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
A tu i a tot (15:39 a 19:58)	Connexió amb els serveis informatius: - Informació general sobre els atemptats - Repàs a les portades de les edicions especials de l'ABC, El Mundo, El País i La Razón - Connexió amb l'estació d'El Pozo del Tío Raimundo - Resum de les últimes detencions d'ETA i la seva fixació per atemptar a Madrid. S'atribueixen clarament els atemptats d'avui a ETA						
	Entrevista telefònica al policia nacional (no s'identifica) que ha descobert una de les motxilles-bomba						
	Connexió amb els serveis informatius: - Comunicat de les televisions informant que s'inclourà un crespó negre a les pantalles - Connexió amb l'IFEMA - Compareixença de José María Aznar - Concentracions i manifestacions						
	Entrevista a plató a Isabel Casado, del SAMUR						
	Connexió amb una enviada especial des d'un pis afectat per les explosions						
	Connexió amb l'enviada especial a l'hospital Gregorio Marañón						
	Connexió amb els serveis informatius: - Informació general - Compareixença de Bush - Concentracions de rebuig als atemptats						

CADENA: Tele-5
DATA: Dijous 11 de març de 2004

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>A tu lado</i> (15:39 a 19:58)	Connexió amb els serveis informatius: - Informació general - El presentador diu que el Ministre de l'Interior atribueix l'atemptat a ETA						
	Reportatge sobre els principals atemptats d'ETA						
	Connexió amb els serveis informatius: - Les forces de seguretat afirmen que són sis els terroristes, membres legals no fixats d'ETA - Visita de la família reial als hospitals - Concentracions de rebuig a diversos indrets						
	Reportatge sobre les mobilitzacions ciutadanes de rebuig als últims atemptats d'ETA						
<i>Informativos Tele-5</i> (20:00 a 22:00)							
Comunicat anunciant que Tele-5 emetrà la programació habitual, subjecta a les interrupcions de l'actualitat informativa (22:07:07)							

CADENA: Tele-5
DATA: Dijous 11 de març de 2004
(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Los Serrano (22:08 a 23:51)	Connexió amb els serveis informatius: - Carta enviada a un diari londinenc on Al-Qaeda reivindica els atemptats. Aquest diari ha publicat, anteriorment, reivindicacions falses - El Ministeri de l'Interior no descarta cap hipòtesi després de trobar una furgoneta amb una cinta que conté versicles de l'Alcorà - Fragment del missatge institucional del rei - Caiguda de la borsa a Nova York	Joan Carles I	Rei d'Espanya	22:28:37	Compareixença pública	No	Insta a la unitat, la fermesa i la serenitat de la nació en la lluita contra el terrorisme.
	Connexió amb els serveis informatius: - Carta rebuda a un diari londinenc on Al-Qaeda reivindica els atemptats. Aquest diari ha publicat, anteriorment, reivindicacions falses - Troballa d'una furgoneta amb una cinta en àrab que conté versicles de l'Alcorà - Fragment compareixença d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	23:01:09	Compareixença pública	No	Declarar que ha donat instruccions perquè no es descarti cap línia d'investigació.
Cròniques marcianes (23:56 a ...)	Connexió amb els serveis informatius: - Carta rebuda a un diari londinenc on Al-Qaeda reivindica els atemptats. Aquest diari ha publicat, anteriorment, reivindicacions falses - Troballa d'una furgoneta amb una cinta en àrab que conté versicles de l'Alcorà - Possibilitat que Gara publiqui una carta d'ETA rebutjant l'autoria - Fragment compareixença d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	23:56:46	Compareixença pública	No	Declarar que ha donat instruccions perquè no es descarti cap línia d'investigació.

CADENA: Tele-5
DATA: Divendres 12 de març de 2004

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Informativos Tele-5 Matinal (08:00 a 09:19)	Reportatge sobre la situació als hospitals madrilenys. Entrevistes amb diversos familiars de víctimes i desapareguts. Última hora des de les estacions objecte dels atemptats. Fragment del missatge institucional del rei Joan Carles I.	Joan Carles I	Rei d'Espanya	08:05:45	Compareixença pública	No	Expressa el seu condol i afecte envers les víctimes. Condena els atemptats.
	Oberles diverses hipòtesis sobre l'autoria dels atemptats després de la troballa d'una furgoneta amb versicles de l'Aicorà i la tramesa d'una carta d'Al Qaeda a un diari londinenc.						
	El Govern donava per fet dijous al matí que ETA era l'autora de la massacre. Declaració institucional de José María Aznar.	Aznar, José María	President del Govern	08:15:33	Compareixença pública	No	Condena els atemptats, afirma que els terroristes han volgut provocar tot el mal possible i assegura que seran derrotats. Convoca manifestacions a tot l'Estat pel divendres sota el lema "Con las víctimas, con la Constitución y por la derrota del terrorismo".
	Funcionament de les línies ferroviàries madrilenyes de rodalies.	Alvarez Cascos, Francisco	Ministre de Foment	08:17:40	Insert	No	Normalització del servei ferroviari.
	Concentracions de rebuig al terrorisme arreu de l'Estat durant dijous.						
	Última hora des de l'IFEMA, des dels diferents hospitals i des de les estacions objecte dels atemptats.	Català, Rafael Joan Carles I	Secretari d'Estat de Justícia Rei d'Espanya	08:30:22 08:33:40	Insert Compareixença pública	No	Balanç de víctimes. Expressa el seu condol i afecte envers les víctimes. Condena els atemptats.
		Alvarez Cascos, Francisco	Ministre de Foment	08:36:33	Insert	No	Normalització del servei ferroviari.
	Sotsdirectors i periodistes dels diaris <i>El País</i> , <i>El Mundo</i> , <i>ABC</i> , <i>La Razón</i> , <i>El Periódico</i> , <i>La Vanguardia</i> , <i>El Correo</i> i <i>La Voz de Galicia</i> resumeixen el contingut de l'edició del dia.						
	Informació general sobre els atemptats.	Alvarez Cascos, Francisco Joan Carles I	Ministre de Foment Rei d'Espanya	09:02:10 09:08:18	Insert Compareixença pública	No	Normalització del servei ferroviari. Expressa el seu condol i afecte envers les víctimes. Condena els atemptats.

CADENA: Tele-5 (continuació)
DATA: Divendres 12 de març de 2004

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>informativos</i> <i>Tele-5 Matinal</i> (08:00 a 09:19)	Repàs a les portades dels diaris internacionals <i>Le Monde</i> , <i>Le Matin</i> , <i>Haaretz</i> , <i>Herakl Tribune</i> , <i>Hindustan Times</i> , <i>Il Messaggero</i> i <i>O Globo</i>						
	Repàs a les informacions d'algunes televisions internacionals: <i>Al-Jazeera</i> , <i>BBC</i> , <i>Fox</i> i <i>Rai</i>						
	La possible autoria d'Al-Qaeda causa incertesa a les borses dels països objecte del "terrorisme global"						
<i>La mirada crítica</i> (09:27 a 11:02)	Informació general sobre els atemptats						
	Informació sobre l'aturada de quinze minuts i la manifestació que tindrà lloc a Madrid a la tarda						
	Tertúlia a plató sobre diferents aspectes dels atemptats, com ha viscut la resta d'Europa la notícia dels atemptats a Madrid i les manifestacions que es faran	Aguilar, Miguel Àngel De la Hoz, Cristina Rodríguez Lariente, Fernando	Analista polític Periodista <i>ABC</i> Director <i>ABC Cultural</i>		Tertúlia Tertúlia Tertúlia	Sí Sí Sí	
	Fragment del missatge institucional del rei Joan Carles I	Joan Carles I	Rei d'Espanya	09:43:54	Compareixença pública	No	Expressa el seu condol i afecte envers les víctimes. Condemna els atemptats i confia en l'acció de la justícia sobre els terroristes. Assegura que el terrorisme no aconseguirà els seus objectius.
	Fragment de la declaració institucional de José María Aznar del dia 11	Aznar, José María	President del Govern	09:45:24	Compareixença pública	No	Afirma que Espanya no canviarà de règim ni perquè els terroristes matin ni perquè deixin de matar. Aspira a la completa derrota del terrorisme.
<i>La mirada crítica</i> (09:27 a 11:02)	Repàs de les portades de diversos diaris internacionals: <i>Corriere Della Sera</i> , <i>Daily Mail</i> , <i>Daily Mirror</i> , <i>The Sun</i> , <i>The Guardian</i> i <i>Daily Telegraph</i>						

CADENA: Tele-5
DATA: Divendres 12 de març de 2004
(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
La mirada crítica (09:27 a 11:02)	Els diaris internacionals reflecteixen els dubtes sobre l'autoria, fent referència a les declaracions d'Angel Acebes en què apunta a ETA i recollint les informacions sobre la troballa d'una furgoneta amb cintes en àrab i el comunitat d'Al Qaeda a un diari londinenc.	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	10:08:24	Compareixença pública	No	Trobada d'una furgoneta amb 7 detonadors i una cinta amb versicles de l'Alcorà. No es descarta cap línia d'investigació, tot i que la prioritària continua sent ETA.
	Tertúlia a plató en què es formulen les diferents hipòtesis sobre la possible autoria a partir de les últimes informacions. Es diu que la baixada de les borses és un indicatiu de la sospita que Al-Qaeda pugui estar al darrere dels atemptats	Aguilar, Miguel Ángel De la Hoz, Cristina Rodríguez Lafuente, Fernando	Analista polític Periodista ABC Director ABC Cultural		Tertúlia Tertúlia Tertúlia	Sí Sí Sí	
	Nombroses mobilitzacions de condemna arreu del País Basc. Es recorda el fet que Otegi ha negat fins a tres cops l'autoria d'ETA i la carta enviada al diari Gara						
	Fragment de la compareixença d'Arnaldo Otegi del dia 11	Otegi, Arnaldo	Sozialista Abertzaleak	10:21:16	Compareixença pública	No	Rebutja, en nom de l'esquerra abertzale, als atemptats de Madrid.
	Actes de rebuig als atemptats a Andalusia, Galícia, el País Valencià i Catalunya						
	Última hora des de l'IFEMA i des dels diferents hospitals madrilenys						
	S'esmenta que és el primer cop que el diari Gara condemna un atemptat terrorista i el qualifica d'inadmissible						
	Última hora a l'estació d'Atocha i esment del caos circulatori de Madrid						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Dia a dia (11:02 a 14:29)	Informació generals sobre els atemptats						
	Repàs de les portades dels principals diaris nacionals i internacionals						
	Declaració institucional EN DIRECTE de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	11:21:09	Compareixença pública	Si	Discurs: Balanç de víctimes i ferits. Elogi de les forces de seguretat. Agraïment per la solidaritat ciutadana i el suport internacional. Anunci de l'atorgament de la nacionalitat espanyola a les víctimes estrangeres que no desistgin. Indemnitzacions per a les víctimes. Defensa la transparència del Govern en les informacions sobre les investigacions i afirma que no es descarta cap línia d'investigació. No dóna crèdit a les paraules d'Otegi exculpant ETA (sense mencionar ni l'un ni l'altre). Crítica que es diferenciïn diversos tipus de terrorisme. Convoca els ciutadans a les manifestacions. Roda de premsa: - Afirma que no hi ha cap fet que no s'hagi posat en coneixement de l'opinió pública. Crítica que el PSOE acusi el Govern d'ocultar informació. - Justifica l'atribució de l'atemptat a "la banda que tant coneixem aquí" pels 30 anys de terrorisme a Espanya, els diversos intents de massacre i les detencions i intercepcions de material. - Afirma que tot el que s'apiguen ho diran a la ciutadania espanyola. - Lloa l'actitud del Govern en la lluita antiterrorista. Elogia el treball del Ministeri d'Interior i d'Àngel Acebes. - Afirma que el Govern només trasllada als ciutadans informació sobre fets constats però no hipòtesis. Tot i això, totes les línies d'investigació estan obertes. - Afirma que la legislació espanyola és prou sòlida per afrontar qualsevol amenaça terrorista. - Espera que el clima en què es desenvolupin les eleccions siguin de normalitat. - Afirma que el que més li agradaria seria poder assenyalar els assassins. - Es nega a respondre a la pregunta de si es replanteja alguna de les seves decisions de política exterior.
	Avanç informatiu: - Concentracions de rebuig als atemptats a diferents ciutats espanyoles						
	Fragment de la declaració institucional de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	12:05:45	Compareixença pública	No	Afirma que el Govern només trasllada als ciutadans informació sobre fets constats, però no hipòtesis. Elogia el treball del Ministeri d'Interior i d'Àngel Acebes.
	Balanç de víctimes						
	Tertúlia sobre els atemptats de Madrid i on es discuteixen les diferents hipòtesis respecte a l'autoria	Valenzuela, Curry	Periodista		Tertúlia	Si	
		García, Jesús	Periodista		Tertúlia	Si	
		Vidal, César	Expert en el món àrab		Tertúlia	Si	
		Parada, Luis Ignacio	Periodista		Tertúlia	Si	

CADENA: Tele-5
DATA: Divendres 12 de març de 2004
(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Dia a dia (11:02 a 14:29)	Connexió en directe amb l'estació d'Atocha davant una amenaça de bomba						
	Entrevista a testimonis, víctimes i familiars de víctimes dels atemptats						
	Entrevista amb Jorge Fernández, presentador basc de Tele-5, que explica com va viure els fets i formula la seva hipòtesi sobre l'autoria						
	Informació general sobre els atemptats						
	Entrevista EN DIRECTE amb Noemí Sanim, ambaixadora de Colòmbia a Espanya	Sanim, Noemí	Ambaixadora de Colòmbia a Espanya		Entrevista	Si	
	Avanç informatiu: - Imatges de les manifestacions i aturades d'arreu d'Espanya - Balanç de les víctimes - Connexions en directe amb l'IFEMA i els hospitals						
	Totes les línies d'investigació estan obertes i les últimes dades no permeten descartar cap hipòtesi sobre l'autoria.						
	Fragment de la declaració institucional de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	13:07:50	Compareixença pública	No	Afirma que el Govern només trasllada als ciutadans informació sobre fets constats, però no hipòtesis. Elogia el treball del Ministeri d'Interior i d'Àngel Acebes.
	Declaracions de Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	13:08:36	Insert	No	Afirma que davant la troballa de la furgoneta a Alcalá d'Henares els responsables de la investigació no poden tancar cap porta. Creu que s'ha de creure allò que digui Interior. Afirma que ETA ha intentat provocar una massacre diverses vegades i que afortunadament no ho ha aconseguit.
	Declaracions de José Luis Rodríguez Zapatero	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	13:08:57	Insert	No	Afirma que la ciutadania i els partits polítics tenen dret a conèixer una informació adequada, veraç i ràpida perquè necessiten saber qui han estat els autors per donar la resposta adequada, que serà diferent si es tracta d'ETA o d'Al-Qaeda.
	Fragment de la compareixença pública de Gaspar Llamazares	Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	13:09:31	Compareixença pública	No	Vol saber la veritat "avui i demà". Afirma que el ministre de l'interior s'ha deixat portar més per les seves conviccions i prejudicis que per la veritat i la transparència.
	Fragment de la declaració institucional de Juan José Ibarretxe	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	13:09:53	Compareixença pública	No	Reclama, en nom de la societat basca, que s'aclareixin els dubtes al voltant de l'autoria dels atemptats.

CADENA: Tele-5

DATA: Divendres 12 de març de 2004

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Dia a dia (11:02 a 14:29)	Compareixença EN DIRECTE de José Luis Rodríguez Zapatero	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	13:13:22	Compareixença pública	Si	Discurs: Mostra preocupació per les víctimes i els seus familiars. Elogia la solidaritat dels ciutadans. Convoca els ciutadans a les manifestacions. Fa una crida a la unitat ciutadana, política i en general de tot el país. Es mostra convençut que es descobriran els culpables. Demana al Govern que informi amb diligència. Mostra confiança en les forces de seguretat de l'Estat. Roda de premsa: - Creu que el Govern ha d'informar la ciutadania, la qual té dret a conèixer l'autoria. Espera que el Govern informi ràpidament. - Afirmar que el més important avui és el dolor i el consol de les víctimes i la unitat del país. - Es nega a valorar els mitjans de comunicació i la seqüència de la informació en un dia de dol. - Afirmar que la ciutadania vol la unitat i la determinació de les grans forces polítiques del país. - Es nega a parlar de les conseqüències polítiques que suposaria l'autoria d'ETA o d'Al-Qaeda. Diu que "ja hi haurà temps".
	Actitud de la família reial davant la massacre de Madrid						
	Compareixença EN DIRECTE de Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	13:37:44	Compareixença pública	Si	Discurs: Es mostra orgullós de la feina feta pels professionals i de la solidaritat de la ciutadania. Manifesta el seu suport a les forces de seguretat de l'Estat i mostra plena confiança en les seves investigacions i les informacions que donen. Afirmar que la sobirania es defensa amb la força de la llei i el suport de tothom. Agraeix les mostres de suport rebudes. Convoca els ciutadans a les manifestacions. Roda de premsa: - Fa una crida a anar a votar perquè és dir sí a la vida, a la llibertat i al país i dir no al terrorisme. - Afirmar que la manifestació d'unitat més gran són les manifestacions que tindran lloc a la tarda. - Es mostra a favor d'una reunió, després de les eleccions, dels signataris del Pacte per les llibertats i contra el terrorisme. Les trobades haurien de fixar les conviccions i els principis per lluitar contra el terrorisme. - Afirmar que la UE ha il·legalitzat grups polítics espanyols que fins i tot havien arribat a presentar-se a les eleccions, i els ha inclòs a la llista d'organitzacions terroristes; els tribunals espanyols els ha il·legalitzat i els EUA els ha posat a la llista terrorista del Departament d'Estat. - Afirmar que no es pot distingir entre terroristes: són persones cruels i malvades que creuen que poden disposar de la vida dels altres. - Declara que té molt clar que el terror s'ha de combatre.
	Reportatge sobre el dia després a l'estació d'Atocha						

CADENA: Tele-5
DATA: Divendres 12 de març de 2004
(continuació)

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Dia a dia (11:02 a 14:29)	Connexió amb els serveis informatius: - Última hora sobre els atemptats						
	Fragment de la compareixença pública de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	14:03:01	Compareixença pública	No	Afirma que el ministre de l'interior va fer el que havia de fer perquè "aquests terroristes" ho han intentat moltes vegades i afortunadament no ho han aconseguit i, per tant, no hi havia cap motiu per pensar que no siguin els mateixos. I continua sense haver-hi aquest motiu. Afirma que una altra cosa és que s'hagin obert altres línies d'investigació, en les quals es treballarà fins al final.
	Fragment de la compareixença pública de Zapatero	Rodríguez Zapatero,	Secretari general del PSOE	14:03:35	Compareixença pública	No	Creu que el Govern ha d'informar la ciutadania, la qual té dret a conèixer l'autoria de l'atac. Espera que el Govern informi ràpidament. Convoca els ciutadans a les manifestacions.
	Tertúlia on es discuteixen les diferents hipòtesis respecte a l'autoria	Fratini, Eric	Periodista i escriptor		Tertúlia	Sí	
		Sopena, Enric	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Adriansens, Juan	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Alvarez de Toledo, Consuelo	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Sánchez Sampedro, Amalia	Periodista		Tertúlia	Sí	
	Entrevista telefònica amb una dona del País Basc familiar d'una víctima dels atemptats de Madrid	González, Arturo	Periodista		Tertúlia	Sí	
Informativos Tele-5 (14:29 a 15:33) A tu lado (15:39 a 18:47)	Entrevistes a diversos testimonis, víctimes i familiars de víctimes dels atemptats						
	Mort del nadó de 7 mesos víctima de l'atac						
	Tertúlia sobre els atemptats amb col·laboradors habituals del programa i experts. S'interroguen les víctimes dels atemptats convidades al plató i es comenten les diferents imatges i testimonis que van aparèixer. També s'especula sobre l'autoria dels atemptats	Velasco, Esmeralda	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Martínez Vázquez, Marisa	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Cabrera, José	Psiquiatre forense		Tertúlia	Sí	

CADENA: Tele-5
DATA: Divendres 12 de març de 2004
(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
A tu lado (15:39 a 18:47)	Entrevista a plató amb dos nois víctimes de l'atemptat						
	Imatges de les reaccions de dolor d'alguns familiars de les víctimes						
	Entrevista a plató a Juan Orellana, sotsdirector de Bombers						
	Reportatge amb les últimes dades de l'atemptat en què no es descarta cap hipòtesi sobre l'autoria						
	Entrevista a plató a un metge forense de l'hospital Gregorio Marañón						
	Connexió amb els serveis informatius: - Última hora sobre els atemptats - Manifestacions - Totes les hipòtesis continuen obertes						
	Descripció física d'algunes víctimes de l'atemptat encara no identificades						
	Primeres imatges de les manifestacions a Madrid						
	Última hora des de l'estació d'El Pozo						
	Avanç informatiu: - Inici de les manifestacions - Balanç de víctimes - Ni els detonadors ni els explosius trobats són del tipus utilitzat habitualment per ETA						
	Última hora des del tanatori sud, on arriben els primers cossos						

CADENA: Tele-5

DATA: Divendres 12 de març de 2004

(continuació)

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>A tu lado</i> (15:39 a 18:47)	Compareixença EN DIRECTE d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	18:14:45	Compareixença pública	Si	Discurs: Balanç de víctimes. Assegura que s'acabaran els fets i que els culpables seran detinguts i posats a disposició judicial. Troballa d'una bossa amb dinamita Goma-2 Eco reforçada amb metralla, detonador i telèfon-temporitzador. Atemptat preparat per no fallar i assolir grans dimensions. Compara els atemptats amb el modus operandi utilitzat per ETA en altres ocasions (Cap d'Any 2002, nit de Nadal 2003 i Vall d'Aran) i afirma que tenen molta relació. Reforç de l'Oficina d'Atenció a les Victimes per aplicar el fons de contingència de 140 milions d'euros per indemnitzacions i per iniciar tràmits per a la concessió de la nacionalitat espanyola a les víctimes estrangeres que ho sol·licitin. Roda de premsa: - L'explosiu trobat a la bossa podria haver estat adquirit a Espanya i el detonador és igual als de la furgoneta. - ETA continua sent la principal línia d'investigació. - No es pot pensar que la prioritat no sigui ETA quan se sap que pretenia dur a terme un atemptat de gran repercussió abans de les eleccions. - No descarta cap línia d'investigació i diu que es treballa en totes amb tota intensitat. - Dubta de la credibilitat del comunicat d'Al-Qaeda en un diari londinenc després d'haver parlat amb autoritats i serveis d'intel·ligència d'altres països. - Cap dels contactes ha aportat dades fiables que apuntin a una altra direcció que no sigui ETA. - Apunta que ETA utilitza Titadine procedent de robatoris a França o Goma-2 procedent de robatoris a Espanya. - La Goma-2 Eco és una modalitat actualitzada de la Goma-2 que tradicionalment usa ETA. - No hi ha noves dades sobre la pista islàmica. - El telèfon i la targeta del mòbil trobats a la bossa han obert noves vies d'investigació.
	Lectura d'un teletip d'Efe informant d'una trucada d'ETA al diari <i>Gara</i> en què nega cap responsabilitat en els atemptats (18:43:30)						
<i>Avance Informativos Tele-5</i> (18:47 a 20:51)	Seguiment en directe de les manifestacions arreu de l'Estat						
<i>Informativos Tele-5</i> (20:58 a 21:59)							
Cine 5 estrelles: <i>Forrest Gump</i> (22:00 a 24:00)							

CADENA: Tele-5
DATA: Divendres 12 de març de 2004

(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Avance Informativo</i> (22:45 a 22:47)	Ultima hora sobre les manifestacions, que encara duren a moltes ciutats espanyoles						
	Polèmica entorn de l'autoria de l'atemptat el Govern insisteix a apuntar a ETA, però no es descarten altres hipòtesis. Ni els detonadors ni els explosius són els habituals d'ETA. La marca del mòbil trobat és poc corrent a Espanya. El Govern resta creditibilitat a la trucada d'ETA al diari Gara en què nega la seva implicació en els atemptats						
	Balanç de víctimes						
<i>Avance Informativo</i> (23:59 a 00:02)	Resum de les manifestacions a diferents ciutats espanyoles i europees						
	Balanç de víctimes i cadàvers sense identificar						

CADENA: Tele-5
DATA: Dissabte 13 de març de 2004

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Los misterios de Archie</i> (07.42 a 08.04)							
<i>Max Clan</i> (08.06 a 10.53)							
<i>Kombai & Co</i> (10.54 a 11.18)							
<i>Cazafesoros</i> (11.23 a 12.03)							
<i>Avance Informativo</i> (12.03 a 12.06)	Manifestacions aireu d'Espanya. Imatges de Madrid, Barcelona, Bilbao, Pamplona i València i recompte general d'assistents						
	Últim balanç de morts i ferits						
	Retirada dels trens afectats de les vies						
	El Govern continua apuntant a ETA, tot i que l'organització se n'ha desvinculat a través d'una trucada a Gara i ETB						
	Anunci de la compareixença pública d'Eduardo Zaplana						
<i>Cazafesoros</i> (continuació) (12.12 a 12.17)							
<i>Visto y no visto</i> (12.18 a 12.59)							
<i>Avance Informativo</i> (12.59 a 13.00)	Últim balanç de morts						
	Primers funerals per les víctimes (Alcalá de Henares)						
	Manifestacions aireu d'Espanya i concentracions aireu del món: imatges de París i Buenos Aires						
	Anunci de compareixença d'Eduardo Zaplana						
	L'executiu basc atorga una alta credibilitat al comunicat d'ETA en què es desvincula dels atemptats						
<i>Visto y no visto</i> (continuació) (13.07 a 13.28)							

CADENA: Tele-5
DATA: Dissabte 13 de març de 2004

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Walker Texas Ranger</i> (13:29 a 14:02)							
<i>Avance Informativo</i> (14:02 a 14:04)	El Govern manté com a hipòtesi d'investigació més probable l'autoria d'ETA. L'executiu basc atorga una alta credibilitat al comunicat d'ETA en què es desvincula dels atemptats. Manifestacions arreu d'Espanya. Imatges de Madrid. Mostres de solidaritat arreu del món. Els diaris estrangers recullen les mobilitzacions i el temor de nous atemptats. França i Itàlia reforcen la seguretat.	Zaplana, Eduardo Azkarate, Miren	Ministre portaveu del Govern Consellera portaveu del Govern basc	14.02.23 14.02.56	Compareixença pública Compareixença pública	No No	Crítica que alguns sectors vulguin descartar ETA quan fa 30 anys que atempta a Espanya. Informa que el Govern basc no té cap dubte que ETA és l'autora del comunicat a Gara i a ETB, que desvincula l'organització dels atemptats de Madrid.
<i>Mi cartera de inversión</i> (14:11 a 14:12)							
<i>Walker Texas Ranger</i> (continuació) (14:13 a 14:28)							
<i>Informativos Tele-5</i> (14:28 a 15:24)							
<i>Cine Fiesta Voluntad de hierro</i> (15:28 a 17:45)							
<i>No es lo mismo</i> (17:48 a 19:24)	Edició especial del programa sobre els atemptats de l'11-M. Reportatges, cròniques i entrevistes en directe amb: personal dels serveis, testimonis, víctimes i familiars de les víctimes, voluntaris ... Balanc de víctimes Manifestacions de solidaritat amb les víctimes arreu d'Espanya						

CADENA: Tele-5

DATA: Dissabte 13 de març de 2004

(continuació)

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>No es fa mismo</i> (17:48 a 19:24)	Conseqüències emocionals dels atemptats en els afectats, familiars i personal dels serveis d'emergències						
	Fotografia d'una persona desapareguda des de l'11-M						
	Immigrants afectats d'onze nacionalitats diferents						
	Entrevista a plató a Víctor Manuel, cantant						
	Funerals i incineracions						
<i>Avance informativo</i> (19:24 a 19:26)	Últim balanç de víctimes						
<i>Avance informativo</i> (19:24 a 19:26)	Angel Acebes diu que hi ha dues línies d'investigació obertes però prioritza la hipòtesi d'ETA, mentre que serveis d'intel·ligència francesos, britànics i alemanys prioritzen la hipòtesi del terrorisme internacional						
	Concentració espontània davant de la seu del PP a Madrid contra l'actuació informativa del Govern. Enfrontaments amb la Policia						
	Renfe preveu restablir els serveis de rodalies de Madrid el proper dilluns						
	Anunci de la compareixença d'Ángel Acebes. Detenció de set persones de nacionalitat marroquina a Madrid presumptament relacionades amb els atemptats de Madrid						
	Portades dels diaris d'arreu del món						
<i>No es fa mismo</i> (continuació) (19:26 a 20:10)	Recull d'instantànies dels diaris espanyols						
	Mostres de condol·liaments d'Espanya i dels espanyols que viuen fora d'Espanya						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
No es lo mismo (continuació) (19:26 a 20:10)	Convocatòria popular de cassolada contra la guerra a Barcelona (22.00 h)						
	Paral·lelisme amb els atemptats de l'11-S de 2001 a Nova York						
	Connexió amb la concentració popular espontània davant de la seu del PP a Madrid. Es reclama transparència informativa sobre l'autoria dels atemptats						
Avance informativo (20:11 a 20:22)	Compareixença EN DIRECTE d'Angel Acebes	Acebes, Angel	Ministre de l'interior	20.11.02	Compareixença pública	Si	Discurs: Informa de la detenció de cinc persones (dos marroquins i dos hindús) i presa de declaració a dos espanyols d'origen hindú per la presumpta implicació en la venda i falsificació del mòbil i la targeta trobats a la bossa que no va arribar a explotar. Detencions fetes per ordre del respectiu jutge de l'Audiència Nacional. Es tracta d'una operació oberta que tot just comença. S'estan efectuant registres a diversos immobles. Demana prudència i cautela. Reitera que el Govern està facilitant tota la informació de què disposa. Felicita les forces de seguretat per la feina feta. Reitera que els responsables dels atemptats seran detinguts i pagaran la seva responsabilitat complint íntegrament les penes. Roda de premsa: - Les detencions s'han produït a diferents zones de Madrid per la presumpta venda i falsificació de la targeta del mòbil i caldrà veure fins a quin punt hi estan implicats els detinguts. - Insisteix en el fet que cal tenir cautela i prudència. - Informa de les detencions pel compromís de transparència adquirit. - Encara no es descarta cap via d'investigació tot i que les detencions n'obren una de molt important. - Algun dels detinguts podria estar relacionat amb grups islàmics, però és massa aviat per determinar-ne el grau de vinculació. - Afirmar que ha informat puntualment de l'estat de les investigacions i que, per motius obvis, la prioritat dels responsables de la investigació en un primer moment va ser ETA. Tan aviat com apareix la cinta en àrab es comença a investigar amb intensitat cap a grups relacionats amb l'islamisme radical. Les detencions es deriven de la troballa de la bossa amb explosius. - Els espanyols agraïeixen i reconeixen la feina feta per la Policia, que ha tingut resultats en només 60 hores.
	Detenció de cinc persones per la presumpta implicació en la venda i falsificació del telèfon mòbil i la targeta trobats a la bossa que no va arribar a explotar						

CADENA: Tele-5

DATA: Dissabte 13 de març de 2004

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Avance informativo (20:11 a 20:22)	Resum de la compareixença del ministre de l'Interior Ángel Acebes						
Mi cartera de inversión (20:29 a 20:30)							
Informativos Tele-5 (20:30 a 21:27)							
Cine Sabrina y sus amores (21:32 a 23:51)							
Cine 2 Acosada (23:51 a ...)							

CADENA: Antena 3 TV
DATA: Dijous 11 de març de 2004

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Notícies de la matí (07:30 a 14:54)	Primeres informacions dels atemptats (07:58:57). A les 08:10:52 s'afirma que segurament els atemptats han estat perpetrats per ETA. La primera connexió és a les 08:29:14.						
	Connexió telefònica amb enviats especials a les estacions d'El Pozo, Atocha i Santa Eugenia						
	Entrevista a plaça EN DIRECTE a Jesús Caldera	Caldera, Jesús	Portaveu del PSOE	09:07:16	Entrevista	Si	Condemna els atemptats i expressa el seu condol als familiars de les víctimes. Afirma que ETA serà derrotada i demana l'ajut de la cooperació internacional per lluitar contra el terrorisme. Anuncia la suspensió dels actes de campanya electoral. Afirma que ETA sempre intenta irrompre en les campanyes electorals. Agraïeix la solidaritat ciutadana.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Eduardo Zaplana	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	09:08:37	Entrevista	Si	Fa una crida a la calma i afirma que les víctimes són la principal preocupació. Fa un balanç inicial de víctimes.
	Primeres imatges dels llocs dels fets						
	Declaració institucional EN DIRECTE de Juan José Ibarretxe	Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	09:35:17	Compareixença pública	Si	Condemna els atemptats terroristes de Madrid i diu que el primer record és per a les víctimes i els seus familiars. Afirma que quan ETA atempta trenca el cor dels bascos, que són civilitzats. No vol que es parli de terrorisme basc, sinó de terrorisme d'ETA. Diu que els qui atempten no són bascos sinó <i>alimañas</i> . Assegura que ETA està escrivint el seu final, malgrat que sigui trágic perquè no es pot aconseguir res matant, i que ha pretès dinamitar la democràcia de partits i la llibre expressió de les persones. Demana als partits unitat en la defensa dels drets i les llibertats i que no utilitzin la violència d'ETA amb fins partidistes. Convoca els bascos a concentracions silencioses davant dels ajuntaments per exigir la desaparició d'ETA.
	Inserts de testimonis i víctimes dels atemptats						Envia una abraçada fraternal de tota la societat basca a les víctimes i els seus familiars. Afirma que el poble basc és dialogant i respectuós amb les diferents formes de pensar.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Gaspar Llamazares	Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	10:01:30	Entrevista	Si	Condemna els atemptats i mostra el seu suport a les forces de seguretat de l'Estat. Expressa la seva voluntat d'acabar amb ETA. Fa una crida a la unitat de les forces polítiques per acabar amb el terrorisme
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Rodrigo Rato	Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	10:24:37	Entrevista	Si	Expressa la seva solidaritat amb els familiars de les víctimes i el seu suport als cossos i forces de seguretat de l'Estat. Mostra el seu convenciment que la justícia és l'únic camí contra el terrorisme.
	Connexió telefònica EN DIRECTE amb Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'interior	10:38:09	Compareixença pública	Si	Dóna informació general sobre els atemptats i demana calma i serenitat. Assegura que els responsables dels atemptats seran detinguts i jutjats. Diu que les prioritats són garantir la seguretat i l'atenció a les víctimes i els seus familiars.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Notícies de la matana (07:30 a 14:54)	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Ana Pastor	Pastor, Ana	Ministra de Sanitat	10:50:30	Entrevista	Si	Explica el desplegament del personal sanitari. Agraïeix la solidaritat ciutadana i professional.
	Declaracions del ministre de l'Interior Angel Acebes	Acebes, Ángel	Ministre de l'Interior	10:52:55	Compareixença pública	No	Dóna informació general sobre els atemptats i demana calma i serenitat. Assegura que els responsables dels atemptats seran detinguts i jutjats. Diu que les prioritats són garantir la seguretat i l'atenció a les víctimes i els seus familiars.
	Connexió amb l'hospital Gregorio Marañón						
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Jesús Aligue	Aligue, Jesús	Alcalde de Guadalajara	11:22:19	Entrevista	Si	Fa un balanç de la població de Guadalajara que anava als trens accidentats i condemna els atemptats. Demana la unitat democràtica per acabar amb el terrorisme i la participació ciutadana a les concentracions i manifestacions.
	La presentadora afirma que ETA està radicalitzant les seves accions i posant-se al nivell d'Al-Qaeda (11:40:14)						
	Declaracions de diferents líders polítics	Acebes, Ángel	Ministre de l'Interior	10:52:55	Compareixença pública	No	Assegura que els responsables dels atemptats seran detinguts i jutjats. Diu que la prioritat és garantir la seguretat.
		Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	11:49:18	Insert	No	Expressa els seu condol a les víctimes i els seus familiars. Assegura que els responsables seran perseguits, empresonats i pagaran pel que han fet.
		Ruiz Gallardón, Alberto	Alcalde de Madrid	11:49:50	Insert	No	Elogia la solidaritat ciutadana i professional.
		Rato, Rodrigo	Vicepresident del Govern	11:50:11	Insert	No	Expressa la seva solidaritat cap a les víctimes i els seus familiars i condemna els atemptats.
		Ibarretxe, Juan José	President del País Basc	11:51:06	Compareixença pública	No	Assegura que ETA està escrivint el seu final i condemna els atemptats.
	Otegi descarta l'autoria d'ETA i responsabilitza alguns sectors de la resistència àrab (11:51:37)						
	Compareixença EN DIRECTE de Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	11:54:43	Compareixença pública	Si	Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars. Crida a la unitat de tots els espanyols davant la tragèdia. Informa que el PP suspèn la seva campanya electoral. Demana serenitat, fermesa i determinació. Afirma que els espanyols no cediran davant els terroristes i que no aconseguiran res. Assegura que Espanya acabarà amb la xarxa del terrorisme.
	Portada de l'edició especial del diari La Razón						
	El Ministeri de l'Interior apunta a ETA com l'autora de la massacre malgrat que Otegi apunti al terrorisme islàmic (12:07:41)						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Notícies de la matina (07:30 a 14:54)	Declaracions de diferents líders polítics	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	12:20:37	Compareixença pública	No	Informa que el PP suspèn la seva campanya electoral. Demana serenitat, fermesa i determinació. Afirmar que els espanyols no cediran davant els terroristes i que no aconseguiran res.
		Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	12:21:14	Compareixença pública	No	Afirmar que no es pot tolerar que creixi la por i expressa la seva solidaritat amb els familiars de les víctimes. Dona per acabada la campanya electoral del seu partit. Fa una crida a la unitat de les forces polítiques per acabar amb el terrorisme.
		Pagazaurtundúa, Maite	Membre de Basta Ya i regidora del PSE-EE a l'ajuntament d'Andoain	12:22:13	Insert	No	Demana a Batasuna que digui "no" a ETA i diu que, si no ho fan, se'ls haurà d'ajallar.
	Declaració institucional del Parlament basc condemnant els atemptats	Atutxa, Juan María	President del País Basc	12:22:53	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i afirma que certifiquen la misèria moral d'ETA i de qui els dona suport.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Enrique López, portaveu del CGPJ	López, Enrique	Portaveu del Consell General del Poder Judicial	12:23:19	Entrevista	Si	Llança un missatge de tranquil·litat i afirma que les lleis s'aplicaran amb contundència.
	Reaccions dels líders europeus des de Brussel·les						
	Projecció dels atemptats a les televisions internacionals (CNN, BBC i EuroNews)	Straw, Jack	Ministre d'Afers Exteriors de Gran Bretanya	12:28:44	Compareixença pública	No	Afirmar que l'atrocitat dels atemptats també va dirigida a la democràcia europea.
	Connexió telefònica amb l'enviat especial a l'hospital 12 de Octubre						
	Connexió amb l'enviada especial a l'IFEMA						
	Connexió amb el corresponent d'Antena 3 TV als EUA						
	Declaracions de Javier Solana des de Brussel·les	Solana, Javier	Alt representant de la UE per a la Política Exterior i la Seguretat Comuna	13:07:26	Compareixença pública	No	Expressa el seu suport a les famílies de les víctimes i a les autoritats espanyoles.
	Resum de la declaració institucional de Pasqual Maragall						
	Reunió del gabinet de crisi del Govern central						
	Connexió amb el corresponent d'Antena 3 TV a Itàlia						
	Concentracions silencioses arreu d'Espanya						

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Notícies de la matí (07:30 a 14:54)	Compareixença EN DIRECTE d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	13:31:46	Compareixença pública	Sí	Discurs: Afirma que ETA buscava una massacre a Espanya, que en quatre ocasions les forces de seguretat van aconseguir evitar-ho però que ara desgraciadament no ha estat així. Recorda altres atemptats i intents anteriors de la banda amb uns objectius i característiques molt similars, com el del 24 de desembre, o les recents detencions a França i Cuenca. Afirma que està molt clar que ETA buscava un atemptat de grans repercussions i amb un gran nombre de víctimes. Qualifica d'intolerable qualsevol tipus d'intoxicació que desviï l'objectiu i els responsables de la tragèdia. Mostra la seva solidaritat amb els familiars de les víctimes. Informa del balanç de víctimes i ferits. Dóna informació detallada sobre la seqüència dels fets, l'atenció als ferits i la identificació i l' aixecament dels cadàvers. Agraïx la tasca dels serveis d'emergència i les forces de seguretat. Afirma que una de les prioritats durant el matí era garantir la seguretat per no multiplicar els efectes de la massacre. Roda de premsa: Afirma que en aquests moments interior no té cap dubte que la responsable de l'atemptat és ETA. Acusa Otegi de desviar l'atenció per tal d'augmentar el terror i la confusió. Afirma que els membres d'ETA, i els qui els ajuden, seran detinguts i compliran integrament la condemna. Compara el <i>mòdul operatiu</i> dels atemptats amb el que ETA va fer servir en l'intent d'atemptat de la nit de Nadal. Afirma que ETA pretenia fer un atemptat de grans dimensions com demostra la seqüència de fets dels darrers temps. Informa que ningú no ha reivindicat els atemptats, però que ETA no sempre ho fa i que mai no els reivindica immediatament. Diu que el fet que ETA estigui molt debilitada pot explicar les dimensions de l'atemptat per buscar protagonisme. Afirma que ETA acabarà sent derrotada i dóna suport a la política antiterrorista duta a terme fins ara pel Govern espanyol.
	Compareixença EN DIRECTE de José Luis Rodríguez Zapatero	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	13:43:20	Compareixença pública	Sí	Mostra la seva solidaritat amb les víctimes i els seus familiars. Demana als espanyols serenitat, unitat i que reafirmen els valors i principis constitucionals de la llibertat, la convivència i l'Estat de dret. Afirma que es derrotarà el terrorisme i que els assassins mai no aconseguiran els seus objectius ni s'escaparan de la justícia. Demana al Govern i a les forces polítiques que s'uneixin democràticament davant el terrorisme. Declara la suspensió dels actes electorals del seu partit. Demana la manifestació ciutadana en rebuig al terrorisme. Elogia la solidaritat ciutadana dels madrilenys. Mostra el seu suport i la seva confiança al treball de les forces i els cossos de seguretat de l'Estat.
	Fragment de les declaracions d'Àngel Acebes en què atribueix l'autoria dels atemptats a ETA	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	14:17:27	Compareixença pública	No	Afirma que, en aquests moments, les forces de seguretat de l'Estat i el Ministeri de l'Interior no tenen cap dubte que la responsable de l'atemptat és ETA. Acusa Otegi d'iniciar un procés d'intoxicació per desviar l'atenció per tal d'augmentar el terror i la confusió. Afirma que és una estratègia miserable, com tot el que fa ETA i els que els donen suport.

CADENA: Antena 3 TV
DATA: Dijous 11 de març de 2004 **(continuació)**

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Noticias de la mañana</i> (07:30 a 14:54)	Declaracions de José Luis Rodríguez Zapatero	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	14:18:34	Compareixença pública	No	Afirma que es derrotarà el terrorisme i que els assassins mai no aconseguiran els seus objectius ni s'escaparan de la justícia. Demana al Govern i a les forces polítiques que s'uneixin democràticament davant el terrorisme.
	Declaració institucional EN DIRECTE de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	14:40:30	Compareixença pública	Sí	Discurs: Condemna els atemptats i se solidaritza amb les víctimes i els seus familiars, a les quals ofereix el recolzament del Govern i les institucions. Agraïx la solidaritat de la ciutadania i elogia la tasca dels serveis d'emergències, de les forces de seguretat i de les diverses autoritats. Afirma que el Govern ha pres les mesures per garantir la seguretat dels ciutadans i ciutadanes i restablir els serveis públics afectats. Informa de la posada en marxa del sistema d'evacuació de ferits i d'atenció a les víctimes i els seus familiars i també de l'inici immediat de les investigacions per descobrir als assassins. Decreta tres dies de dol oficial i informa de les mostres de dolor de governants de països amics. Recalca la importància d'una lluita internacional contra el terrorisme. Afirma que els terroristes han matat moltes persones només pel fet de ser espanyoles. Afirma que no és la primera vegada que un assassinat massiu d'aquestes característiques s'intenta a Espanya i que han estat les forces de seguretat les que ho han impedit, de les que n'elogia la seva tasca antiterrorista. Assegura que els terroristes seran derrotats i els criminals responsables seran detinguts, jutjats i condemnats. Mostra el seu suport a la Constitució i afirma que no es canviarà de règim ni perquè els terroristes matin ni perquè deixin de matar. Afirma que s'ha d'aspirar a la derrota completa del terrorisme, sense negociacions de cap tipus. Convoca els ciutadans a les diverses manifestacions arreu d'Espanya.
<i>Noticias 1</i> (14:54 a 15:46)							
<i>Sabor a ti</i> (15:59 a 19:32)	Tertúlia a plató sobre els atemptats de l'11-M	Gumuchaga, Carmen	Periodista i escriptora		Tertúlia	Sí	
		Oneto, Pepe	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Abad, Nacho	Periodista		Tertúlia	Sí	
		Aranda, José Antonio	Psicòleg		Tertúlia	Sí	
		Pérez Henares, Chani	Periodista		Tertúlia	Sí	
	Connexió amb l'hospital Gregorio Marañón i el 12 de Octubre	Semprún, Alfredo	Subdirector de <i>La Razón</i>		Tertúlia	Sí	
		Calleja, José Antonio	Periodista i escriptor		Tertúlia	Sí	
		Miralles, Melchor	Director d' <i>El Mundo</i> TV		Tertúlia	Sí	

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Sabor a ti (15:59 a 19:32)	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Cristina Cuesta	Cuesta, Cristina	Portaveu de la Plataforma Víctimes del Terrorisme del País Basc	16:13:21	Entrevista	Sí	Condemna els atemptats i mostra la seva solidaritat amb els familiars de les víctimes. Demana als polítics la unitat democràtica entorn el Pacte per la llibertat i contra el terrorisme.
	Reportatge amb declaracions de les víctimes dels atemptats						
	Connexió amb els serveis informatius: - Informació general sobre els atemptats						
	Entrevista telefònica a Javier Calleja, cirurgià de l'hospital Gregorio Marañón						
	Entrevistes a familiars, víctimes i testimonis dels atemptats i d'ETA en general						
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	16:39:38	Entrevista	Sí	Afirma que Otegi no té cap credibilitat ni el seu testimoni té valor ja que dóna suport a les activitats d'ETA i és membre del partit il·legalitzat Batasuna. Demana serenitat, fermesa i determinació. Crida a mantenir un criteri de política antiterrorista sense canviar-lo. Elogia el treball de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i també el treball fet pel Govern en relació amb la lluita antiterrorista. Afirma que no es pot dialogar ni negociar amb ETA i que la banda no aconseguirà res assaïnant.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a José Luis Rodríguez Zapatero	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	16:55:40	Entrevista	Sí	Demana solidaritat, serenitat i fermesa per guanyar la batalla de la llibertat i la fi del terror. Fa una crida a la unitat democràtica davant el terrorisme. Es compromet a mantenir una línia de comunicació amb el Govern per aconseguir una unitat de treball i acabar amb el terrorisme. Afirma que ETA ha sembrat el dolor i ha intentat matar la democràcia i les urnes. Fa una crida ciutadana perquè diumenge la gent voti per renovar la democràcia i lluitar contra ETA.
	Connexió amb els serveis informatius: - Informació general sobre els atemptats - Portada de l'edició especial d'El País: "Matanza de ETA en Madrid" - Compareixença de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	17:05:49	Compareixença pública	No	Assegura que els terroristes seran derrotats amb lleis fortes, amb forces de seguretat i tribunals de justícia.
	Connexió amb l'IFEMA						
	Repàs a les portades de les edicions especials dels diaris La Razón, ABC i El País						

CADENA: Antena 3 TV
DATA: Dijous 11 de març de 2004
(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Sabora ti (15:59 a 19:32)	Connexió amb els serveis informatius: Informació general						
	Entrevista EN DIRECTE a Mikel Iriondo	Iriondo, Mikel	Membre de Basta Ya	17:48:12	Entrevista	Si	Fa una crida a anar a la concentració de Sant Sebastià de la tarda i elogia la solidaritat ciutadana madrilenya.
	Entrevista EN DIRECTE a Mari Carmen Álvarez	Álvarez, Mari Carmen	Associació Víctimes del Terrorisme	18:02:06	Entrevista	Si	Demana el record i la memòria de totes les víctimes del terrorisme.
	Connexió amb els serveis informatius: - Anunci de les televisions d'incloure un crespó negre en senyal de dol - Concentracions ciutadanes						
	Entrevista telefònica a Luis Miguel Hernández, policia que va trobar una de les bombes-bomba						
	Connexió amb els serveis informatius: - Concentracions ciutadanes - Informació general						
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Esperanza Aguirre	Aguirre, Esperanza	Presidenta de la Comunitat de Madrid	18:49:28	Entrevista	Si	Elogia la solidaritat dels madrilenys i demana el rebuig de la massacre assistint a les manifestacions.
	Entrevista des de l'IFEMA a Juan Manuel Suárez, president de Creu Roja Internacional						
	Imatges de l'arribada de la família real als hospitals						
	Connexió amb els serveis informatius: - Informació general						
	Comentari d'Ana Rosa Quintana sobre Otegi: "Yo creo que las ratas se tienen que meter en las cloacas y no salir de allí nunca más" (19:22:40)						
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Ana Palacio	Palacio, Ana	Ministra d'Afers Exteriors	19:22:48	Entrevista	Si	Agraeix les mostres de suport internacionals. Espera que la tragèdia ajudi a l'eficàcia en la lluita antiterrorista i anti-ETA.
Especial informativo Matanza en Madrid (19:32 a 20:30)	Resum del desenvolupament dels atemptats. Informació general. Insert d'Àngel Acebes						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Especial informativo Matanza en Madrid</i> (19:32 a 20:30)	Vídeo sobre la implicació d'ETA en els atemptats. Introducció: "Els atemptats porten la firma d'ETA", després d'anàlitzar els explosius, una barreja de Titadine, les forces de seguretat no han dubtat de l'autoria"	Acebes, Ángel	Ministre de l'interior	19:57:55	Compareixença pública	No	Declara que ETA estava buscant una massacre a Espanya; quatre cops les forces i cossos de seguretat de l'Estat ho han evitat, però aquesta vegada ETA ha aconseguit el seu objectiu.
	Concentracions silencioses i mobilitzacions ciutadanes arreu d'Espanya						
	Reunió de gabinet de crisi	Aznar, José María	President del Govern	20:05:36	Compareixença pública	No	Assegura que els terroristes seran derrotats i els criminals responsables seran detinguts, jutjats i condemnats. Mostra el seu suport a la Constitució i afirma que no es canviarà de règim ni perquè els terroristes matin ni perquè deixin de matar. Afirma que s'ha d'aspirar a la completa derrota del terrorisme, sense negociacions de cap tipus.
	Declaracions dels principals líders de partits polítics	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	20:07:11	Compareixença pública	No	Crida a la serenitat, a la fermesa i a la determinació. Afirma que els espanyols no cediran davant els terroristes i que no aconseguiran res.
		Rodriguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	20:07:47	Compareixença pública	No	Assegura que Espanya acabarà amb la xacra del terrorisme. Demana la unitat democràtica davant el terrorisme. Es compromet a mantenir una línia de comunicació amb el Govern per aconseguir una unitat de treball i acabar amb el terrorisme.
		Duran i Lleida, Josep Antoni	Secretari general de CiU	20:08:19	Insert	No	Condemna els atemptats i afirma que se sent incòmode per fer-ho des de Barcelona, indret on ETA ha declarat una treva en el seu intent d'instrumentalitzar la democràcia.
		Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	20:08:37	Compareixença pública	No	Afirma que aquest atemptat demostra la veritable naturalesa d'ETA: una organització nazi que assassina i tortura el poble.
	Compareixença EN DIRECTE d'Ángel Acebes	Acebes, Ángel	Ministre de l'interior	20:19:55	Compareixença pública	Si	Discurs: Declara que ETA és la principal línia d'investigació. Informa que de les dotze mobilles, deu contenen de 8 a 10 kg d'explosius, i dues contenen d'11 a 12 kg. El component essencial era la dinamita (habitual d'ETA). Informa de la localització d'una furgoneta amb set detonadors i una cinta en àrab amb versicles de l'Alcorà. Declara que ha donat instruccions perquè no es descarti cap línia d'investigació, malgrat que la prioritària segueix sent la d'ETA. Fa un balanç de víctimes i declara que s'està treballant intensament per identificar els cadàvers. Agraeix la solidaritat ciutadana i el treball dels serveis professionals en l'atenció a les víctimes.

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Especial informativo Matanza en Madrid</i> (19:32 a 20:30)	Compareixença EN DIRECTE d'Angel Acebes (continuació)	Acebes, Angel	Ministre de l'interior	20:19:55	Compareixença pública	Si	Roda de premsa: - Insisteix en el fet que la línia prioritària és ETA; ho justifica amb el tipus d'explosius, els precedents i el <i>modus operandi</i> . Afegeix, però, que s'ha de tenir molta cautela i investigar totes les possibilitats. - Aclareix que la cinta trobada no conté cap amenaça i que és de les que s'utilitzen per a l'ensenyança de l'Alcorà. - Afirmar que hi ha molta gent interessada a generar confusió i a dir que els atemptats no són obra d'ETA.
<i>Noticias 2</i> (20:30 a 21:44)							
<i>Especial informativo 11-M Masacre en Madrid</i> (21:57 a 23:55) (rodet informatiu)	Resum de les imatges del dia Al-Qaeda ha reivindicat els atemptats en una carta enviada a un diari londinenc. Ningú ha certificat l'autenticitat de la carta (21:58:55) Fragment del missatge institucional del rei	Joan Carles I	Rei d'Espanya	21:59:49	Compareixença pública	No	Insta a la unitat, la fermesa i la serenitat de la nació en la lluita contra el terrorisme comptant amb l'acció policial, la labor de la justícia i la cooperació internacional. Afirmar que el terrorisme mai no aconseguirà els seus objectius, que no aconseguirà doblegar la fe en la democràcia ni la confiança en el futur d'Espanya. Explica el laboriós procés d'identificació de cadàvers. Demana paciència als familiars de les víctimes.
	Entrevista EN DIRECTE a Pedro Calvo, des de l'IFEMA	Calvo, Pedro	Regidor de Seguretat de l'Ajuntament de Madrid	22:40:00	Entrevista	Si	
	Entrevistes a diverses víctimes supervivents dels atemptats i familiars d'ells localitzats						
	Connexió amb els barris afectats pels atemptats						
	Connexió amb l'hospital Gregorio Marañón						
	Reportatge sobre les concentracions ciutadanes						
	Entrevista a plató a José Cabrera, psiquiatre forense						
	Visita de la família reial a tres hospitals	Joan Carles I	Rei d'Espanya	22:57:46	Compareixença pública	No	Condemna els atemptats i mostra la solidaritat de tota la família reial amb les víctimes i els seus familiars. Confia en l'eficàcia de l'Estat de dret perquè els assassins siguin empresonats. Agraïx la solidaritat dels ciutadans i la tasca de les forces de seguretat de l'Estat. Insta a la unitat, fermesa i serenitat de la nació en la lluita contra el terrorisme comptant amb l'acció policial, la labor de la justícia i la cooperació internacional. Afirmar que el terrorisme mai no aconseguirà els seus objectius, que no aconseguirà doblegar la fe en la democràcia ni la confiança en el futur d'Espanya.

CADENA: Antena 3 TV
DATA: Dijous 11 de març de 2004

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Especial Informativo 11-M Masacre en Madrid (21:57 a 23:55) (rodet informatiu)	Entrevista a plató a José Antonio Jiménez, metge del SAMUR, i a Juan Recondo, cap dels Bombers de Madrid						
	Entrevista a plató a José María Valdivia, oficial de la Policía Municipal de Madrid						
	Connexió amb els corresponals d'Antena 3 TV a Brussel·les, Nova York i Roma						
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Eduardo Zaplana	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	23:49:30	Entrevista	Si	Reitera de manera contundent tota la informació que s'ha donat durant el dia sobre l'autoria. Afirma que ETA ha intentat atemptar en altres ocasions de la mateixa manera que avui. Declarar que, <i>probablement</i> , és el món pròxim a ETA qui ha fet córrer el bule de la possible autoria islàmica: primer dient que podria ser un atemptat suïcida islàmic i després amb la carta reivindicant els atemptats. Afirma que hi ha algú interessat a crear confusió.
7 dies, 7 nòctes (23:55 a ...)	Entrevista a una víctima supervivent dels atemptats						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Noticias de la mañana</i> (08.00 a 9.09) (rodet informatiu)	Bloc de titulars	Acebes, Ángel	Ministre de l'interior	08:04:08	Compareixença pública	No	Troballa d'una cinta en àrab amb versicles de l'Alcorà. No es descarta cap línia d'investigació.
	Informació general sobre els atemptats						
	L'autoria podria ser d'ETA, d'Al-Qaeda o fruit d'una col·laboració entre totes dues	Acebes, Ángel	Ministre de l'interior	08:16:58	Compareixença pública	No	Troballa d'una cinta en àrab amb versicles de l'Alcorà.
	Declaracions de polítics nacionals i internacionals	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	08:23:24	Compareixença pública	No	Condemna dels atemptats.
		Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	08:23:43	Compareixença pública	No	Condemna dels atemptats.
		Llamazares, Gaspar	Secretari general d'IU	08:23:59	Compareixença pública	No	Condemna dels atemptats.
		Joan Carles I	Rei d'Espanya	08:24:31	Compareixença pública	No	Condemna dels atemptats.
		Aznar, José María	President del Govern	08:26:04	Compareixença pública	No	Condemna dels atemptats.
		Straw, Jack	Ministre d'Afers Exteriors de Gran Bretanya	08:26:50	Compareixença pública	No	Support a Espanya.
		Chirac, Jacques	President de la República Francesa	08:27:05	Compareixença pública	No	Condemna dels atemptats i suport a Espanya.
		Schröder, Gerhard	Canceller d'Alemanya	08:27:20	Compareixença pública	No	Condemna dels atemptats i suport a Espanya.
		Vernhorstadt, Guy	Primer ministre de Bèlgica	08:27:33	Compareixença pública	No	Condemna dels atemptats i voluntat de cooperació mundial per vèncer el terrorisme.
	Bloc de titulars	Acebes, Ángel	Ministre de l'interior	08:29:56	Compareixença pública	No	Troballa d'una cinta en àrab amb versicles de l'Alcorà. No es descarta cap línia d'investigació.
	Repàs de les portades dels diaris espanyols i internacionals. Els diaris internacionals no s'atreveixen a parlar de l'autoria.						
	<i>El Periódico</i> recull en portada la reivindicació d'Al-Qaeda. <i>La Vanguardia</i> , <i>El País</i> i <i>El Mundo</i> recullen tant la reivindicació d'Al-Qaeda com la hipòtesi d'ETA defensada pel Govern espanyol. <i>La Razón</i> i l'ABC no parlen de l'autoria en portada.						
	Repàs als dubtes sobre la l'autoria. Es destaca que Zaplana insisteix en l'autoria d'ETA	Acebes, Ángel	Ministre de l'interior	08:54:20	Compareixença pública	No	Troballa d'una cinta en àrab amb versicles de l'Alcorà.

CADENA: Antena 3 TV
DATA: Divendres 12 de març de 2004

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Notícies de la matí</i> (08:00 a 9:09) (rodet informatiu)	Repàs als dubtes sobre la l'autoria. Es destaca que Zaplana insisteix en l'autoria d'ETA	De Aristegui, Gustavo	PP	09:02:09	Entrevista telefònica	Sí	Totes les hipòtesis sobre l'autoria estan obertes però afirma que s'ha descartat ETA massa d'hora. Justifica les raons per les quals creu que l'autoria és d'ETA
<i>La Resposta</i> (09:16 a 10:00) (rodet informatiu)	Entrevista EN DIRECTE a Javier Arenas	Arenas, Javier	Vicepresident del Govern	09:20:56	Entrevista a plató	Sí	No hi ha dues vies d'investigació de l'autoria sinó una via d'investigació principal (ETA) i l'obligació d'investigar les altres hipòtesis (Al-Qaeda)
	Declaracions d'Angel Acebes dient que hi ha una hipòtesi d'autoria fonamental (ETA) i una segona via d'investigació	Acebes, Angel	Ministre de l'interior	09:37:39	Compareixença pública	No	Traballa d'una cinta en aràb amb versicles de l'Alcorà. No es descarta cap línia d'investigació
	Entrevista telefònica EN DIRECTE amb José Blanco	Blanco, José	PSOE	09:38:17	Entrevista telefònica	Sí	Demana que no es jugui, ni s'oculti, ni es retardi la informació. Afirma que el PSOE té la sensació que el Govern retarda la informació.
	Entrevista telefònica EN DIRECTE a Gustavo de Aristegui	De Aristegui, Gustavo	PP	09:45:20	Entrevista telefònica	Sí	Les línies d'investigació apunten amb claredat l'autoria d'ETA, malgrat que hi hagi qui ho descarti a la lleugera. Justifica perquè és probable que l'autoria sigui d'ETA. Afirma que cap línia d'investigació està tancada.
<i>Com la vida</i> (10:16 a 13:47) (rodet informatiu)	Repàs de les portades dels principals diaris espanyols. <i>La Vanguardia</i> i <i>El País</i> parlen tant de l'autoria d'ETA com de la d'Al-Qaeda; <i>ABC</i> i <i>La Razón</i> apunten ETA dient que hi ha "altres hipòtesis obertes". <i>El Mundo</i> destaca la treballa d'un vídeo amb versicles de l'Alcorà						
	Informació general sobre els atemptats i connexions amb l'estació d'Atocha, l'hospital Gregorio Marañón i l'IFEMA						
	Tertúlia on s'analitzen els atemptats i les manifestacions d'aquesta tarda	Pérez-Henares, Antonio Vidal, Ana Maria Jauregui, Fernando Egea, Alfonso Navarro, Julia Preciado, Natvel	Periodista Vicepresidenta de la Fundació VÍctimes del Terrorisme Periodista Periodista Periodista		Tertúlia Tertúlia Tertúlia Tertúlia Tertúlia	Sí Sí Sí Sí Sí	

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Como la vida (10:16 a 13:47) (rodet informatiu)	Connexió amb els serveis informatius: - Informació general - El Govern segueix apuntant ETA però no descarta l'autoria d'Al-Qaeda - Intervencions de Javier Arenas i José Blanco al programa La Respuesta - Concentracions espontànies i convocàbria de manifestacions	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	10:43:57	Insert	No	Demana la participació ciutadana en les manifestacions per defensar la vida i el país.
	Entrevistes a diversos testimonis, víctimes i familiars de les víctimes dels atemptats						
	Declaració institucional EN DIRECTE de José María Aznar	Aznar, José María	President del Govern	11:21:13	Compareixença pública	Si	Discurs: Balanç de víctimes i ferits. Elogi de les forces de seguretat. Agraïment a la solidaritat ciutadana i al suport internacional. Anunci de l'abrogament de la nacionalitat espanyola a les víctimes estrangeres que ho desitgin. Indemnitzacions per a les víctimes. Defensa de la transparència del Govern en les informacions sobre les investigacions i afirma que no es descarta cap línia d'investigació. No dona crèdit a les paraules d'Otegi exculpant ETA (sense mencionar ni l'un ni l'altre). Crítica que es diferenciïn diversos tipus de terrorisme. Convoca els ciutadans a les manifestacions. Roda de premsa: - Afirma que no hi ha cap fet que no s'hagi posat en coneixement de l'opinió pública. Crítica que el PSOE acusi el Govern d'ocultar informació. - Justifica l'atribució de l'atemptat a "la banda que tant coneixem aquí" pels 30 anys de terrorisme a Espanya, els diversos intents de massacre i les detencions i intercepcions de material. - Afirma que tot el que s'apiguen ho diran a la ciutadania espanyola. - Lloa l'actitud del Govern en la lluita antiterrorista. Elogia el treball del Ministeri d'Interior i d'Àngel Acebes. - Afirma que el Govern només trasllada als ciutadans informació sobre fets constats però no hipòtesis. Tot i això, totes les línies d'investigació estan obertes. - Afirma que la legislació espanyola és prou sòlida per afrontar qualsevol amenaça terrorista. - Espera que el clima en què es desenvolupin les eleccions sigui de normalitat. - Afirma que el que més li agradaria seria poder assenyalar els assassins. - Es nega a respondre a la pregunta de si es replanteja alguna de les seves decisions de política exterior.

CADENA: Antena 3 TV
DATA: Divendres 12 de març de 2004
(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Como la vida (10:16 a 13:47) (rodiet informatiu)	Entrevista a Fernando Chacón, portaveu de l'Associació de psicòlegs de Madrid i coordinador dels equips de l'11-M						
	Connexió amb els serveis informatius: - Aturades silencioses a Antena3, Atocha i l'hospital Gregorio Marañón - Nou avís de bomba a l'estació d'Atocha						
	Connexió amb l'estació d'Atocha i l'hospital Gregorio Marañón						
	Connexió amb els serveis informatius: - Connexions amb l'IFEMA i l'hospital Gregorio Marañón - Resum de les intervencions d'Ibarrexe i Aznar	Ibarrexe, Juan José Aznar, José María	President del País Basc President del Govern	12:39:13 12:39:55	Compareixença pública Compareixença pública	No No	Demana la participació ciutadana en les manifestacions de la tarda. Defensa de la transparència del Govern en les informacions sobre les investigacions. Afirmar que el que més li agradaria seria poder assenyalar els assassins.
	Compareixença EN DIRECTE de José Luis Rodríguez Zapatero	Rodríguez Zapatero, José Luis	Secretari general del PSOE	13:13:29	Compareixença pública	Sí	Discurs: Mostra preocupació per les víctimes i els seus familiars. Elogia la solidaritat dels ciutadans. Convoca la ciutadania a les manifestacions. Fa una crida a la unitat ciutadana, política i en general de tot el país. Es mostra convençut que es descobriran els culpables. Demana al Govern que informi amb diligència. Mostra confiança en les forces de seguretat de l'Estat. Roda de premsa: - Creu que el Govern ha d'informar la ciutadania, la qual té dret a conèixer l'autoria. Espera que el Govern informi ràpidament. - Afirmar que el més important avui és el dolor i el consol de les víctimes i la unitat del país. - Es nega a valorar els mitjans de comunicació i la seqüència de la informació en un dia de dol. - Afirmar que la ciutadania vol la unitat i la determinació de les grans forces polítiques del país. - Es nega a parlar de les conseqüències polítiques que suposaria l'autoria d'ETA o d'Al-Qaeda. Diu que "ja hi haurà temps". - Afirmar que si ell hagués estat president, el dia 11 hauria reunit els grups parlamentaris per compartir informació i fer una declaració conjunta d'unitat, fortalesa i solidaritat cap a les víctimes.
	Entrevista a plató a Francisca Guerrero, assistenta social						
	Connexió amb l'enviada especial a l'IFEMA						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Como la vida (10:16 a 13:47) (rodet informatiu)	Compareixença EN DIRECTE de Mariano Rajoy	Rajoy, Mariano	Secretari general del PP	13:35:38	Compareixença pública	Si	Discurs: Afirmar que les víctimes i els familiars de les víctimes són el més important del dia 11-M. Es mostra orgullós de la feina feta pels professionals i de la solidaritat de la ciutadania. Manifesta el seu suport a les forces de seguretat de l'Estat i mostra plena confiança en les seves investigacions i les informacions que donen. Afirmar que la sobirania es defensa amb la força de la llei i el suport de tothom. Agraïeix les mostres de suport rebudes. Convoca els ciutadans a les manifestacions. Roda de premsa: - Fa una crida a anar a votar perquè és dir sí a la vida, a la llibertat i al país i dir no al terrorisme. - Afirmar que la manifestació d'unitat més gran són les manifestacions que tindran lloc a la tarda. - Es mostra a favor d'una reunió, després de les eleccions, dels signataris del Pacte per les llibertats i contra el terrorisme. Les trobades haurien de fixar les conviccions i els principis per lluitar contra el terrorisme. - Afirmar que la UE ha il·legalitzat grups polítics espanyols que fins i tot havien arribat a presentar-se a les eleccions, i els ha inclòs a la llista d'organitzacions terroristes; els tribunals espanyols els ha il·legalitzat i els EUA els ha posat a la llista terrorista del Departament d'Estat. - Afirmar que no es pot distingir entre terroristes: són persones cruels i malvades que creuen que poden disposar de la vida dels altres. - Declara que té molt clar que el terror s'ha de combatre. - Declara que l'únic missatge que es pot donar als terroristes és: "vay a por usted". - Afirmar que ell és el primer interessat a conèixer l'autoria. - Assegura que el Ministeri d'Interior diu el que rep dels responsables policials; en aquest moment, la investigació prioritària és ETA però n'hi ha d'altres d'obertes.
Los Simpson (13:58 a 14:55)							
Notícies 1 (14:56 a 15:47)							
Sabor a ti (16:00 a 18:48) (rodet informatiu)	Tertúlia on s'analitzen els atemptats	Jiménez, Trinidad	Regidora del PSOE a l'Ajuntament de Madrid		Tertúlia		
		Romero, Ana	Psiquiatra		Tertúlia		
		Alberdi, Cristina	Advocada		Tertúlia		
		Calpe, Teresa	Periodista		Tertúlia		
		Almeida, Cristina	Advocada		Tertúlia		
		Sauquillo, Paca	PSOE		Tertúlia		
	Connexió amb l'enviada especial a l'IFEMA						

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Sabor a ti</i> (16.00 a 18.48) (rodet informatiu)	Connexió amb l'enviada especial a l'hospital Gregorio Marañón	Rodríguez, Elvira Jiménez, Trinidad	Ministra de Medi Ambient Regidora del PSOE a l'Ajuntament de Madrid	16:14:53 16:15:37	Insert Insert	No No	Visita a un company del Ministeri víctima dels atemptats. No vol fer reflexions perquè només té al cap les víctimes i els seus familiars.
	Entrevista telefònica a Luis Rojas Marcos, psiquiatre						
	Entrevista telefònica a Rubén Mújica, fill de Fernando Mújica (assassinat per ETA)						
	Connexió amb el tanatori sud de Madrid						
	Connexió amb els serveis informatius: - Informació general sobre els atemptats - Descripció d'una víctima encara no identificada						
	Entrevista EN DIRECTE amb Borja Sémpér, regidor amenatcat per ETA	Sémpér, Borja	Regidor del PP a l'Ajuntament d'Irun	17:10:10	Entrevista	Sí	Mostra el seu rebuig al terrorisme i fa una crida a manifestar-se.
	Entrevistes a diversos testimonis, víctimes i familiars de víctimes dels atemptats						
	Connexió amb la manifestació de Madrid						
	Entrevista a María Eugenia Jodar, filla d'un policia que va morir intentant desactivar una bomba d'ETA						
	Compareixença EN DIRECTE d'Angel Acebes	Acebes, Angel	Ministre de l'Interior	18:14:53	Compareixença pública	Sí	Discurs: Balanç de víctimes. Assegura que s'aclariran els fets i que els culpables seran detinguts i posats a disposició judicial. Treballa d'una bossa amb dinamita Goma-2 Eco reforçada amb metralla, detonador i telèfon-temporitzador. Atemptat preparat per no fallar i assolir grans dimensions. Compara els atemptats amb el <i>modus operandi</i> utilitzat per ETA en altres ocasions (Cap d'Any 2002, nit de Nadal 2003 i Vall d'Aran) i afirma que tenen molta relació. Reforç de l'Oficina d'Atenció a les Victimes per aplicar el fons de contingència de 140 milions d'euros per indemnitzacions i per iniciar tràmits per a la concessió de la nacionalitat espanyola a les víctimes estrangeres que ho sol·licitin.

CADENA: Antena 3 TV
DATA: Divendres 12 de març de 2004
(continuació)

Programa	Items informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Sabor a ti</i> (16:00 a 18:48) (rodet informatiu)	Compareixença EN DIRECTE d'Angel Acebes (continuació)	Acebes, Angel	Ministre de l'interior	18:14:53	Compareixença pública	Sí	Roda de premsa: - L'explosiu trobat a la bossa podria haver estat adquirit a Espanya i el detonador és igual als de la furgoneta. - ETA continua sent la principal línia d'investigació. - No es pot pensar que la prioritat no sigui ETA quan se sap que pretenia dur a terme un atemptat de gran repercussió abans de les eleccions. - No descarta cap línia d'investigació i diu que es treballa en totes amb tota intensitat. - Dúbia de la credibilitat del comunicat d'Al-Qaeda a un diari londinenc després d'haver parlat amb autoritats i serveis d'intel·ligència d'altres països. - Cap dels contactes ha aportat dades fiables que apuntin a una altra direcció que no sigui ETA. - Apunta que ETA utilitza Titadine procedent de robatoris a França o Goma-2 procedent de robatoris a Espanya. - La Goma-2 Eco és una modalitat actualitzada de la Goma-2 que tradicionalment usa ETA. - No hi ha noves dades sobre la pista islàmica. - El telèfon i la targeta del mòbil trobats a la bossa han obert noves vies d'investigació.
<i>Especial/ informatiu Manifestacions</i> (18:48 a 20:30) (rodet informatiu)	Connexions amb les manifestacions de Madrid, Barcelona, Bilbao i Sevilla Lectura d'un teletip d'Europa Press on s'informa d'una trucada d'ETA al diari Gara en què nega cap responsabilitat en els atemptats de Madrid Incorporació de José María Aznar i el príncep i les infantes a la manifestació. És el primer cop que la família Reial participa en una manifestació						
<i>Notícies 2</i> (20:31 a 21:36) Pel·lícula: <i>El hombre de la máscara de hierro</i> (21:50 a 00:20)							

CADENA: Antena 3 TV
DATA: Dissabte 13 de març de 2004

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
<i>Club Megatrix</i> (08:00 a 11:15)							
<i>La Batidora</i> (11:24 a 12:28)							
<i>El equipo A</i> (12:28 a 12:59)							
<i>Avance Antena 3 Noticias</i> (12:59 a 13:02)	Manifestacions arreu d'Espanya. Imatges de Madrid, amb la presència de la família reial						
	Informació general sobre l'estat dels ferits						
	Funerals i enterraments						
	Connexió amb el tanatori sud						
<i>El equipo A</i> (continuació) (13:08 a 13:26)							
<i>Sabrina, cosas de brujas</i> (13:26 a 13:56)							
<i>Los Simpson</i> (13:56 a 14:06)							
<i>Avance Antena 3 Noticias</i> (14:06 a 14:09)	Balanç de víctimes. Connexió amb l'hospital Gregorio Marañón						
	Funerals i declaracions de familiars de les víctimes						
	Declaracions d'un psicòleg						
	Manifestacions arreu d'Espanya. Imatges de Barcelona i Madrid i declaracions de manifestants						
	Concentració matinal dels veïns de Santa Eugenia						
<i>Los Simpson</i> (continuació) (14:17 a 14:59)							
<i>Noticias 1</i> (14:59 a 15:43)							
<i>El tiempo</i> (15:49 a 15:51)							
<i>Multicine: El desafío</i> (15:58 a 18:26)							
<i>Multicine: Tres deseos</i> (18:27 a 20:11)							

CADENA: Antena 3 TV

DATA: Dissabte 13 de març de 2004

(continuació)

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Avance Antena 3 Notícies (20:11 a 20:24)	Compareixença EN DIRECTE d'Angel Acebes	Acebes, Angel	Ministre de l'interior	20:11:19	Compareixença publica	Si	Discurs: Informa de la detenció de cinc persones (tres marroquins i dos hindús) i presa de declaració a dos espanyols d'origen hindú per la presumpta implicació en la venda i falsificació del mòbil i la targeta trobats a la bossa que no va arribar a explotar. Detencions fetes per ordre del respectiu jutge de l'Audiència Nacional. Es tracta d'una operació oberta que tot just comença. S'estan efectuant registres a diversos immobles. Demana prudència i cautela. Reitera que el Govern està facilitant tota la informació de què disposa. Felicitja les forces de seguretat per la feina feta. Reitera que els responsables dels atemptats seran detinguts i pagaran la seva responsabilitat complint íntegrament les penes. Roda de premsa: - Les detencions s'han produït a diferents zones de Madrid per la presumpta venda i falsificació de la targeta del mòbil i caldrà veure fins a quin punt hi estan implicats els detinguts. - Insisteix en el fet que cal tenir cautela i prudència. - Informa de les detencions pel compromís de transparència adquirit. - Encara no es descarta cap via d'investigació tot i que les detencions n'obren una de molt important. - Algun dels detinguts podria estar relacionat amb grups islàmics però és massa aviat per determinar-ne el grau de vinculació. - Afirmar que ha informat puntualment de l'estat de les investigacions i que, per motius obvis, la prioritat dels responsables de la investigació en un primer moment va ser ETA. Tan aviat com apareix la cinta en àrab es comença a investigar amb tota intensitat cap a grups relacionats amb l'islamisme radical. Les detencions deriven de la troballa de la bossa amb explosius. - Els espanyols agraïeixen i reconeixen la feina feta per la Policia, que ha tingut resultats en només 60 hores. Les detencions les ha fet per part de membres del Cos Nacional de Policia malgrat que en el conjunt de la investigació hi hagi col·laboració internacional. - No vol donar detalls tècnics per no entorpir la investigació. - Una de les vies d'investigació es basa en un testimoni que va veure tres persones amb la cara coberta. - Caldrà determinar la situació legal a Espanya dels detinguts.
Multicine: Tres deseos (continuació) (20:35 a 20:58)							
Antena 3 Notícias 2 (20:58 a 21:41)							
Telecupón (21:41 a 22:43)							
Los Simpson (21:54 a 22:15)							

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
Cinema: <i>Shangai Kid, del este al oeste</i> (22:16 a 23:47)							
Avance Antena 3 Noticias (23:47 a 23:50)	Reunió de la Junta Electoral Central per estudiar la reclamació del PP en relació amb les concentracions davant de les seves seus						
	Compareixença d'Eduardo Zaplana	Zaplana, Eduardo	Ministre portaveu del Govern	23.47.39	Compareixença pública	No	Lamenta haver de comparèixer en la jornada de reflexió electoral, però no fa arran de les imputacions formulades per un portaveu del PSOE, que ha acusat el Govern de mentir l'opinió pública. Diu que això és fals i que el PSOE ho sap. Afirmar que el Govern ha actuat i actua amb una transparència absoluta: ha informat públicament i de manera reiterada del curs de les investigacions i ha posat a disposició dels ciutadans i ciutadanes tota la informació de què disposava. Demana, en nom del Govern, que no es facin més imputacions falses i apel·la a la responsabilitat de les formacions polítiques i al sentit de la prudència exigible en aquestes circumstàncies. El Govern només s'ha de felicitar per l'extraordinària manifestació de civisme de tots els ciutadans i ciutadanes i per l'excel·lent treball de les forces de seguretat de l'Estat. El Govern recorda que avui (jornada de reflexió electoral) no poden tenir lloc manifestacions, ni concentracions ni actes públics i reclama que no se segueixi malmetent el procés democràtic i incomplint allò que determina la llei.
Cinema: <i>Shangai Kid, del este al oeste</i> (continuació) (23:56 a 00:29)							
<i>Noche de impacto</i> (00:39 a 01:24)							
Avance Antena 3 Noticias (01:24 a 01:26)	Aparició d'una cinta de vídeo en què un presumpte portaveu d'Al-Qaeda atribueix l'autoria dels atemptats de 11-M a aquesta organització						

CADENA: Antena 3 TV

DATA: Dissabte 13 de març de 2004

(continuació)

Programa	Ítems informatius	Actors	Activitat	Inici de l'insert	Format de la intervenció	D	Contingut de la intervenció
	Compareixença d'Àngel Acebes	Acebes, Àngel	Ministre de l'Interior	01.24.37	Compareixença pública	No	Recorda el compromís del Govern d'informar de qualsevol novetat en relació amb les investigacions. Diu que a les 19.40 h la policia ha rebut una trucada de la centraleta de Telemadrid en què informa al seu torn de la trucada d'un home amb accent àrab que advertia de l'existència d'un vídeo a la paperera que hi ha entre la mesquita i el tanatori de la M-30. Diu que s'ha recollit, visionat i traduït la cinta. Es tracta d'una reivindicació dels atemptats del dia 11 en àrab, amb accent marroquí, en nom del portaveu militar d'Al-Qaeda a Europa. Aquesta identitat no ha estat acreditada ni pels serveis d'intel·ligència espanyols ni pels serveis internacionals consultats. Demana cautela i prudència a l'hora d'atorgar fiabilitat a aquest comunicat. Finalment, ratifica el compromís del Govern de transparència absoluta pel que fa a la informació sobre el desenvolupament de les investigacions, tal com ha estat sempre en la lluita contra el terrorisme.
Noche de Impacto (continuació) (01.28 a ...)							

Wi-fi. L'oportunitat per a una amplada de banda mundial

Martí Petit

■ *La wi-fi és una tecnologia de transmissió de dades via ones de ràdio que permet una velocitat de transmissió molt elevada. El fet que es pugui desplegar a cost molt baix i que utilitzi bandes lliures de l'espectre radioelèctric, fa pensar que resulti una tecnologia molt útil per proporcionar amplada de banda allí on no arriben les inversions d'infraestructures molt més cares com ara el cable. També fa pensar en la possibilitat d'una "amplada de banda comunitària", que no depengui dels operadors convencionals de telecomunicacions. De fet, moltes experiències comunitàries a l'Índia, Brasil o Cambodja avalen l'afirmació que la wi-fi pot generar xarxes alternatives de connexió a la xarxa, al mateix temps que equilibra el gap digital.*

Wi-fi: una possible solució per a l'accés universal d'amplada de banda

El problema de l'accés a l'amplada de banda de les economies menys avançades té tres fronts. En primer lloc, trobem les àrees urbanes dels països en vies de desenvolupament, que presenten una alta concentració de població i uns serveis relativament avançats, un cert dinamisme econòmic i una franja de la població amb poder adquisitiu. Aquestes condicions contribueixen que el mercat pugui trobar fórmules per amortitzar inversions en el desplegament de la infraestructura (per exemple, sistemes especials de micropagament, petits negocis de cabines públiques d'accés a Internet, etc.). En segon lloc, les zones suburbials solen

tenir cobertura de telefonia fixa i mòbil, i en conseqüència és factible plantejar la qüestió de l'accés a l'amplada de banda. Però el problema principal rau en les zones rurals dels països menys avançats: les infraestructures de transport i energia són limitades, hi ha poca densitat demogràfica, la renda per càpita és molt baixa, generalment hi ha obstacles geogràfics, i no es disposa de personal tècnic preparat.

Segons Valentín Villarroel Ortega, investigador de la Universidad Politécnica de Madrid i membre de l'ONG Enginyers Sense Fronteres, "tan sols els sistemes basats en la transmissió de ràdio poden donar resposta a aquestes situacions. Alguns exemples concrets a opcions tecnològiques són els sistemes de veu sobre IP (telèfon a través d'Internet), els sistemes de radiocomunicació de dades per paquets de banda estreta (bandes VHF, UHF o HF), els sistemes inalàmbrics per a xarxes d'ordinadors (coneguts com wi-fi), els sistemes cel·lulars en bandes VHF (com ara el CDM450 o GSM), els sistemes basats en la combinació de bucle local inalàmbric amb sistemes *punt a punt*, o *punt-multipunt* (DECT o PHS), o els sistemes via satèl·lit (VSAT o LEO)"¹. Totes aquestes infraestructures tenen en comú el fet de poder-se desplegar de forma ràpida, modular i barata, que permeti oferir un servei de cost assequible per a les societats rurals dels països menys desenvolupats.

D'entre totes aquestes possibilitats, són les xarxes de connexió sense fils (també conegudes com wi-fi) el sistema que sembla resoldre més problemes, de manera més eficaç, barata i ràpida. Organitzacions no governamentals, experiències comunitàries i els mitjans especialitzats es fan ressò d'aquesta tecnologia. Fins i tot el Banc Mundial hi va fer referència com a instrument de desenvolupament, en la seva trobada anual "Information for Development Program (InfoDev)", que va tenir lloc a Ginebra el 9 i 10 de desembre de 2003². A l'InfoDev, la comunicació presentada pel

Martí Petit

Cap de redacció de Quaderns del CAC

Govern suís explicava que "un dels atractius de l'extensió de banda ampla mitjançant la wi-fi és el fet que el cost marginal d'incorporar un nou usuari a la xarxa és pràcticament zero, excepte el cost de l'ordinador". A banda que el Banc Mundial estableixi un entorn marcadament neoliberal, és interessant remarcar l'interès que la tecnologia wi-fi ha despertat en el sector de la comunicació.

Però no és suficient prendre una opció tecnològicament apropiada. Les infraestructures no tindran un ús democratitzador si no van acompanyades de mesures legislatives encaminades a garantir un servei universal, i no amb afanys mercantilistes. Es tracta de permetre un major aprofitament de les tecnologies disponibles com, per exemple, una gestió eficaç, transparent i oberta de l'espectre radioelèctric, canal de transmissió emprat per la tecnologia wi-fi.

Què és i què pot representar la wi-fi?

Les primeres experiències amb xarxes inalàmbriques es remunten al 1979, moment en què científics de l'IBM a Suïssa van desplegar la primera xarxa amb certa importància mitjançant la tecnologia d'infrarojos. Els desenvolupaments comercials amb aquest sistema començaren a concretar-se al 1985, any en què la Federal Communications Commission (FCC, organisme regulador de l'espectre radioelèctric dels EUA) va establir que les freqüències emprades per aquestes experiències eren de lliure ús. Immediatament, l'associació d'enginyers electrònics (IEEE) va crear una comissió de treball per desenvolupar una tecnologia de xarxa per a la transmissió de dades sense fils. L'IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) és un organisme sense ànim de lucre dels EUA nascut el 1963 de la fusió de l'AIEE (American Institute of Electrical Engineers) i l'IRE (Institute of Radio Engineers). El 1997 es va aprovar el primer estàndard IEEE 802.11, que estableix la base tècnica del que més tard s'ha anomenat wi-fi. En el moment present, hi ha noves versions de l'estàndard: 802.11e, 802.11h i 802.11i³.

La wi-fi (provinent de l'expressió anglesa *Wireless Fidelity*) està inicialment pensada per a ordinadors portàtils, ja que la connexió no depèn d'un fil (sigui un fil convencional de coure o un cable de fibra òptica). De fet, la mateixa FCC utilitza la wi-fi per a la connexió dels seus empleats des del 4

d'agost de 2003⁴. Gràcies a aquesta tecnologia, la velocitat de transmissió arriba a 11 Mb/seg, operant en la banda de 2,4 Ghz (Gigahertzos) de l'espectre radioelèctric, una potència de curt abast que podríem comparar amb la que utilitzen els telèfons sense fils domèstics. Les darreres versions de l'estàndard doblen la velocitat de connexió (això és, 22 megues per segon), o fins i tot arriben a 54 Mb/seg. Cal tenir en compte que l'oferta estàndard de connexió ADSL a Espanya, tecnologia que permet descarregar continguts audiovisuals d'Internet i sobre la qual Telefónica ha basat el projecte Imagenio, va de les 256 Kb/seg fins a 2 megues per segon. Convé destacar, però, que aquesta comparació és enganyosa atès que l'amplada de banda de la wi-fi s'ha de compartir entre tots els usuaris connectats en un moment donat i, per tant, podria arribar a col·lapsar-se. Això no obstant, la connexió per ADSL també ofereix inconvenients de saturació.

Amb tot, la seguretat és al taló d'Aquil·les de la wi-fi, ja que qualsevol persona connectada a la xarxa pot accedir als arxius d'un altre ordinador connectat, si aquest o la xarxa no estan prou protegits. La raó principal d'aquest "forat" en la seguretat informàtica rau en el fet que la wi-fi és una tecnologia relativament nova i molts sistemes porten configurat per defecte que els arxius siguin compartits per tercers. Hi ha solucions relativament senzilles per comprovar la seguretat d'una connexió wi-fi, com ara descarregant el NMAP, un programari gratuït elaborat per un furoner (*hacker*)⁵. A la seva web personal, Fyodor (aquest és el nom del hacker) aprofita també per plantejar curioses reflexions sobre si mateix i sobre la seva professió.

D'altra banda, la posada en marxa d'una xarxa wi-fi és possible amb un pressupost molt reduït: una tecnologia d'aquest tipus desplegada amb antena i repetidor (*hot spot*) pot arribar a garantir l'accés en un radi de diversos quilòmetres, depenent dels obstacles i l'orografia. El cost actual de cada *hot spot* és d'uns 100-120 €, mentre que la targeta wi-fi per a un ordinador baixa per sota dels 50 €.

Hi ha una altra qüestió (fonamental), que dóna un atractiu especial a la wi-fi i és el fet que utilitza bandes de l'espectre que no requereixen llicència administrativa (2,4 i 5,2 Ghz). Això vol dir que són freqüències lliures que tothom pot utilitzar. Si no hi ha canvis legislatius en aquest àmbit, doncs, la wi-fi permet crear xarxes no regulades, més veloces que l'ADSL, sense dependre dels proveïdors d'accés d'Internet

convencional. Davant d'aquesta circumstància, s'alcen veus favorables a mantenir aquest sistema sense regulació. D'entre elles, destaca la Wi-fi Alliance⁶, que ha demanat formalment a l'FCC nord-americana que amplii l'espectre desregulat, argumentant que d'aquesta manera es garantirà "l'interès públic"⁷. I és que, en paraules de Nicholas Negroponte, fundador i director del Media Lab del Massachusetts Institute of Technology (MIT), "els 50 països més pobres del món ingressen més diners de les taxes de connexió telefònica que de qualsevol altre concepte" (*New York Times*, 27 gener 2004).

Els aspectes de regulació d'aquest sistema de transmissió seran tractats més endavant en aquest article, però és destacable que un altre col·lectiu que advoca en favor de deixar lliure la banda dels 2,4 Ghz són els "comunitaristes". Aquest col·lectiu veu en la wi-fi una alternativa a l'oligopoli que s'ha format en el sector de la comunicació, tant a escala mundial com de cada Estat.

Perquè, com argumenten, qualsevol usuari d'una xarxa wi-fi també pot ser-ne un node. Per ser un client, només cal l'esmentada targeta de menys de 50 €, que permet la connexió a l'ordinador, mentre que crear un node (un element que forma part de la xarxa i redistribueix el senyal) requereix, a més, una antena, una targeta de xarxa sense fil i un sistema operatiu apropiat. Aquests requeriments poden ser aconseguits molt fàcilment, ja que hi ha desenes de pàgines web que expliquen com fabricar una antena wi-fi casolana amb llaunes de conserves buides, paper d'alumini i altres materials quotidians⁸. I pel que fa al programari (*software*), la recomanació de molts experts és instal·lar programes de codi lliure, com Linux.

Experiències comunitàries de wi-fi

La tecnologia wi-fi, creada als EUA i concebuda per a la connexió sense fils d'ordinadors portàtils en recintes tancats com ara oficines o aeroports, és emprada per països en desenvolupament com a infraestructura de telecomunicacions. És el cas de les zones rurals de l'Índia, on podem trobar multitud d'exemples de xarxes comunitàries de connexió a Internet. Així, a l'àrea de Loni-Shridi, a l'oest de Maharashtra, una cooperativa local ja havia creat el 2003 una xarxa de 50 *hot spots* i proveeix de connexió a Internet

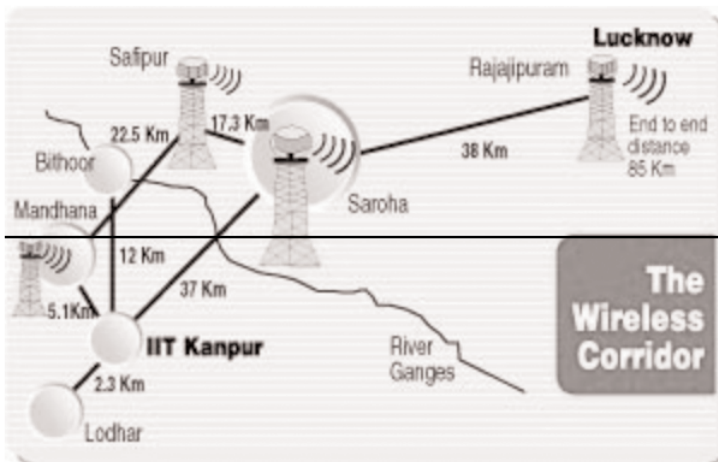
mitjançant aquest sistema. La població d'aquesta zona utilitza Internet bàsicament per obtenir informació agrícola (preus de productes, ofertes d'insecticides, abonaments, etc.). De fet, una conferència organitzada fa un any a Bangalore per la MAIT (Manufacturers Association of Information Technology⁹) va tractar sobre les xarxes sense fils. Davant la sorpresa de molts congressistes, els exemples citats pels panelistes mostraven clarament que la població rural índia tal vegada estava més avançada que els seus homòlegs urbans de la resta del món en l'ús i explotació d'aquesta xarxa¹⁰.

El gran projecte de connexió mitjançant la wi-fi a l'Índia l'ha desenvolupat el Media Lab Asia (MLA) i s'anomena Digital Gangetic Plain¹¹. Aquesta organització, finançada pel Govern indi i per universitats com ara el MIT, ha desplegat una xarxa de set *hot spots* entre les poblacions de Kanpur i Lucknow, separades per 85 quilòmetres de distància. Aquest "corredor digital" travessa el riu Ganges i dona accés als pobles de l'àrea. Com a dada significativa, es pot afegir que va entrar en funcionament a principis del mes de març del 2003, i havia estat desenvolupat per un equip de 38 membres de l'MLA (inclosos els estudiants) en un període de vuit mesos.

Una altra experiència en funcionament des del setembre del 2003 és una peculiar connexió mitjançant la wi-fi a Cambotja (al Sud-est asiàtic, una de les regions del món amb més problemes d'accés a la societat de la informació). Es tracta de cinc *hot spots* instal·lats en sengles motocicletes, que circulen els dies laborables per la província rural de Ratanakiri, al nord-est del país. Aquesta experiència està orientada a les escoles i als centres sanitaris de la regió. L'absència de fluït elèctric es supera mitjançant plaques solars a escoles i dispensaris, mentre que les "antenes mòbils" estan alimentades amb el motor dels vehicles. Així, poblacions com O Siengle, un poble de 800 habitants que té uns ingressos mitjos inferiors a un dòlar al dia per persona, tenen accés als avantatges de la telemedicina: una vegada al dia, el motorista passa lentament per davant del centre d'O Siengle, carregant i descarregant els correus electrònics o les pàgines web sol·licitades. Al final de la jornada, les motos van a la capital provincial, Ban Lung, on una escola superior equipada amb satèl·lit envia els missatges destinats a l'estranger¹².

En paraules del doctor Chanmarith Ly, sotsdirector de

Quadre 1. El passadís sense fils



Font : Media Lab Asia

l'hospital de Ban Lung, "aquest sistema permet enviar radiografies, imatges d'ultrasò, electrocardiogrames i dades mèdiques en general des dels racons més allunyats. A partir d'aquí, si presenten dificultats de diagnosi, s'envien al Massachusetts General Hospital o al Harvard Medical School, institucions amb qui hem establert un conveni de col·laboració gratuïta. Cal tenir en compte que el metges de Cambotja estem habituats amb malalties típiques de la regió (malària, tuberculosi, infeccions tropicals, etc.), però no amb d'altres com la diabetis o la hipertensió". Aquesta experiència, lluny de passar desapercebuda, ha estat recollida per diversos mitjans de comunicació internacional, com ara el *New York Times*¹³, *The Wall Street Journal*¹⁴, la CNN¹⁵ i l'Association France Press¹⁶.

El setmanari nord-americà *Newsweek* recull una altra experiència pionera al Brasil. Pirai, un poble de 23.600 habitants a 80 quilòmetres de Rio de Janeiro, va llançar a finals del 2003 una connexió gratuïta a Internet mitjançant wi-fi¹⁷. Al moment de la publicació de l'article (7-14 juny 2004), tan sols el 6% dels 11 milions de brasilers connectats a la xarxa disposava d'amplada de banda. D'aquest percentatge, el 90% vivia en les grans metròpolis del país. L'ajuntament de Pirai va instal·lar repetidors als turons de la població "de la mida d'un paquet de tabac", permetent una velocitat de transmissió de dades de 14 Mb/seg. Al mateix temps, va equipar d'ordinadors els centres mèdics i quioscos de lliure

accés per als ciutadans i ciutadanes. Aquesta mesura ha propiciat que algunes empreses s'hagin traslladat a Pirai per tenir accés gratuït a l'amplada de banda.

La wi-fi a Catalunya i a Espanya

A Catalunya, les iniciatives en aquest camp són més aviat migrades i potser es podria destacar la iniciativa comunitària duta a terme a la vila d'Arenys de Mar¹⁸. També es pot mencionar l'experiència de l'Ajuntament de Barcelona durant les festes de la Mercè 2003, en què la regidoria de Ciutat del Coneixement va donar accés sense fils al centre de la ciutat durant aquells dies. Alhora, l'activitat es va complementar amb una primera acció de difusió i promoció del programari lliure¹⁹.

Sobre la tecnologia wi-fi i el seu possible desplegament, Localret va plantejar una consulta a la Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones (CMT, organisme que depèn del Ministeri d'Indústria i que regula l'espectre radioelèctric de l'Estat espanyol). Localret és el Consorci local per al desenvolupament de les xarxes de telecomunicacions, i està format, en aquests moments, per 784 ajuntaments de tot el territori català, que agrupen el 99% de la població de Catalunya. El consorci també està constituït per les dues entitats municipalistes catalanes: l'Associació Catalana de

Municipis i Comarques, i la Federació de Municipis de Catalunya²⁰. Localret va demanar a la CMT si els ajuntaments podien establir i explotar una xarxa de telecomunicacions sense fils de tecnologia wi-fi per tal d'oferir connexió a Internet en aquelles poblacions amb dèficit d'aquest servei.

La resposta a la demanda va concloure que aquesta banda de l'espectre radioelèctric pot ser utilitzada lliurement, però les Corporacions municipals, com a Administració pública, requereixen un títol habilitant en funció del tipus d'activitat que efectivament realitzin. L'objecte d'aquesta llicència és la garantia de la no distorsió de la lliure competència, d'acord amb els principis de neutralitat, transparència i no discriminació, establerts a la Llei general de telecomunicacions, article 7.3.

En qualsevol cas, la resolució de la CMT, amb data de 5 de juny de 2003, adverteix que aquestes conclusions han de ser "interpretades tenint en compte que ens trobem en un període d'incorporació de les revisions de les Directives que componen el 'paquet telecom', i que possiblement finalitzarà en un període de temps relativament curt, modificant substancialment el règim de títols habilitants en matèria de telecomunicacions"²¹. En data 9 d'octubre de 2003, la CMT va atorgar el corresponent títol a l'Ajuntament de Cassà de la Selva per explotar una xarxa pública de tecnologia wi-fi, sense que el seu titular pugui oferir servei de telefonia al públic, i el 27 de maig del 2004, la va donar a l'Ajuntament de Barcelona. De tota manera, l'explotació que n'ha fet el consistori de la capital catalana distorsionava, en opinió de la CMT, les condicions de la lliure competència, ja que el servei oferia accés gratuït a diverses webs municipals i oficials. Per això, el mes d'octubre passat l'Ajuntament va tancar el servei de connexió sense fils.

Cal destacar que, en aquest àmbit, la CMT ja ha resolt l'obertura de sengles procediments sancionadors contra l'ajuntament de Puenteareas (Pontevedra) i l'empresa municipal d'Atarfe (Granada), per incompliment de les limitacions establertes per la llei: un ajuntament no pot convertir-se en un operador de telecomunicacions i oferir serveis gratuïts de telefonia i accés a Internet. Qui sí que pot fer-ho, segons la llei actual, són les empreses. En aquest sentit, l'operadora Auna va rebre de la CMT la llicència per oferir serveis de telefonia mitjançant la tecnologia wi-fi en data 9 d'octubre de 2003.

Qüestions sobre la regulació de la wi-fi

Com ja s'ha dit, la Comissió Europea està fent una revisió de les directives que componen el "paquet telecom" sobre el nou règim regulador de les telecomunicacions, ara denominades "comunicacions electròniques". Sobre aquesta qüestió és rellevant l'article de la Gemma Domènech al *Quaderns del CAC*, núm. 15²².

Pel que fa a la gestió de l'espectre radioelèctric, els Estats membres tenen plenes competències legislatives, i harmonitzen les seves polítiques mitjançant la Unió Internacional de Telecomunicacions (UIT, agència de Nacions Unides que aplega 189 països)²³. En l'àmbit europeu, la Conferència Europea d'Administracions de Correus i de Telecomunicacions (CEPT) és l'organisme que permet coordinar i estandaritzar usos de l'espectre com ara el sistema de telecomunicacions mòbils universals (UMTS)²⁴.

Ara bé, l'amplada de banda, que permet la transmissió de continguts audiovisuals interactius, planteja qüestions sobre el nou paper que poden i tal vegada han de tenir les autoritats reguladores de l'audiovisual. Amb independència del mitjà pel qual es transmet la informació (sigui per cable, wi-fi, etc.), sembla pertinent plantejar la pregunta de si cal traslladar les polítiques pròpies del *broadcast* a la xarxa: cal continuar aplicant mesures de protecció de la infància en aquest nou context? Cal mantenir la protecció del consumidor en temes com la publicitat? I en cas afirmatiu, com portar-ho a la pràctica? I amb quina legitimació? Aquestes i altres són qüestions que les autoritats reguladores de l'audiovisual s'han començat a plantejar arran de la convergència tecnològica. I la wi-fi no fa més que posar sobre la taula una qüestió que ben properament serà cabdal per a les polítiques de comunicació.

Notes

- 1 www.itu.int/wsis/newsroom/coverage/publications/docs/spain-is21century-es.doc
- 2 www.infodev.org/
- 3 Per a més informació sobre els estàndards IEEE 802.11, vegeu: <http://standards.ieee.org/getieee802/>
- 4 http://hraunfoss.fcc.gov/edocs_public/attachmatch/DOC-237306A1.pdf?date=030804
- 5 www.insecure.org/
- 6 www.wi-fi.org/
- 7 http://gullfoss2.fcc.gov/prod/ecfs/retrieve.cgi?native_or_pdf=pdf&id_document=6513982673
- 8 Tan sols a títol indicatiu, citarem algunes webs que expliquen com fabricar-se antenes wi-fi:

www.turnpoint.net/wireless/cantennahowto.html
www.oreillynet.com/cs/weblog/view/wlg/448
www.techstastic.ca/articles/homemade-antenna.html
www.wi-fi.bz/wifi/how_to_build_a_wifi_antenna_wisp_802.11b.html
- 9 www.mait.com/
- 10 www.infochangeindia.org/searcharchives.jsp?recordno=2168&secno=9&detail=T
- 11 www.medialabasia.org
- 12 www.ratanakiri.com/
- 13 www.cambodia.net/kiri/news/nytimes_01272004.html
- 14 www.cambodia.net/kiri/news/wsj_01202004.html
- 15 www.cambodia.net/kiri/news/cntrans.html
- 16 www.camnet.com.kh/cambodiaschools/pressclip/linternet.htm
- 17 www.msnbc.msn.com/id/5076471/site/newsweek
- 18 <http://sensefils.arenys.org/>
- 19 www.sensefilsbcn.net/
- 20 www.localret.es/
- 21 Per tenir accés a les resolucions de la CMT, vegeu: www.cmt.es/cmt/busc_general/index.htm
- 22 www.audiovisualcat.net/publicacions/Q15marc.pdf
- 23 www.itu.int
- 24 http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/radiospec/radio/index_en.htm

Nota: totes les webs han estat consultades entre els mesos de maig i juny del 2004.

Política científica i tecnològica de Finlàndia

Noves tecnologies i societat de la informació a Finlàndia

Fernando Carderera Soler

1. Introducció

Finlàndia ha estat capaç de fer compatible una economia competitiva i tecnològicament avançada amb un notable estat del benestar, un sistema de democràcia plural i la preservació de la seva identitat cultural.

Val a dir que aquesta combinació s'ha produït en un país que ha estat pobre gairebé tota la seva història, fins fa ben poc fonamentalment agrícola i on el 1950 prop de la meitat de la població treballava en l'agricultura. A principis dels noranta el país va travessar una profunda crisi econòmica en què el PIB es va reduir un 13% entre el 1990 i el 1993 i l'atur va superar el 17% el 1994.

La història de Finlàndia i dels finlandesos ha estat fins fa molt poc una història de supervivència. Dels 15 milions de persones que viuen al nord del paral·lel 60, un terç viuen a Finlàndia, on gairebé tot el territori es troba al nord d'aquest paral·lel. Les condicions climàtiques són molt dures. De fet, el fred ha matat més finlandesos que la guerra. Fa relativament poc temps, els anys 1867-68 (els "anys de la fam"), en què es van succeir dos hiverns especialment llargs, van morir unes 120.000 persones, és a dir, el 6,5% de la població del país.

L'èxit de Finlàndia en el sector de les noves tecnologies és el resultat de més de 25 anys de política tecnològica eficaç, els efectes de la qual es van començar a notar a partir del començament de la dècada dels vuitanta, amb la creació del Consell de Política Científica i Tecnològica, la creació de Tekes i la decisió d'augmentar les despeses en recerca i desenvolupament.

Fernando Carderera Soler

Ex ambaixador d'Espanya a Finlàndia

Tot això constitueix el "model finlandès de societat de la informació", molt ben descrit en l'informe *The Finnish Model of the Information Society*, de Manuel Castells i Pekka Himanen, publicat per Sitra el setembre del 2001. Aquesta nota resumeix el contingut d'aquest informe i ofereix fonts complementàries.

Manuel Castells i Pekka Himanen resumeixen els elements bàsics del sistema finlandès d'innovació de la manera següent:

"Gran inversió en recerca i desenvolupament sota la supervisió del Consell de Política Científica i Tecnològica; un sistema universitari d'alta qualitat, públic i gratuït, que dóna prioritat a l'enginyeria; Tekes, com a ens dinàmic que ha finançat el desenvolupament tecnològic i la recerca; l'àgil 'capitalista pública' Sitra, que inverteix capital risc en companyies tecnològiques i també actua com a 'estratega no oficial'; una política avançada de liberalització i desregulació; un pensament avançat sobre normes obertes; la innovació d'empreses en estreta interacció amb totes les forces citades i els inventors (*hackers*) que desenvolupen les seves creacions en una xarxa on hi participen centenars d'inventors".

"El sistema finlandès d'innovació no consisteix en una sèrie d'elements, sinó en una xarxa d'interaccions. L'estat marca el camí a universitats i empreses a través del finançament i el control del marc reglamentari. Mitjançant les empreses de què disposa difon innovacions en el sector privat. Les universitats subministren innovacions de recerca bàsica i estudiants de talent a les empreses. Les universitats també acullen molts inventors que reben diner públic com a estudiants. Els inventors creen noves companyies innovadores i difonen un model obert que ha començat a interessar a empreses, com ara Nokia. Per acabar, les empreses converteixen les innovacions en productes i subministren la base financera necessària per al seu èxit.

Annex 1. Llista comparativa d'indicadors

	Finlàndia	EUA	Singapur	UE
Tecnologia				
<i>Infraestructura</i>				
Connexions a Internet (per cada mil habitants)	200	179	72	69
Telèfons mòbils (per cada mil habitants)	752	401	583	654
<i>Producció</i>				
Exportacions alta tecnologia/total d'exportació de productes (percentatge)	27	32	58	18
Comerç electrònic (servidors segurs per 100.000 hab.)	9,6	28,4	1,3	6,2
<i>Societat de la informació</i>				
Usuaris d'Internet (percentatge)	57	55		42
Estudiants d'enginyeria superior, ciències i matemàtiques (percentatge)	27	14	24	14
Economia				
<i>Nacional</i>				
Competitivitat (índex 0-100)	83	100	88	68
PIB per càpita (dòlars EUA)	23.430	36.144	22.949	22.551
<i>Negocis</i>				
Productivitat (industrial; índex, 100=EEUU)	99	100		
Augment de valoració de les accions, últims cinc anys (percentatge)	994	529		
<i>Innovació</i>				
Inversions R+D/PIB (percentatge)	3,1	2,6	1,9	1,8
Ingressos per royalties i llicències (dòlars EUA per 1.000 hab.)	126	130	26	81
Afers socials				
<i>Educació</i>				
Primària + secundària + matriculació estudis superiors (proporció combinada)	103	95	75	94
Alfabetització funcional (percentatge)	90	79		82
<i>Salut</i>				
Esperança de vida en néixer (anys)	77	77	77	78
Assegurança de malaltia (percentatge)	100	82		
<i>Benestar</i>				
20% de més rics a 20% de més pobres (proporció)	3,6	8,9	9,6	4,8
Persones per sota del límit de la pobresa (percentatge)	5	14	?	
Transparència				
<i>Política</i>				
Llibertat de premsa (índex 0-100; 0=lliure)	14 (llibertat)	15 (llibertat)	68 (no llibertat)	16 (llibertat)
Nivell d'igualtat entre els sexes (0-1000, 0=desigualdad)	783	738	509	684
<i>Societat civil</i>				
Pertinença a associacions	1,8	1,1		
Taxa d'empresonament (per 100.000 hab.)	62	554	255	74
<i>Globalització</i>				
Estrangers o nascuts a l'estranger/població (percentatge)	2,5	10,4		
Medi ambient: emissions de CO2 (tones per càpita)	10,9	20,1	23,4	9,0

Font: CASTELLS, M.; HIMANEN, P. (2001). *The Finnish model of the information society*. Sitra, pàg. 8 i 9.

Aquesta xarxa peculiar d'interconnexions entre l'estat, empreses, universitats i inventors constitueix el sistema d'innovació finlandès" (*The Finnish Model of the Information Society*, pàg. 45 i 46).

2. La situació actual. Algunes dades sobre les noves tecnologies a Finlàndia

L'any 2002 Finlàndia va invertir en recerca i desenvolupament 4.800 milions d'euros, que representen el 3,7% del PIB, la qual cosa situa el país en segon lloc després de Suècia (4,2% del PIB) en esforç relatiu en recerca, per sobre del Japó (3%), Suïssa (2,73%) i Estats Units (2,7%).

Tres estudis recents situen Finlàndia al capdavant dels països més competitiu del món. L'estudi del Fòrum Econòmic Mundial situa Finlàndia en segon lloc pel que fa a competitivitat després de valorar la capacitat d'innovació, la competitivitat de les empreses finlandeses i la relació entre empreses i instituts de recerca. L'Institut Internacional per al Desenvolupament Administratiu situa Finlàndia el 2002 en segon lloc d'acord amb la seva infraestructura tecnològica després dels Estats Units. Finlàndia ha avançat un lloc cada any i ha passat del sisè l'any 1999 al segon l'any 2002. L'*Informe sobre el desenvolupament humà* de les Nacions Unides situa Finlàndia en primer lloc en l'àmbit de la tecnologia i l'informe *State of the Future 2002*, també de les Nacions Unides, la situa en segon lloc pel que fa a l'educació, la tecnologia i la societat de la informació (en l'annex 1 es reproduïx una llista comparativa d'indicadors que figura en l'informe de Castells i Himanen).

- Finlàndia és el país amb un percentatge més elevat de telèfons mòbils sobre el conjunt de la població (3,9 milions de mòbils el 2001, un 75% de la població).

- El cost de les comunicacions telefòniques fixes és dels més reduïts en el conjunt de països industrialitzats, i el de les comunicacions telefòniques mòbils és el més baix després d'Islandia.

- El 2001 hi havia a Finlàndia 40 ordinadors per cada 100 habitants.

- Des de principis dels noranta, Finlàndia encapçala, juntament amb els EUA, l'estadística del nombre de connexions a Internet per nombre d'habitants (el 2001 hi havia unes 150 connexions per cada 1.000 habitants).

- Líder en banca electrònica. El primer banc del país, el Banc Merita, ara integrat en el Grup Nordea, va registrar, la primavera del 2001, 6,9 milions de transaccions *on line* al mes, el doble de les que registra el Bank of America (segon banc mundial). De fet, a Finlàndia no es domicilien rebuts als bancs, que cobrarien per cada rebut abonat, sinó que es paguen mitjançant transferències ordenades per Internet. La proporció de diners en efectiu en circulació a Finlàndia és la més baixa de tots els països de la UE. L'any 2000 el 85% de les transaccions entre bancs i clients es feia per mitjans electrònics.

- Pràcticament totes les biblioteques públiques tenen connexions a Internet a disposició dels usuaris. Els finlandesos són els que més fan servir les biblioteques públiques, amb una mitjana de 20 préstecs per habitant i any. Finlàndia és el quart país del món pel que fa a la taxa de lectura de diaris.

- L'any 2002 tots els col·legis finlandesos estaven connectats a Internet i l'índex d'ús d'Internet per part dels estudiants era el més alt del món.

- El 99% de les bases de dades del Parlament són accessibles per Internet.

Per citar una altra dada, Finlàndia també ocupa el primer lloc en nombre d'estudiants de matèries científiques i tècniques en relació amb la seva població.

3. Els canvis en l'estructura industrial de Finlàndia

A aquesta situació s'hi ha arribat després d'una política continuada d'ajuda a les noves tecnologies que va començar fa gairebé 30 anys. Aquesta política ha situat Finlàndia en una posició d'avantguarda i ha transformat l'estructura de la seva indústria, tradicionalment centrada en els sectors del paper i la fusta, i en menor mesura de la metal·mecànica.

Les exportacions de productes electrònics representaven el 1980 un 4% del total, el 1990 un 11% i el 1999 un 29%, una progressió que ha desplaçat la indústria del paper, que havia estat la principal exportadora de productes del país. El percentatge de productes d'alt valor tecnològic en el total de les exportacions era el 1988 del 5% i el 2001 del 20,9%, (amb un valor de prop de 10.000 milions d'euros), un dels percentatges més elevats dins el grup de països de l'OCDE.

L'exportació finlandesa de fusta, paper i derivats representava el 70% del total l'any 1960, el 56% el 1970 i el 29% el 1999. Ara, l'exportació de Finlàndia ha passat d'estar concentrada en el sector de la fusta i el paper, a una situació en la qual hi ha tres branques principals, la tradicional de productes de paper i fusta, la indústria metal·mecànica i la indústria electrònica, en una distribució en la qual cadascuna representa al voltant d'una tercera part del total.

Les inversions en R+D de la indústria del paper i la fusta representen al voltant de l'1% del volum de negocis, la qual cosa explica que la despesa en recerca el 1985 fos de l'1,5% del PNB, és a dir, la meitat del 3% al qual es va arribar el 1999.

Del total de despeses en R+D, el 70% correspon a la indústria (en la qual Nokia representa un 60% de la despesa industrial) i el 30% al sector públic (equivalent a l'1% del PIB). La despesa anual en recerca va ser de 4.862 milions d'euros el 2003 i ha presentat un creixement del 10% anual durant el període 1991-99.

Les despeses públiques en recerca l'any 2003 (uns 1.440 milions d'euros) es distribueixen de la manera següent:

- Universitats, 27%
- Acadèmia de Finlàndia, 13%
- Agència Nacional de Tecnologia (Tekes), 28%
- Instituts públics de recerca, 17%
- Altres agències, 11%

El Consell de Política Científica i Tecnològica ha proposat augmentar la despesa pública en R+D en 300 milions d'euros entre el 2002 i el 2007, als quals s'hi haurien de sumar 105 milions més per finançar les universitats. L'augment es repartiria de la manera següent (en milions d'euros): 45 per a universitats, 70 per a l'Acadèmia de Finlàndia, 120 per a Tekes, 40 per a altres instituts de recerca i 25 per a diferents ministeris. Amb això, la despesa pública recomanada pel Consell en R+D arribaria als 1.700 milions d'euros l'any 2007.

4. Antecedents històrics del desenvolupament de les telecomunicacions a Finlàndia

Els antecedents se situen en el període en què Finlàndia era un gran ducat autònom depenent de Rússia. Cap al 1850 Rússia va rebutjar la proposta de cedir el control de

les línies de telègraf a l'oficina de telègrafs de Finlàndia, en considerar que les línies internacionals de telègraf tenien importància estratègica.

Per evitar un nou control rus sobre les comunicacions telefòniques, el Senat de Finlàndia va decidir el 1879 deixar el mercat de telefonia en mans privades, al contrari del que va passar a la majoria de països, on el telèfon es va convertir en monopoli estatal. La primera línia telefònica es va instal·lar a Finlàndia el 1877, un any després que Bell inventés el telèfon, i a finals del 1880 el Senat de Finlàndia va atorgar diverses llicències de telefonia a operadors particulars.

Aquesta tendència es va mantenir després de la independència (1917), en què es va crear un operador públic per a la xarxa telegràfica, que conviu amb operadors privats per a la xarxa telefònica. Al mateix temps, el mercat nacional es va mantenir obert a subministraments estrangers sense que existís un monopoli per a fabricants nacionals. Just abans de la Segona Guerra Mundial hi havia al país 815 empreses de telèfon que havien de subsistir en un mercat obert a la competència.

Durant la dècada dels setanta es va arribar a un acord per crear una xarxa nòrdica de telecomunicació amb normes tècniques comunes, la qual cosa va permetre l'existència, a principis dels vuitanta, del mercat mundial més gran de telefonia mòbil als països nòrdics. Al mateix temps, la política tecnològica de Finlàndia va començar a posar l'accent en les tecnologies de la informació.

El 1991 es va fer a Hèlsinki la primera trucada comercial GSM amb un telèfon Nokia i a través d'una xarxa subministrada per Nokia, i el 1994 el mercat finlandès de telecomunicacions va ser dels primers del món a estar totalment liberalitzat. La progressiva liberalització del sector de telecomunicacions al món va produir un gran augment de la competència que va portar a la reducció de preus i a un autèntic auge en la demanda de telèfons mòbils.

5. La política finlandesa sobre ciència i tecnologia

Formalment, l'òrgan suprem de decisió en matèria de política científica és el Parlament, tot i que en la pràctica les seves directrius són molt generals, per la qual cosa les decisions més operatives corresponen al govern i als ministeris.

El Consell Assessor sobre política científica i tecnològica

(creat el 1986) fa les funcions d'òrgan assessor del govern. No adopta decisions de finançament, però les seves recomanacions es tenen en compte.

El Ministeri d'Educació decideix la distribució dels fons entre les universitats.

L'Acadèmia de Finlàndia (que agrupa diversos consells de recerca) destina el seu pressupost, que el 2004 és de 214 milions d'euros, a finançar projectes de recerca a universitats i altres instituts. Per la seva banda, Tekes és l'òrgan principal de decisió en matèria de recerca tecnològica aplicada a Finlàndia. Ni l'Acadèmia de Finlàndia ni Tekes disposen d'instituts de recerca propis, sinó que canalitzen els fons a altres centres de recerca.

Una part de l'èxit de la indústria finlandesa d'alta tecnologia es deu a una política continuada d'inversions a llarg termini en educació i recerca, així com la col·laboració entre les diferents agències de recerca del país.

Si hem de trobar un punt feble en el sector de la ciència i la tecnologia a Finlàndia, aquest seria el del finançament de les universitats, els pressupostos de les quals es van veure molt retallats durant la recessió econòmica de 1991-94. De fet, encara no s'han recuperat. Per aquesta raó, són uns quants els departaments universitaris que tenen problemes per fer front als costos operatius i les biblioteques de les universitats han hagut de prescindir de subscripcions a

publicacions científiques o reduir les compres de llibres sobre la matèria.

L'annex 2 és un esquema sobre el sector públic de R+D a Finlàndia.

6. Els actors de la política científica i tecnològica de Finlàndia

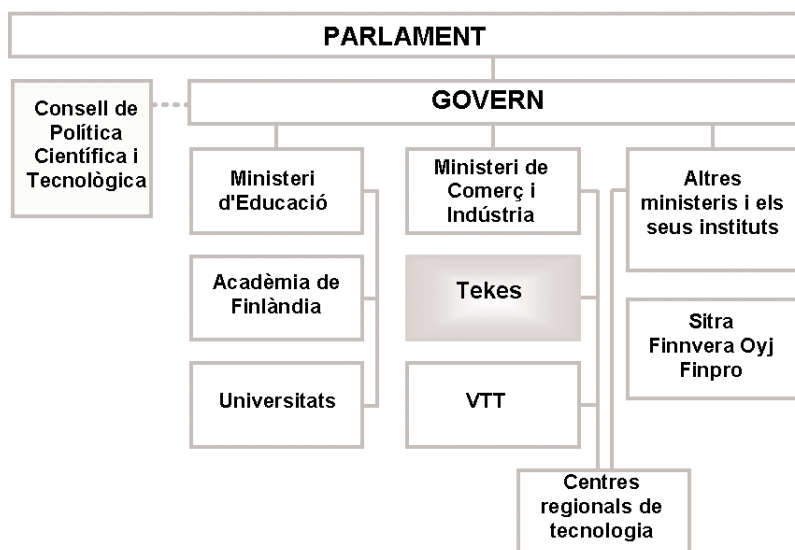
L'èxit de Finlàndia en matèria de noves tecnologies s'explica per la interconnexió entre el sector privat, l'estat, les universitats i els inventors, acompanyada d'una política eficaç de recerca i desenvolupament.

Aquesta política va començar a la dècada dels seixanta, quan es va reforçar el sistema universitari finlandès i se'n va augmentar el finançament. El Consell de Política Científica (precedent del Consell de Política Científica i Tecnològica) es va crear el 1963 i l'Acadèmia de Finlàndia es va fundar el 1969 i depenia del Ministeri d'Educació. Com a conseqüència d'aquesta política, a la dècada dels setanta hi havia 20 universitats públiques gratuïtes i de gran qualitat educativa.

El Fons Nacional per a la Recerca i el Desenvolupament (Sitra) es va fundar el 1967 per finançar empreses innovadores.

El 1982 el govern va decidir augmentar les despeses en recerca i desenvolupament de l'1,2% del PIB al 2,2% el

Annex 2. Activitats del sector públic de R+D a Finlàndia



Font: elaboració pròpia

1992. L'Agència Nacional de Tecnologia (Tekes), que depèn del Ministeri de Comerç i Indústria, es va crear el 1983 per finançar projectes de recerca i desenvolupament i el 1986 el Consell de Política Científica es va transformar en el Consell de Política Científica i Tecnològica.

a) El Consell de Política Científica i Tecnològica

El Consell Assessor sobre Política Científica i Tecnològica va sorgir el 1986 com a resultat de la fusió de dos consells independents sobre ciència i tecnologia. Es tracta d'un òrgan presidit pel primer ministre, en el qual hi participen sis ministres i deu experts representants dels camps de la indústria i la recerca. La seva funció és informar el govern sobre qüestions d'interès general i el govern, per la seva part, pot convertir les recomanacions del Consell en decisions governatives.

El Consell sobre Política Científica i Tecnològica ha tractat en el passat qüestions com ara la manera de reduir l'atur o com mantenir un desenvolupament econòmic sostenible en un context de moneda única. Entre els temes que discuteix actualment trobem el futur de la política regional a Finlàndia (tendència a la despoblació de la zona nord del país), la reforma de les universitats, la lluita contra l'atur de llarga durada, la reorganització de les estructures sobre R+D en el govern o el contingut del VI Programa Marc Comunitari de Recerca.

b) Les universitats

Són un element fonamental del sistema de recerca i estan molt orientades cap als sectors tecnològics. El 27% dels estudiants finlandesos estudien ciències, matemàtiques o enginyeria (molt per sobre de la mitjana europea). El paper central correspon a la Universitat Tecnològica d'Hèlsinki, seguida per la Universitat de Tecnologia de Tampere i la Universitat d'Oulu.

La participació de les universitats en la despesa total de R+D està per sota de la mitjana de l'OCDE. En funció del nombre de publicacions científiques en relació amb la població i el PIB, Finlàndia se situaria entre el cinquè i el desè lloc en la llista de països de l'OCDE. Com a element positiu, s'ha de destacar l'estreta col·laboració entre les universitats i les empreses.

c) L'Acadèmia de Finlàndia

L'Acadèmia de Finlàndia té tres funcions essencials: finançament de la recerca; assessorament en matèria de cièn-

cia; i política científica i reforçament del paper de la ciència i la recerca. A través d'aquestes tres funcions, l'Acadèmia (equivalent al CSIC) fomenta i promou la recerca científica d'alt nivell.

L'Acadèmia finança projectes i programes de recerca, centres d'excel·lència científica, la formació d'investigadors i la cooperació internacional amb un pressupost, l'any 2004, de 214 milions d'euros.

La funció d'assessorament en matèria de política científica suposa l'elaboració de directrius, l'emissió de dictàmens i la presentació de plans per al desenvolupament de l'activitat investigadora.

L'Acadèmia també avalua els diferents projectes de recerca i el seu impacte.

La tercera funció de l'Acadèmia consisteix a promoure l'interès públic per la ciència, augmentar la valoració de la recerca i fomentar l'aprofitament més eficaç dels resultats de la recerca, tot això en col·laboració amb els altres agents.

d) L'Agència Nacional de Tecnologia (Tekes)

En l'estructura administrativa sobre recerca, la responsabilitat principal sobre recerca pura correspon al Ministeri d'Educació, l'Acadèmia de Finlàndia i les universitats, mentre que la recerca aplicada i el desenvolupament industrial corresponen al Ministeri de Comerç i Indústria i l'Agència Nacional de Tecnologia (Tekes).

Tekes actua sota la supervisió del Ministeri de Comerç i Indústria i és l'equivalent del nostre CDTI. L'any 2004 ha de gestionar 432 milions d'euros, que equivalen al 28% del total de la inversió pública en recerca. Malgrat aquesta dependència, el Ministeri no pren les decisions de finançament, ja que aquestes corresponen a Tekes. Una de les raons de l'èxit de Tekes és aquesta independència, la seva dimensió reduïda (200 persones) i una organització senzilla.

L'objectiu fonamental de Tekes és promoure la competitivitat dels sectors industrial i de serveis del país a partir de l'ús de la tecnologia. Per això, promou finançament i experts per a programes de recerca, com també la col·laboració entre interlocutors finlandesos i d'aquests amb la resta del món. Els sectors d'actuació prioritaris són els següents:

- Tecnologia de la informació i la comunicació
- Biotecnologia
- Nous materials
- Nous processos de producció

Per aconseguir els objectius, Tekes va aplicar el 2002, 43

programes tecnològics, d'una durada de 3 a 6 anys, per un import total de 1.500 milions d'euros. Aquests programes s'implanten en sectors tecnològics fonamentals per garantir la competitivitat de la indústria finlandesa i agrupen investigadors i empreses, amb la qual cosa garanteixen resultats d'accés obert i aplicables empresarialment. Cada any participen en els programes tecnològics de 1.600 a 2.400 empreses i de 700 a 900 centres de recerca. Tekes sol finançar la meitat del pressupost dels programes.

En els últims 20 anys, Tekes ha contribuït al desenvolupament de mil invents destacats, a la creació de centenars de noves empreses, de 200.000 llocs de treball directes i indirectes i a l'augment de la prosperitat i el benestar social del país.

Tekes centralitza informació sobre el tipus de recerca i desenvolupament que es duu a terme a les universitats i les empreses, com també sobre les qüestions que es consideren prioritàries per al futur.

Les tres finalitats principals de Tekes són finançar la infraestructura tecnològica (finançament de projectes R+D), estimular el desenvolupament de noves tecnologies i crear un entorn legal favorable.

Els seus objectius estratègics són reforçar la base científica de Finlàndia, augmentar el nombre d'empreses tecnològiques o que inverteixin en recerca i desenvolupament, comercialitzar els resultats de la recerca, assegurar el desenvolupament regional de Finlàndia i garantir l'ús eficaç dels esforços de tots els implicats en la recerca.

El finançament proporcionat per Tekes en concepte de donacions o préstecs el 2003 va ser de 392 milions d'euros, que es desglossen de la manera següent:

- subvencions per a R+D a empreses: 160 milions d'euros
- préstecs de capital per a R+D a empreses: 34 milions
- préstecs per a R+D industrial: 47 milions
- finançament de la recerca a les universitats i els instituts: 146 milions

Els 387 milions han permès finançar 2.261 projectes (el 53% del finançament ha afavorit les petites i mitjanes empreses) i es desglossen de la manera següent:

- tecnologies de la informació, 31%
- biotecnologia i química, 27%
- tecnologies per a l'energia, el medi ambient i la construcció, 18%
- nous materials, 18%

- tecnologia espacial, 4%
- estudis de viabilitat, 1%
- altres, 1%

Pel que fa als 146 milions d'euros per finançar la recerca a les universitats i altres centres, les universitats han rebut 90 milions i el Centre de Recerca Tècnica de Finlàndia (VTT), 33 milions.

e) Sitra (Fons Nacional per a la Recerca i el Desenvolupament)

Sitra és una fundació pública independent que actua sota la supervisió del Parlament de Finlàndia. El 1967, per celebrar el cinquantenari de la independència de Finlàndia, es va crear un fons integrat per participacions en empreses estatals amb l'objectiu de finançar activitats de recerca i desenvolupament. La seva funció és promoure la recerca, ajudar els projectes innovadors, organitzar programes de formació i subministrar capital a empreses innovadores.

L'organigrama de Sitra comprèn divisions sobre tecnologia, ciències de la naturalesa, fons regionals i finançament *pre-seed*. Sitra s'ocupa també de la comercialització de la tecnologia. Els seus objectius generals són estudiar i informar sobre els canvis a llarg termini en la societat, reforçar la base de l'economia de Finlàndia per afavorir el creixement econòmic i millorar la relació cost/benefici del model de benestar de Finlàndia.

Sitra és actualment una organització que finança el començament i la fase d'expansió de noves companyies que, en la majoria dels casos, han rebut prèviament fons per a R+D de Tekes. En la pràctica, el 95% de les empreses que reben aportacions de capital de Sitra han col·laborat prèviament amb Tekes. Com que el mercat de capitals s'ha fet més àgil a Finlàndia, Sitra ha començat a posar l'accent en la *pre-seed financing*. Sitra actua normalment després de Tekes i abans del recurs al capital privat.

A més d'actuar com a soci capitalista, Sitra formula idees innovadores (va tenir un paper important en la creació de Tekes) i planteja noves línies de recerca i educació en àrees que considera prioritàries per a Finlàndia.

En matèria de recerca, Sitra analitza els processos de canvis estructurals, elabora escenaris i estratègies de desenvolupament econòmic i proposa objectius per desenvolupar del país. Els temes més importants que ara s'investiguen són el multiculturalisme, l'impacte de la globalització i el futur de la Unió Europea. El que es vol és estar en condicions

d'adaptar-se als canvis tecnològics i socials.

En l'àmbit de formació té diferents programes per a persones amb capacitat de decisió, com ara secretaris generals dels ministeris o diputats, així com programes dirigits a líders emergents a Rússia.

En el camp de les operacions innovadores s'ajuda al desenvolupament de nous negocis i noves estructures d'organització.

Aquestes activitats es complementen amb el subministrament de capital, que va arribar fins als 32 milions d'euros el 2003, sobretot en els sectors de biotecnologia, computació i ciències mèdiques.

f) La cooperació govern-universitat-empreses

Una de les raons de l'èxit del model finlandès ha estat l'estreta col·laboració entre els tres interlocutors mencionats. El govern ha creat un marc legal i unes institucions idònies per ajudar a la recerca i ha aportat recursos per finançar-la. Les empreses dediquen cada cop més recursos a R+D i, avui, el 70% del dinar invertit en recerca correspon al sector privat i el 30% al sector públic. A més, les empreses finlandeses mantenen una estreta col·laboració amb les universitats del país, la qual cosa explica que el 53% de les empreses tecnològiques finlandeses arribessin a acords de col·laboració amb universitats el 1994-96 enfront d'una mitjana del 7,5% a la UE.

g) VTT (Centre de Recerca Tècnica de Finlàndia)

VTT és una organització amb més de 3.000 treballadors que fa recerca tècnica i econòmica. Proporciona serveis de recerca aplicada per a empreses, institucions i per al mateix sector públic.

VTT té sis centres de recerca especialitzats en electrònica, tecnologia de la informació, sistemes industrials, tecnologia energètica, biotecnologia i construccions i tecnologia del transport.

h) La Comissió sobre el Futur del Parlament

Aquesta comissió (que no té precedent en altres parlaments) s'ha recollit com a òrgan permanent del Parlament en la nova Constitució, que va entrar en vigor l'1 de març del 2000. Està formada per 17 membres que representen diferents grups polítics. La comissió prepara informes sobre qüestions com ara el futur del model del benestar nòrdic, les noves formes de treball, la tecnologia genètica, la formació continuada i la societat de la informació.

7. Nokia

La història de Nokia és un fidel reflex del desenvolupament de les noves tecnologies a Finlàndia.

Durant bona part de la seva història, Nokia va existir com un conglomerat de tres empreses: l'empresa paperera *Nokia*, fundada el 1865, *Finnish Rubber Works* el 1898 i *Finnish Cable Works* el 1912.

Durant les dècades de 1970 i 1980, Nokia va invertir en la producció d'electrònica de consum i es va convertir en una empresa multiproducte amb 11 divisions que fabricava des de paper higiènic fins a televisors.

El 1988, Nokia encara era una empresa eminentment multisectorial en què la telefonia mòbil representava únicament un 5% del volum de negocis i les telecomunicacions un altre 5%. Nokia va entrar en crisi durant la dècada dels vuitanta per problemes financers i derivats de la competència de l'electrònica de consum del sud-est asiàtic. L'empresa va reduir la plantilla de 44.000 a 22.000 treballadors.

A principis dels noranta, Nokia es va veure afectada per la crisi de l'economia finlandesa i per la desintegració de la Unió Soviètica, un fet que va abocar l'empresa el desembre del 1991 a una situació de crisis i incertesa.

La situació de l'empresa va canviar de dalt a baix a partir del 1992 amb el nomenament de Jorma Ollila com a nou president. Ollila va transformar Nokia amb la introducció d'una nova estructura de producció i el canvi de l'estructura financera i el model de gestió de l'empresa. Nokia es va especialitzar en la telefonia mòbil, va incloure la creació de xarxes i la fabricació de terminals i va abandonar les altres àrees de producció. Els canvis van afectar el model de gestió amb la introducció d'un model molt descentralitzat i la reducció dels exercicis pressupostaris de 12 a 6 mesos.

Del volum de negocis de Nokia l'any 2002, la telefonia mòbil representa el 77%, la facturació per infraestructures el 21% i la resta correspon a projectes relacionats amb desenvolupaments de futur.

La facturació de Nokia l'any 2002 va ser de 30.000 milions d'euros, la qual cosa suposa un descens des dels 30.400 de l'any anterior. Malgrat el descens de facturació el 2002, Nokia va destinar el 10,2% (3.052 milions d'euros) de les vendes netes a R+D, la qual cosa suposa un augment respecte de l'any anterior, en què la inversió en R+D representava poc més del 9% de la facturació. A més,

aquell mateix any, 20.000 persones de la seva plantilla arreu del món es dedicaven a la R+D, la qual cosa representava el 38% del total.

Tot i que es tracta d'una empresa multinacional, el 60% de la despesa de R+D de Nokia no surt de Finlàndia. Nokia es concentra en la recerca orientada al desenvolupament de productes i coopera estretament amb universitats finlandeses que es dediquen a recerca bàsica. Nokia representava el 1999 el 20% de la despesa finlandesa en R+D i una tercera part de la recerca industrial de Finlàndia.

En aquests moments, Nokia representa el 50% de les vendes finlandeses de productes relacionats amb la tecnologia de la informació. Les vendes a Finlàndia només representen un 3% de les vendes totals de l'empresa, i les exportacions de Nokia suposen un 25% del total de les finlandeses. Nokia representa prop del 7% del PIB de Finlàndia.

Nokia, que el 2003 va arribar a representar prop del 35% de la producció mundial de telèfons mòbils, ha vist com aquest percentatge s'ha reduït fins a un 29% el 2004, donada la competència de models plegables dels anomenats *clam shell*. Nokia fa front a aquesta pèrdua de quota de mercat mitjançant la reducció de preus de la majoria dels seus models i continua declarant un objectiu del 31% de la producció mundial per a aquest any.

Donada la importància de Nokia, de vegades es planteja què passaria si l'empresa fes fallida. La resposta de Castells i Himanen és que s'hauria de posar en marxa un procés d'adaptació difícil, però que les conseqüències no serien insalvables per a l'economia finlandesa, en tant que les activitats que ara desenvolupa Nokia serien absorbides per empreses noves o existents.

8. Societat de la informació

La primera estratègia nacional per al desenvolupament de la societat de la informació es va aprovar el 1995 amb el suport del primer ministre i dirigent del partit de centre Esko Aho.

La prioritat es va mantenir amb el nou govern del dirigent socialista Paavo Lipponen l'abril del 1995 i amb l'aprovació d'una nova estratègia el 1998.

El segon govern de Lipponen va establir el juny del 1998 les següents prioritats per desenvolupar la societat de la informació a Finlàndia:

- Desenvolupament de continguts, que complementin els avenços en tecnologia
- Comerç electrònic
- Govern electrònic

El govern finlandès va aprovar el gener del 1999 un programa d'acció per al desenvolupament de la societat de la informació. Amb aquesta finalitat es va crear un Comitè Nacional i un Fòrum Nacional per a la Societat de la Informació, que, a partir del 1999, amb el segon govern de Lipponen, es van transformar en el Consell Assessor sobre la Societat de la Informació. Aquest consell està presidit pel ministre de Transports i Comunicacions i hi participen com a vicepresidents els ministres de Finances i Educació. També en formen part els gerents de *Digita*, *ICL Data*, *Nokia Networks* i *TietoEnator*, i els secretaris permanents dels ministeris de Transports, Comerç i Indústria i Educació, així com altres agents socials i econòmics. N'és secretari un funcionari del Ministeri de Finances.

Les funcions del Consell Assessor són les de promoure la cooperació intersectorial per al desenvolupament de la societat de la informació, presentar iniciatives i propostes legislatives, afavorir la cooperació dels sectors públic i privat i presentar periòdicament un informe al Consell de Ministres.

L'estratègia del govern per al desenvolupament de la societat de la informació es complementa amb estratègies sectorials preparades pels ministres d'Educació (Information Society for Educational Research 2000-2004), Treball, Afers Socials i Sanitat i Tekes.

D'entre els projectes que finança o ha finançat Tekes per promoure el desenvolupament de la societat de la informació s'han de destacar els següents:

- Tecnologia de la informació orientada a l'usuari (USIX): 77 milions d'euros per al període 1999-2002
- Productes del futur (PRESTO): 27 milions d'euros per al període 1999-2002
- Desenvolupament de software (SPIN): 76 milions d'euros per al període 2000-2002
- Benestar tecnològic (iWELL): 42 milions d'euros per al període 2000-2002
- Sistema integrat de tecnologia d'exploració (EXSITE): 5 milions per al període 2001-2003
- Sistemes intel·ligents d'automatització (ÄLY): 34 milions per al període 2001-2004
- Xarxes del futur (NETS): 120 milions d'euros per al

període 2001-2005

- Miniaturització electrònica (ELMO): 15 milions per al període 2002-2005

9. Societat de la informació i estat del benestar

Una de les característiques que destaquen Castells i Himanen en el model finlandès és la complementarietat entre societat de la informació i estat del benestar. A Finlàndia, l'estat del benestar és força recent (a partir del 1970) i es basa en una educació gratuïta, serveis sanitaris barats i una àmplia xarxa de serveis assistencials. El finançament d'aquest estat del benestar requereix una elevada fiscalitat, que està socialment acceptada perquè es destina a finançar les prestacions esmentades.

Aquests prestacions de l'estat del benestar es van mantenir fins i tot durant la recessió econòmica del 1990 al 1993, en què el PIB es va reduir en un 13% i l'atur va arribar al 17%.

10. Identitat nacional i societat de la informació

Com ja s'ha indicat, la història de Finlàndia és una història de supervivència, no tan sols biològica, per les dures condicions climàtiques, sinó política (dominació sueca durant 550 anys, russa durant més de 100 i una relació de convivència difícil amb la Unió Soviètica durant molts anys, que ha fet que fins fa ben poc la supervivència de Finlàndia com a nació no estigués garantida) i cultural, amb una llengua minoritària que durant diversos segles no va ser la de la classe dominant.

La dependència de Finlàndia de potències estrangeres durant molt de temps ha fet que la identitat finlandesa fos la d'una minoria, fins i tot després de la independència, acompanyada d'un cert complex d'inferioritat, en què és molt important l'opinió d'altres pobles.

Segons Castells i Himanen, les noves tecnologies i la societat de la informació han estat factors importants a l'hora de consolidar la identitat nacional d'un poble amb una història recent. La supervivència garantida en un entorn i unes condicions naturals adverses és una experiència recent que ha estat possible gràcies a la tecnologia. Els finlandesos han estat, ja des de finals del segle XIX, un poble amb una

actitud molt oberta i favorable a les noves tecnologies.

El model de desenvolupament basat en les noves tecnologies i en la societat de la informació s'adapta especialment bé a un país jove i que, en part, encara busca una identitat nacional. Segons Castells i Himanen, la poca història sobre la qual construir la identitat fa que els finlandesos estiguin molt orientats cap al futur.

11. Biotecnologia

El sector de la biotecnologia pot oferir moltes expectatives futures a Finlàndia, on ja hi són presents una de cada deu empreses europees del sector. Aproximadament el 10% de la despesa pública en R+D es dedica a biotecnologia. La indústria de biotecnologia inclou productes farmacèutics, biomaterials, enzims industrials i elements per al diagnòstic. Actualment hi ha més de 120 empreses de biotecnologia establertes a Finlàndia, que donen feina a 4.000 persones (sobretot a Hèlsinki, Turku i Kuopio). Turku s'ha convertit en un centre important de biotecnologia, mentre que la recerca en ciències mèdiques es concentra a Kuopio. La majoria de les empreses són molt recents, la qual cosa explica que la seva xifra de negocis (700 milions d'euros) sigui, ara per ara, reduïda. Si s'hi inclou la producció farmacèutica, la xifra augmentaria fins als 1.860 milions d'euros i el nombre de treballadors arribaria als 10.000.

Tant Tekes com Sitra dediquen cada cop més recursos a la biotecnologia. Tekes va invertir l'any 2003 100 milions d'euros (el 27% del seu pressupost) en el sector químic i biotecnològic. Els programes més importants que finança són Medicina 2000, Diagnòstics 2000, Innovació en aliments, NeoBio i Polímers.

Sitra dedica 25 milions d'euros a biotecnologia, que reparteix entre 50 empreses, i tendeix a dedicar més recursos a aquest sector. El desenvolupament de la biotecnologia requereix necessàriament capital risc, que és possible de trobar a Finlàndia, on hi ha 30 institucions que financen aquesta mena de projectes.

Els sectors aparentment més interessants serien els d'aliments funcionals, l'alimentació en general i l'enginyeria genètica.

En el sector de la biotecnologia es reproduïx l'activa col·laboració entre empreses, universitats i centres tecno-

lògics. Hi ha una àmplia xarxa de centres de biotecnologia que agrupen empreses i universitats. Els més importants són els de Turku, Kuopio, Oulu, Hèlsinki i Tampere, tots els quals inclouen serveis de suport per a empreses incipients.

12. Els límits del model finlandès

L'experiència finlandesa ha estat àmpliament positiva, però també té punts febles que haurà d'afrontar en el futur per mantenir el nivell de benestar i el desenvolupament econòmic. Els principals punts febles són els següents:

a) Desequilibri regional

Les condicions climàtiques fan que la majoria de la població es concentri al sud i l'oest del país. L'any 2000 la regió al voltant d'Hèlsinki (Uusimaa) representava el 26,6% de la població total del país. Si s'hi afegeix la regió meridional, que comprèn Tampere, Turku i altres ciutats, les dues regions representen gairebé el 62% de la població.

Una de les prioritats del govern finlandès és mantenir una política regional activa que impedeixi la despoblació de gran part del país, la qual cosa requereix inversions i iniciatives en les regions perifèriques.

b) Adaptació de les indústries tradicionals a les noves tecnologies

Juntament amb les empreses de tecnologies de la informació, les financeres s'han sabut adaptar a les noves tecnologies, però la major part del sector manufacturer encara s'ha d'adaptar a les tecnologies que es deriven de la societat de la informació per poder augmentar la seva productivitat.

c) Estructures de govern

El govern finlandès ha contribuït d'una manera decisiva a la modernització de Finlàndia, però de vegades la definició d'objectius clars no es correspon amb la seva posada en pràctica. Les prioritats ja s'han definit en el passat, però hi ha una manca de dinamisme que fa que en molts casos no s'obtinguin resultats concrets i s'hagi de recórrer a la creació de nous comitès de treball.

d) L'augment de les desigualtats socials

Fins ara, la societat finlandesa ha estat molt homogènia pel que fa al benestar econòmic. No s'han produït grans desigualtats socials, però el problema de desenvolupament regional esmentat anteriorment i la taxa d'atur, que continua

per sobre del 10%, poden fer augmentar la desigualtat social.

Caldria saber si el pes important del sector públic en l'economia de Finlàndia i l'elevada fiscalitat afavoreixen l'existència d'un atur de caràcter estructural.

e) Absència d'esperit d'empresa

El bon nivell de la formació científica i tècnica dels joves finlandesos es veu acompanyat d'un cert conformisme que es reflecteix en un reduït nombre d'emprenedors o joves empresaris. Molts joves s'estimen més un lloc de treball assalariat en una gran empresa abans d'assumir el risc de crear-ne una de nova.

f) Societat del benestar i pressió fiscal

Ara per ara, l'elevada fiscalitat està socialment acceptada a canvi de mantenir les prestacions de l'estat del benestar. En els últims anys, però, es van repetint les crítiques a l'excessiva pressió fiscal, que fa difícil de vegades atraure enginyers o tècnics especialitzats estrangers. El president de Nokia es refereix periòdicament a aquesta qüestió i afirma que si no es busca una solució, l'empresa es podria veure obligada a localitzar les seves activitats fora del país.

g) Envel·liment de la població

Es tracta d'un problema comú a la majoria de països industrialitzats, que es manifesta d'una manera clara en el cas de Finlàndia. El progressiu envelliment de la població planteja interrogants sobre la continuïtat del desenvolupament i la sostenibilitat del model de benestar.

h) Globalització i identitat nacional

Finlàndia continua sent un país ètnicament molt homogeni, amb tot just un 2% de població estrangera. L'atractiu per a l'immigrant ha estat fins ara limitat per les condicions climàtiques, la dificultat de la llengua, una política d'immigració restrictiva i l'elevada fiscalitat sobre les rendes del treball.

La forta identitat nacional, juntament amb un cert conservadorisme social, pot dur a una situació d'aïllament nacional poc compatible amb una economia global com la de la societat de la informació.

Annex 3. Relació de Parcs Científics a Finlàndia

La llista comprèn 20 parcs que agrupen universitats, centres de recerca i empreses.

En l'àmbit de la biotecnologia destaquen el de Viikki (a prop d'Hèlsinki) i els centres de Turku i Kuopio. En tecnologia de la informació, Otaniemi a Espoo, Hermia a Tampere i Technopolis a Oulu. La relació completa és la següent:

Membres de Tekel

Espoo

Otaniemi Science Park Ltd.
Managing Director Lauri Ylöstalo
Tekniikantie 21, FIN- 02150 Espoo
Tel. + 358 9 2517 15
Fax + 358 9 455 3117
E-mail lauri.ylostalo@innopoli.fi

Helsinki

Helsinki Science Park Ltd.
Managing Director Kai Falck
Viikinkaari 6, FIN-00710 Helsinki
Tel. + 358 9 1915 8700
Fax +358 9 1915 8704
E-mail kai.falck@helsinki.fi

Joensuu

Carelian Science Park Ltd.
Managing Director Markku Vuorinen
Länsikatu 15, FIN-80110 Joensuu
Tel. + 358 13 263 7110
Fax +358 13 263 7111
E-mail markku.vuorinen@carelian.fi

Jyväskylä

Jyväskylä Science Park Ltd.
Managing Director Antti Aumo
PL 27, FIN-40101 Jyväskylä
Tel. + 358 14 445 1100
Fax + 358 14 445 1199
E-mail antti.aumo@jsp.fi

Kuopio

Kuopio Technology Centre Teknia Ltd.
Managing Director Hannu Janhunen
PL 1188, FIN-70211 Kuopio
Tel. + 358 17 441 2000
Fax + 358 17 441 2011
E-mail hannu.janhunen@teknia.fi

Lappeenranta

Technology Centre Kareltek Inc. Managing
Director Marjut Hannelin
Laserkatu 6, FIN-53850 Lappeenranta
Tel. + 358 5 624 11
Fax + 358 5 412 0949
E-mail marjut.hannelin@kareltek.fi

Oulu

Technopolis Plc.
Managing Director Pertti Huuskonen
Elektroniikkatie 8, FIN-90570 Oulu
Tel. + 358 8 551 3211
Fax + 358 8 551 3210
E-mail pertti.huuskonen@technopolis.fi

Seinäjoki

Seinäjoki Technology Centre Ltd
Managing Director Hannu Kantonen
Keskuskatu 32 K, FIN-66100 Seinäjoki
Tel + 358 6 416 682
Fax + 358 6 416 6290
E-mail hannu.kantonen@seinajoki.fi

Tampere

Tampere Technology Centre Ltd.
Hermia
Managing Director Olli Niemi
Hermiankatu 1, FIN-33720 Tampere
Tel + 358 3 316 5550
Fax + 358 3 316 5552
E-mail olli.niemi@hermia.fi

Turku

Turku Technology Center Ltd.
Managing Director N. Tapani Saarinen
PL 102, FIN-20521 Turku
Tel. + 358 2 410 1600
Fax + 358 2 410 1610
E-mail niisaa@dcc.utu.net

Vaasa

Technology Center Merinova Ltd.
Managing Director Yrjö Halttunen
P.O.Box 810, FIN-65101 Vaasa
Tel: + 358 6 282 8200
Fax + 358 6 282 8299
E-mail yrjo.halttunen@merinova.fi

Espoo

Culminatum Ltd.
Managing Director Eero Holstila
Tekniikantie 12, FIN- 02150 Espoo
Tel. + 358 9 2517 2000
Fax +358 9 502 2870
E-mail keero.holstila@culminatum.fi

Jokioinen

Agropolis Ltd.
Managing Director Matti Hurri
FIN-31600 Jokioinen
Tel. + 358 3 418 61
Fax + 358 3 4186 7382
E-mail matti.hurri@agropolis.fi

Kajaani

Kajaani Science Park Ltd.
Managing Director Jarmo Juntunen
Kehräämöntie 7, FIN-87400 Kajaani
Tel. + 358 8 614 9301
Fax + 358 8 614 9205
E-mail jarmo.juntunen@kajaani.fi

Lahti

Neopoli Ltd.
Managing Director Markku Sinkkonen
Niemenkatu 73, FIN-15140 Lahti
Tel. + 358 3 811 4200
Fax + 358 03 883 3000
E-mail markku.sinkkonen@neopoli.fi

Oulu

Medipolis Ltd.
Managing Director Saara Lampelo
Kiviharjuntie 11, FIN-90220 Oulu
Tel. + 358 8 537 2000
Fax + 358 8 537 2010
E-mail saara.lampelo@otm.fi

Pori

PrizzTech Ltd.
Managing Director Risto Liljeroos
Tiedepuisto, FIN-28600 Pori
Tel. + 358 2 627 1100
Fax + 358 2 627 1101
E-mail risto.liljeroos@prizz.fi

Seinäjoki

Foodwest Ltd.
Managing Director Antti Väliaho
Vaasantie 1 C, FIN-60100 Seinäjoki
Tel. + 358 6 421 0000
Fax + 358 6 421 0020
E-mail antti.valiaho@foodwest.fi

Tampere

Finn-Medi Research Ltd.
Managing Director Matti Eskola
Lenkkeilijäntie 6, FIN-33520 Tampere
Tel. +358 3 247 4023
Fax + 358 3 247 4029
E-mail matti.eskola@finnmedi.fi

Tampere

Oy Media Tampere Ltd.
Managing Director Jarkko Lumio
Polttimonkatu 4, FIN-33210 Tampere
Tel. +358 3 316 7870
Fax + 358 3 316 7871
E-mail jarkko.lumio@mediatampere.fi

Crítica de llibres

Fundamentos de Teoría de la Comunicación

HAMPSHIRE, S.; PÉREZ-MONTORO, M. (eds.). 1a ed. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2004. ISBN: 84-477-0876-4

per Antoni Roig Telo. Director del Programa de Comunicació Audiovisual de la Universitat Oberta de Catalunya

És comprensible que el lector interessat en els aspectes més concrets i immediats de la comunicació pugui acostar-se a una obra com *Fundamentos de teoria de la comunicació* amb recança. El títol no ofereix dubtes: es tracta d'una aproximació acadèmica a un objecte d'estudi complex i de límits imprecisos (comunicació interpersonal directa, mediada, de masses, etc.). Aquesta obra ofereix de forma compacta (poc més de 120 pàgines) un solvent contrast de perspectives sobre diferents vessants del terme *comunicació*. En aquest sentit, la seva condició d'obra col·lectiva –i com a tal oberta, diversa, transversal, fragmentària i de vegades fins i tot contradictòria– és una estratègia d'aproximació totalment coherent i adequada.

Com es desprèn del seu contingut, el títol de l'obra juga amb una certa ambigüitat. Podem considerar "fonaments" com a recull de principis bàsics, però més aviat hauríem d'entendre-ho com a reflexió al voltant de les bases sobre les quals es podria assentar en l'actualitat la teoria de la comunicació com a possible disciplina científica. D'aquí el plantejament interdisciplinari, del qual n'és una primera mostra el perfil dels autors: reconeguts acadèmics vinculats a l'estudi de la comunicació de masses (Miquel Rodrigo), la gestió de la informació i el coneixement (Mario Pérez-Montoro, Lydia Sánchez i Manuel Campos), l'aprenentatge i les TIC (Stephen Hampshire i Miguel Ángel Agualeles) i l'estètica dels *New Media* (Jordi Alberich). Observant l'ordre assignat als diferents capítols de l'obra, es pot entendre la intenció dels editors, Mario Pérez-Montoro i Stephen Hampshire, de fer evolucionar el text de l'abstracte al més concret i actual.

Coherentment amb els plantejaments anteriors, Pérez-Montoro i Hampshire insinuen, en el primer capítol, una pregunta clau: es pot considerar la teoria de la comunicació com una disciplina? Els autors responen negativament a aquesta pregunta, ja que no existeix, per diversos motius, un corpus unificat de coneixement. Malgrat els problemes, no es pot negar que ens trobem davant un camp acadèmic que està adquirint una importància especial en territoris com la identitat, l'aprenentatge i la nostra relació amb els vells i els nous mitjans.

Al segon capítol, titulat "Contextos informacionales y procesos de comunicación", Pérez-Montoro elabora una proposta per clarificar les confusions conceptuals entre els termes *informació* i *comunicació*. Com és habitual en el seu treball d'investigació, Pérez-Montoro adopta una estructura discursiva basada en una molt acurada progressió lògica, de forma que siguin fàcilment identificables tant els conceptes a tractar com els fonaments teòrics que sustenten els seus plantejaments. Tot i moure'ns en una dimensió abstracta, la lectura d'aquest capítol és força assequible: això sí, la cadència lògica del text demana un ritme de lectura pausat. Pérez-Montoro comença identificant uns fenòmens que tenen lloc de forma constant a l'univers i que anomena episodis o contextos de *flux informatiu* i es caracteritzen per la presència d'un senyal que transporta un *contingut informatiu*. Aquest senyal pot ser natural o convencional; en aquest segon cas s'incorpora la presència necessària d'un emissor i d'una intencionalitat informativa. Aquests senyals han de mantenir, a més, uns vincles (regularitats informatives) amb l'esdeveniment sobre el qual informen. Segons Pérez-Montoro, aquests vincles han de ser fiables, però poden ser fal·libles, llavors tindria lloc un episodi de desinformació. L'autor diferencia els contextos informatius dels comunicatius i incorpora, en els darrers, la condició necessària de l'existència d'un emissor amb intencionalitat informativa, un receptor i un cert efecte sobre aquest receptor. Pérez-Montoro exemplifica aquesta consi-

deració mitjançant el clàssic model de la teoria matemàtica de la comunicació de Shannon i Weaver, afegint-hi una sèrie d'elements com el *context*, la *situació*, el *codi* i el *feedback*. El capítol conclou amb algunes consideracions sobre la mesura de la quantitat d'informació transportada per un senyal a través d'un canal, com a mesura de l'eficàcia d'un procés comunicatiu (recordem que la teoria de Shannon i Weaver provenia del camp de l'enginyeria).

En el tercer capítol, Miquel Rodrigo elabora una excel·lent reflexió sobre els models per a l'estudi de la comunicació circumscribint-se al context de la comunicació mediada i, concretament, a la comunicació de masses (per tant, més a prop de l'interès immediat del lector d'aquests *Quaderns*). L'autor examina el concepte de model com a descripció simplificada de la realitat, però també com a interpretació de la realitat. Així doncs, tot model és una construcció dels investigadors basada en un principi racional. Amb una envejable capacitat de síntesi, Rodrigo descriu quatre grans models que considera representatius de les teories de la comunicació, per tal de comprendre el seu paper històric i la seva perspectiva d'aproximació. El primer model seleccionat per Rodrigo és precisament el *model matemàtic* de Shannon i Weaver, centrat en l'eficàcia de la transmissió del missatge. El segon model és el *sociològic*, que va contribuir notablement a mitjans del segle XX a la consolidació dels estudis de comunicació. Reprenent algunes preocupacions del model anterior, el sociològic centra la seva atenció al voltant de qüestions com l'efectivitat de la comunicació, l'ús social dels mitjans, el funcionament bàsic dels processos comunicatius, etc. Així, una de les seves principals aportacions és l'interès per la dimensió individual de la interpretació i la importància atorgada a la xarxa de relacions dels individus en la interpretació dels missatges mediàtics, que relativitza la capacitat d'influència directa dels mitjans de comunicació, subjectes a multitud de variables. El tercer model, el semiòtic, parteix de l'interès creixent per l'estudi dels signes de tot tipus i ha evolucionat cap a l'estudi del significat global dels enunciats i els discursos. Sota el seu aparent caràcter rupturista, Rodrigo considera que semiòlegs com Eco plantegen un model comunicatiu emparentat amb el de Shannon i Weaver, que subratlla la complexitat del procés i obre la possibilitat que els contextos puguin arribar a alterar el contingut dels missatges; així, pren rellevància la forma en que es negocien els significats. Finalment, Rodrigo exposa un quart model basat en el diàleg interdisciplinari: el model *sociosemiòtic de la comunicació*, el qual mostra el procés de la comunicació de

masses com tres fases interconnectades: la *producció*, la *circulació* i el *consum*, que s'esdevenen dins un ecosistema comunicatiu, caracteritzat per multitud de complexos interrelacions. A manera d'epíleg, Rodrigo ens recorda un dels límits principals de qualsevol model, que tota forma de veure és també una forma d'ocultar.

El capítol 4 és, probablement, el més dens de la proposta. Els autors, Lydia Sánchez i Manuel Campos, efectuen un erudit recorregut sobre les relacions que diferents tradicions filosòfiques estableixen entre comunicació, coneixement i llenguatge. Tot reprenent algunes de les preocupacions expressades per Pérez-Montoro en el segon capítol, els autors contraposen dos grans paradigmes sobre la comunicació, el llenguatge, el coneixement i la realitat. D'una banda, una tradició "escèptica", que parteix de l'epistemologia cartesiana i exigeix determinades certeses abans de poder parlar de coneixement; de l'altra, la idealista, que progressivament acceptada com a paradigma dominant, accepta la possibilitat del coneixement del món exterior, tot i que mediat a través d'alguna forma de representació. Posteriorment, un tercer paradigma, la filosofia analítica, va qüestionar alguns dels postulats de les propostes idealistes argumentant que les representacions de continguts no tenen perquè mantenir una corresponència amb el món o parlen, com Wittgenstein, de "jocs de llenguatge" i d'usos lingüístics que poden anar més enllà de la representació de la realitat. Aquests plantejaments haurien alimentat una línia de pensament profundament relativista, que arriba a rebutjar l'existència, com diuen els autors, de fets objectius independents del subjecte, i només accepta interpretacions produïdes en base a esquemes conceptuals determinats socialment. D'aquesta manera, la comunicació perdria el caràcter de transmissió d'informació sobre una realitat objectiva independent, tot i que inaccessible (paradigma idealista), per tal de centrar-se en l'acord entre individus d'una mateixa comunitat i que comparteixen un mateix sistema conceptual. Els autors critiquen aquesta visió perquè la realitat segueix sent l'encarregada de funcionar com a referent del nostre coneixement i la comunicació entre individus de diferents cultures segueix sent possible, ja que continua existint una realitat independent de nosaltres, la qual cosa ens permet contrastar les nostres afirmacions.

El capítol a càrrec de Miguel Angel Agualeles i Stephen Hampshire s'aproxima a un àmbit més concret, com és el de l'aplicació de les tecnologies de la informació i la comunicació als processos d'aprenentatge. Malgrat que es tracta d'un capítol dirigit molt específicament als interessats

en la pedagogia i l'*e-learning*, conté, al meu parer, dos punts d'interès general: les seves, sovint provocadores afirmacions suposen un contrapunt interessant i refrescant a les idees exposades en capítols anteriors (per exemple, critiquen obertament el model matemàtic de Shannon i Weaver i afirmen que resulta del tot erroni considerar que existeix una realitat objectiva). D'altra banda, tot i centrar-se en entorns virtuals d'aprenentatge, algunes de les seves consideracions tenen implicacions perfectament extrapolables a d'altres tipus d'entorns, com les comunitats virtuals o les comunitats de pràctica. Després d'exposar una sèrie d'objeccions al model tradicional empíric d'aprenentatge (basat en la transmissió de coneixement fonamentalment unidireccional, de professor a alumne), proposen un nou model d'inspiració socioconstructivista: l'anomenat *model comunicacional*. Aquest model es basa en tres conceptes: el *diàleg*, la *reflexió* i el *feedback* com a elements bàsics per tal de garantir un aprenentatge autònom, de forma que sigui l'estudiant qui gestioni i es responsabilitzi del seu propi procés d'aprenentatge. Els autors desenvolupen aquests conceptes escollint com a cas representatiu el dels Entorns Virtuals d'Aprenentatge (EVA). Així, sense obviar algunes de les seves limitacions, destaquen avantatges com la capacitat per fomentar el treball en equip, l'aprenentatge per l'acció, la flexibilitat i el potencial per aprendre a aprendre. Els autors conclouen proposant un concepte, el de *softtime*, que defineixen com el temps addicional de què disposa un estudiant per a la reflexió en els contextos en què es relaciona amb el seu entorn de manera virtual, en contraposició als contextos presencials.

Per últim, el capítol de Jordi Alberich suposa un retrobament amb els aspectes més propers a la comunicació audiovisual. Sota el títol de "Ficcions comunicatives" Alberich fa una reflexió, apassionat i extremadament suggeridora, sobre la simulació, la il·lusió i la substitució en els nous mitjans de comunicació digital. El primer punt de reflexió gira al voltant de la tendència dels textos digitals a l'*obertura*, per oposició a la *clausura* característica dels textos tradicionals. Recorrent a autors que van des de Barthes a Landow, Alberich diagnostica la dificultat per assentar bases metodològiques precises, i dibuixa un panorama de direccions canviants en un context d'instabilitat que afecta el mercat, la indústria i la societat. Com bé sabem els que cada dia utilitzem Internet com a eina de treball i d'expressió, la nova situació de comunicació interactiva consisteix, segons Alberich, en una tasca intensiva i renovada de visualització d'informació dinàmica i canviant, i es dissolen,

d'aquesta manera, els límits entre el llenguatge visual i el verbal. Així, per exemple, l'estructura en xarxa de l'hipertext suposa el canvi de la unitat a la pluralitat. Les conseqüències en els nous mitjans digitals passen per la intensificació comunicativa, la fugacitat, l'espectacularització i la fragmentació. No és d'estranyar, per tant, que l'autor recorri a termes com plàstic o fluït a l'hora de referir-se a les característiques del ciberespai. El principal repte, per tant, que aquesta realitat planteja a les teories de la comunicació és la *fi del caràcter constant, segur i ferm de missatges, produccions i continguts comunicatius tradicionals, on caldrà valorar l'elasticitat, la flexibilitat, l'adaptabilitat i la inestabilitat*, antigament considerats valors a evitar. La cultura visual digital implica una redistribució de les funcions històriques tradicionals d'agents com la imatge –que perd la seva naturalesa d'organització en un espai homogeni–, la realitat –per l'esvaïment de la distància entre els referents reals i la seva representació– i l'observador –més actiu i amb capacitat d'adoptar noves formes i fins i tot noves identitats. Les conseqüències d'aquests canvis semblen tan il·limitades com incertes en el seu abast: des de la pèrdua de sentit del concepte d'original, difícilment aplicable a les produccions digitals, la doble il·lusió de les imatges digitals (il·lusió en la representació, però també il·lusió en els elements emprats en la representació, reduïbles a simples píxels). O la dificultat creixent de distingir dins la nostra experiència sensible l'actualitat i la virtualitat (el que l'autor anomena *efecte Möbius*), fins al punt que la simulació pot donar pas a la substitució. D'aquesta manera, els individus s'aïllen de la seva realitat física exterior per passar a rebre estímuls d'una realitat desterritorialitzada i substitutòria, per desdibuixar els límits entre comunicació i ficció.

En definitiva, una obra rigorosa, estimulante i, com la realitat comunicativa en l'era digital, profundament calidoscòpica.

Before Emergency: Conflict Prevention and the Media

AGUIRRE, M.; FERRÁNDIZ, F.; PUREZA, J.M. (eds.). Bilbao: Universitat de Deusto (2003), 200 pàg. ISBN: 84-7485-906-9

per Sylvia Montilla, periodista i membre del Servei de Recerca, Estudis i Publicacions del Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Quin és el paper dels mitjans de comunicació en la prevenció de conflictes armats? El periodisme està sotmès a unes condicions i rutines de producció que només permeten una perspectiva a curt termini dels esdeveniments objecte de notícia, sense aprofundir en els orígens, les causes o les conseqüències del fet. Tot i així, cal tenir molt en compte el rol fonamental dels mitjans a l'hora de proveir la societat d'informació contrastada sobre els fets i els actors (locals i externs) dels conflictes, i per difondre la necessitat de polítiques preventives.

Before Emergency: Conflict Prevention and the Media és el segon volum d'una sèrie d'assaigs sobre conflictes i mitjans de comunicació, i recull les ponències dels acadèmics, periodistes i representants d'ONG que van participar en el Seminari sobre Pau, Prevenció de Conflictes i Mitjans, organitzat per la Xarxa Temàtica d'Estudis de Desenvolupament Humanitari (HumanitarianNet) i que va tenir lloc del 18 al 20 d'abril de 2002 a la Universitat de Coïmbra (Portugal). L'objectiu principal del seminari era promoure el debat i la col·laboració de tots els sectors implicats a favor de la pau, l'estabilitat i el desenvolupament de les àrees en conflicte.

Els editors del llibre són Mariano Aguirre, director del Centre d'Investigació per a la Pau de Madrid (CIP), un institut no governamental multidisciplinari que investiga i sensibilitza sobre els conflictes i la pau, el desenvolupament, els drets humans i la globalització; Francisco Ferrandiz, antropòleg i professor a la facultat de filosofia i ciències de l'educació de la Universitat de Deusto i, finalment, José Manuel Pureza, professor associat de la Universitat de Coïmbra, expert en sociologia del desenvolupament i relacions internacionals, i les línies d'investigació del qual abasten la prevenció de conflictes armats i els nous actors i procediments en la construcció de la pau.

El llibre està dividit en dos capítols: el primer s'apropa, des d'una òptica global i més general, a les diferents dimensions de la prevenció dels conflictes i els mitjans de comunicació, i el segon analitza el tractament dels conflictes a zones concretes com ara Àfrica, Bòsnia, Suècia, la Unió Europea

o Colòmbia.

En la introducció, Aguirre, Ferrandiz i Pureza remarquen les conseqüències fatals de les situacions violentes que tenen lloc arreu del món i el paper dels actors polítics i de les organitzacions no governamentals. Destaquen també que la gran part de la informació que la societat rep és a través dels mitjans de comunicació, cosa que els atorga un gran poder i influència a l'hora d'adreçar l'opinió pública i l'ajut de la comunitat internacional envers un conflicte concret en detriment d'un altre.

Jean-Paul Marthoz, periodista especialitzat en relacions internacionals i director de premsa europeu de Human Rights Watch, afegeix, en la seva ponència, titulada "Per donar sentit a la solidaritat cal donar sentit a la realitat", que, malgrat que l'objectiu principal del periodista és fer conèixer la veritat, trobar i validar la informació, aquest propòsit es fa especialment difícil quan s'està treballant a la zona del conflicte, i s'ha de fer front a la propaganda, la intimidació, el patriotisme o la solidaritat amb les víctimes.

El periodista portuguès Pedro Caldeira també subratlla les limitacions dels periodistes que cobreixen conflictes. És el cas, per exemple, de la figura del reporter de guerra embedded ('periodista integrat'), que suposa una nova relació entre els militars i els mitjans de comunicació ja que, en complir certes normes de conducta, és més difícil escapar-se de la censura del comandament de la unitat en què treballa. En una declaració de bones intencions, Caldeira trenca una llança a favor "d'un periodisme de pau", sempre que el professional pugui desenvolupar una bona capacitat de judici, informar amb honestat i admetre a l'audiència les limitacions de la seva feina.

Els conflictes armats provoquen, sovint, el desplaçament de persones refugiades que fugen de les zones en conflicte. María Ángeles Siemens, directora de l'associació Espanya amb ACNUR, diu que molts d'aquests conflictes es podrien haver evitat si la opinió pública i els governs, alertats pels mitjans de comunicació, intervinguessin abans d'una crisi. Però el fet és que les polítiques actuals de prevenció de riscos no consideren els esforços a llarg termini ni la planificació que requereix la construcció de societats de pau. D'acord amb M.A. Siemens, els mitjans internacionals haurien d'influir sobre els polítics i sobre la societat civil i oferir respostes preventives on calgui, mentre que els mitjans nacionals i locals de les àrees de conflicte haurien de promoure la pau i la reconciliació. La directora d'Espanya amb ACNUR conclou amb una crítica sobre el fet que, finalment, els mitjans de comunicació són grans

corporacions transnacionals, políticament parcials, que es regeixen per indicadors i interessos econòmics, i la competència entre ells fan que mirin més les vendes i el *share* que no pas el contingut de la informació.

El debat continua amb l'aportació de Gülnur Aybet, de la Universitat de Kent (Regne Unit), que aposta per la gestió col·lectiva dels conflictes, que incorpora tasques de seguretat com la supervisió i l'observança de regions potencialment conflictives, dels processos electorals i l'establiment de règims democràtics. Segons Aybet, les polítiques de gestió en les diferents etapes del conflicte (abans, durant i després) s'han transformat: el sector militar ha d'assumir un nou paper en el manteniment i construcció de la pau, i interactuar amb la societat civil.

La ponència de Hans-Joachim Heintze, de la Universitat de Bochum (Alemanya), evidencia les mancances legals dels estats en crisi. Afirmar que la resolució d'un conflicte no s'acaba amb la convocatòria d'eleccions, sinó que cal construir estructures democràtiques que abastin tota la societat, així com la creació d'una judicatura independent que tingui en compte els preceptes dels drets humans.

José Manuel Pureza tanca aquest primer capítol i destaca que el segle vint, el més violent de tota la història, ha forçat una renovació a escala mundial de conceptes com ara el de *seguretat*. Tanmateix, aquesta renovació ha de fer front a un obstacle: la fragilitat de l'ètica periodística, l'ambivalència de la qual pot anar del *voyeurisme* a la misantropia.

La segona part del llibre focalitza i estudia el tractament i les conseqüències de conflictes concrets (Bòsnia i Hercegovina, Timor de l'Est, Colòmbia o el continent africà). En destaca la comunicació de Cecilia Bruhn, de l'Institut d'Estudis de Conflictes i Acció Humanitària de Madrid, en què explica la política de prevenció del govern suec i la combinació dels instruments d'administració de conflictes a llarg termini (estructurals) i a curt termini (directes). Pel que fa als mitjans de comunicació, no hi ha cap política definida, tot i que s'incideix en el reciclatge i la formació de professionals, i en la necessitat que coneguin la zona en conflicte, la seva història i els possibles interessos en joc.

La prevenció i la resolució de conflictes a l'Àfrica, segons el periodista i activista humanitari Jordi Raich, es troba encara en les seves primeres fases: les intervencions de l'Organització de la Unió Africana (OUA) a l'Àfrica Oriental i Central demostren els límits de la capacitat de les organitzacions i no s'ha trobat la manera de prevenir els conflictes mentre es combat la pobresa i la malaltia, els països s'integren a l'economia global i es millora la transparència

política africana. Manuel Salamanca, de la Universitat Javeriana i la Universitat de Deusto, afegeix que la prevenció és acció, una combinació de teoria i pràctica. Salamanca afirma que qualsevol acció de prevenció per fer front a un fet desconegut fracassarà perquè ningú mai no ha previngut res sense haver-ne tingut cap referent previ. Així doncs, la prevenció esdevé una qüestió d'oportunitat, de temps.

L'informe "El paper dels mitjans de comunicació en la prevenció de conflictes i la construcció de la pau" clou el llibre. Aquest document, elaborat per l'Associació de Periodistes dels Països Baixos i presentat a la Haia el 2002 dóna apunts sobre el rol creixent dels mitjans a l'hora d'informar sobre conflictes ètnics i religiosos, controvèrsies, guerres, etcètera; i sobre la importància que els mitjans desenvolupin una cultura de la pau. Inclou un seguit de recomanacions sobre les polítiques comunicatives envers els conflictes: iniciatives locals, formació de professionals, augment de la investigació, compromís a llarg termini, terminologia acurada, etc. Subratlla la necessitat de col·laboració entre els membres de la comunitat internacional, dels països industrials democràtics per desenvolupar tasques i polítiques, per prevenir els conflictes armats causats per la feblesa dels models estatals desenvolupats a algunes antigues colònies i països en desenvolupament o de l'anomenat Tercer Món.

Davant el dolor dels altres.

SONTAG, S. Barcelona: Proa (2003) ISBN 84-8437-644-3
128 pàgines

per Víctor Renobell, professor de Comunicació Audiovisual a la Universitat Oberta de Catalunya

Després de trenta anys, Susan Sontag torna a centrar un dels seus assaigs en el món de la imatge. Va ser el 1977 quan Sontag va publicar el seu famós llibre *Sobre la fotografia (On photography)*, un llarg tractat sobre l'ús social de les imatges fixes, les fotografies, en què situa el context social com a eix principal d'anàlisi visual. En aquells moments l'anàlisi visual era terreny de l'art pictòric. Van ser Walter Benjamin i Pierre Bourdieu els primers que, al voltant dels anys trenta (el primer) i seixanta (el segon), van obrir el camí de l'anàlisi social de les imatges fixes. Seguidament, Susan Sontag i Roland Barthes van donar el segon punt referencial sobre el tema. En aquell primer llibre, Sontag es posicionava cap a una anàlisi centrada en l'ús de les imatges com a control social, com a possessió del passat, com a catàleg del món universal, i tot desenvolupat en un discurs d'anàlisi historicodialèctica.

En el seu nou assaig, Sontag torna a parlar de les imatges més crues, del dolor expressat en imatges i visualitzat per tot el món. *Davant el dolor dels altres* (Proa, 2004) és una reflexió en veu alta de l'ús corporatiu i ideològic de les imatges de guerra. Ens parla de la realitat de les fotografies, del fet que són reals i tangibles: "Les fotografies són un mitjà per fer 'real' (o 'més real') temes que els privilegiats i els merament segurs prefereixen d'ignorar" (pàg. 14). Això es així perquè les fotografies diuen "això és tal com és" i són la millor forma de mirar el dolor d'algú altre. En un món marcat per l'11 de setembre novaiorquès "les guerres també són imatges i sons a les llars" (pàg. 23), però ara s'utilitzen en campanyes polítiques i arriben a ser moneda de canvi entre països i nacions. La reflexió de Sontag ens porta a un reconeixement del fet visual de les imatges de guerra, que tenen el seu origen a la guerra civil espanyola, la primera guerra mostrada, i que després la televisió i altres mitjans de comunicació han anat reflectint cada com més. Fins i tot existeix la figura professional del fotògraf de guerra com a tecnòleg especialitzat a fer visible el dolor dels altres.

Malgrat que la fotografia és allò que "va existir en algun moment", les intencions del fotògraf no determinen el sentit de la fotografia, que seguirà el seu propi curs "destruïda pels capricis i lleialtats de les diverses comunitats que en saben fer ús" (pàg. 41). Així doncs, més enllà del fet *real*,

l'ús social que es fa de les imatges és allò que hem d'analitzar, i preguntar-nos si respon purament a criteris informatius o darrere hi podem trobar quelcom més.

El llibre està dividit en nou capítols sense títols en què repassa i actualitza les seves idees sobre l'ús de les imatges doloroses a les societats contemporànies. Parteix de la idea que la foto és com una cita, idea ja expressada en el seu primer llibre sobre les imatges, per acabar parlant de l'evidència que remet una fotografia: "Se suposa que una fotografia no evoca, ans mostra. Aquesta es la raó per la qual les fotografies, a diferència de les imatges manuals, es poden captar com a evidència" (pàg. 48). Aquesta idea ja va sorgir als inicis de la fotografia. Els primers experiments visuals es van realitzar en un marc de científisme acadèmic. La imatge fixa va ser, aleshores, el paradigma del realisme més concret, pur i científic. Malgrat tot, deu anys després de patentar aquest gran invent ja existien tècniques per manipular les suposades imatges científiques. La idea de realisme va deixar de ser la llum principal que acompanyava les exposicions fotogràfiques de principis de segle. Més tard, la fotografia com a suport d'evidències va donar lloc a un vertader documentalisme visual de llocs desconeguts, paisatges forans i civilitzacions perdudes. Es tractava de co-nèixer el món a través de les imatges que expedicionaris aventurers portaven als seus mecenes. Era una manera com una altra de colonitzar el món desconegut, de posseir el món. Sontag ens diu que "les fotografies objectiven: converteixen un esdeveniment o una persona en quelcom que pot ser posseït. I les fotografies són una mena d'alquímia, per molt que es valorin com una relació transparent de la realitat" (pàg. 79). En aquest cas es tracta d'evidències de dolor que arriben en massa a les nostres llars mediatitzades pels mitjans de comunicació.

En relació amb l'impacte de la fotografia a la societat, Sontag estableix dues idees principals. La primera tracta sobre la relació entre l'atenció pública i els mitjans de comunicació, una peculiar relació de dependència de la primera sobre els segons. Reitera la idea expressada per altres assagistes i sociòlegs del moment, segons la qual hi ha una plena dependència entre l'atenció que la ciutadania dóna als fets socials i allò que ens mostren els mitjans de comunicació de masses. I aquesta idea lliga amb la segona condició postmoderna que cita Sontag i que afirma que vivim en un món que ens obliga a ser grans consumidors de tota mena d'imatges. Patim un hiperconsum massiu d'imatges que, segons Sontag, ens fa ser insensibles envers totes aquelles imatges de dolor que ens arriben. Consumim

tantes imatges que el nostre cervell no ens deixa retenir una icona com a referent visual. En una societat que consumeix milions d'imatges ja no n'hi ha de privilegiades, i l'excés de imatges manté l'atenció lleugera.

Aquesta hipervisualització del dolor que ens insensibilitza i el bombardeig d'imatges ens apropa a un *espectacle visual del dolor* més que no pas a una sensibilització del dolor que s'està produint en aquelles realitats evidents. En conseqüència, "als ciutadans de la modernitat, consumidors de la violència com a espectacle, adeptes a la proximitat sense risc, se'ls instrueix per ser cíncics sobre la possibilitat de la sinceritat" (pàg.105). És a dir, la hipervisualització provoca una manca de reflexió sobre l'objecte visualitzat, una pèrdua d'atenció reflexiva, pròpia de la societat espectacle que teoritza Guy Debord. El dolor arriba a ser un espectacle més, com espectacle és la guerra que veiem asseguts davant la televisió, o fullejant les fotografies d'un diari o d'un dominical.

Sontag ens parla de la guerra en el sentit que és la més irresistible de les notícies. De fet, al llarg de la història, la guerra ha estat la norma, i la pau, l'excepció. I no podem imaginar com n'és de terrible i aterridora la guerra, i com passa a ser normal, tal com ens fa veure Sontag. La mort sempre ha estat un tema recurrent en el panorama històric de la fotografia, fins i tot als inicis estava molt ben considerat fotografiar el familiar mort, tal com era costum fer a reis o faraons en l'antiguitat. Visualitat, *voyeurisme* i morbositat són termes que sovint apareixen connectats; de fet, Sigmund Freud o Georges Bataille ja ens van parlar de la important relació de la mort amb el sexe o la pornografia. D'aquí surten les reflexions sobre l'ús social de les imatges de dolor que fa Sontag, en què sosté que la societat necessita d'aquestes imatges pel seu caràcter morbós. Hi ha una certa patologia humana que ens fa ser tafaners d'aquells tabús occidentals: sexe, pornografia, sadomasoquisme i mort, i segurament la nostra cultura judeo-cristiana i el sentit d'allò pecaminós ha augmentat el sentit morbós del dolor. *Voyeurs* hipervisuals de l'horror de la guerra. I es per això que en una cultura tan avesada a mirar els dolors externs l'horror pot acabar resultant familiar i la passivitat dels sentiments porta a la ràbia i la frustració. En les societats contemporànies, tan abocades al món visual, la gent passa a tenir menys interès pels sentiments, ja que el propi consum massiu del dolor els posa en un pla secundari. Som impotents davant les imatges de dolor, les quals vivim innocentment com si només fossin un espectacle visual i morbós; i sense ser conscients del dolor

dels altres no podem ser solidaris envers els qui pateixen. Per a Sontag, la nostra solidaritat proclama la nostra innocència així com la nostra impotència.

La guerra, quan la mirem de lluny, és com una imatge, una fotografia, en el sentit que deia Mathew Brady de que "la càmera és l'ull de la història". I és la pròpia història que es converteix en espectacle. Però Sontag insisteix en què recordar és un acte ètic, té un valor ètic en si i per si mateix, malgrat que la crueltat i l'amnèsia semblen anar de bracet. Les fotografies ens ajuden a construir el passat (construcció col·lectiva) al més pur estil jungià. Sense oblidar que moltes d'aquestes construccions porten darrere seu ideologies. Poder polític, mitjans de comunicació i hiperconsum visual fan un entramat de relacions dependents que desemboquen en unes construccions visuals subjectives sobre el món actual. Construccions que sovint son encaminades a induir opinions generalitzades a poblacions poc reflexives. I així construïm la nostra història visual. El problema no és que la gent recordi a través de fotografies, sinó que tan sols recorden les fotografies. Per a Sontag les narracions fan comprendre, i les fotografies ens obsessionen. Malgrat això "imatges d'aquesta mena no poden ser més que una invitació a parar esment, a reflexionar, a aprendre, a examinar les racionalitzacions a favor del patiment massiu que ofereixen els poders establerts" (pàg. 111).

El llibre de Sontag ens ofereix unes reflexions concretes sobre l'ús de les imatges de dolor que ens envolten cada dia. Com a suport d'evidències i com a reflex de les morbositats, les imatges de dolor inunden les nostres retines cada dia com un espectacle visual d'imatges. Aquestes imatges tenen un rerefons polític i ideològic que, alhora, ens creen sentiments contradictoris pel que fa a la passivitat d'un món obert al consum massiu, inclòs el consum d'imatges de dolor. Potser consumir no evoca necessàriament passivitat i indulgència, però consumir *dolor visual* ens duu a ser, cada cop més, vulnerables a doctrines que deixen enrere llibertats individuals.

Revista de revistes

Anàlisi: Quaderns de comunicació i cultura

[Bellaterra (Barcelona): Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
Departament de Periodisme i Ciències de la Comunicació]
Núm 30, 2003 ISSN: 0211-2175

La veterana revista de la UAB ha presentat aquest número amb un considerable retard, a causa de canvis en l'equip de direcció, tot i que s'assegura que ben aviat quedaran resolts.

En el lliurament que comentem destaca un article titulat "La investigación aplicada: una nueva perspectiva para los estudios de la recepción", en el qual es parla de la línia d'investigació experimental engegada pel Laboratori d'Anàlisi Instrumental de la Comunicació de la UAB. També són destacables dos articles que parlen de comunicació i política espanyola: "La reconstrucción del pasado en las noticias. La representación mediática del 25 aniversario de la muerte de Franco y la coronación de Juan Carlos I", i "Imagen pública de Catalunya y de Juan Carlos I en su primer viaje como rey en febrero de 1976". L'actualitat internacional també està present en dos articles: "El simbolismo mítico en torno a Bin Laden a través de la prensa" i "La guerra dels mots i els mots de la guerra. La invasió d'Iraq a través del discurs periodístic".

Comunicación y sociedad

[Pamplona: Facultad de Comunicación de la Universidad de Navarra]
Vol. 76, Núm. 1, juny 2004
ISSN: 0214-0039

El primer article de la revista es titula "Theory, boundaries and political Communication. The uses of disparity", en el qual s'expressa que els sistemes de comunicació política es troben en plena transformació i cal obtenir bones eines teòriques per fer front a aquests canvis. Altres articles interessants porten per títol: "The challenge of changing audiences. Or, what is the audience researcher to do in the age of the Internet?" i "Reconstructing Mediatization as an Analytical Concept". En el primer s'analitza el canvi de la comunicació de masses, que ha passat de ser "d'un a molts" a ser "d'un a un" i "de molts a molts", de tal manera que ja no es parla tant d'audiències com de persones usuàries. En el segon es parteix del principi que la "mediatització" suposa que les característiques tecnològiques, semiòtiques i econòmiques dels mitjans acaben creant dependències, constreyniments i exageracions problemàtiques, i planteja possibles respostes a la pregunta de si l'adveniment dels nous mitjans acabarà amb aquesta mediatització.

Journal of Communication

Austin: International Communication Association
Vol. 54, N. 1, març 2004
ISSN: 0021-9916

En aquest lliurament ressaltam sobretot tres articles: "The efficacy of inoculation in televised political debates", en què es desenvolupa la teoria segons la qual la gent pot ser "inoculada" contra atacs potencials de les actituds polítiques, de la mateixa manera que poden ser immunitzats contra els atacs d'un virus, i es parla de l'eficàcia dels debats en les campanyes electorals. "Managing the public sphere: journalistic construction of the great globalization debate" analitza les informacions que es van generar entre el 2001 i el 2003 entorn del World Economic Forum i les reunions i protestes contra el paper d'aquesta organització en les polítiques econòmiques globals. L'estudi constata que, tot i el ressò de les protestes, els actors del WEF obtenien una molt més gran ressonància en els mitjans. El tercer article, "Political correlates of local news media use" expressa que les persones, en general, presten atenció a les notícies de la televisió i dels diaris, però que només les notícies locals provoquen reaccions de participació política.

Media, Culture and Society

[Londres: SAGE Publications]

Vol. 26, Núm. 4, juliol 2004

ISSN: 0163-4437

En aquest darrer número de la revista destaquen tres articles. El primer, "Wrenching the machine around: *Eastenders*, the BBC and institutional change", explica com la mítica sèrie de la televisió britànica va néixer en un moment de crisi institucional de la cadena per demostrar que era capaç de produir programes populars. Això va comportar un gran canvi en la manera d'encarregar i produir els programes i també en termes de cultura professional en tots els nivells de l'organització. "The discourse of global compassion: the audience and the media reporting of human suffering" expressa com els mitjans enfoquen des del distanciament les víctimes de guerres, genocidis, massacres i violència. L'article presenta estudis d'audiència, en els quals la compassió sembla una reacció femenina, mentre que la indiferència és una reacció masculina. Finalment, "From *Tit-Bits* to *Big Brother*: a century of audience participation in the media" mostra com, al llarg de tot un segle, els productors i propietaris de premsa escrita, ràdio i televisió han propiciat la participació de l'audiència en els seus productes i programes.

Telos. Cuadernos de comunicación, tecnología y sociedad

Madrid: Fundación Telefónica

Núm. 60, juliol-setembre 2004

ISSN: 0213-084X

L'acurada revista de la Fundación Telefónica obre el seu darrer número amb tres articles que fan referència al congrés de l'AIECS (Asociación Internacional de Estudios de Comunicación Social) a Porto Alegre i als objectius i desafiament de la comunicació en relació amb la democràcia. El seu quadern central recull una sèrie d'articles sobre l'art radiofònic: "Arte radiofónico. Algunas líneas básicas de reflexión y de actuación"; "Innovación radiofónica. La creatividad en el contexto de la radio actual"; "El arte radiofónico en América Latina. Entre Ariel y Celibán"; "Palabras y sonidos en el éter. Escribir con sonidos"; "El radioarte. Entre lo posible y lo imaginario"; "Texturas sonoras radiofónicas. Una pobreza muy moderna"; i "Orígenes de un espacio auditivo familiar. La radio como una instalación sonora cotidiana".

Zer

[Bilbao: Facultad de Ciencias Sociales y de la Comunicación]

Núm. 16, maig 2004

ISSN: 1137-1102

Globalització, pluralisme, diversitat cultural i noves tecnologies són conceptes que cada cop preocupen més els estudiosos del fet comunicacional. En aquest sentit, el darrer lliurament de la revista basca *Zer* és paradigmàtic. Aquests són alguns dels articles que hi apareixen: "Sobre pluralismo y diversidad"; "La globalización comunicativa en Cataluña: procesos y tendencias"; "Revisión crítica de las relaciones entre pluralismo y mercado en los medios audiovisuales"; "Repercusiones y cambios de las leyes de propiedad de medios de comunicación"; "Periodismo via MMS. El caso de *El día en cinco imágenes* de *La Vanguardia*"; "Encuadres noticiosos e inmigración. Un análisis de contenido de la prensa y televisión españolas"; "Los otros: Estudios de audiencia. Una observación etnográfica de una audiencia multicultural en su interacción con la TV". Finalment, en un altre àmbit, ressaltem l'estudi "La protección de las fuentes periodísticas en el sistema europeo de derechos humanos".

Revista de llibres

MATTELART, A.; NEVEU, E.

Introducción a los estudios culturales

Barcelona: Paidós Comunicación, 2004

Com influeixen el medi social, l'edat, el gènere o la identitat "ètnica" en les relacions amb la cultura? Com s'entén la recepció dels programes televisius per part dels diferents públics? Els estils de vida dels joves són formes de resistència? Aquestes són preguntes bàsiques que els estudis culturals van decidir d'introduir en el panorama intel·lectual de l'Anglaterra dels anys seixanta. Des de llavors, s'ha produït un debat sobre les relacions entre cultura i societat que presta als mitjans de comunicació de masses i a les classes populars la mateixa atenció que fins ara es reservava a la cultura erudita. I, en difuminar-se les fronteres entre disciplines acadèmiques, es qüestionen els límits polítics dels temes culturals. En aquesta obra es planteja una indagació sobre els orígens i el desenvolupament d'aquest corrent d'investigació. Presenta els seus textos principals, i analitza minuciosament tant les seves aportacions com les seves limitacions. En les conclusions de l'obra, s'analitza com el debat sobre la cultura i les polítiques culturals s'ha desplaçat des de la UNESCO cap a la OMC.

GARCÍA MATILLA, A.

Una televisión para la educación.

La utopía posible

Barcelona: Gedisa, 2003

Els mitjans de comunicació i, molt particularment, la televisió han conquerit gairebé tots els espais de la cultura. En comptes de lamentar-se per aquest procés irreversible i pels seus aspectes negatius, sembla més assenyat pensar en el que podria donar de si aquest immens potencial de la comunicació si es posa al servei de l'ampliació dels horitzons, de la reflexió crítica, de la participació ciutadana i, per sobre de tot, de l'educació.

L'autor ens invita a desmuntar alguns dels tòpics principals que han negat el valor de la televisió com a mitjà de suport a l'educació. Els exemples de programes d'educació existents al món són arguments convinents. A més a més, la televisió constitueix un desafiament constant per entrenar la capacitat d'analitzar els programes i les informacions. Saber veure, seleccionar i interpretar els continguts i els missatges amb esperit crític pot estimular especialment el públic jove a relacionar-se i a comprometre's amb la realitat. Educar per a la comunicació significa desenvolupar el pensament crític, la sensibilitat envers la tolerància, envers la justícia i envers els valors democràtics.

ARNANZ, C. M.; GARCÍA

CASTILLEJO, Á.; GONZÁLEZ, B.

coord.

¿Queréis un buen consejo? El sector ante el Consejo Audiovisual

Madrid: Academia de las Ciencias y las Artes de Televisión, 2004

A punt d'arribar als 50 anys del naixement de la televisió a Espanya, aquest és l'únic país de la Unió Europea que no té un Consell Audiovisual d'àmbit estatal. Aquest llibre ha estat elaborat per la Academia de las Ciencias y las Artes de Televisión, a partir d'un encàrrec de la SEPI (Sociedad Estatal de Participaciones Industriales), davant la possibilitat, cada cop més real, que finalment es creï un organisme d'aquestes característiques durant la legislatura nascuda de les passades eleccions generals del març del 2004.

Aquesta obra pren el pols de l'opinió del sector, amb uns resultats molt significatius: el 90% dels consultats es mostra a favor de la posada en marxa d'un Consell Audiovisual. A més, el 76% considera que la seva creació hauria de ser immediata, mentre que el 83% estima que l'organisme s'haurà de configurar com a una autoritat independent i un 61% es mostra partidari que tingui poder sancionador.

LANGE, B-P.; WARD, D.; edit.
The Media and Elections. A Handbook and Comparative Study
New Jersey (EE.UU): Lawrence Erlbaum, 2003

Aquest estudi comparatiu uneix personalitats acadèmiques i experts en la pràctica que treballen en el camp dels mitjans i de les eleccions. El llibre proporciona una mostra d'estudis de casuístiques de diversos països i una anàlisi de l'estructura legal i reguladora que s'utilitzen en els diversos estats per garantir que els mitjans actuen d'acord amb algunes pautes durant els períodes electorals.

Cada capítol proporciona una relació de les condicions sociopolítiques i de l'entorn dels mitjans en cada país i, en conseqüència, detalla les lleis que governen els mitjans impresos i audiovisuals durant les campanyes electorals. Els països analitzats són França, Itàlia, Alemanya, Rússia, Sud-àfrica, els Estats Units i la Gran Bretanya.

El llibre inclou les reflexions d'un parlamentari europeu i una sèrie de recomanacions per a les bones pràctiques mediàtiques.

CONILL, J.; GONZÁLEZ, V. coord.
Ética de los medios. Una apuesta por la ciudadanía universal
Barcelona: Gedisa, 2004

Com exercir la nostra llibertat en un entorn dominat pels mitjans de comunicació de masses? Com activar la ciutadania en un espai audiovisual cada cop més agitat i complex? Si no aconseguim traçar nous camins per a l'autonomia en l'espai audiovisual, la democràcia pot convertir-se en una farsa i la nostra experiència mediàtica, en una forma nova d'esclavitud mental.

Però no n'hi ha prou amb advertir dels perills. Els autors –els dos coordinadors, juntament amb Victòria Camps, Adela Cortina, Domingo García-Marzá i J. Félix Lozano– pretenen oferir una proposta ètica per aprofitar al màxim el potencial que ofereixen les noves tecnologies de la comunicació.

El llibre reflexiona sobre els elements essencials del fet social-comunicatiu: la construcció de la ciutadania audiovisual, el valor de l'opinió pública i el dret a la informació, el sentit dels codis deontològics, el problema de l'objectivitat i de la imparcialitat, la publicitat, la tensió entre les institucions públiques i les empreses privades, les relacions entre la globalització ètica i els mitjans i, finalment, el paper decisiu de les instàncies de supervisió mediàtica.

RODRÍGUEZ PASTORIZA, F.
Cultura y televisión
Barcelona: Gedisa, 2003

Una de les tasques més valuoses de la televisió és apropar l'audiència a la vida cultural. Fins a quin punt la privatització i mercantilització de la televisió fa preveure l'abandonament de projectes culturals mediàtics de qualitat?

Rodríguez Pastoriza reconstrueix en aquesta obra la història dels programes culturals de la televisió espanyola, sense deixar de banda els que han estat produïts per les televisions autonòmiques. La gran diversitat dels formats, els continguts i les intencions mostren, al seu entendre, un nivell i una riquesa notables. Deixant de banda alguns programes estel·lars com el francès *Apostrophes de Pivot* o l'alemany *Cuarteto Literario* de Reich-Ranmicki, l'autor considera que els programes culturals espanyols estan a l'alçada del panorama internacional.

Però segons l'autor, no tot depèn de la capacitat i el talent dels responsables. Davant l'amenaça constant de retallades, els espais culturals estan en perill de dispersar-se enmig d'altres programes més "rendibles", com els magazins, els *talk-show* o els teleinformatius. L'autor assenyala la necessitat imperiosa d'un finançament públic dels programes culturals.

Revista de webs

La cobertura informativa de les tragèdies

Els mitjans de comunicació, els professionals de la informació en general, i molt especialment els que treballen en mitjans audiovisuals, es veuen requerits en el cas de tragèdies humanes a informar ràpidament i sota la seva responsabilitat sobre l'abast, les circumstàncies i les conseqüències de fets luctuosos. Aquests professionals han de saber trobar el punt just entre el dret d'informar dels mitjans, el dret d'estar informat dels seus públics i el dret a la privadesa de les víctimes i les persones implicades en la situació de dolor.

Recomanacions del CAC sobre tragèdies personals

www.audiovisualcat.net/recerca/recomanacions1.html

El Consell de l'Audiovisual de Catalunya va elaborar, el febrer de 2001, i arran de la cobertura mediàtica de l'accident de trànsit del 6 de juliol del 2000 a prop de Sòria, en què van morir 28 nois i noies de Ripollet i de Viladecans, un document de recomanacions sobre el tractament informatiu de les tragèdies personals. Aquestes recomanacions s'adrecen, especialment, a les autoritats, a les empreses audiovisuals i als professionals de la informació audiovisual. Tracten de trobar el punt just entre el dret d'informar dels mitjans, el dret d'estar informat dels seus públics i el dret a la privadesa de les víctimes i les persones implicades en la situació de dolor.

Estandards de producció per a la cobertura d'actes terroristes (CBS)

www.journalism.org/resources/tools/ethics/wartime/standards.asp?from=tv

La pàgina especialitzada en periodisme journalism.org recull l'aplec de consideracions de la cadena nord-americana CBS News sobre la cobertura mediàtica relacionades amb actes –i segrests– terroristes. En el document, escrit en anglès, s'inclouen algunes recomanacions específiques sobre el tractament que hauria de rebre la informació relativa a terroristes i/o segrestadors, com per exemple, parafrasejar en comptes de deixar que el terrorista/segestador parli directament, per tal de no proporcionar-los una plataforma de difusió.

Document sobre el tractament informatiu del terrorisme. Consell d'Administració de RTVE

www.aideka.tv/tratinferr.html

El Consell d'Administració de RTVE va signar a Madrid el 15 de gener de 2002 aquest document en què ofereix un seguit de reflexions sobre el tractament informatiu del terrorisme, com a tragèdia personal o col·lectiva, als mitjans audiovisuals. En aquest sentit, aporta als professionals dels mitjans alguns criteris per garantir la defensa dels drets a la informació i a la llibertat d'expressió sense menysprear-ne d'altres d'essencials com el dret a la vida i la llibertat.

Directrius per informar sobre el sofriment, el dolor i criteris per tractar la informació sobre la guerra (BBC)

www.bbc.co.uk/info/policies/producer_guides/pdf/section4.pdf

www.indymedia.org.uk/en/2003/03/58628.html

El codi ètic dels productors de programes de la BBC inclou un capítol referent al tractament mediàtic del patiment i el dolor. Aquest apartat, en anglès, conté pautes per a la cobertura d'accidents, desastres, funerals, etc., a més d'indicacions per descriure tragèdies i entrevistar ferits i/o afectats. Així mateix, la cadena pública del Regne Unit ha elaborat un altre document amb relació a la cobertura de casos de guerra. El document pren com a premissa que una situació bèl·lica és una tragèdia col·lectiva i aporta un conjunt de recomanacions pel que fa a les fonts d'informació, el llenguatge o les imatges més adients per al tractament informatiu d'aquestes situacions.

Criteris per a la cobertura de crisis (RTNDA)

www.rtnf.org/ethics/crisis.shtml

L'Associació i Fundació de Directors de Notícies de Radio i Televisió (RTNDA) ha redactat unes directrius sobre la manera més ètica i correcta d'elaborar les informacions de situacions de crisi com ara un segrest, una acció terrorista o una persecució policial. L'enllaç pertany a la versió en anglès, ja que la versió en castellà només publica els principis ètics generals de l'associació.

Cobertura mediàtica del trauma i la tragèdia sensible a la infància

www.aboutourkids.org/aboutour/articles/child_sensitive_media.html

El treball de Robin Goodman, publicat a la web del Centre d'Estudi de la Universitat de Nova York, i redactat en col·laboració amb el grup de treball sobre els materials educatius sobre el dolor de la xarxa nacional d'Estrès Postraumàtic Infantil (Child Traumatic Stress Network Bereavement Task Force Educational Materials Workgroup) dóna paràmetres als mitjans de comunicació sobre les condicions i les necessitats dels menors a l'hora d'informar sobre esdeveniments traumàtics.

Tragèdies i periodisme

www.dartcenter.org/articles/books/tragedias_00.html

El centre Dart sobre periodisme i trauma va publicar una guia útil per a una cobertura més eficaç de les tragèdies personals. Editada en anglès i castellà, està organitzada en vuit seccions amb recomanacions adreçades a periodistes i professionals de la comunicació per treballar i gestionar un tractament informatiu adient sobre situacions conflictives. Així, també, el centre va organitzar el 13 de març de 2003 una conferència per debatre, poc abans de la guerra d'Iraq, sobre el trauma i els desordres d'estrès postraumàtic en relació amb els esdeveniments bèl·lics i violents. L'enllaç recull la transcripció en anglès de la jornada, en què es va tractar sobre l'impacte de la guerra, la teràpia amb les famílies afectades i els canvis en la feina del periodista (www.dartcenter.org/articles/headlines/2003/2003_04_17eb.html)

Com exercir el periodisme en una situació tràgica

www.victims.jrn.msu.edu/public/articles/anniv.html

L'aniversari de l'atemptat de l'11 de setembre a Nova York és el punt de partida de l'article de Bonnie Bucqueroux, coordinadora del programa *Víctima i mèdia* de la Universitat de Michigan (EUA), un text en què indica als periodistes sis claus principals a l'hora d'entrevistar les víctimes d'una tragèdia: investigar i verificar la informació; sentir empatia; focalitzar l'escolta activa; estar preparat per situacions de plor; entendre el sentiment de culpabilitat dels supervivents a la tragèdia; pensar-s'ho abans d'abraçar o tocar; fer preguntes que permetin una resposta elaborada més enllà del sí o el no i, finalment, considerar la possibilitat d'una lectura anterior a la publicació per part de la persona entrevistada.

Articles d'opinió de l'Institut Poynter

www.poynter.org/search/results_article.asp?txt_searchText=trauma&txt_searchScope=all

L'Institut Poynter és una escola per a periodistes, estudiants de periodisme i professors de comunicació. La seva pàgina web inclou nombrosos articles i columnes d'opinió sobre l'ètica periodística i la cobertura de tragèdies personals. L'enllaç adreça directament a un llistat d'articles i columnes d'opinió, més d'un centenar, sobre el trauma.

Destaquem l'article sobre fotoperiodisme de Kenneth F. Irby en què es debat l'ús i la manipulació d'imatges crues a l'hora d'informar de l'11-M, a partir de l'anàlisi de la foto de portada de Pablo Torres Guerrero a *El País* i que alguns mitjans de comunicació internacionals van manipular digitalment (www.poynter.org/content/content_view.asp?id=63131). El periodista Juan Varela explica el tractament informatiu de l'11-M per part dels diaris de l'Estat espanyol (www.poynter.org/content/content_view.asp?id=63146). Així mateix, subratllem l'entrevista de Bob Steele a un psicòleg la tarda de l'11 de setembre de 2001 (www.poynter.org/content/content_view.asp?id=5882) i l'article d'Al Tompkins sobre la vulnerabilitat de les fonts d'informació en una situació de tragèdia i sobre com el periodista ha d'entrevistar les persones o familiars afectats (www.poynter.org/content/content_view.asp?id=26783)

Guia per a la presentació d'articles a la revista *Quaderns del CAC*

Presentació dels articles

L'article ha de presentar-se en suport informàtic (preferiblement PC i en format Word), acompanyat de còpia impresa. Cada pàgina ha de tenir unes 30 línies aproximadament i en cos de lletra 12. L'extensió màxima dels articles serà de 5.000 paraules.

En la primera pàgina de l'article, hi constarà el títol, el nom de l'autor, càrrec en què ha de constar, la seva adreça i correu electrònic. Juntament amb l'article s'ha d'adjuntar un resum de 90/100 paraules en la llengua original de l'article i en anglès, un llistat de paraules clau i un breu currículum de l'autor.

S'acceptaran articles en català, castellà, anglès, francès, italià i portuguès. Eventualment, i sempre que la qualitat de l'escrit en un altra llengua oficial de la Unió Europea. En qualsevol cas, les llengües de difusió seran el català, el castellà i l'anglès.

Els articles no encarregats han de portar el nom de l'autor en un full a part per tal que els avaluadors no en coneguin el nom.

Bibliografia i notes de referència

La bibliografia ha d'anar situada al final de l'article. El model de citació haurà de seguir els criteris establerts pel TERMCAT (Institut d'Estudis Catalans), que són l'adequació dels estàndards ISO 690 i ISBD.

Adreça electrònica de consulta:

http://www.termcat.net/criteris/crit_bibliog/index.htm

Exemples:

• Llibres

DE MORAGAS, M; PRADO, E.

La televisió pública a l'era digital.

1ª ed. Barcelona: Pòrtic, 2000.

(Col·lecció Centre d'Investigació de la Comunicació; 4)

ISBN 84-7306-617-0

El régimen jurídico del audiovisual.

Madrid-Barcelona: Marcial Pons - Institut d'Estudis Autònoms, Generalitat de Catalunya, 2000.

• Articles a revistes

HOFFNER, C. [et al.]

"The Third-Person Effect in Perceptions of the Influence of Television Violence".

A: *Journal of Communication.*

Cary [Regne Unit]: Oxford University Press, juny 2001, vol. 51, núm 2, p 283-299.

ISSN 0021-9916

• Contribucions en llibres

CAMAUËR L. "Women's Movements, Public Spheres and the Media: A Research Strategy for Studying Women's Movements". A: SREVERNY, A; VAN ZOONEN, L., eds. *Gender Politics and Communication.* 1ª ed. Cresskill [New Jersey, EUA]: Hampton Press, 2000, p. 161-182.

ISBN 1-57273-241-5

Les notes en referència dins del text s'han de presentar en parèntesi amb el nom de l'autor, l'any de la publicació i la pàgina o pàgines corresponents.

Taules i il·lustracions

Les taules han de tenir títols curts i descriptius, i han d'anar numerades amb xifres aràbigues en un arxiu a part. Totes les notes i fonts corresponents a les taules es col·locaran al peu de cada taula.

Drets d'autor

La presentació dels articles ha d'anar acompanyada d'una carta en què l'autor faci constar la seva autorització per a la difusió de l'article en versió impresa i electrònica.

Els articles han d'anar adreçats a:

Josep Gifreu
Director de *Quaderns del CAC*
C/ Entença, 321
08029 Barcelona
e-mail: jgifreu.cac@gencat.net

Sol·licitud d articles

Crítica de llibres

La secció Crítica de Llibres dels *Quaderns del CAC* vol deixar constància de les novetats rellevants que es publiquin sobre comunicació i cultura audiovisuals. Per això convida especialment als investigadors, experts i professors, a enviar a la revista breus articles crítics sobre les novetats editorials que siguin del seu interès. Els articles de crítiques de llibres s'ajustaran a les instruccions generals per a la presentació d'originals i no podran superar les 2.500 paraules.

No hi ha termini de lliurament d'articles.

Els articles han d'anar adreçats a:

Martí Petit
Cap de redacció de *Quaderns del CAC*
C/ Entença, 321
08029 Barcelona
e-mail: mpetit.cac@gencat.net

Quatre modalitats de subscripció al DOGC

(Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya)



Imprès, edició diària



Base de dades, actualització diària

DVD, edició semestral



A la carta, servei diari personalitzat



A més, per als subscriptors de l'edició impresa i del DVD, tramesa gratuïta d'un CD-ROM trimestral que conté les pàgines en format PDF (DOGC en imatges)



L'Administració més a prop

EADOP • Informació i subscripcions • Rocafort, 120 - Calàbria, 147 • 08015 Barcelona
Tel. 93.292.54.17 • Fax 93.292.54.18 • subsdogc@gencat.net • www.gencat.net/eadop

■ Presentació	2
■ Tema monogràfic: 11-14-M: la construcció televisiva	
Els idus de març: crisi política, crisi dels mèdia? Joan Botella	3
Els mitjans de comunicació davant l'11-M: la construcció d'un 'cas excepcional' Andreu Casero	7
Metodologia i processos de disseny de l'informe sobre els atemptats de l'11-M a Madrid Carles López i Cao	13
Programació televisiva de l'11 i el 12 de març Carmina Puig	19
La informació televisiva els dies 11 i 12 de març Laura Rodas	27
La programació i la informació televisives del dia de reflexió Isabel Sánchez	37
Els actors en la pantalla: anàlisi dels actors, polítics i no polítics, i del temps de paraula, en cada cadena al llarg de l'11, 12 i 13 de març Anna Estrada	47
La informació dels resultats del 14-M Carme Ortín	73
Consideracions del Consell de l'Audiovisual de Catalunya sobre el tractament televisiu de l'atac de Madrid del dia 11 de març de 2004 i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions del dia 14	79
Annex I: Les informacions televisives de l'atac de Madrid del dia 11 de març de 2004 i dels esdeveniments posteriors fins a les eleccions espanyoles del dia 14 de març. Graells de programació	87
■ Observatori	
Wi-fi. L'oportunitat per a una amplada de banda mundial Martí Petit	205
Política científica i tecnològica de Finlàndia. Noves tecnologies i societat de la informació a Finlàndia Fernando Carderera Soler	211
■ Agenda	223



**Consell
de l'Audiovisual
de Catalunya**

Entença, 321
08029 Barcelona
Tel. 93 363 25 25 - Fax 93 363 24 78
audiovisual@gencat.net
www.audiovisualcat.net



**Generalitat
de Catalunya**

